Szijártóné Kun Zsuzsanna

Digitálisan aláírta: Szijártóné Kun Zsuzsanna
Dátum: 2026.10.08 13:36:35 +02'00'

Mottó: „Olyan kevesen vagyunk,
hogy a műveletlenség luxusát
nem engedhetjük meg magunknak”
Kodály Zoltán

EGRESSY BÉNI ZENEISKOLA - ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Szíjártóné Kun Zsuzsa
igazgató

Székhely: 5420, Túrkeve, Széchenyi út 9.

Tartalom

Bevezető 3
Az iskola rövid története 3
Az Egressy Béni Zeneiskola - Alapfokú Művészeti Iskola adatai 5
1.Alapfokú művészeti iskola nevelési programja 5
1.1 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei 5
1.2. A művészeti tevékenység cél és feladatrendszere 6
1.2.1. A zenei nevelés - oktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai 7
1.2.2. A feladatrendszer megvalósítása és eljárásai iskolánkban 7
1.2.3.A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 8
1.2.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok 9
1.2.5.Partnerkapcsolatok 10
1.2.6. A beilleszkedési, magtartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység 10
1.2.7. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység 11
1.2.8. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok 11
1.2.9. A tanítási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program 11
1.2.10. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek 12
1.2.11 . A pedagógusok helyi intézményi feladatai 12
1.2.12 . Az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai 13
1.3. Az iskolában folyó nevelő - oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési rendszere 13
1.3.1. Az ellenőrzési és értékelési rendszer 13
1.3.2. Az értékelés célja és feladatai 13
1.3.3. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő - oktató munkát segítő eszközök és felszerelés jegyzéke 14
1.3.4. A tanuló, szülő, pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei 14
2. Az iskola helyi tanterve 15
2.1. Az iskola képzési rendje összhangban az alapító okirattal 16
2.1.1. A képzés struktúrája 16
2.1.2. Szerkezeti tagolódás 16
2.1.3. Óraterv „A” tagozat 17
2.1.4. Óraterv „B” tagozat 18
2.1.5. Magasabb évfolyamba lépés 18
2.1.6. A belső vizsgarendszer 19
2.1.7. A számonkérés formái 19
2.2. Vizsgakövetelmények, a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelése, minősítése 19
2.3. A tanulók felvétele a zeneiskolába 21
2.4. Alkalmassági vizsga 21
2.5. A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása, követelményei 21
3 . A pedagógiai munka belső ellenőrzésének rendje 21
3.1. Az ellenőrzés formái 22
3.2. Intézményünk belső ellenőrzési területei 22
3.3. Éves ellenőrzési terv 23
3.4. Személyi feltételek 23
4. Záró rendelkezések 24
4.1. A Pedagógiai Program hatálya 24
4.2. A Pedagógiai Program felülvizsgálata és módosítása 24

4.3. A Pedagógiai Program nyilvánossága 24
4.4. A Pedagógiai Program véleményezése és elfogadása 24
4.5. A Pedagógiai Program hatálybalépése 24
Legitimációs záradék 25
A nevelőtestület elfogadó nyilatkozata 25
A Pedagógiai Program igazgatói jóváhagyása 25
1 számú melléklet: Helyi tantervek 26
Zeneművészeti ág 27
Billentyűs tanszak (zongora) 30
Vonós tanszak (hegedű) 36
Vonós tanszak (gordonka) 45
Akkordikus tanszak (gitár) 59
Fúvós tanszak (furulya) 67
Fúvós tanszak (fuvola) 75
Fúvós tanszak (klarinét) 86
Fúvós tanszak (szaxofon) 95
Akkordikus tanszak (ütő) 105
Zeneismeret tanszak(szolfézs kötelező) 115
Zeneismeret tanszak (zenetörténet-zeneirodalom) 150
Kamarazene tanszak (kamarazene) 158
Billentyűs tanszak (klasszikus szintetizátor) 161
Rézfúvós tanszak: *TROMBITA* 172
Rézfúvós tanszak: KÜRT 189
Rézfúvós tanszak: HARSONA–TENORKÜRT–BARITONKÜRT 207
Rézfúvós tanszak: TUBA 228
NÉPZENE 244
CITERA 250
2. számú melléklet: Eszköz és felszerelés jegyzéke 271
3. számú melléklet: Szakmai versenyeken elért eredmények: 273
4. számú melléklet: Szakirányú továbbtanulásra irányított növendékek 274
5. számú melléklet: Intézményi egészségfejlesztési program 275

Bevezető

A zene napjainkban még mindig fontos – olykor központi szerepet játszik a tanításban. Az ógörögök számára a zene a szellemi kultúra egészét jelentette, beleértve az irodalmat, képzőművészetet és a mai értelemben vett zenét egyaránt; a zene és a test művelése volt a nevelés két fő ága, egyszersmind a görög istenek elsődleges jellemzője. Nem véletlen, hogy Platón az Állam című könyvében arról ír, hogy az állam, vezetésre hivatott fiataljainak a tudományok mellett nagyon komoly zenei képzésben is kell részesülniük, mert ez adja meg a lélek harmóniáját, mert ez a boldogság adja meg azt a belső kiegyensúlyozottságot, amelyet Platón szerint az államnak, a társadalomnak is reprodukálnia kell. Hasonlóképpen gondolkodhat a zenéről, a zenei nevelésről Hegel az "Esztétikában", Rousseau Emilé c. könyvében, azonos képen hangsúlyozták a zene nevelő erejét a jelen harmonizálásában L. Wittgenstein, E. Jagues - Daleroze pedagógusok.

A XX. században, a gyermekek zenei nevelésének legnagyobb egyéniségei:
D. Kabalevszkij, Japánban- S. Suzuki, Magyarországon- Kodály Zoltán, Bartók Béla. Hazánkban a zenei készség gondosan fokozatos fejlesztése a Kodály módszer alkalmazásával történik.

Az elmúlt évtizedben Kodály tanítása nyomán a zeneoktatásnak igen nagy szerepe volt a magyar kultúra megmaradásában, a zeneoktatásba beépült néphagyomány, a népi művészet. A népzenéhez kapcsolódva és arra építve erősödött a néptánc oktatás, majd egyéb népművészetek is teret nyertek az iskolák életében. A művészeti nevelés meghatározó szerepet tölt be a kormányprogramban. A művészeti oktatás fontos eleme az, hogy alkotó tevékenységre készíti a tanulókat, segíti a sikerélmények szerzésében, segíti leküzdeni az olvasási zavarokat, a ritmusérzék fejlesztésének eszközeivel. A művészeti nevelés igen fontos szerepet tölt be a személyiség formálásában, közösség nevelésben. A határok nélküli művészet fontos interkulturális feladatokat lát el az EU csatlakozás után is, és ugyanakkor megtartja a hazai gyökereket. A neves kritikus A. Hapkins szerint - a zene valóságos nemzetközi nyelv: az öt világrész bármelyik lemezboltjába nézünk is be, többnyire ugyan azokkal a művekkel találkozunk. Ezeket mindenhol szeretik, mert vonzerejüket évszázadokon keresztül megőrizték. A jó Muzsika az időgéphez is hasonlatos, mert minden előadáson az előttünk járó híres emberek érzelmeit élhetjük át, osztozhatunk Bach hitében, Haydn szellemében, Beethoven balsorsában és Liszt nagy szenvedélyeiben. A minőségi zenének közvetlen érzelmi vonzereje van, ám élvezetünket nagyban növeli, ha értőbb módon értékeljük az évszázadokat, hiszen a zenei nyelv állandóan változik. Mozart nem úgy beszél hozzánk, mint Brahms, jóllehet mindkét zeneszerző ugyanannak az igazságnak a kifejezésére törekedett - így véli Hapkins.

A művészetoktatás, zenei nevelés feladata segíteni az ifjú zenebarátainkat a minőségi zenei nyelv megértéséhez és megóvni a modern metál és rockzene lelkeket romboló hatásától. E nemes cél érdekében és hivatkozva nagy elődünk,

a népnevelő Kodály Zoltán szárnyaló gondolatára: ”A zene eszköz a kezünkben: a magyarrá, az emberré nevelés eszköze”. Igyekszünk megteremteni minden vidéki gyermek számára a művészeti nevelés-oktatás által nyújtott teljes körű boldogság lehetőségeinek elérését, megvalósítását.

Az iskola rövid története

Az iskolát 1992-ben a Túrkevéért Alapítvány alapította. 1992 október hónapban szolfézs oktatással kezdetét vette az iskola működése. A következő tanévben beindult a hangszeres –zongora, hegedű, furulya, gitár, trombita és ütős oktatás. Figyelembe véve a település hátrányos helyzetét, az ének szakos tanár hiányt – a három működő általános iskolában és a gimnáziumban összesen egy ének szakos tanár volt – minden jelentkező növendéket beírhattunk.
Évről évre a tanított tanszakok száma bővült, tanulóink választottak klarinét, fuvola, harsona, kürt, xilofon, szaxofon hangszereket. Az évek teltével a környező települések polgármesterei, lakossága megkereste a Túrkevéért Alapítványt, hogy biztosítsunk lehetőséget hangszeres zenei oktatásra – nevelésre a helyi ifjúság számára. Ily módon 1995-ben megnyitottuk a kengyeli, 1997-ben a kuncsorbai, 1998-ban az örményesi tagozatot és 1999-ben kezdetét vette a kétpói gyermekek zenei oktatása. 2001 ősztől az ecsegfalvai gyerekeknek is biztosítottuk a képzés lehetőségét a zene- és táncművészet területén.
A Gyermekkórus sikeresen képviseli iskolánkat a megyei Éneklő Ifjúság kórus versenyein, fontos szerepet tölt be Túrkeve város kulturális életében.
Művészeti csoportjaink és iskolánk hangszeres növendékei rendszeres szereplői a városi nemzeti ünnepek alkalmából megtartandó rendezvényeknek, a Madarász Károly Művelődési Intézmény, a Finta Múzeum, a Római katolikus és Református egyházak által szervezett műsorok, illetve a Kevi Juhászfesztivál és Város Napi programok szereplői.
Kis művészeti csoportok és együttesek – ének, ütő, fafúvós, kamarazenekar, zongora négykezesek a közös muzsikálás örömét megízlelve, a kulturált stílusos hangzás, a zenei és közösségi élményhez jutás egyre inkább összekovácsolja az együttesek fiatal tagjait a közös célok elérésében. A közös ének, zenélés örömei, élményei, illetve a szép, kifinomult éneklés mód elsajátítása, kultúrált zenei ízlés megalapozása klasszikus, illetve népszerű modern művek eszközeivel a célkitűzés megvalósítása érdekében megalapoztuk a kis együttesek működését. Sikerélményeik egyre inkább ösztönzik a további közös munkára ifjú muzsikusokat. Lelkes céltudatos pedagógiai nevelő – oktatói munka hozza gyümölcseit – a többéves múltra visszatekintő iskolánknak növendékei folytatják

zenei tanulmányaikat a zeneművészeti szakközépiskolákban, illetve főiskolákban. A négykezes zongorajáték örömteli hangulata és igényesen megválogatott műsorkeret, amely figyelemmel kíséri a tanulók életkori sajátosságait, technikai felkészültségét, illetve fejlődését, közelebb viszi a növendékeinket századunk zenéjéhez, a dzsessz muzsika élvezetes világához. Erről tanúskodik a két négykezesünk nagyszerű helytállása a Szolnoki Millenniumi Négykezes Zongora Játék Találkozóján az Ádám Jenő Zenei Napok keretében. A megyei kisebbség által megrendezett Ki- mit tud? versenyen a hangszeres játék kategóriában növendékünk két alkalommal első díjat nyert.

2001-ben a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Zeneiskolák Millenniumi Gálaversenyén intézményünket sikerrel képviselték zongorás, gitáros, ütős, énekes növendékeink. Hagyományossá vált a tanévnyitók kapcsán a Magyar Rádió – Ki nyer ma? Játék és muzsika tíz percben jelentkezése a túrkevei zeneiskolából, melynek rendszeres, sikeres játékosai iskolánk tanítványai. E műsor keretében a Magyar Rádió több alkalommal élő adásban közvetítette zongorás növendékeink hangszeres játékát.

A lelkiismeretes oktató –nevelő tanári –szülői együttműködés eredményei abban a tudatban erősítenek meg bennünket, hogy jó irányba haladunk, iskolánk életképes. A célszerű folyamatos és tudatos pedagógiai tevékenységünk egyre inkább sikeres.

Szakmai tevékenységünk eredményességét tükrözik a megyei szintű megmérettetések, amelyeken díjakat nyertek növendékeink. (*3. sz. melléklet*)

Intézményünk a hagyomány ápolás területén évente rendezte az intézmény névadóját viselő Egressy Béni Művészeti Napokat, illetve ünnepi hangversenyeket tart a nemzeti ünnepek, a Magyar Kultúra Napja, valamint a Magyar Művészetoktatás Napja tiszteletére. Évente megszervezésre kerülnek nagyszabású közösség nevelő, hagyományápoló, a nemzeti öntudat, identitásnevelő programok közt található a „Dalban, szóban a Hazáról" című ünnepi hangverseny az 1956-os forradalom tiszteletére, a Magyar Kultúra Napja alkalmából zenei-irodalmi műsor, Ádventben a kis Jézus születését lélekápoló, hitünket, szeretetünket és reményünket tápláló „a szeretet ünnepén" elnevezésű hangverseny sorozattal emlékezetessé tesszük.

A magyarság összetartozása, az identitás, a nemzeti öntudat és büszkeség erősítését szolgálja, az Arany János nevével fémjelzett testvérvárosi kapcsolat Nagyszalontával. Az évente megrendezésre kerülő adventi zenei – irodalmi örömteli, emberbaráti, hangulatos műsorainkkal, számos alkalommal könnyeket varázsolunk a hálás nagyszalontai közönség arcára.

A Filharmóniai Ifjúsági bérletes hangversenyek megszervezésével törekedtünk kielégíteni a város lakosságának és tagintézményeinek kulturális igényeit a klasszikus és népzene területén.

A meghívott előadóművészek között vendégül láttuk Csavlek Etelkát, Király Csabát, Oravecz Györgyöt, Béres Ferencet, Mackó Máriát, Kocsis Zoltánt, Bessenyei Ferencet, Magyari Barnát, Marosán Csabátilletve más neves előadóművészt és együttest.

A tanévnyitó ünnepségek alkalmával Mága Zoltán, Illényi Katica, Anasztazia Rozvályajeva virtuóz játéka feledhetetlen művészeti élményben részesítette a szép számú közönséget.

Számos rendezvényeinkkel, valamint a tagintézményeinkkel kialakult kapcsolatainknak köszönhetően intézményünk sajátos zenei központjává vált, amely vitathatatlanul fontos szerepet tölt be városunk és a környező települések kulturális életében. Határainkon túl is vendégszerepeltünk Auchelben, Franciaországban, Porabkában, Lengyelországban, Nagybocskón és Rahón, Kárpátalján.

A hosszú lista is fémjelzi, hogy sokoldalú tevékenységünk nyomot hagyott városunk három évtizedes történetében.

Érdekesség még hogy a városi CHORDA KÓRUS 1993-ban a zeneikolában alakult meg, amely később egyesületi formában működött, de a 2024/25-ös tanévtől újra visszatértek a „bölcsőhöz".

Az Egressy Béni Zeneiskola - Alapfokú Művészeti Iskola adatai

Az intézmény neve:

Egressy Béni Zeneiskola - Alapfokú Művészeti Iskola.
OM azonosító 040107

Kiválóra minősített Alapfokú Művészetoktatási Intézmény (2007)

Az intézmény székhelye és címe:

5420 Túrkeve, Széchenyi utca 9.
Telefon: 56/ 362-891
E-mail: turkeveizeneiskola@gmail.com
Honlap: turkeveert-egressyzenede.hu
Facebook: Egressy Béni Zeneiskola

Az intézmény telephelyei:
1. sz. telephely
Egressy Béni Zeneiskola – Alapfokú Művészeti Iskola, Kengyel, Kossuth L.út 100.
2. sz. telephely
Egressy Béni Zeneiskola – Alapfokú Művészeti Iskola, Kétpó, Almásy tér 2.

Az iskola fenntartója Túrkevéért Alapítvány.

Az intézmény alaptevékenysége – alapfokú művészetoktatás és nevelés.

Az alapító okirat száma, kelte:

2./2.1992.(1992. október 28.),
utolsó módosítása 11/2024. (09.10.) számú határozattal.

Az intézményvezető kinevezése:

Az intézmény vezetőjét az oktatásért felelős miniszter egyetértésével a fenntartó bízza meg, a munkáltatói jogokat a fenntartó gyakorolja.

AZ ISKOLA JÖVŐKÉPE /VÍZIÓ/

A pedagógusaink arra nevelják a gyerekeket, hogy önálló, kreatív, együttműködő, gondolkodó személyiséggé váljanak. A célok elérését tevékenységre ösztönző légkört teremtünk meg. Fontos szerepet kap a tanulói létszám megtartása, ennek érdekében hangszerbemutatókat, hangversenyeket szervezünk.

1.Alapfokú művészeti iskola nevelési programja

1.1 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

Az iskola pedagógiai program alapelemeit, tartalmát és követelményeit az új tantervi programok határozzák meg.

Az intézményünkben érdeklődésüknek és tehetségüknek megfelelően művészeti képzést, zenei készségfejlesztési nevelést kapnak.

Legfontosabb **célunk** a tanulókban az általános műveltség, kiemelten az esztétikai nevelés, a művészetek szeretetének, értésének és művelésének megalapozása, fejlesztése, a legtehetségesebb tanulók művészeti pályára irányítása.

Alapelvünk, hogy a művészeti tevékenység, mint minden emberi tevékenység magában hordozza az ember személyiség formálásának lehetőségeit.

Kiemelt feladatunknak tartjuk, hogy a művészetnek, mint emberi produktumnak az az értéke, az emberhez, az emberről szóljon, szeretnénk ennek az alapelvnek is megfelelni.

Alapvető célkitűzésünk, hogy a művészeti oktatás, nevelés sajátos lehetőségeivel, eszközeivel, konkrét művelésével harmonikus, érzelmileg gazdag, kreatív és kulturált embereket neveljünk.

Rövid távú célunk, hogy a tanulójól érezze magát, jó kedvvel, játékos formában tanuljon muzsikálni és minden növendék saját szintjén sikerélményben részesüljön. Minden jelentkező gyermek számára biztosítunk zenei nevelést,

ezzel is gazdagítva lelkivilágát.

Az önálló iskolaszerkezet rendszertani illeszkedésének alapelvei:

a testvéri szeretetre épülő zenei nevelés,
az egyöntetűség és az egyéniesítés,
a folyamatosság és a korszerűség,
a fokozatosság és az egymásra épülés,
a minőségi folyamatok fejlesztés elve.

1.2. A művészeti tevékenység cél és feladatrendszere

A művészetoktatásban rejlő személyiségfejlesztő, értékteremtő tulajdonságok, készségek, kialakításával, elsajátításával el kell érni, hogy a tanulók:

a művészetoktatás során kialakítandó sajátos kompetenciákkal, speciális művészeti ismeretekkel, készségekkel rendelkezzenek, amelyek lehetővé teszik a tanulás során rendszeresen alkotó művészeti tevékenységgel, az interpretálással együtt járó pozitív élmények átélését, mint az alkotás és a siker örömét, a szépség, az esztétikum katartikus átélését; oyan magatartási attitűdökkel és szokásokkal rendelkezzenek, amelyek biztosítékot jelentenek arra, hogy a tanulókban kialakult, - a művészetek befogadása, értése, művelése iránt - nyitottság, esztétikai érzékenység nem felnőtt korban is kulturális igényükké, életmódjukká válik.

A művészetoktatás nevelési eszközrendszerével hozzájárul:

olyan társadalmi feladatok, társadalmi egészségügyi problémák, kérdések megoldásához, mint a fogyatékos, autista, illetve személyiség zavarral küszködő gyermekek nevelése, beilleszkedése; a zene és művészetterápia eszközeivel (pl. zeneterápia) a gyermekek személyiségzavarainak leküzdéséhez, gyógyításához, a gyermekek preventív neveléséhez, így a bűnmegelőzés, drogkérdés.

Célunk, hogy a művészetoktatásban, nevelésben résztvevő tanulókkal iskolánk:

- ismertesse meg nemzeti, etnikai művészeti kultúránk értékeit,
- a nemzetiségi és etnikai kisebbséghez tartozó tanulókban erősítse az identitástudatot,
- ismertesse meg az egyetemes művészet legjellemzőbb, legnagyobb hatású értékeivel, alkotásaival,
- alapozza meg szűkebb és tágasabb környezetünk esztétikumának, kulturáltságának megismerését.

A művészetoktatás

- segítse elő a művészeti területekhez kapcsolódó kommunikáció és metakommunikáció megismerését, megértését, a tanulás és alkalmazni tudás révén kulturált magatartás, társadalmi kapcsolatteremtés, együttműködés és párbeszéd kialakulását;
- segítse elő a harmonikus életmód kialakulását, a szabadidő kulturált eltöltését;
- járuljon hozzá a művészeti területek különböző speciális ismereteinek megértéséhez, elsajátításához és cselekvő alkalmazása révén az eredményes akusztikus, vizuális, motorikus emlékezetbe - vésés, megőrzés és felidézés tanulásához; ismertesse meg az egyes művészeti területek alapvető ismeretanyagát és technikáit;
- alapozza meg az egyes művészi kifejezési módok elsajátítását;
- bontakoztassa ki a tanulók alkotó fantáziáját, értelmi, érzelmi és kifejező képességét;
- készítse fel a kiemelkedő képességű tanulókat szakirányú továbbtanulásra, művészeti pályára;
- készítse fel a tanulókat különböző szintű helyi, területi, országos versenyeken, fesztiválokon való részvételre;
- ösztönözze a tanulókat, amatőr művészeti együttesekbe, önképző körökbe, kulturális társulatokba való bekapcsolódására, részvételre;
- alakítson ki a tanulókban társművészetekkel való együttműködést, érdeklődést;
- alakítson ki a tanulókban olyan belső késztetést, igényt, melynek révén részt vesznek szűkebb és tágabb környezetük művészeti emlékeinek, anyanemzeti értékeinek, népzenei, néprajzi örökségének, hagyományainak feltáró és ápoló tevékenységében.

A művészeti esztétikai nevelés speciális cél és eszközrendszerével, értékteremtő lehetőségeivel segítse, egészítse ki a nevelés olyan területeit és ágait, mint az

- értelmi nevelés (pl. megfigyelő képesség fejlesztése, összefüggések felismerése, lényegkiemelés, készségszintre emelés, önálló ismeretszerzés fejlesztése, logikai, kreatív gondolkodásmód megszerzése, olvasási, logikai számolási készség segítése;
- érzelmi akarati nevelést (pl. a helyes önbecsülés, önértékelés, dönteni tudás);
- erkölcsi nevelést (kötelesség, felelősség vállalás, hűség, kitartás, bátorság);
- közösségi nevelést (egymásért való felelősség érzés, egymás segítése, társunk eredményeinek, tudásának elismerése, a gyengébbek segítése, felkarolása, közös sikerért, eredményért való munkálkodás), testi nevelést (a szünetekben történő labda- és csapatjátékokon, a közös kirándulásokon stb.).

A művészeti nevelés-oktatás elősegítése szolgálja:

- a tanulók szocializációját, szociális és társadalmi hátrányainak ledolgozását, kiegyenlítését,
- a kompetencia alapú oktatás használata, újszerű tanulásszervezési eljárások, módszerek (számítástechnikai), moduláris oktatás (hangszer és szolfézs kapcsolata)
- növendékeink szociális-életpálya kompetenciáinak fejlesztése,
- a művészetoktatás egészét átható minőségközpontú szemlélet elérése.

1.2.1. A zenei nevelés - oktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai

- a zenei műveltség megalapozása és fejlesztése,
- a zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzés, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása),
- a zenei írás - olvasás alapfokot meghaladó készségek megalapozása és kifejlesztése,
- a technikai készség és improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása,
- a zenei műszavak és jelentések megismertetése,
- a zenei logika, a harmónia szerkezet és forma összefüggéseinek megismertetése,
- a főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zene, ének, a zenetörténelem és zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése,
- rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása, a kortárs zene befogadására nevelés,
- a tanuló, rendszeres zenehallgatásra nevelése,
- az értékes zene megszerettetése, a növendékek zenei ízlésének formálása,
- a tanuló életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek elolvasására való ösztönzés. A társművészetek iránti nyitottság kialakítása,
- a zenei élet eseményi iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétele a zenei életben, rendszeres hangverseny látogatás, tehetséggondozás,
- a zenei pályát választó növendékek felkészítése szakirányú továbbtanulásra, képzés és idő beosztása ehhez emelt szinten,
- a növendékek rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése,
- a tanuló felkészítése közismereti iskolájának intézményük kulturális iskolai rendezvényeire, illetve más szereplésekre is,
- az amatőr zenekarokban, kamara együttesekben, kórusokban történő aktív részvételre való felkészítés, ösztönzés,
- cserekapcsolatok létesítése hazai, külföldi zeneoktatási intézményekkel,
- az egyházak zenei életének segítése,
- tanulók által nevelő hatást gyakoroljon az általásnos iskolai, családi közösségre, amelyben a gyermekek élnek, minden szempontból nevelő iskola legyen.

1.2.2. A feladatrendszer megvalósítása és eljárásai iskolánkban

Az iskolánk pedagógiai programjának alapelemeit, tartalmát és követelményeit az alapfokú művészetoktatás követelményei, tantervi programjai a fenntartó, a gyerekek és a szülők elvárásai határozzák meg. Az iskola megalapításakor a Túrkevéért Alapítvány azt a célt tűzte ki, hogy elégítse ki a település lakosságának a zenei oktatás - nevelés iránti igényét, hogy törlessze azt a lemaradást az ifjúság körében az esztétikai, művészeti területeken, amelyeknek oka az általános iskolákban az ének-zene szakos tanárok hiánya. Az általános műveltség, a művészetek iránti szeretet és értésének megalapozása, az ifjúság harmonikus, többirányú fejlődése, a tehetséggondozás, érzelmileg gazdag helyi fiatalok nevelése hosszútávon hivatott ellátni iskolánk tanári kara.

Az iskolai képzésünk figyelembe veszi az életkori sajátosságokat és a növendékek érdekeltségét, tehetségét, alakítja készségeit, gyarapítja zeneismereteit, lehetőséget nyújt a nemzeti, népi, hely hagyományok, értékek ápolására és átadására, megőrzésére, az európai műveltség kialakítására. Iskolánk lehetőséget ad az esztétikai érzékenység, igényesség, fogékonyság kialakítására, a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és ének technikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek elsajátítására, a művészetek befogadására készítse fel a személyiséget.

Az iskolában iskolarendszerű alapfokú zenei művészetoktatás folyik, melynek elsődleges célja a tanulók művészi képességének, készségének kifejlesztése, az alapfokú művészeti ismeretek oktatása, a művészeti nevelés szélesítése. A művészetoktatása olyan képességeket fejleszt, amelyeket az ember a munkában, a személyes életben is jól hasznosíthat. Iskolánk tanulóinkat a nemzeti egyetemes kultúra hagyományaihoz vezeti el, megalapozza értékítéleteiket, erősíti a társas együttműködést és az egyéni aktivitást, önkifejezést. A zenei képzés a személyiség egészét fejleszti és egyben nyomot hagy a környezet arculatán, befolyásolni képes az élet minőségét alakító tényezőket.

Iskolánk oktatási rendszerének fontos eleme a módszertani munka fejlesztése, újítása. Metodikai szempontból pedagógusaink figyelemmel kísérik a következők differenciálását:

- az új feladatok hirtelen ne haladják meg a tanítvány szellemi és technikai színvonalát;
- a tanítandó műsor összeállításánál kiemeljük az adott mű tanulási értékeit;
- az új művek megtanulásához módszeres részproblémákat feltáró útmutató segítséget nyújtanak;
- a növendékek egyéniségét, adottságait és hiányosságait figyelemmel kísérjük;
- gondot fordítunk a személyiség és az oktatott művekkel való lelki azonosulásra;
- a tantestület tagjai az új zenetanítási módszerek kidolgozásában és elsajátításában aktívan vegyenek részt és azt a nemes feladatot tekintsék fő tevékenységüknek, hogy a zenei szakképzés mellett a zenekedvelők és amatőrök képzésére fokozottan figyeljenek. Ennek kereteit ne lépjük túl sem szisztémában, sem szemléletmódban. A zeneiskolai felvételik, a tantervi követelmények, a beszámolók ezt tükrözik és az

igényesség feladása nélkül.
A differenciált képességfejlesztés a tanulókat megillető alapvető gyermeki jogból, valamint a „minden képesség fejleszthető” elvből kiindulva lehetőségeinkhez mérten minden jelentkező tanulót felveszünk iskolánkba.
A tanulók felvételénél nem elsődleges kritérium a művészi adottság, képesség, készségszint milyensége. A felvételi meghallgatás inkább csak tájékozódást, ismerkedést jelent a tanuló értelmi, lelki - érzelmi világával, érdeklődési körével.
Ennek tudatában megérteni, hogy mi ösztönözte a gyermeket a zenei tanulmányokra való jelentkezését.
Az intézmény eredményes működésének megőrzése, sőt minőségi javítása érdekében így egyre nagyobb figyelmet kell fordítani a differenciált oktatásra.
A személyiségfejlesztés és a teljesítmény-centrikusság harmóniájára törekedve iskolánk a tehetséggondozásnak és a felzárkóztatásnak egyaránt színtere**.** Az alapfokú zeneoktatásban növendékeink személyiségének és ezzel együtt személyes, szociális és esztétikai-művészeti kompetenciáinak fejlesztése az egyéni órák adta lehetőségeknek köszönhetően előnyösen megvalósítható.
Minden egészségesen fejlett gyermek valamiben tehetséges. A pedagógus kötelessége, felelőssége, hogy ezt időben észrevegye, s biztosítsa fejlesztését.
A tanulási nehézségekkel küzdő, kevésbé jó adottságú tanulók felzárkóztatására mindenkor kiemelt figyelmet fordítunk.
Külön, hétvégi foglalkozásokon biztosítunk lehetőséget a hátrányok ledolgozására. Célunk, hogy ha többletmunkával is, de sikerélményhez juttassuk tanítványainkat, lendületet adva ezzel további tanulmányaikhoz; növeljük önbizalmukat, önbecsülésüket; erősítsük akaratukat.

1.2.3.A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskola tantestülete a társadalmi elvárásokkal összhangban – elsőrendű pedagógiai feladatának tekinti a személyiségfejlesztő munkát, a gyermek centrikus nevelés megvalósítását.
Célunk a személyiség kiteljesítésével fejleszteni a képességeket, vagyis segítjük:

- a személyiség kibontakozását,
- az emberi és társadalmi problémákra, változásokra nyitott személyiség megformálódását,
- a reális életút megtervezését és a helyes pályaválasztást.

Küldetésünk, hogy a zenei nevelésen keresztül olyan értékeket adjunk növendékeinknek, amelyek egész életükben elkísérik őket: a kitartást, az önfegyelmet, az együttműködést, a kreativitást és az önkifejezés örömét. Hiszünk abban, hogy a zenetanulás nem csupán művészeti tudás, hanem a személyiség fejlődésének és a kiegyensúlyozott, értékteremtő életnek is fontos eszköze.
Az általunk fontosnak tartott és felsorolás jelleggel elfogadott személyiségjegyek a következők:

- önbizalom és kezdeményező készség;
- munkafegyelem és munka szeretet;
- reális önismeret és önértékelés, önfegyelem;
- helyes értékrend, becsületesség és tisztelet;
- nyitottság és tolerancia;
- kompromisszum és segítőkészség, szolidaritás.

Az „iskolás gyermek” képe, az embereszményről vallott nézetünk – nevelő testületünk szerint- a magabiztos, sikeres és tisztességes állampolgár lehetőségét hordozza magában, melynek meghatározó elemei a következők:

- céltudatosság, helyes életvitel, realitásérzék;
- önállóság, önmenedzselés, önértékelés, feladatvállalás;
- kreativitás, kommunikációs készség;
- kulturált viselkedés, természetes magatartás, lelki-érzelmi intelligencia;
- felelősségtudat, felelősségvállalás.

Az iskola alapelveinek megfelelően a fenti személyiségjegyeket erősítjük a tanórai keretek között, tanórán kívüli foglalkozásokon a személyes kapcsolatokban, valamint az iskolai ünnepségeken és a hagyományok ápolásakor. Az intézmény számít a tanárok- tanulók –szülők együttműködésére.
A tanuló személyiségének fejlesztésében, képességeinek kibontakoztatásában, a személyiségzavarok leküzdésében az iskola és a szülők együttműködésének színterei: szülői értekezletek és fogadóórák, szülő – tanár találkozók, valamint a szülői szervezet tanácskozásai, családok látogatása.
Gyermekeink többirányú lelki – érzelmi világát gazdagító nevelés, a művészetek eszközeivel elengedhetetlen eleme pedagógiai munkánknak.
A lelki-érzelmi nevelés kiemelkedő feladatnak tekintjük a zenei élményszerzést, a személyiség fejlesztést, az önbizalmat, az öntudatot fejlesztő és erősítő sikerélmény szerzést, melyet előnyben részesítünk a teljesítmény méréséhez viszonyítva.
A kiskorú gyermekek lelke rendkívül fogékony és befolyásolható életkoránál fogva, az első zenei élményei

végig kísérik az élet hosszú útján és pozitív élményei ösztönző hatást gyakorolnak a személyiségére, pályafutására.
A tanórákon és órán kívül foglalkozásokon figyelemmel kísérjük a gyermekek lelki állapotát, melynek megismerését és nevelését rendkívül fontosnak tartjuk közösségünkben az emberbaráti, jó hangulatú légkör, gyermekközpontú szemlélet kialakításában.

Kiemelkedő szerephez jut a játék, a játékos elemek alkalmazása növendékeink nevelésében mind csoportos, mind az egyéni foglalkozásokon.
Itt ki kell emelni a pedagógus vezető szerepét, amely tud kapcsolódni a gyermekek felfogásához, életkori sajátosságaihoz. Érteni és beszélni kell a gyermekek nyelvét, részt kell venni, átélni és közösen örülni a játékban szerzett élményeinek.
A szünetekben az órai feszültséget gyermekjátékok által vezetjük le.
A versenyzés elemeit, örömeit pedagógiai és pszichológiai módszerek segítségével, alkalmazásával hasznosítjuk az oktató-nevelői folyamatban.
Pedagógusaink kooperatív nevelési stílust alkalmaznak a személyiség, a közösség fejlesztésében.
Az emberi tartás példája, a gyermekek személyiségének hangsúlyozott tiszteletben tartása, a megértő figyelem a gyerek problémái iránt a pozitív személyiség megerősítésének hatékony eszköze.

1.2.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. Mivel a közösség egyénekből áll, az igazi nevelőközösség kibontakoztatása fejleszti a személyiséget. A közösségi nevelés területei: a család, az iskola, és az iskolán kívüli közösségek.
A család hagyományos nevelői funkciói arányaiban és minőségében változtak. A szülőmodellek érzelmi szerepének gyengülése a személyiség alakulása szempontjából kedvezőtlen hiányokat teremtett. Ezért is nagyon fontos az iskola együttműködése a szülők közösségével, a tanulói közösség formálása, fejlesztése érdekében. Az együttműködés konkrét formáit és fórumait a pedagógiai program aktuális fejezetei tartalmazzák. A tanuló közösségbe történő beilleszkedésének elősegítésével kapcsolatban a családnak, a szülőnek az alábbi kiemelt feladatai vannak:

- az intézmény pedagógiai programjának, házirendjének megismerése;
- az iskola közösségek rendezvényeinek támogatása, aktív közreműködés a megvalósításban szülő-tanár találkozók, pedagógusnapi köszöntés, tanulmányi kirándulások, ünnepélyek, megemlékezések, külföldi cserekapcsolatok, karácsonyi rendezvények,
- kapcsolattartás a pedagógusokkal annak érdekében, hogy a pozitív szociális szokások, értékrendek a tanulókban kialakuljanak, gyarapodjanak.

Az önálló életvitelre való gazdasági és egzisztenciális érettség ideje a felnövekvő korosztály esetében kitolódott társadalmunkban. A felnőtté válás, a munka világába való bekapcsolódás göröngyös útjait egyengetni, a közösségi életbe történő beilleszkedés feltételeit megteremteni a szülő és az iskola közös felelőssége. A család, a szülő szerepe a helyes iránymutatás és a mindenkori segítségnyújtás a sok-sok közösségi ráhatással befolyásolt iskoláskorú tanulók számára. A közösség tagjainak közösség formáló nevelése során nemcsak a társadalmilag értékes követelményrendszert kell közvetíteni a diákok felé, illetve ezeket velük elfogadtatni, hanem biztosítani a tevékenységekkel az iskolánk iránti elfogultágukat.
A közösségfejlesztés az iskolában a közösség szükségleteinek, elvárásainak megfelelő, a fejlődést elősegítő tevékenységekkel alakítható ki. A közösségi tevékenység megszervezésének olyan módon kell történnie, hogy a megválasztott forma alkalmas legyen a közösségfejlesztő szerepek betöltésére, döntések meghozatalára, egyéni felelősség vállalására, tolerancia és segítőkészség kialakítására, az egészséges versenyszellem elsajátítására.
Iskolánkban a közösségfejlesztés főbb területei:

- tanórák (zeneirodalom, szolfézs);
- tanórán kívüli foglalkozások (ének, fafúvós, gitár kamarazene, zongora négykezes, korrepetálás, felzárkóztató pótfoglalkozások);
- zeneiskolai rendezvények, programok;
- szabadidős tevékenységek (közös szereplések, tanulmányi kirándulás, tanévnyitó, tanévzáró ünnepélyek, csapatjátékok szervezése);
- hangversenyek látogatása.

Nevelői hatással igyekszünk rávezetni növendékeinket az értékek tiszteletére, a jó igénylésére. A társas muzsikálás ösztönző hatást gyakorol növendékeinkre, összefogásra, céltudatos munkára nevel. A közösségi értékek formálásának nevelése területén őszinteség jellemző a tanár – tanulói kapcsolatra. Közösen beszéljük meg problémáinkat, elemezzük szerepléseinket, kikérjük a tanulók véleményét az osztályzatokról, együtt örülünk a sikereinknek, együtt érzünk a kudarcok pillanataiban, amit megpróbálunk feloldani.

Iskolánk működésének fontos része a családokkal tartandó kapcsolat.
Törekszünk a családok állapotának minél jobb megismerésére és aktív bevonásukra az intézmény életébe, biztosítjuk a betekintést az iskolai dokumentumokba, belső ügyekbe. A szülők elkísérik gyermekeiket a

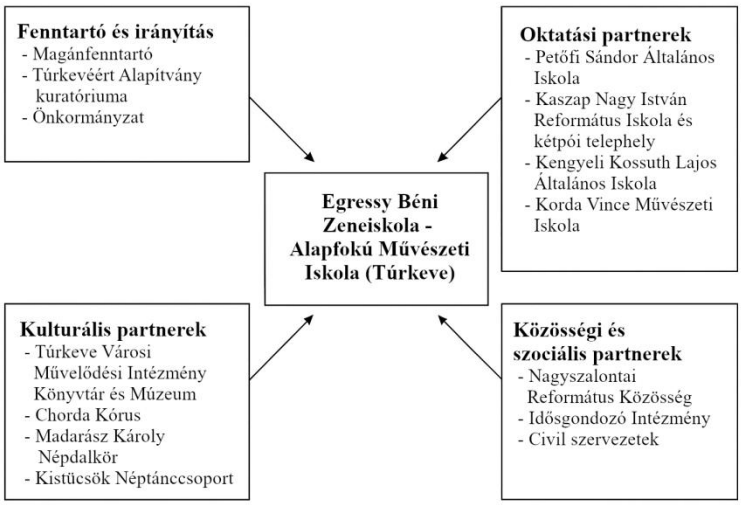
versenyekre, fellépésekre, szabadidős programokra, ezáltal is biztosítunk művelődési lehetőségeket, a közösségnevelést.

Az esztétikai nevelés szempontjából a tanári példa, a megjelenés, a termek állapota, az udvarunk, iskolánk területének parkosítása sem hanyagolható el.

1.2.5.Partnerkapcsolatok

Az intézmény külső kapcsolatai
A partnerkapcsolatok szerepe és célja

A zeneiskola pedagógiai munkájának fontos alapelve a nyitottság és a kulutális egíüttműködés, a közösségi kapcsolatok ápolása. Célunk, hogy a partnerekkel olyan kaaocsolatot alakítsunk ki, amelyek elősegítik a zenei nevelés ereddényességét, a tehetséggondozást, valamint a művészeti értékek közvetítését a város és telephelyeink kulturális életében.
A kapcsolatok fő célja a zenei nevelés minőségének emelése, a tanulók szereplésének és bemutatkozásának bővítése,a telephelyek közötti szakmai együttműködés erősítése, a helyi közösségek kulturális életének támogatása, a társadalmi elismertségünk növelése.
Az iskola két telephelyen is ellátja a zeneoktatást, a kapcsolatot az alábbiak szerint ápoljuk. Rendszeres szakmai egyeztetések a munkaértekezletek során, közös rendezvények, hangszerbemutatók.
A kapcsolattartás formái: partnerek tájékoztatása és bevonása az iskolai rendezvényekbe, tájékoztatás az iskolai tevékenységekről, eseményekről. Közös programok szervezése. A partnerek évenkénti elégedettségének vizsgálata.



1.2.6. A beilleszkedési, magtartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Közismert, hogy a roma gyerekek nagy része jó zenei képességekkel rendelkezik, kiváló hallással és ritmusérzékkel. E gyermekek egyre szélesebb körű bevonását és benn tartását a felmenő rendszerű zeneoktatásban fontos feladatterületnek tekintjük.

A hangszeres előkészítő évei kitörölhetetlen fizikai és maradandó pszichikai élményeket hagynak a növendékekben. A kisiskolás korszak még kisebb testi-lelki terhet ró a kisgyermekre, így több energia jut a hangszertanulásra. 10-11 éves kora után az addig megszerzett hangszeres ügyessége, zenei gondolkodása, technikája, zeneszeretete átsegíti az időhiány miatt keletkezett nehézségeken.

A testi – lelki felszabadultság alapkövetelmény, mivel e nélkül nem bontakozhat ki a művészi tehetség és nem alapozható meg a zenei vagy művészi pálya.

A beilleszkedési, magatartási nehézségek leküzdésének lehetőségeit a tanórán kívüli foglalkozások rejtik magukban, melynek iskolánkban elterjedt formái:

- egyéni hétvégi korrepetálás, pótfoglalkozások;
- művészeti csoportok (ének, fafúvós, gitár kamarazene) szervezett foglalkozásai, az iskolai rendezvények, programok, versenyek előkészítési folyamatának aktív részvétele, bekapcsolódása;
- közös előadások, hangversenyek látogatása, tanulmányi kirándulások;
- közös szabadidős programok (gyermeknap, karácsony, tanévnyitó, tanévzáró diszkó, labda és csapatjátékok).

1.2.7. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

A hatályban lévő Nkt. a gyermekek jogai közé sorolja a tehetségek felismerését és fejlesztését. A gyermek, tanulónak joga, hogy képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, képességeihez mérten tovább tanuljon, valamint tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében alapfokú művészetoktatásban vegyen részt. A tehetséggondozás területén három személyiségjellemző (átlagon felüli képesség, feladat iránti elkötelezettség, kreativitás), valamint három környezeti jellemző (a család, az iskola és a társak) közötti integráció eredménye. A tehetségnevelés érdekében rendkívül fontosnak tartjuk az oktatási folyamatok gyorsítását, léptetését, amely magasabb számú és nehézségtartalmú zenei anyag elsajátításával jár, miközben rejt magában bizonyos veszélyeket a tanuló számára, amelyek izolációval, kortársaiktól való elkülönítéssel járhat. Természetesen, a tehetségnevelés folyamatához hozzátartozik a pedagógus képzése, tapasztalata, a szülőkkel való foglalkozás. A pedagógus elkötelezettsége, személyiségének alkalmassága a fejlesztésben, az önálló programok előállításában, a pszichológiai jártassága elengedhetetlen tényezők a különböző műveltséget igénylő tehetségfejlesztő feladatok megoldása érdekében.

Kiemelten aprólékos szelektív munkát igényel a tehetségek kutatása, különösen a szociálisan hátrányos helyzetben lévő családokba, illetve a roma származású gyermekközösségekben. Iskolák, tanítókkal való kapcsolatápolás, illetve családok látogatása elősegíti a tehetségek minél korábbi felismerését, kiemelkedő képességeinek gyorsabb kibontakozását.

A fejlődés céljából meg kell teremteni a megfelelő feltételeket a tanuló többirányú harmonikus nevelése érdekében.

Az alapfok 2. évfolyamától kezdve a kiemelkedő képességű tanulókat pedagógus ajánlásra és intézményvezetői döntéssel „B” tagozatba soroljuk és emelt szintű, magasabb követelménnyel történő oktatást biztosítunk. A követelmények teljesítéséhez emelt időtartam (2x45 perc) főtárgyi tanórán és egyéni szolfézs órákban valósítjuk meg.

Szociokulturális hátrányokkal küzdő családok tehetséges gyermekeinek tanulási - gyakorlási problémáinak enyhítésére felzárkóztatás céljából szintén lehetőség van az egyéni hétvégi korrepetálásra, pótfoglalkozás megtartására ahogyan a főtárgy, úgy a kötelező tárgy területén.

A tehetséggondozás fontos elemének tartjuk a minél több szereplési lehetőség biztosítását, hogy a növendékek megszerzett tudásukat más-más közegben is megmutathassák és egyben nagyobb biztonságra, szereplési gyakorlatra is szert tehessenek.

Az év végi vizsgákon legjobb teljesítményt nyújtó tanulók fellépési lehetőséget kapnak a tanévzáró gálahangversenyen. A tehetséges növendékek zenei pályára történő irányítás szempontjából kiépült kapcsolatrendszerrel rendelkezünk a zeneművészeti szakközépiskolákkal, amely fejlesztő célú meghallgatások, konzultációk formájában segíti a tanuló szakmai fejlődését.

1.2.8. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A köznevelési intézmények meghatározó szerepet töltenek be a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában. Iskolánkban tiszteletben tartjuk a tanuló vélemény nyilvánítási jogát az őt nevelő pedagógus munkájáról, a személyét és tanulmányait illető kérdésekben tájékoztatást kapjon és azzal kapcsolatosan kérdéseket tegyen fel, javaslatokat fogalmazzon meg. Intézményünkben növendékeinket nem érheti hátrányos megkülönböztetés sem vallási, sem nemzeti, etnikai hovatartozás, társadalmi származás, születési, vagyoni jövedelmi helyzet alapján. Idegen számunkra a fizikai, értelmi bántalmazás, illetve elhanyagolás. Demokratikus gyermekbarát elvekre épülő nevelési intézményünk biztosítja minden tanuló számára állampolgári jogát- a zenei nevelés - oktatás és érvényesülés lehetőségét.

1.2.9. A tanítási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A roma származású gyerekek és szociokulturális hátrányokkal küzdő családokból származó tanulók egy része már iskolai tanulmányaik elején sok kudarcot szenvednek, melynek következménye a kimaradás, lemorzsolódás az oktatási intézményből. A kudarcok a tanulmányi elégtelenségben fejeződnek ki, de nagy szerepet játszik a gyerek érzékenysége, sérülékenysége, alacsonyfokú kudarctűrő képessége is. A szociálisan hátrányos családokból származó tanulók jelentős része kitartás, fegyelem, szorgalom hiányába is morzsolódik le. A tanulmányi sikertelenség hátterében kétféle - egymást is erősítő - tényező együttesét kell keresnünk, megemlítenünk: az ismeretek, tanulási készségek hiánya és pszichológiai, szociális tényezők - beilleszkedési problémák, a családi és iskolai nevelés ellentmondásai. Ennek függvényében több szociális szempontból hátrányos család, a cigány közösség az iskolai tanulást, nevelést még nem értékeli társadalmilag felhasználhatónak. Ezen feladatok megoldásában kulcsfontosságú szerepet vállal a pedagógus, a nevelő, melynek értelmiségi nézetei nagy súllyal bírnak a kistelepüléseken működő intézményünkben. Pedagógusaink szaktekintélynek örvendenek, a helyi közvélemény fontos alkotói. Iskolánkra a felsorolt sikertelenség tényezői egyre kevésbé jellemzők, ami a következőknek tulajdoníthatók:

- intézményünkben nem létezik szociális megkülönböztetés, azonos követelményt kérünk számon, illetve egyenrangú gyermekbarát környezetet biztosítunk,
- a jártasságot - készségek hiányát korrepetició jellegű, pótló hétvégi foglalkozásokon törlesztjük,

- méltányoljuk a kisebb teljesítményt is, fejlesztő differenciált követelmény és minősítési rendszert alkalmazásával ösztönözzük tanulmányaiban,
- barátságos hangulat, nyitottság, őszinteség, tisztelet uralkodik a tanár - növendék kapcsolatban,
- a családok látogatásával pedagógusaink nagyobb bizalmat szereznek a szülők körében, szorosabb bizalmi kapcsolat létesítésével átérzik szociális gondjaikat,
  javaslatokat tesznek az intézmény vezetője felé,
- a családos, érzelem teli meleg légkör kiemelkedően jelentős szerepet tölt be mind az órákon, mind pedig a szünetekben is. A közösségnevelő gyermekjátékok hatását igyekszünk kiaknázni. Ennek köszönhetően a pedagógus- növendék közötti, kétirányú bizalom, érzékenység, melynek eredményei egyre inkább pozitívan befolyásolják, megalapozás oktatási sikerünket.

1.2.10. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Városunkban és intézményünk telephelyein magas a munkanélküliség, alacsony a szülők iskolázottsági szintje. Minden településen intézményünk minden gyermek számára elérhetővé teszi a zenetanulási lehetőséget. A törvényi előírásoknak megfelelően, valamint fenntartói döntésnek megfelelően a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek ingyenesen veszik igénybe az intézmény szolgáltatásait. Az utolsó évek tapasztalatai szerint a családok szociális helyzete stagnált. Tanulói létszámok szerint az iskola növendékeinek kb.30 %-a szociokulturális hátrányokkal küzdő családok gyermekei.
A képzésben résztvevő roma kisebbségi gyermekek száma a tanulói létszám
5-6 % -a. Emelkedet a beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarral küzdők aránya 15%-ra, amely szokatlan mutató, és jól tükrözi a globális problémákat.
Iskolánkban nem folyik szegregált képzés. A csoportos foglalkozásokon növendékeink teljes integrációban tanulnak egységes tanterv alapján. Az egyéni hangszeres képzés időtartama, illetve tanterve, követelmény rendszere azonos minden zeneiskolai növendék részére, az egyéni foglalkozások jó megoldást biztosítanak az előbb említett problémákra.
Gyerekek, beleértve a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat azonos mértékben veszik igénybe szolgáltatásainkat, részt vesznek az iskolai programokban, hangversenyeken, ünnepélyeken, megemlékezéseken, művészeti csoportok működésében, tanulmányi kirándulásokon, korrepeticiós foglalkozásokban részesülnek. Bár a családok jelentős része nehéz anyagi és szociális körülmények között él, nagy szükség lenne arra, hogy a szülők magasabb követelményeket támasszanak gyermekeikkel szembe. Alacsony képzettségükre való tekintettel sok szülő eredményként könyveli el azt is, ha gyermeke csak alapszinten elsajátítja, kezeli a hangszert, fejleszti készségeit, elméleti ismereteit.
A hátrányos helyzetű, így roma kissebségi családok is alacsony képzettségűek, ezeknél fogva alacsony a tanulás iránti motiváció. Ezt változtatni elsősorban neveléssel, képzéssel, meggyőzéssel lehet.
A családok számára a magas hangszerárak megfizethetetlenek. Az adott helyzetben a gyermekek tanulmányi előrehaladása érdekében tanári beosztás szerint folyamatos gyakorlási lehetőséget biztosítunk hétvégeken is.
A szociálisan hátrányos helyzetű családokat és gyermekeiket segíti:

- az ingyenes hangszerkölcsönzés, könyvtári szolfézs könyv ellátás,
- térítési díjmentesség,
- a több gyermeket nevelő családoknak térítési díjkedvezmény,
- díjmentes hangverseny látogatás,
- költségtérítés nélküli okmányok intézése külföldi fellépések alkalmával,
- egyéni törődés keretében díjmentes korrepetálás, pótfoglalkozás,
- díjmentes részvétel a tanulmányi kiránduláson
- korszerű számítástechnikai eszközök, szoftverek díjmentes igénybevétele hétvégeken is.

1.2.11 . A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógus feladatai közé tartozik:
- az elkészített órarend szerinti oktatás-nevelés
- tantárgyi naplók vezetése, törzslapok kitöltése
- tanulói füzetekbe történő házi feladatok, félévi osztályzatok bejegyzése
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése, osztályzása, az érdemjegyek beírása a Kréta naplóba minden hónap utolsó tanítási napjáig /Műkr. 7 §1bekzdése
- év végi bizonyítványok kitöltése,
- szülői kapcsolattartás
- meghallgatások, beszámolók, vizsgák, hangversenyek, szereplések szervezése
- szakmai versenyekre, fesztiválokra felkészítés
- az iskolai által szervezett programok vezetése, tanulók felügyelete
- a térítési díjak befizetésének követése

• aktív részvétel a tantestület munkájában
• az iskolavezetés tájékoztatása
• az intézményvezető által kiadott feladatok végrehajtása
• együttműködés az iskola pedagógiai célkitűzések megvalósítása érdekében

1.2.12 . Az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai

A zeneiskolai főtárgy tanár egyéni órarend szerint tartja 2x30 perces vagy 1x60 perces hangszeres foglalkozásokat (B tagozaton 2x45 perces órák).
A tanulókról és foglalkozásokról főtárgyi naplót vezet.
A pedagógus minden tanulóra törzslapot vezet, bizonyítványt állít ki.
Tanév elején beszedi a bizonyítványokat.
Az első tanórán megismerteti növendékeivel az óvó-védőintézkedéseket, megtartja a tűz és balesetvédelmi oktatást, melyről vezet nyilvántartást, bejegyzi a naplóba és a tájékoztató füzetbe.
A tanár a tájékoztató füzetbe bejegyzi a házi feladatot, félévi osztályzatokat, üzeneteket a szülő részére.
Vezeti az általa tanított tanulók közösségét, értékeli tanulmányi eredményeit.
Tanszaki szülői hangversenyt szervez, amelyen saját növendékeit szerepelteti, mint osztályfőnök, a szülőket tájékoztatja gyermekük tanulmányi előrehaladásáról.
A pedagógus ajánlást tesz a tanuló jutalmazására.
Rendszeres kapcsolattartás a családokkal, szükség szerint családlátogatás.

1.3. Az iskolában folyó nevelő - oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési rendszere

1.3.1. Az ellenőrzési és értékelési rendszer

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. Tehát alapvető pedagógiai feladat a tanuló tevékenységének, ismeretének, készségének művészeti megnyilvánulásának rendszeres és folyamatos ellenőrzése, értékelése, minősítése. Mivel a tanulók egyéni és csoportos oktatásban vesznek részt, ezért a módszerek eltérőek. Az értékelés célja, hogy figyelemmel kísérve a növendékek fejlődését, sokoldalú képet kapjunk a tanuló képességeinek, készségeinek fejlődéséről. Egységes szempont a tantervi anyag elvégzése, a teljesítésének színvonala, illetve annak megállapítása, hogy a követelmények minimumát vagy maximumát teljesítette. A tanár értékelje tanuló pozitív fejlődését, a tanulásban tapasztalt folyamatosságot, stagnálást vagy visszaesést. Fontos, hogy a növendékek legyenek tisztában saját képességeikkel, tudják munkájukat, szorgalmukat reálisan értékelni. Tudják, mely területen sikeresek, vagy esetleg elmaradásuk, pótolnivalójuk van. Kapjanak ehhez differenciált segítséget egyéni feladatokban és a csoportos foglalkozásokon.

A csoportos órákon az objektív értékelés és a tanulói aktivitás érdekében hasznosnak tartjuk az egyéni minősítéseknél a csoportos vélemény nyilvánítását. Ily módon az értékelés közösen kialakított véleményre épülhet, neveli az öntudatot, önszervezést, önértékelés szerepét.

1.3.2. Az értékelés célja és feladatai

A közoktatási értékelés lényege, hogy az intézményi rendszer egészéről, annak egyes elemeiről vagy egyes funkcióiról biztosítja azokat az információkat, amelyek révén ezek problémái azonosíthatók és kijavíthatok. Az értékelés általános rendszerszabályzó funkciót tölt be, melynek célja az oktatási folyamatok eredményességének és a minőségének javítása, a nevelői - oktatói munka egyes elemeinek és funkcióinak fejlesztése. Az értékelés munkánk objektív diagnózisát rögzíti és a minőség vizsgálatára irányul.

Iskolánk eredményessége első sorban a belső adottságainktól függ, céljainktól, igényeinktől, törekvéseinktől. Rendkívül fontos, hogy minden tanár felismerje a pedagógus küldetését, ráérezzen hivatásának fontosságára a felnövekvő generáció érdekében, mérje föl szociális feladatának értékét a település kulturális környezetének kialakítása érdekében.

Iskolánkban mondhatjuk emberbaráti kapcsolat alakult ki a pedagógusaink, növendékeink között, amely pozitív irányba befolyásolja nevelő - oktató munkát.

Folyamatos önértékelést tartunk intézményünkben hangversenyek, beszámolók, rendezvények alkalmával. A belső önértékelés folyamán vizsgáljuk pedagógiai módszereinket, tanulásszervezési megoldásokat, tanulóink motiválását, aktivizálását, differenciálást, tehetséggondozást. Figyelemmel kísérjük pedagógusaink szakmai felkészültségét, továbbképzési lehetőségeket, önképzést, minőséges és hatékony munka erkölcsi elismerését, tapasztalatok terjesztését.

Rendkívül fontosnak tartjuk iskolánk szakmai értékelését, szakmai tevékenységünk megmérettetését a megyei, területi tanulmányi versenyeken, fesztiválokon. Az ott elhangzott külső szakemberek véleményét, értékelését, szerzett szakmai tapasztalatokat megtárgyaljuk a minőség fejlesztése érdekében.

Az oktatási eredményességet és minőségét részben meghatározzák az anyagi feltételek, a tanítást segítő eszközök, felszerelés, melyek fejlesztése folyamatosan történik.

1.3.3. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő - oktató munkát segítő eszközök és felszerelés jegyzéke

Az iskola tárgyi felszereltsége megfelelő. A működéshez szükséges feltételekkel rendelkezünk.
Túrkevén a kötelező helységek, szaktermek és eszközállomány alapvetően megfelelő állapotban vannak, jónak minősíthetők. Véleményünk szerint mennyiségben is megfelelő hangszerállományunk. Az eszközöket lehetőségeinkhez mérten folyamatosan bővítjük, a tankönyv és kotta állományt frissítjük.
Természetesen az évek múlásával a hangszerek felújítása, fokozatos cseréje szükségessé válik.
A telephelyek tanítási helyiségeinek felszereltsége minimális, az osztálytermek legszükségesebb eszközzel rendelkeznek. A használatban levő hangszeres kottákat, valamint a kötelező tárgy oktatásához szorosan kötődő számítástechnikai felszerelést (laptopok, Fúga, Ear Master szoftverek) az utazó pedagógusok hozzák magukkal és rendelkezésre állnak a tanórai oktatás, gyakorlás folyamán, azonos feltételeket biztosítva a székhelyen és telephelyeken tanuló növendékeknek. A digitális kultúra elsajátításház az interaktív eszközök kis számban állnak rendelkezésre.

Az eszköz és a felszerelés jegyzéket tartalmazza a 2. számú melléklet

1.3.4. A tanuló, szülő, pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

A sikeres oktató-nevelői munka érdekében rendkívül fontosnak tartjuk a szülőkkel történő szoros együttműködést. Az iskola és a családok közötti kapcsolatokért minden tanár felelős.

A kapcsolatok formái:

1. szülői értekezletek,
2. iskolai hangversenyek,
3. tanszaki hangversenyek,
4. félévi és év végi beszámolók,
5. családlátogatások,
6. jótékonysági estek,
7. iskolai ünnepségek,
8. a tájékoztató füzet által tartandó kapcsolat,
9. szülői óralátogatás, (gyakori jelenség iskolánkban)
10. tanulmány kirándulások,
11. hangverseny látogatások.

Az intézményvezető évente három alkalommal találkozik a szülőkkel – szeptemberben a szülői értekezleten, félévkor és év végén a vizsgák, meghallgatások alkalmával.
A tanárok szinte napi kapcsolatban vannak a gyermekeket tanórára bekísérő szülőkkel. A szaktanárok a hangversenyek, rendezvények, meghallgatások, vizsgák alkalmával folyamatos együttműködést alakítanak ki a szülőkkel, tájékoztatást szolgálva gyermekek tanulmányi előre meneteléről, kérdéseikre válaszolnak, véleményeket, javaslatokat gyűjtenek.
Az intézményvezető, iskola pedagógusai rendszeres, szinte napi kapcsolatban vannak a gyermekeiket bekísérő szülőkkel, tájékoztatják az iskola működéséről.
Az igazgató kikéri, és figyelembe veszi a szülői szervezet, illetve a tanulói közösség véleményét a tanulókat érintő döntések meghozatalában, a Pedagógiai Program, SZMSZ, Házirend, a szakmai versenyekre történő benevezés, a beszámoltatások módjáról, a tanulmányi kirándulások tartalmi részéről.
Szokásainknak megfelelően minden rendezvényre, kirándulásra, illetve versenyre a szülői közösség tagjai elkísérik gyermekeinket.
A szülőnek jogában áll pedagógust választani.
A szülők rendszeresen megjelennek a félévi, illetve év végi vizsgán, melyről jelenléti ívet vezetünk. A vizsga eredmények értékelése is a szülők jelenlétében történik, illetve véleményt nyilvánítanak a pedagógus, az iskolában folyó nevelő-oktatói munkáról.
Iskolánk működésének alapelve, hogy a gyerek jól érezze magát, jó hangulattal muzsikáljon a fejlődés és sikerélmény elérése érdekében.
Szeretnénk a felsorolt formák továbbfejlesztésével, elmélyítésével az iskola - szülői ház kapcsolatot tovább erősíteni.
Az iskolai nevelőtestület pozitív gondolkodása és cselekedete is erősíti a szülők-nevelők együttműködését.
Alapállásunk: nem mondunk le egyetlen gyermek zenei neveléséről, képzéséről sem. Célunk elérésében feladatunk annak a pozitív gondolkodásnak az erősítése és elfogadása, hogy az iskola tanulóit tudásban, viselkedésben komplexen vizsgálja és értékelje, számon tartsa. Törekszünk az iskola megújító képessége megtartására, az iskola hírének, jó hírnevének erősítésére. Alapvető problémáink ezen a téren nincsenek, az

iskola belső szelleme jó, a szülő és a tanulók előtt egységesen kiállunk elveinkért. Az iskola arculatában belül tovább kell erősíteni a meglévő iskolai hagyományokat, és újakkal kiegészíteni azt.

Programunk alapvető céljainak megvalósításához (az önismeret, a kapcsolatteremtési képesség, a kommunikációs készség, a figyelem és a memóriafejlesztés stb.) elengedhetetlenül szükséges a szülőkkel való egyéni kapcsolattartás, együttműködés. Szükség van a szülői segítségnyújtásra, ahhoz is, hogy a problémákat a kellő időben felismerjük, és együttesen találjuk meg az optimális megoldást. Ezért elengedhetetlen az iskola és a család jó kapcsolatának kialakítása, fenntartása. Eredményes zenei nevelés csak a pedagógus-tanuló-szülő hármas együttműködésének harmóniájában valósulhat meg. Ez ad módot arra, hogy azok a tanulók, akik átlagos, vagy szerényebb zenei adottságokkal, képességekkel rendelkeznek, a tantervi követelmények elvárható szint teljesítése mellett örömmel és felelősséggel vegyenek részt a zenei nevelésben.

Iskolánk Szervezeti és Működési Szabályzata részletezi a pedagógusok munkájának értékelési rendszerét, a Pedagógiai Program megvalósítását segítő célok megvalósítása érdekében. Az iskola alapítása óta eltelt évek eredményei bizonyítják, hogy az intézményegységekkel való állandó és szoros kapcsolattartás, szakmai irányítás, a helyi önkormányzatokkal kialakított jó viszony lehetővé teszi szakmailag megalapozott működésünket, a megfogalmazott Pedagógiai Program teljesítését.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, tanárokkal.

A tanulókat az iskola életéről, eseményeiről, aktuális feladatokról az intézményvezető, illetve a főtárgy tanár rendszeresen tájékoztatja.

2. Az iskola helyi tanterve

Az alapfokú művészeti iskolák az 1. és 2. számú melléklet alapján kell, hogy elkészítsék és bevezessék pedagógiai programjukat. Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja (a továbbiakban: alapprogram) részét képező követelmények és tantervi programok tartalmazzák azokat a követelményszinteket és feltételeket, amelyet minden alapfokú művészeti iskolának teljesítenie, biztosítania kell. 2020. február 8-án hatályát vesztette az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet (a továbbiakban: Rendelet). A Rendelet 1. számú melléklete változatlan formában jelen alapprogram 1. melléklete, amely szerint – az az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról szóló 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet hatályba lépését megelőzően – folytatott képzések felmenő rendszerben folytathatók, oly módon, hogy a tanulmányaikat már megkezdett tanulók azt legkésőbb a 2026/2027. tanévig be tudják fejezni. Intézményünkben kifutó rendszerben működő művészeti ágak, tanszakok és tantárgyak.

A követelmény és tantervi program a tartalmi szabályozást úgy valósítja meg, hogy az egységes alapra épülhessen az iskolák, a pedagógusok, a tanulók sokféle, differenciált tevékenysége.

Lehetőséget ad a fenntartók, a szülők, a tanulók érdekeinek, a pedagógusok szakmai törekvéseinek érvényesítésére az adott körülmények, feltételek figyelembevételére. A tantervek kidolgozói lehetővé teszik, hogy az iskolák a tananyag feldolgozásához, elmélyítéséhez és kiegészítéséhez, a követelmények teljesítéséhez, sajátos szükségleteik, igényeik kielégítéséhez megfelelő kiegészítő tartalmak és követelmények meghatározását fogalmazzanak meg.

A követelmény és tantervi program lehetővé teszi különböző tankönyvek, segédletek és taneszközök alkalmazását, illetve az iskolai pedagógiai programok, ezen belül a helyi tantervek kidolgozását, melyeket a tartalmi szabályozás elengedhetetlen részeiként kezel.

A tantervekben *ajánlott tananyag*ként bejegyzett kiadványok egy része nem áll rendelkezésre intézményünk könyvtári készletében. A hiányzó kiadványok pénzforrási lehetőségeknek megfelelően beszerzésre kerülnek. A szaktanárok rendelkeznek és alkalmazzák saját tulajdonukban lévő sokszínű, széles palettájú kotta anyagot, kiadványokat.

A helyi tantervek kidolgozása folyamán, figyelembe véve a helyi sajátosságokat, feltételeket, körülményeket, valamint egységes követelmények teljesítése érdekében a tanterveket tovább fejlesztettük bizonyos pontosításokkal, meghatározva műsorkereteket, a félévi és év végi beszámolók tananyagát, kiegészítésekkel láttuk el az ajánlott tananyagot, taneszközöket.

A tankönyvek tekintetében a központilag ajánlott kiadványok, kották közül választhatja a tanár a legelfogadhatóbb céljai, a gyermekek személyisége, hangszeres érettsége, egyéni vonatkozású problémái figyelembevételével. Adott esetben speciális kérések, nehézségek esetén a tanár a helyezetnek, megfelelően választhat új lehetőségeket is.

A felhasználható irodalom – amelyből a tananyag adódik - összeállítása a következő szempontok szerint történik:

- lehetőleg a legújabb, korszerű kották is szerepeljenek,
- a zeneirodalom sokszínűségét reprezentálja,
- tegye lehetővé az egyéni tantervek készítésénél a változatosságot,
- terjedelmi korlátok miatt nem törekedhet teljességre.

Az oktató – nevelői munka eredményességére, a személyiség fejlesztése és a sikerélmény szerzés, a közösség nevelés érdekében nyitottak és fogékonyak vagyunk minden módszertani újításra, jó pedagógiai tapasztalatok átvételére, fejlesztésére.

A tananyag tervezésének és teljesítésének alapelvei - kevesebbet, alaposabban, igényesebben, türelmesen.

A szaktanárok minél jobban alkalmazkodjanak a tanulócsoportok, tanulók képességeihez és egyéni tanulási tempójához

(A 1. sz. melléklet tartalmazza az intézmény helyi tanterveit.)

2.1. Az iskola képzési rendje összhangban az alapító okirattal

Intézményünk képzési rendjét, szerkezetét a 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet 2. mellékleteként kiadott alapfokú művészetoktatás zeneművészeti ágra vonatkozó követelményei és tantervi programok, valamint a hatályos Nkt törvény alapján készítettük el. Majd a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 9. §-a az alapfokú művészeti iskola helyi tantervének alapjaként az **Alapfokú művészetoktatás követelményeit és tantervi programját** figyelembe véve dolgoztuk át.

A köznevelési törvény kimondja, hogy a gyermeknek, tanulónak joga, hogy adottságainak, képességeinek, érdeklődésének megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, képességeihez mérten tovább tanuljon, valamint tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében alapfokú művészetoktatásban vegyen részt. Az alapfokú művészetoktatás a művészi kifejezőkészséget alapozza meg, elősegíti a szakmai orientációt, valamint a szakirányú továbbtanulásra történő felkészülést. A művészetoktatás fontos szerepet tölt be a nemzeti hagyományok ápolásában, a nemzeti értékek megőrzésében, a különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában, a kortárs művészet értő befogadásában.

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja a művészeti–kulturális műveltség azon elemeit, továbbépíthető alapjait tartalmazza, amelyeket ezekben az intézményekben elsajátíthat minden tanuló. A követelmények és tantervi programok tartalmazzák azokat a követelményszinteket és feltételeket, kompetenciákat, amelyet minden alapfokú művészetoktatási intézménynek teljesítenie, biztosítania kell.

Az alapfokú művészeti oktatás megalapozza a művészi kifejező készségeket, illetve felkészít a szakirányú továbbtanulásra. Az alapfokú művészetoktatási intézményben a tankötelezettség nem teljesíthető.

Az alapfokú művészetoktatási intézménynek - az Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjában meghatározottak szerint - legalább hat és legfeljebb tizenkettő évfolyama van, melynek keretei között az oktatás előképző, alapfokú és továbbképző évfolyamokon folyik. A tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően művészeti alapvizsgát tehet, az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően pedig művészeti záróvizsgát tehet.

A művészeti alapvizsga a továbbképző évfolyamokon való továbbtanulásra jogosít. A művészeti alapvizsgát és a művészeti záróvizsgát jogszabályban meghatározottak szerint kell szervezni. A művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga vizsgakövetelményeit, vizsgafeladatait - helyi tanterve alapján - az alapfokú művészeti iskola határozza meg, ennek során figyelembe veszi az alapfokú művészetoktatás követelményeiben és tantervi programjában foglaltakat.

Az alapfokú évfolyamok elvégzéséről szóló bizonyítvány művészeti szakközépiskolába jelentkezésre jogosít.

2.1.1. A képzés struktúrája

Tanított hangszerek, elméleti és gyakorlati tárgyak klasszikus zene műfajban:
Fafúvós tanszak tantárgyai: furulya, fuvola, klarinét, szaxofon
Akkordikus tanszak tantárgyai: gitár, ütő
Billentyűs tanszak tantárgya: zongora
Vonós tanszak tantárgya: hegedű, gordonka
Zeneismeret tanszak tantárgyai: szolfézs előképző, szolfézs kötelező, szolfézs, zenetörténet–zeneirodalom
Kamarazene tanszak tantárgyai: kamarazene, zenekar, kórus, ének, ütő, gitár, fafúvós, szintetizátor kamarazene.
Korrepetíció (zongorakíséret): a főtárgyhoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás (fafúvós, vonós, ütő hangszerek)
Elektroakusztikus zene:
Billentyűs tanszak tantárgya: klasszikus szintetizátor

2.1.2. Szerkezeti tagolódás

(Zeneovi 1-2 év)
Évfolyamok száma 12
Előképző osztály 1- 2. - 2 év
(zenei előképző 6 éves kortól)
A zenei előképző osztályban hangszeres és szolfézs előképző egyaránt végezhető, párhuzamosan és külön – külön is (2-2 év).
Alapfokú képzés 1 - 6 osztály - 6 év
Továbbképző 7 - 10 évfolyam - 4 év

2.1.3. Óraterv „A” tagozat

Hangszeres tanszakok – egyéni képzés
Főtárgy: hangszeres tantárgyak
Kötelező tantárgy: szolfézs kötelező*
Kötelezően választható tantárgyak: szolfézs, zenetörténet–zeneirodalom, kamarazene, zenekar, ének, ütő, gitár, fafúvós kamarazene.
Választható tantárgyak: szolfézs, zenetörténet–zeneirodalom, második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus, ének, ütő, gitár, fafúvós, szintetizátor kamarazene.
Korrepetíció (zongorakíséret): a hangszeres (kivéve zongora, gitár tantárgyak) tantárgyhoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.
* Ha a tanuló már teljesítette a kötelező tantárgy követelményeit (szolfézs alapfok 4. évfolyam), akkor helyette a kötelezően választható tantárgyak közül körül köteles egyet felvenni.
Az **„A”** tagozatos óratervek magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat. Az első (zárójelben levő) számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2						
Kötelezően választható tantárgy							1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Választható tantárgy	(0–2)	(0–2)	0–2	0–2	0–2	0–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2
Összes óra:	(4–6)	(4–6)	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A képzés évfolyamainak számai
(2)+6+4 évfolyam*:* furulya, fuvola, klarinét, szaxofon, fagott, gitár, ütő, zongora, hegedű, klasszikus szintetizátor.

A tanítási órák időtartama
A tanítási órák (foglalkozások) száma és azok képzési ideje egy heti időtartamra értendők
Főtárgy: „A” tagozaton 2x30 perc (egyéni)
Kötelező tantárgy: „A” tagozaton a 4. évfolyam végéig 2x45 perc (csoportos)
Kötelezően választható tantárgy és választható tantárgyak**:**
5–6. évfolyamig 2x45 perc (zeneismereti tárgy, csoportos),
vagy 1x45 perc kötelezően és 1x45 perc választható tantárgy
Kamarazene minimum heti 1 x 45 perc.
A kamarazene csoportlétszáma 2 – 8 fő.
Zenekar, kórus minimum 1 x 45 perc
Második hangszer minimum 1 x 30 perc
Korrepetíció ideje
Hangszeres tanszakok:
Ek.1.–2. és 1.évfolyam 5 perc
2–3. évfolyam 10 perc
4. évfolyamtól 15 perc
A szülő, illetve a tanuló kérésére a 2x30 perces egyéni foglalkozás 1x60 perces összevonással is tartható (5 perc szünet beiktatása lehetséges)

2.1.4. Óraterv „B” tagozat

Hangszeres tanszakok – egyéni képzés

*Főtárgy***:** hangszeres tanszakok – alapfok 2. évfolyamától javasolt.
Kötelező tantárgy: szolfézs
Kötelezően választható tantárgy: zongora (kivéve a zongora főtárgy) a 3. évfolyamtól
Választható tantárgyak: zenetörténet–zeneirodalom, második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus, ének, ütő, gitár, fafúvós kamarazene.
Korrepetíció (zongorakíséret): a hangszeres (kivéve zongora, gitár tantárgyak) tantárgyhoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

Az „B” tagozatos évfolyamok óratervei magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat. A zárójelbe tett évfolyamok az „A” tagozaton végzett előtanulmányokat jelentik. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	(1)	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy					0–1	0–1	0–1	0–1	0–1	0–1	0–1	0–1
Választható tantárgy	(2)	(2)	(2)	0–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2
Összes óra:	(4–6)	(4–6)	(4–6)	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A képzés évfolyamainak száma
(2+1)+5+4 évfolyam: furulya, fuvola, klarinét, szaxofon, fagott, ütő, gitár, zongora, hegedű.

A tanítási órák időtartama

A tanítási órák (foglalkozások) száma és azok képzési ideje egy heti időtartamra értendők.
Főtárgy: „B” tagozaton 2x45 perc (egyéni)
Kötelező tantárgy: 2x45 perc (csoportos, egyéni – „B” tagozatos növendékek speciális igényű szolfézs óráit tehetséggondozás keretében oldjuk meg)
Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc
Választható tantárgy: 1 vagy 2 foglalkozás
Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc
Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc
Korrepetíció ideje (hangszeres tanszakok):
EK 1,2 - 1. évfolyam 5 perc
2.-3 évfolyam 10 perc
4. évfolyamtól 15 perc

2.1. 5. Magasabb évfolyamba lépés

Az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet a növendék, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Az intézményünkben az a növendék bocsátható magasabb évfolyamba, aki a főtárgyból és a kötelező tárgyból eredményes beszámolót tett, illetve megfelelt a helyi tantervi követelményekben foglaltaknak. Aki képességei alapján nem éri el azt a célt - "osztályát engedély alapján folytathatja" bejegyzéssel az adott osztály anyagának ismétlésére küldhető.

A 'B' tagozatos oktatásban tantestületi döntés alapján részesülhet az a növendék, aki rendelkezik önálló zenei mondanivalóval, jó hallással és ritmusérzékkel, megfelelő ügyességgel, jó fizikai és pszichológiai teherbíró képességgel, akaraterővel. A 'B' tagozatos oktatást biztosítani kell az arra érdemes növendékeknek még akkor is, ha az adott időszakban úgy gondolja, nem akar majd felvételi alkalmassági vizsgát tenni szakirányú zenei képzés folytatása céljából.

2.1. 6. A belső vizsgarendszer

A hangszeres előképzőben a tanév folyamán a tanuló két összefoglaló órán értékelhető képet ad a készségfejlesztés terén elért eredményekről. Ennek nyomán a növendék szöveges értékelést kap, mely teljesítményét és szorgalmát minősíti.

Az alapfok évfolyamain (1-6.) és a továbbképző évfolyamokon (7-10.) félévenként egy meghallgatást (a 'B' tagozatos oktatásban résztvevő növendékeknek plusz 1-2 tanszaki meghallgatást), év végén vizsgát tartunk.

Az 'A' tagozat követelményeit teljesítő növendékek osztályzatát az első félévben elsősorban a főtárgy tanár, az év végi vizsgán és a 'B' tagozat követelményeit teljesítő növendékek osztályzatát a szaktanárokból álló vizsgabizottság adja. Az év végi beszámolók a tanítási időszak utolsó három hetében tarthatók meg.

2.1.7. A számonkérés formái

A hangszeres beszámoltatás formái.

Az alapfok és a továbbképző osztályokat félévi, illetve év végi beszámolóval, vizsgával zárja a növendék, s az egyes évfolyamok elvégzéséről bizonyítványt kap. Mind a félévi, mind az év végi beszámolók, vizsgák nyilvánosak, a szülők meghívást kapnak rájuk. A bemutatkozás, a tanult anyag közönség előtti eljátszása a célja a nyilvános hangversenyeknek. Tehát évente két alkalommal – félévkor és év végén - tanulóink számot adnak tudásukról, tanulmányi előre haladásukról. A beszámoló anyagát a szaktanár állítja, össze a helyi tantervi programokban évfolyamonként előírt anyaga alapján. A félévi osztályzatot a szaktanár, az év végi osztályzatot a szaktanár javaslata alapján, az éves tanulmányi munka figyelembe vételével a vizsgabizottság állapítja meg.
A szakmai vizsgán kötelezően részt vesz a zeneiskola igazgatója vagy kijelölt helyettese, a tárgyat tanító szaktanár (ok) és lehetőleg még egy zeneiskolai tanár. Intézményünkben általában évfolyamonként tartjuk a hangszeres beszámolót.
Félévkor tarható tanszaki meghallgatás. A tanuló személyiségjogait tekintetben tartva azonban kérésre, illetve szükség esetén biztosítjuk, hogy a tanuló két pedagógus jelenlétében egymagában vizsgázzon, ne közönség előtt.
A vizsgákon legjobb teljesítményt nyújtó tanulók fellépési lehetőséget kapnak a zeneiskola Tanévzáró gálahangversenyen.

A beszámoló lehetséges formái:
- *Összefoglaló, közös óra*
- *Tanszaki meghallgatás*
- *Hangverseny*
- *Nyilvános, vagy zártkörű vizsga.*

A „B" tagozatos növendékek számára évente egy-két alkalommal rendezhető technikai meghallgatás (skála, etűd játék).

A zeneismereti csoportos tárgyak

A tanév során az írásbeli és a szóbeli értékelés tanórák keretében folyamatosan történik.
Évente több alkalommal írásbeli munka alapján, egy-egy tematikus egység után összefoglalás keretében meggyőződhetünk a tanulók tudásszintjéről.
Félévkor összefoglaló óra keretében szervezzük a szóbeli és/vagy írásbeli mérést.
Az év végi beszámolót az utolsó órák egyikén – vagy kisebb részletekben több órán - tartjuk írásbeli és szóbeli formában.
Az év végi beszámolóhoz, teljesítménymérésekhez feladatsort, tesztlapokat készítünk tanulói készségszintek megfelelően, valamint korszerű értékelési eszközök, digitális tábla, szoftverek – Ear Master, Fúga, Sibelius – által kínált játékos eszköz lehetőségeinek bevonásával mérjük, értékeljük a tanulói teljesítményt.
A felméréseket a tananyag ismétlő órák után célszerű megrendezni. A tananyagot a helyi tantervi követelmények alapján differenciáltan a pedagógus állítja össze.
Fontos, hogy feszültségmentesen, jó hangulatban történjen a számonkérés.
A művészeti csoportok (kamarazene, fafúvós, ének, ütő, gitár) esetében a beszámoló nyilvános szereplés formájában tartandó.
A diák tanulmányi előrehaladásának, teljesítményének követése, valamint szülői kapcsolattartás, véleménynyilvánítás céljából fontosnak tartjuk a szülők jelenlétét a félévi/év végi meghallgatáson, melyről jelenléti ív készül.

2.2. Vizsgakövetelmények, a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelése, minősítése

Intézményünkben a vizsgák, valamint a tanulók teljesítményének és szorgalmának értékelése és minősítése során az **Alapfokú művészetoktatás alapprogramjában** meghatározott követelményeket, valamint a **20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet** vonatkozó rendelkezéseit alkalmazzuk.
A zeneművészeti ágban a tanulók értékelése és minősítése az Alapfokú művészetoktatás alapprogramjában meghatározott követelmények és a jelen Pedagógiai Programban, illetve a helyi tantervben rögzített szempontok alapján történik.
A művészeti alap- és záróvizsgák követelményeit az Alapfokú művészetoktatás alapprogramjában meghatározott keretek, valamint a vonatkozó hatályos jogszabályok alapján alkalmazzuk.

A tanuló értékelésében figyelembe vesszük tanulmányi munkájának hozzáadott értékét.

A hangszeres tantervek az „A" tagozatos tanulók részére a tanév folyamán két alkalommal - félévkor és év végén tartandó beszámolót írják elő, amelyek tartalmazzák a javasolt tananyagot és az évfolyam követelményeit.

A „B" tagozatos tanulók végzett tananyaga számszerűleg is meghaladja az „A" tagozatosokért és magasabb szintű követelményeknek kötelesek eleget tenni.

A tanév folyamán meg 1-2 tanszaki meghallgatásán számot adnak fejlődésükről.

A csoportos zeneismereti tárgyból félévente tartunk szóbeli és/vagy írásbeli beszámolót, a „B" tagozaton, év végén vizsga.

A kamarazene tanszak tantárgyai esetében értékeljük a tanuló egyéni fejlődését, a közösségben nyújtott teljesítményt, szerepvállalást a nyilvános fellépések alapján. Az érdemjegynek tükröznie kell a növendékek képességeihez mért tudását, fejlődését, készség, járatosság, ismereti szintjét, kreativitását, kapcsolatát a zenével, az évközi munkáját az órákon, a felismerések eredményeit.

Az adható **érdemjegyek** a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél:
=> **Jeles (5)** osztályzatot érdemel az a tanuló, aki az elbírált tanulmányi időszak teljes tantervi anyagát a követelményeknek megfelelően, tökéletesen ismeri és azokat a feladatok megoldásában kiválóan, és biztosan alkalmazza. A technikai és mechanizmusbeli követelményeket biztosan oldja meg és azokat zeneileg is kiválóan, alkalmazza. Szóbeli feleletei és írásbeli munkái is teljes önállóságra vallanak.
=>**Jó (4**) osztályzatot érdemel az a tanuló, aki az elbírált tanulmányi időszak teljes tantervi anyagát jól megértette és elsajátította, ebből az alapvető részeket tökéletesen tudja, ismereteit a feladatok megoldásában is különösebb nehézség nélkül alkalmazza. Munkájában kielégítő önállóságot mutat, mondanivalóját korához mért fejlettséggel helyesen képes megfogalmazni és előadni.
=>Közepes (3) osztályzatot érdemel az a tanuló, aki az elbírált tanulmányi időszak tantervi anyagának alapvető ismeretanyagát elsajátította, az alapvető mechanizmusbeli nehézségeket leküzdötte, a lényegesebb kérdések megoldásában némi nehézségek mellett elfogadható eredménnyel azokat alkalmazza. Munkáiban kisebb bizonytalanságot mutat, mondanivalóját nem hibátlanul, de elfogadhatóan adja elő. Az előadási darabokat zeneileg is nehezebben oldja meg.
=>Elégséges (2) osztályzatot érdemel az a tanuló, aki az elbírált időszak tantervi anyagának alapvető ismereteit kezdetlegesen sajátította el, mechanizmusbeli hibái is hátráltatják azok biztos alkalmazását (hangban, intonációban) még a tanár segítségével is. Elképzelései a művek zenei tartalmát illetően nagyon minimálisak, ritmushibákkal küzd, és folyamatosan ellenőrzésre szorul.
=>Elégtelen (1) osztályzatot érdemel az a tanuló, aki a tantervi anyagnak alapvető részeiben is olyan tájékozatlan, hogy a felmerülő kérdések megoldására sem képes. Zenei és ritmikai fejlesztése nem lehetséges.

Az előképző évfolyamok és a kamarazene tanszak tantárgyai esetében alkalmazandó minősítés:
kiválóan teljesített, jól teljesített, megfelelően teljesített és felzárkózásra szorul.

Félévkor és év végén a havi osztályzatok alapján a tanár osztályoz. A tanév végi osztályzatnál meghatározó szempontok a növendékek tanévben nyújtott teljesítménye mellett a meghallgatásokon, vizsgán, hangversenyeken nyújtott teljesítmény. A félévi osztályzatot a tájékoztató füzetbe és az E- naplóba, év végén a naplóba, törzslapba és a bizonyítványba kell bejegyezni.

A tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél négy fokozat használható:

Példás (5) érdemjegyet érdemel az a tanuló, aki az elbírált időszak alatt a tantárgyhoz való viszonyában a legnagyobb odaadást tanúsította. Akinek szorgalma, kötelességtudása állandó, aki a tanártól kapott zenei, elméleti, technikai, mechanizmusbeli stb. útbaigazításokat betartva készül fel a zeneiskolai órákra.

Akinek - annak ellenére, hogy esetleg kevesebb zenei adottsággal rendelkezik - szorgalma és kötelességtudása zenei előrehaladását nagymértékben segíti. Az a tanuló, aki a tanítási órákon – a szükséges eszközökkel - pontosan megjelenik, kottáit, hangszerét, az iskolától kölcsönzött taneszközöket rendben tartja.

Aki rendszeresen jár hangversenyre, zenei érdeklődését állandóan bővíti, akire, mint tanulóra, vagy mint közreműködőre az iskola, szaktanára mindenkor számíthat.

Jó (4), érdemjegyet érdemel az a tanuló, akinek fegyelme, rendszeretete, szorgalma komolyabb kifogás alá nem esik. Aki az iskolai tanulmányaiban lelkiismeretessége mellett komolyabb aktivitást nem mutat. Aki a tanártól kapott zenei, elméleti technikai, mechanizmusbeli útbaigazításokat leckeszerűen betartja. Aki jobb zenei adottságokkal rendelkezik, de a zenetanulásban nem tud elmélyedni, nem érdeklődik különösebben a zenei rendezvények iránt sem. Aki tanszereit, az iskola vagyontárgyait rendben tartja, megőrzi. Aki a tanítási órákon pontosan megjelenik és igazolatlan mulasztása nincs.

Változó (3) érdemjegyet érdemel az a tanuló, kinek fegyelme, rendszeretete szorgalma és kötelességtudása ingadozó. Aki a tanár által feladott feladatok teljesítésében nem tud kellő kitartást mutatni, a feladatok

végrehajtásában megbízhatatlan. Aki a rendszeres gyakorlási hajlamot nem tanúsít, nem törekszik a tanár által megjelölt zenei, technikai, mechanizmusbeli problémák kellő kijavítására. Aki a feladott gyakorlati anyagot felületesen tanulja meg, pontossága, felületessége nem teszi lehetővé munkájának jobb kibontakozását. Aki a tanítási órákon pontatlanul jelenik meg, de igazolatlan mulasztása nincs. Aki tanszereit, iskola vagyontárgyait rendben tartja, nem törekszik azok tudatos rongálására. Aki nem érdeklődik a zenei rendezvények iránt, aki a szaktanár kérésére sem vesz részt iskolai növendékhangversenyeken vagy egyéb szerepléseken.

Hanyag (2) érdemjegyet érdemel az a tanuló, akinek fegyelme, rendszeretete, szorgalma és kötelességtudása teljesen megbízhatatlan. Aki a tanár által adott feladatokat nem teljesíti, az órákra való felkészülése rendszertelen. Aki az iskolába járásban pontatlan és igazolatlan mulasztási óráinak száma a 10-et meghaladja. Aki az iskola vagyonát gondatlanul kezeli vagy rongálja, aki a tanár meggyőző érvelése ellenére sem vesz részt az iskolai rendezvényeken.

A szorgalom minősítését félévkor a KRÉTA-naplóba, év végén a bizonyítványba, törzslapba és a naplóba is be kell vezetni.

A tanulók teljesítményének és szorgalmának értékelése folyamatosan, a tanulási folyamat egészében történik. A pedagógusok a tanulók munkáját rendszeresen értékelik és osztályozzák, az értékelés eredményéről a szülőket tájékoztatják.

A számszerű értékelést szöveges visszajelzés egészítheti ki, amely a tanuló szakmai fejlődéséről, szorgalmáról, munkához való hozzáállásáról és egyéni fejlődési lehetőségeiről ad részletesebb képet.

2.3. A tanulók felvétele a zeneiskolába

Fenntartói döntés értelmében az általános zenei műveltség megalapozása, képességfejlesztés, továbbá szociokulturális hátrányok leküzdése céljából minden zenei képzésre jelentkező gyermeket beírunk.

A gyermekek 6. éves kortól jelentkezhetnek zenei képzésre jelentkezési lap kiállításával. Túljelentkezés esetén szervezhető alkalmassági meghallgatás. Az új tanuló felvételéről az igazgató dönt az iskola maximális tanulói létszámát figyelembe vételével. Ha egy tanszakra a jelentkezők száma meghaladja a férőhely számot, alkalmassági meghallgatás szervezhető, melynek eredménye alapján rangsoroljuk a jelentkezőket.

Szeptemberben az esetleges üres helyek betöltésére pótfelvételi tartható.

A tanulók osztályba sorolására életkoruk, illetve a felvételi meghallgatáson nyújtott teljesítményük alapján kerül sor. A főtárgy, a kötelező tárgy és a választható tárgy osztályba sorolása eltérhet egymástól.

2.4. Alkalmassági vizsga

A tanulói jogviszony jelentkezési lap kiállításával keletkezik. Túljelentkezés esetben, szervezhető alkalmassági meghallgatás, melynek célja a jelentkező zenei képességeinek felmérése.

Az alkalmassági meghallgatás júniusban kerülhet megszervezésre két pedagógus jelenlétében. A szakmai alkalmassági meghallgatás tárgyát képezik a tanuló ritmuskészsége, hallás, énekhang, bizonyos hangszerekre való alkalmasság. Az új tanuló felvételéről az igazgató a felvételi bizottság javaslatát és az iskola engedélyezett tanulói létszámát figyelembe véve dönt.

A felvétellel kapcsolatos döntésről az iskola szóban tájékoztatja a szülőt. A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre.

2.5. A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása, követelményei

Az alapfokú művészeti vizsga és záróvizsga lebonyolításának szabályozását és követelményrendszer tartalmának részletes leírásait a *2. sz. Helyi tanterv* melléklet tartalmazza.

3 . A pedagógiai munka belső ellenőrzésének rendje

Az intézményvezető felelős az iskola szakszerű és törvényes működéséért, a pedagógiai munkáért, az intézmény ellenőrzési, mérési, értékelési rendszerének működéséért. Az iskola belső ellenőrzés célja, hogy mérjük fel a konkrét állapotot, diagnosztizáljuk, minősítsük az elvégzett munkánk színvonalát, összegezzük eredményeinket és tegyük meg a megfelelő intézkedéseket a felderített hiányosságok, mulasztásaink törlesztéséhez a kitűzött célok megvalósítása érdekében.

A pedagógiai munka belső ellenőrzését éves szinten tartalmazza a munkaterv. Az ellenőrzési szervezési feladatokat intézményünkben az igazgató látja el, illetve a megbízott pedagógus.

A tervszerű és folyamatos ellenőrzés nyomán minden kolléga számára egyértelmű és világos, hogy az igazgató milyen célból, mikor és hogyan ellenőriz.

Az ellenőrzés célja, hogy:

- fejlesztő jellegével segítse a pedagógus szakmai munkáját,
- tiszteletben tartsa a tanár módszertani önállóságát,
- hozzájáruljon a pedagógiai munka hatékonyságának növeléséhez,
- nyilvánosságra hozza és terjessze a jó gyakorlatokat

- támogassa a jó kezdeményezéseket, új pedagógiai módszereket,
- járuljon hozzá az iskola gazdaságos működéséhez.

3.1. Az ellenőrzés formái

Közvetlen ellenőrzés
- Óralátogatás,
- Tanítási órák ellenőrzése,
- Megfigyelések,
- Hangversenyek, tanulói szereplések látogatása,
- Tanórán kívüli tevékenység,
- Beszámoltatás (szóban, egyénileg).

Közvetett ellenőrzés
- Nyilvántartások tanulmányozása,
- Tanulmányi előrehaladások, eredmények elemzése.
- Vizsgák, meghallgatások, hangversenyek, szülőkkel történő kommunikáció
- Fontos, hogy az ellenőrzést kövesse a fejlesztő értékelés, elemzés.

3.2. Intézményünk belső ellenőrzési területei

Pedagógiai-szakmai területen:

a pedagógiai munka megfigyelése, óralátogatások és szakmai ellenőrzések,
a pedagógiai és tanügyi dokumentáció vezetésének és tartalmi megfelelőségének ellenőrzése,
az intézményi rendezvények, ünnepségek és versenyek szakmai és szervezési megvalósításának vizsgálata,
a taneszközök és egyéb oktatási segédanyagok használatának és rendelkezésre állásának ellenőrzése,
a tanulói értékelés és minősítés gyakorlatának, valamint az intézményi mérések megvalósulásának vizsgálata,
a tanítás nélküli munkanapok szakmai programjának és megvalósításának ellenőrzése,
a pedagógusok szakmai továbbképzésével és szakmai fejlődésével kapcsolatos feladatok nyomon követése.

Tanügyigazgatási nyilvántartások ellenőrzése:

- a tanügyi dokumentáció, így különösen a naplók és törzslapok vezetésének és szabályszerűségének ellenőrzése,
- a statisztikai adatszolgáltatások és nyilvántartások ellenőrzése,
- az órarend és a tantárgyfelosztás elkészítésének, valamint azok végrehajtásának ellenőrzése,
- a tanulói mulasztások nyilvántartásának és kezelésének ellenőrzése,
- a beiratkozással, átvétellel, jogviszony megszűnésével és a tanulói jogviszony egyéb változásaival kapcsolatos adminisztráció ellenőrzése,
- a vizsgák, beszámolók és egyéb számonkérési formák szabályszerű lebonyolításának ellenőrzése,
- a tanév rendjével kapcsolatos intézményi feladatok és határidők nyomon követése.

Munkáltatói feladatok:

Humánerőforrás gazdálkodás, a munkatársal szakmai támogatása

- a munkatársak besorolásával és átsorolásával kapcsolatos feladatok,
- a munkatársak teljesítményének elismerése, jutalmazása és szakmai elismerése,
- a munkafegyelemmel és a munkaköri kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos feladatok,
- a munkaidő és a munkarend betartásának ellenőrzése,
- a munkáltatói intézkedések és a szükséges munkajogi eljárások kezdeményezése és végrehajtása,
- a munkatársak szakmai fejlődésének és továbbképzésének támogatása,
- a munkatársak munkájának értékelésével és szakmai támogatásával kapcsolatos feladatok.

Az intézmény gazdálkodás területének ellenőrzésére (pénzügy, számvitel) a fenntartó jogosult.

3.3. Éves ellenőrzési terv

Az ellenőrzés területei	hónap	Felelős
1 . Tanmenetek	09,10,02	Igazgató
2. Munkaterv	09.	Igazgató
3. E-Napló	havi rendszerességgel	Igazgató
5. Taneszközök, tankönyvek kiválasztása	09	Tanárok, igazgató
6. Óralátogatások	folyamatos	Igazgató
7. Kapcs. szülőkkel	folyamatos	Igazgató, pedagógus
8. Beszámolók, vizsgák, mérések	01,05,06	Igazgató, megbízott, telephelyvezető, megbízott
9. Beiratkozás	06, 09	Igazgató, titkár, tanárok
10. Továbbképzés	alkalomszerűen	Igazgató
11. Pályázatok	Folyamatos	Igazgató, titkár
12. Versenyek	Meghirdetésnek megfelelően	Igazgató, tanárok
13. Törzslapok, bizonyítványok	10,06, illetve szükség szerint	Igazgató
14.Ünnepségek, rendezvények, szereplések	0 9, 10, 11,12, 01, 03, 05, 6.	Igazgató, szaktanárok
15. Ügyeleti rend	Beosztás szerint	Igazgató

3.4. Személyi feltételek

Iskolánkban folyó nevelő-oktatói munkát jól felkészült pedagógus gárda látja el. A Pedagógiai Program végrehajtásához szükséges szakértelem, tapasztalat
és emberi tulajdonságok megfelelőek.
A jelenlegi kis létszámú tantestület összetételére jellemző a jelentős szakmai tapasztalattal rendelkező, névjegyüket letett iskola alapításától tevékenykedő idősebb korosztály összefonódása a fiatal, friss ismeretekkel, lendülettel, bizonyítási törekvéssel bíró, debreceni iskolát képviselő fiatalabb generációval.
Mind ez párosul a tanári kar szakma iránti alázattal, hivatástudattal, elszántsággal,
gyermekszeretettel, magas szervezeti kultúrával és lelki-érzelmi intelligenciával.
A helyi igényeknek való megfelelés, a tanulói szabad hangszerválasztás, csökkenő gyermek létszám tendencia következtében kis létszámú tanszakok működése nem teszik lehetővé több főállású pedagógus alkalmazását. Ezen feladatokat részmunkaidős, óraadó pedagógus alkalmazásával látjuk el.
A megfogalmazott tárgyilagos szakértelem, a lelkiismeretes nevelőmunka céltudatos folyamatossága, a szakmai együttműködés, a teammunka rendszeressége és a pedagógiai gyakorlatnak a helyi sajátosságokhoz való folyamatos igazítása hozzájárul intézményünk eredményes és hatékony működéséhez. Munkánk három meghatározó alapja a magas szintű szakmai tudás, a gyermekek iránti elfogadó és támogató attitűd, valamint a zenéből és a művészetekből merített inspiráció.a csapat munka rendszeressége, adaptálás a helyi viszonyokhoz biztosítják intézményünk működésének eredményességét, melynek három alappillérei a szaktudás, a gyermekiránti szeretet és a zenéből, a művészetekből merítendő ihlet.

A pedagógus névsort hozzárendelve a tantárgyfelosztáshoz közzétesszük a közzétételi listán.

4. Záró rendelkezések

4.1. A Pedagógiai Program hatálya

Az Egressy Béni Zeneiskola – Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja a nevelőtestület általi elfogadást és az intézményvezető jóváhagyását követően lép hatályba.
A Pedagógiai Program hatálya mindaddig fennáll, amíg annak módosítására vagy új Pedagógiai Program elfogadására nem kerül sor.
A jelen Pedagógiai Program a 2026. évben végrehajtott módosításokat egységes szerkezetben tartalmazza.

4.2. A Pedagógiai Program felülvizsgálata és módosítása

A Pedagógiai Program felülvizsgálata és módosítása szükség szerint történik, különösen jogszabályi változás, az intézmény működését érintő változás, illetve a nevelő-oktató munka tapasztalatai és szakmai igényei alapján.
A Pedagógiai Program módosítását kezdeményezheti a nevelőtestület, az intézményvezető, valamint a fenntartó a jogszabályban meghatározottak szerint.
A Pedagógiai Program felülvizsgálata során az intézmény gondoskodik arról, hogy annak tartalma megfeleljen a hatályos jogszabályoknak, az intézmény szakmai céljainak és a nevelő-oktató munka aktuális feladatainak.
A módosítás előkészítése, véleményezése és elfogadása a hatályos jogszabályokban meghatározott eljárásrend szerint történik.

4.3. A Pedagógiai Program nyilvánossága

A Pedagógiai Program az intézményben a tanulók, a szülők és az intézmény iránt érdeklődők számára hozzáférhető és megtekinthető.
A Pedagógiai Program az intézmény székhelyén, az iskola irodájában, valamint az intézmény honlapján elérhető.

4.4. A Pedagógiai Program véleményezése és elfogadása

A Pedagógiai Program elkészítésében és módosításában a nevelőtestület a hatályos jogszabályokban meghatározottak szerint vesz részt.
A Pedagógiai Programot a nevelőtestület fogadja el, és az intézményvezető hagyja jóvá.
A Pedagógiai Program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyek a fenntartóra többletkötelezettséget rónak, a fenntartó egyetértése szükséges.

4.5. A Pedagógiai Program hatálybalépése

A jelen Pedagógiai Program a nevelőtestület általi elfogadását és az intézményvezető jóváhagyását követően, a dokumentumban meghatározott időpontban lép hatályba.
A jelen Pedagógiai Program hatálybalépésével egyidejűleg a korábbi Pedagógiai Program hatályát veszti.

Túrkeve, 2026. szeptember 7.

….……
Szíjártóné Kun Zsuzsa,
intézményvezető

Legitimációs záradék

A nevelőtestület elfogadó nyilatkozata

Az Egressy Béni Zeneiskola-AMI nevelőtestülete a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) bekezdésében és a 70. § (2) a) pontjában biztosított jogkörében eljárva, az arra jogosult szervezetek véleményének megismerését követően az intézmény Pedagógiai Programját megtárgyalta és elfogadta.
A Pedagógiai Program elfogadásáról a nevelőtestület a 2026. szeptember 07. napján megtartott nevelőtestületi értekezletén döntött.

A Pedagógiai Program elfogadását a nevelőtestületi értekezletről készült jegyzőkönyv igazolja.

Kelt: Túrkeve, 2026. szeptember 7.

…… ……
nevelőtestület képviselője intézményi igazgató

A Pedagógiai Program igazgatói jóváhagyása

Az Egressy Béni Zeneiskola-AMI nevelőtestülete által elfogadott, az arra jogosult szervezetek véleményének figyelembevételével kialakított, valamint a fenntartó egyetértésével rendelkező Pedagógiai Programot a nemzeti köznevelésről szóló **2011. évi CXC. törvény 26. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömben jóváhagyom.**

Kelt: Túrkeve, 2026. szeptember 7.

P.H.

……
intézményi igazgató

1 számú melléklet: Helyi tantervek

Az Egressy Béni Zeneiskola – Alapfokú Művészeti Iskola helyi tantervei az **Alapfokú művészetoktatás követelményei és alapprogramja** alapján készültek, összhangban a **20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet** vonatkozó rendelkezéseivel.
Az intézmény a helyi tanterveket a zeneművészeti ág követelményeinek és tantervi programjainak megfelelően alkalmazza. Azon tanulók esetében, akiknek képzése a korábbi szabályozás alapján, átmeneti rendelkezés szerint folytatódik, a korábban megkezdett képzésre irányadó követelmények a tanulmányok befejezéséig alkalmazhatók, legkésőbb a 2026/2027. tanév végéig.

A követelmény és tantervi program a tartalmi szabályozást úgy valósítja meg, hogy az egységes alapra épülhessen az iskolák, a pedagógusok, a tanulók sokféle, differenciált tevékenysége.
Lehetőséget ad a fenntartók, a szülők, a tanulók érdekeinek, a pedagógusok szakmai törekvéseinek érvényesítésére az adott körülmények, feltételek figyelembevételére. A tantervek kidolgozói lehetővé teszik, hogy az iskolák a tananyag feldolgozásához, elmélyítéséhez és kiegészítéséhez, a követelmények teljesítéséhez, sajátos szükségleteik, igényeik kielégítéséhez megfelelő kiegészítő tartalmak és követelmények meghatározását fogalmazzanak meg.

A követelmény és tantervi program lehetővé teszi különböző tankönyvek, segédletek és taneszközök, digitális tananyagok, programok alkalmazását, illetve az iskolai pedagógiai programok, ezen belül a helyi tantervek kidolgozását, melyeket a tartalmi szabályozás elengedhetetlen részeiként kezel.

A PP részét képező helyi tantervek feldolgozása folyamán, figyelembe véve a helyi sajátosságokat, feltételeket, körülményeket, egyes követelmények, illetve tankönyvek kiegészítésével, pontosításokkal láttuk el, melyek tárgyi tantervek részeként kerültek bejegyzésre.

Zeneművészeti ág

Követelmények az egyes évfolyamokon:

A tagozat

Hangszeres előképző:	20-25 gyermekdal, népdal eljátszása.
1. évfolyam:	16-20 mű, népdal, gyakorlat, függelék, etűd
2. évfolyam:	14-16 mű, népdal, skála, etűd, gyakorlat
3. évfolyam:	14-16 mű, népdal, skála, etűd, gyakorlat
4. évfolyam:	14-16 mű, népdal, skála, etűd, gyakorlat
5. évfolyam:	14-16 mű, skála, etűd
6. évfolyam:	14-16 mű, skála, etűd.

B tagozat

2. évfolyam:	16-20 mű
3. évfolyam:	16-20 mű
4. évfolyam:	16-20 mű
5. évfolyam:	15-20 mű (nehézségtől függő)
6. évfolyam:	14-18 mű (nehézségtől függő).

Továbbképző 7-10 évfolyam

A követelmény rendszer megegyezik a tantervi követelményekben foglaltakkal.
A műsorkeretek tervezésénél, összeállításánál figyelemmel kísérjük a diákok elképzeléseit, javaslatait.
A tanév tervezett anyagában lehetőség szerint szerepeljen 1-2 kamarazenei szerzemény (négykezes, duó, trió).
Évente két alkalommal, félév és év végén tartunk beszámolót, melynek anyagát kotta nélkül kötelező előadni.
Igazgatói, illetve tantestület döntése alapján az év végi beszámolón elrendelhető a hangszeres előképző első osztály részére a szabályos test, kéz beállítás, hangszertartás, tanulmányi előrehaladás megfigyelése céljából.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása, általános követelményei

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.
Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgozhatja.
Hangszeres („A” tagozat) főtanszakos tanulók szolfézs vagy zenetörténet-zeneirodalom vizsgatantárgyak közül választhatnak.
Iskolánkban a tanulókkal történő egyeztetés során a zenetörténet-zeneirodalom tárgy választására kerül sor, és ezek által szervezhető művészeti alapvizsga.
A tanuló tantárgy választási joga a továbbiakban is fennáll.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen egyéni versenyzőként a döntőbe jutott.

Előrehozott vizsga

Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt, egyes vizsgatárgyból, első alkalommal tett művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga. Szolfézs tantárgyból előrehozott alapvizsga szervezhető a negyedik évfolyam befejezése végén.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.
Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni. A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.
Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

A művészeti alapvizsga részei

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az „A" tagozatos tanuló választhat írásbeli, illetve szóbeli vizsga között. A „B" tagozatos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező.
Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

- Írásbeli vizsga tantárgya és időtartama

Hangszeres főtárgy („A" tagozat): szolfézs vagy zenetörténet-zeneirodalom.
Az írásbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból 45 perc.

- Szóbeli vizsga tantárgya és időtartama

Hangszeres főtárgy („A" tagozat): szolfézs vagy zenetörténet-zeneirodalom.
A szóbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból 10-15 perc.

- A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Hangszeres tanszak („A" és „B" tagozat): főtárgy.
Gyakorlati vizsga időtartama 10-15 perc.

A szóbeli vizsga tartalma

Zenetörténet-zeneirodalom

„A" tagozat
Hangszeres főtanszak:

- Teszt, ami 15 általános zenei-zenetörténeti ismeretekkel kapcsolatos feladatot tartalmaz.
- A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel.

Az írásbeli vizsga tartalma

Zenetörténet-zeneirodalom

„A" tagozat
Hangszer főtanszak:

- A zenei korszakok felsorolása időrendben. A barokk korszak ideje, rövid általános jellemzése és zenei jellegzetességei.
- A barokk zeneszerzők felsorolása, a korszak vokális és hangszeres műfajai. Néhány hangszeres műfaj bemutatása részletesebben (pl.: concerto, concerto grosso, szvit táncok). D. Scarlatti és a barokk szonáta jellemzése. Két - a tanuló által ismert, meghallgatott – mű bemutatása (Händel: Vízizene, Vivaldi: Négy évszak). Egy vokális műfaj jellemzése.
- A bécsi klasszicizmus időszakának három jelentős és többé-kevésbé ismert, de fontos zeneszerzőjének felsorolása. A klasszikus zene általános jellemzése. A bécsi klasszika korszakának jellemzése a barokkal összehasonlítva. A bécsi klasszika műfajai és jellemző formái, a szonátaforma részei. J. Haydn életéről röviden, fontosabb művei; a szimfónia tételei; Haydn szimfóniáinak három korszaka egy-egy példán keresztül; a vonósnégyes hangszerei. W. A. Mozart műveinek jellemző műfajai egy-egy példával; két különböző műfajú művének részletes bemutatása.

A szóbeli és írásbeli vizsga anyagát képezi a tanév folyamán tanult öt hangzó zenei idézet/részlet felismerése.

Előrehozott szolfézs vizsga

Szóbeli vizsga tartalma
• A tanuló tudjon énekelni kotta nélkül 10 népdalt, ismerje azok stílus jegyeit,
elemzését. (a vizsgabizottság egy népdalt választ)
• A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság zenetörténeti,
stílusjegyekre, formai ismeretekre
vonatkozó kérdéseket tehet fel.

Írásbeli vizsga tartalma

Feladatok a hangköz, hangzatismeretek köréből, hallás után, kottakép és szerkesztés alapján.

• 5 hangköz, 5 hármashangzat építése megadott hangra,

• 5 hangköz, 5 hármashangzat felismerése kottaképről

Könnyű kétszólamú klasszikus periódus felső szólamának lejegyzése

• A zenei idézet 2/4, 3/4, 4/4-es lüktetésű, A-Av felépítésű, modulációt, alterációt, nehezebb hangközlépéseket nem tartalmazó legyen. A tanulók számára a táblán adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel. A részlet zongorán két szólamban tizenkétszer hangozhat el.

Gyakorlati alapvizsga tartalma

Gyakorlati vizsgát főtárgyból kell tenni.

A vizsga anyaga minden tanszak/hangszer helyi tanterv 6. évfolyam követelményeiben található.

Billentyűs tanszak (zongora)

A beszámolók anyagát minden évfolyamon kotta nélkül kötelező előadni.

Előképző évfolyamok

Első évfolyam

Az életkori és egyéni sajátosságok miatt a haladás üteme személyre szabott. Az oktatási programot és az alkalmazott tanári módszert az éneklésre, az ösztönösségre és a gyermeki alkotófantáziára alapozva kell kialakítani.

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:
- a hangszer vázlatos ismerete
- tájékozódás a billentyűzeten (regiszterek)
- elemi ritmusképletek ismerete,
- az elemi szintű kottaolvasás.

Hangszerkezelés:
- készségfejlesztő játékok,
- a non legato, legato játék alapjai,
- kézfüggetlenítés előkészítése,
- egyszerű gyermekdalok megszólaltatása változatos módon.

Követelmény:
- helyes ülésmód, gyermekdal, dallamkifejező hangszeres megszólaltatása külön, illetve kétkezes változatban
- elemi hangszerkezelési ügyesség kialakulása.

Év végi beszámoló :
- 3 szerzemény, népdal előadása (fejlődéstől függően).

Második évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:
- tájékozódás a billentyűzeten (fehér–fekete billentyűk, regiszterek stb.), gyermekdalok tanulása,
- elemi ritmusképletek ismerete (belső lüktetés érzete),
- azonosság, különbözőség felismerése a feldolgozott zenei anyagban,
- elemi szintű kottaolvasás.

Hangszerkezelés és technika:
- készségfejlesztő játékok,
- a non legato, legato, staccato játék alapjai,
- kézfüggetlenítés előkészítése,
- különböző kifejezésmódok, érzelmek hangszeres megvalósítása játékos formában,
- kortárs zene játékelemeinek előkészítése,
- egyszerű gyermekdalok megszólaltatása

Követelmény:
- helyes ülésmód.
- mondóka, gyermekdal, dallam megszólaltatása külön, illetve kétkezes változatban,
- elemi hangszerkezelési ügyesség kialakulása.
- kottaolvasás kezdő szinten.

Év végi beszámoló:
- 3 szerzemény, népdal (egyéni fejlődéstől függően)

Ajánlott tananyag kiegészítése:
Ignátjev, Ignatjeva: Muzsikus szeretnék lenni (kezdő zongorista albuma)

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

Első évfolyam

Követelmények:

- egyszerű népdalfeldolgozások, négykezesek
- folyamatos kottaolvasás violin és basszus kulcsban
- a tudásszintnek megfelelő zenei anyag egy részének memorizálása
- az otthoni gyakorlás kialakítása.

I félévi műsorkeret:

• 8 mű egyszerű népdalok, dallamok
• 1 - 2 könnyű etűd váltott kézzel
• 1 könnyű négykezes

Beszámoló:

2 mű (1 technikai játék, előadási mű)

II félévi műsorkeret:

- 1-2 etűd,
- 5-6 könnyű előadási darab,
- 1 négykezes.

Beszámoló:

• 3 mű, ebből 1 Bartók: Mikrokozmosz I. füzetből a tanuló tudásszintjének megfelelően.

Második évfolyam

Követelmények:

- A kezek függetlenítése (dallam és kíséret)
- Etűd játék a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező különböző karakterű barokk, klasszikus, XX. századi művek (kortárs zene, Bartók: Mikrokozmosz, esetleg Gyermekeknek l.).

A tananyag egyharmada fejből játszandó.

I félév műsorkerete:

- 1-2 etűd,
- 1 barokk,
- 3 különböző karakterű előadási mű
- 1 négykezes
- C-dúr skála
- a-moll skála

Félévi beszámoló:

- Skála
- 1előadási mű
- Etűd

II félév

- 1 -2 etűd, 1 barokk, 1 Bartók mű,
- 2 különböző előadási mű. ebből lehet egy négy kezes
- G-dúr skála
- e-moll skála

Év végi beszámoló:

• 3 különböző stílusú mű

Ajánlott egy Bartók mű előadása félévkor vagy év végén.

Harmadik évfolyam

Követelmények:

- pontos kottaolvasás,
- ritmikusság, tempótartás,
- felszabadult játékapparátus,
- kézfüggetlenítés, a polifon játék továbbfejlesztése,
- éneklő (cantabile) billentés,
- a pergő (leggiero) játék megalapozása,
- az évfolyam zenei követelményeit kifejező különböző stílusok ismerete és játéka: barokk (Bach), klasszikus (triós forma vagy szonatina), karakterdarab, XX. sz. mű, kortárs zene, Bartók mű,
- skálák (2#, 2b)
- a tananyag kb. egyharmada fejből játszandó.

I félév:

- 2 skála - G –dúr (három oktáv), e - moll
- 2 etűd
- 4 mű (barokk, szonatina tétel, 2 előadási mű, ebből lehet egy négykezes).

Félévi beszámoló:
- Skála
- Etűd
- Előadási darab

II félév
- 2 skála - F- dúr, d - moll
- 2 etűd
- 4 mű (barokk, szonatina tétel, 2 különböző stílusú mű, négykezes)

Év végi beszámoló:
- 3 mű (barokk, szonatinatétel, előadási mű)

Ajánlott 1 Bartók mű előadása félévkor vagy év végén.

Negyedik évfolyam

Követelmények:
- az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező különböző, stílusok ismerete és játéka: Bach, barokk szonatina tétel, romantikus, XX. századi zene, Bartók, kortárs művek.
- a pergő technika fejlesztése
- pedálhasználat (együttnyomott)
- etűdjáték a zenei anyaghoz is kapcsolódva
- lapról játék
- skálák gyakorlása (3#, 3b)
- A tananyag egyharmada fejből játszandó.

A növendék tudja a műveket megfelelő tempóban, stílusosan előadni.
Legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.
I félév műsorkerete:
- 2 skála - D - dúr (négy oktáv), d - moll (összhangzatos)
- 2 etűd
- 4 mű - 1 barokk, szonatinatétel 2 előadási mű, romantikus XX. sz., ebből egy négy kezes

Félévi beszámoló:
- 2 mű (egy technikai, egy előadási)
- 1 skála

II félév műsorkeret:
- 2 skála - F- dúr, d - moll (dallamos)
- 2 etűd
- 4 mű (barokk, szonatinatétel, előadási mű, négykezes)

Év végi beszámoló:
- 3 mű (barokk, szonatinatétel, előadási mű, négykezes)

Ajánlott 1 Bartók mű előadása félévkor vagy év végén.

Ajánlott tananyag kiegészítése
A. Szolomonova: Kis virtuoz (4,5 osztály)

Ötödik évfolyam

Követelmények:
- az előző években tanult billentésmódok, játékformák továbbfejlesztése,
- etűd játék a zenei anyaghoz kapcsolódva,
- lapról játék
- skálák gyakorlása (3-4#, 3-4 b).

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező különböző stílusú és karakterű művek előadása az évfolyamnak megfelelő szintű hangszerkezeléssel: Bach vagy más barokk mű, szonatina tétel, romantikus, XX. századi kortárs, ill. Bartók mű.
A tananyag egyharmada fejből játszandó.
A növendék legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.
I félévi műsorkeret:
- 2 skála - Á- dúr, fisz- moll
- 1-2 etűd
- 3 mű (barokk, szonatinatétel, előadási mű, négykezes)

Félévi beszámoló:
- 2 mű (egy technikai, egy előadási)
- 1 skála

II félév műsorkerete:
- 2 skála - B- dúr, g- moll
- 1 etűd
- 4 mű (barokk, szonatinatétel, romantikus, XX századi mű, négykezes)

Év végi beszámoló:
- 3 mű (barokk, szonatinatétel, előadási mű)

1 Bartók mű eljátszása kötelező félévkor vagy év végén.

Hatodik évfolyam

Követelmények:
- az eddig tanultak tudatos, önálló alkalmazása,
- skála játék (4#, 4b)
- lapról játék.

A növendék ismerje:
- a zongora irodalom legjelentősebb alkotóit és alkotásait,
- a tanulandó zeneműformáját,
- a kottában előforduló jeleket és zenei műszavakat,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét,
- a művek címét és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

I félévi műsorkeret:
- 2 skála - E- dúr, cisz- moll
- 2 etűd
- 3 mű (barokk, szonatinatétel, előadási mű, négykezes)

Félévi beszámoló:
- 2 mű (1 etűd és 1 előadási mű)
- Skála

II félévi műsorkeret:
- 2 skála
- 2 etűd
- 4 mű (barokk, szonatinatétel, romantikus, XX századi művek).

Év végi beszámoló:
- 1 barokk mű (J. S. Bach mű ajánlott)
- 1 klasszikus szonatinatétel
- 1 előadási darab

1 Bartók mű eljátszása kötelező félévkor vagy év végén.

Ajánlott tananyag kiegészítése:
Arany líra kiadvány
Orfeusz kiadvány
B. Milics Zongoraiskola (1. – 6. osztály)

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

„B" tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B" tagozatos oktatás minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.
A „B" tagozatos tanulók követelmény rendszere tartalmában és terjedelemben megegyezik a tantervi programokban foglaltakkal.

Művészeti alapvizsga követelmények

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama
Zongora főtárgy
„A"tagozat - 10 perc
„B" tagozat - 15 perc

A vizsga tartalma
„A" tagozat
A 4 stílusból választható 3 különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.
- Barokk mű, lehet tánc, vagy többszólamú szerkesztést bemutató darab; Bach: 18 kis prelúdium (EMB 1879) 13, 15, 18, Händel: Válogatott darabok (EMB 4250, EMB 6990, EMB 6991, EMB 4321, EMB 13165), Telemann: Kezdők zongoramuzsikája (EMB 13452) nehézségi szintjén.
- Klasszikus szonatina vagy szonáta–tétel, könnyebb variáció; Könnyű szonatinák (EMB 2719), 15 könnyű szonáta, Szonatina album (EMB 1280), Clementi: C Op. 36 (Ricordi) Nr. 3., Haydn: D Hob. XVI/4, (Universal)

Beethoven: 6 könnyű variáció egy svájci népdalra, Csurka: Szonatina–gyűjtemény (EMB 14412) nehézségi szintjén.

• Romantikus mű; Schumann: Emlékezés (EMB 13543 kötetben), Színházi utóhangok, Csajkovszkij: Édes álmodozás (EMB 6715 kötetben), Pacsirtadal (EMB 6715 kötetben), Schubert: Táncok (EMB 13212), Keringők (EMB 7355) nehézségi szintjén.

– XX. századi mű; Bartók Béla: Mikrokozmosz III. 84 Mulatság, 90 Oroszos 91–92, Kromatikus invenció IV/97 Notturno, Kodály: Gyermektáncok (Boosey & Hawkes) 5–10 nehézségi szintjén.

A három mű közül lehetőség szerint egy éneklő, egy pedig virtuóz jellegű legyen.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

Négy különböző stílusú darab:

• Barokk mű, többszólamú szerkesztésben írt darab, vagy szvit–tétel; J. S. Bach: 18 kis prelúdium (EMB 1879) 9, 16, 17, Kétszólamú invenciók (EMB 6912) C, a, F nehézségi szintjén.

• Klasszikus szonatina vagy szonáta–tétel, variáció; 15 könnyű szonáta, Haydn: Szonáták A Hob. XVI/12, (Universal) E Hob. XVI/13, (EMB 3658 kötetben) D Hob. XVI/14, (Universal) Mozart: 6 bécsi szonatina (EMB 2395), Beethoven: Szonatinák (EMB 8648), Grazioli: G–dúr Szonáta nehézségi szintjén.

• Romantikus mű; Schumann: Fantáziatánc (Peters), Chopin: Keringők (EMB 6787) a, h, nehézségi szintjén.

– XX. századi mű; Bartók: Mikrokozmosz IV. 100 népdalféle, 109 Bali szigetén, Mikrokozmosz: V. 128, Dobbantós tánc, Kurtág: Játékok (EMB 8377, EMB 8378, EMB 8379) nehézségi szintjén.

A vizsgaműsorban legyen egy éneklő és egy virtuóz jellegű darab.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes test– és kéztartás,
– hangminőség, billentés,
– pedálhasználat,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

Továbbképző 7 – 10 évfolyamok, „A" és „B" tagozat

A 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet 2. mellékleteként kiadott alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának billentyűs tanszakra (zongora főtárgy) vonatkozó tartalmi szabályozását alkalmazzuk intézményünk továbbképző évfolyamaira.

A művészeti záróvizsga követelményei

Művészeti záróvizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Zongora főtárgy
„A" tagozat - 10 perc
„B" tagozat - 15 perc

A vizsga tartalma

„A" tagozat

A négy stílusból választható három különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű:

• barokk mű, többszólamú szerkesztésű darab vagy szvit–tétel, vagy könnyebb barokk variáció; Händel: Könnyű zongoradarabok Chaconne (EMB 6991 kötetben), Scarlatti: Szonáta C K.513 h K. 377, (EMB 7817 kötetben) Bach: Francia szvit (EMB 7190) tánctételek nehézségi szintjén,

• klasszikus szonáta–tétel; Beethoven: Szonáta G Op. 49 (EMB 8152) no 2 I tétel, Beethoven: Szonáta G. Op. 79. (Schott); rondók, variációk, bagatellek Beethoven: Bagatelle C Op. 33 (Peters) nehézségi szintjén,

• romantikus mű; Schumann: Kinderszenen (EMB 7146), Mendelssohn: Dalok szöveg nélkül (EMB 7354) 14., 19, Chopin: Mazurka g Op. 67 no. 2 (EMB 6877 kötetben, PWM kötetben) nehézségi szintjén,

• XX. századi mű; Bartók: Mikrokozmosz IV. 102 Felhangok, V.130 Falusi tréfa nehézségi szintjén.

A kamaraműkivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat
Négy különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaraműː
• Egy barokk műː többszólamú szerkesztésben írt darab vagy szvit–tételː J. S. Bachː h–moll háromszólamú invenció (EMB 6913), Francia szvit (EMB 7190) Esz Allemande, Courande, Sarabande. Scarlattiː A–dúr szonáta K.453. nehézségi szintjén,
• Egy klasszikus szonáta–tételː Haydnː Szonáta D Hob. XVI/19 (Peters), Mozartː C–dúr szonáta KV. 309 (EMB 3996 kötetben, EMB 3997 kötetben, Peters kötetben) nehézségi szintjén,
• Romantikus műː Liszt–Zempléniː Etűd (EMB 766) 2 a, Lisztː Consolation (EMB 12697) Desz nehézségi szintjén,
• XX. századi műː Bartókː Szonatina (EMB 117), Mikrokozmosz VI (EMB 130) Hat tánc bolgár ritmusban, Debussyː Arabesque (EMB 6029) E nehézségi szintjén.
A kamaraműkivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes test– és kéztartás,
– hangminőség, billentés,
– pedálhasználat,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.
A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Megfelelő minőségű zongora vagy pianínó.
1 darab változtatható magasságú zongoraszék.
1 darab lábzsámoly.
Metronóm.

Vonós tanszak (hegedű)

A tanszakra jelentkező gyermekeket (1.-2.osztályos korban) a hangszeres előképző osztályba kívánjuk felvenni és ennek a végén beszéljük meg a szülővel a hegedűtanulás esélyeit vagy más tanszakra irányítjuk. Így az „A" tagozat l. osztályát a gyermek az általános iskola 3.-4. osztályában kezdi el.
Az „A" tagozaton tanuló gyermekek a 6. zeneiskolai osztályhoz érve, tudásuk szerint szétszóródnak. Az értelmesebb, jobb mozgáskészségű gyermekek szép hangon, bátor mozgással hegedülnek, akár könnyebb koncert-tételt is. Önállóan tanulnak kamarazene-szólamokat. A gyengébb képességű (többnyire kevés szorgalmú) gyermekek annyit tudnak, amennyit az órákon meg tudnak tanulni, mindig igénylik a tanári segítséget.

A „B" tagozatra kerülés alapfeltétele:
- kiváló zenei adottságok, képességek
- kiemelkedő szorgalom
- gondolkodó fej
- zenére nyitott szív
- állandó készenlét az újabb művek tanulására.

A tananyagot, részben a tantervi anyag alapján, részben a több évtizedes munka tapasztalatai alapján, a következő módon osztjuk fel:

Természetesen a 3. osztályban elkezdjük a fekvésváltások tanítását (3. fekv. majd 2. fekv.) saját előgyakorlatokon vagy a Dénes 3-4. füzet koncepciója alapján - akkor is, ha Sándor iskolát használunk.

• A ***„B" tagozat*** követelményeit a Konzervatórium (Zeneművészeti Szakközépiskola) felvételi követelménye meghatározza. Az utóbbi években szokássá vált, hogy a kiemelkedő gyermekeket már 11 -13 éves korukban felveszik az ún. „előkészítő tagozatra". Ez a gyermek jövője szempontjából nagyon jó lehet, de a zeneiskola korán elveszíti azt a növendékét, aki magas szinten tudja az intézményt képviselni különböző rendezvényeken.

• Az ***„A" tagozatos***, továbbképzős tananyagot illetően, a tanterv igen korrekt. Az anyagot nem adja meg évekre lebontva, hanem a fejlesztés lehetséges irányait és céljait fogalmazza meg. Itt már a középiskola mellett muzsikáló gyermek jelenik meg, és a hangszer oktatásában sokkal több kompromisszumra van szükség, s így ez a munka nem tudna meglenni egy merev tantervi követelményrendszerben.

Egyéb észrevételek, javaslatok:

Fontosnak és rendkívül hasznosnak tartjuk a kiskorú gyermekek tekintetében a hangszeres előképző évfolyam (ok) elvégzését a szabályos kéz-, test-, hangszertartás kialakítása céljából. A szabad mozgást biztosító ellazított kar és kéz, hegedűtartás, az éneklés, intonációs és ujjgyakorlatok, szabad hangszeres mozgások kialakítására és rögzítésének eredményessége érdekében nem az anyagvégzésre, hanem a megalapozásra helyezzük a hangsúlyt.

A tárgyi feltételek - többé-kevésbé adottak a zeneiskola hegedű-tanszakán, de jó lenne elérni, hogy a tantervben szereplő évi 2 húrgarnitúrából legalább 1 legyen minden hegedűhöz beszerezhető, de az legyen Pirastro vagy Thomastic!

A Művelődési és Közoktatási Minisztérium által 1998-ban kiadott tanterv korrekt anyagot tartalmaz az 1-6. osztályig. Természetesen, ez egy keret-anyag, amit a hegedűtanár feladata meghatározni minden növendék esetében.

Az „A" tagozatos, továbbképző évfolyamok anyagát a tanterv nem adja meg évekre lebontva, hanem a fejlesztés lehetséges irányait és céljait fogalmazza meg. Mivel a felhasználható etűd-, koncert-, és előadási darab irodalmat részletesen felsorolja, így a tanár igazi segítséget kap a tanterv tanulmányozása kapcsán.

Az alapvizsga letételének követelménye, anyaga és biztosítása - a központi irányelvek figyelembe vételével - kidolgozandó.

A beszámolók anyagát minden évfolyamon kotta nélkül kell előadni.

Előképző évfolyamok

Első évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszerkezelés fejlesztése:
– a foglalkozások anyaga: gyermekdalok, versek,;
- a hangszeres játékot előkészítő mozgásgyakorlatok.

Készségfejlesztés:
A hangszerjátékra való felkészítés fázisai, valamint a hangszerre irányuló mozgások gyakorlása:
– a helyes testtartás kialakítása, tájékozódás a test és végtagok térbeli helyzetéről,

– a helyes légzés felismerése, illetve alkalmazása,
– a kar és kéz alapmozgásainak kialakítása, függetlenítése,
– a hangszertartással kapcsolatos érzetek megfigyelése, gyakorlása.

Hangszer nélkül:
– emelés – ejtés (fej, kar, kéz, ujjak),
– közelítés – távolítás,
– súlyérzet;
– rotálás, tengelyfogás érzete;
– a hegedű „fészek” megismerése.
-- hegedűtartás, vonótartás kialakítása,
– a hangszer pengetéssel való megszólaltatása,
– a vonóval való megszólaltatás elemi formái,
– a billentés, húrváltás, fekvésváltás játékos megalapozása.

Követelmény:
- a hangszerre irányuló mozgások természetes és jó irányú mozgása,
- a hangszer szép hangon való megszólaltatása, és a tiszta intonációra való törekvés.

Év végi beszámoló:
2-3 gyakorlat, gyermekdal (egyéni fejlődéstől függően)

Második évfolyam

Fejlesztési feladatok:
Zenei ismeretek
– kottaolvasási ismeretek fejlesztése,
– egész, fél, negyed, nyolcad,és szünetei ismerete,
– módosítójelek,
– dallamsorok felismerése.

Hangszerkezelés fejlesztése:
– helyes testhelyzet, hegedűtartás kialakítása,
– billentő mozgás fejlesztése,
– a két kéz helyezkedő műveleteinek fejlesztése,
– koncentrált figyelem a tiszta intonáció kialakítására,
– vonókezelési feladatok, vonóbeosztások tudatosítása.

Követelmény:
- tudja a tanuló önállóan elhelyezni a hangszerét és vonóját,
- törekedjen a tiszta intonációra,
- tudjon kottát olvasni az egyszerűbb gyakorlatoknál.
Év végi beszámoló:
- 2-3 gyakorlat, gyermekdal (egyéni fejlődéstől függően)

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

<u>Első évfolyam</u>

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés fejlesztése:
– helyes testhelyzet és a hegedűtartás kialakítása,
– bal kar és bal kéz helyezkedő műveletei (súlyérzet, húrváltó és fekvésváltó mozgások, alkar–rotáció),
– billentő mozgások kialakítása,tenyérérzet,
– intonáció a tanult hangkészletben,
-- a helyes vonótartás (húron és húr fölött), a vonóvezetés érzetének kialakítása,
-- húrsík érzet,vonóvezetés üres húrokon és húrpárokon, húrváltás külön vonóval és kötve,
– vonókezelési feladatok: játék egész vonóval, a legato és détaché játékmód kialakítása, vonóbeosztási formák a különböző ritmusképletek megszólaltatásakor,
– a szép hang iránti igény felkeltése a pengetés és az első vonóhúzási feladatok során,
– hangsorok egyszerű vonásnemekkel.

Zenei ismeretek:
– kottaolvasás a tananyag hangkészletén belül,
– metrum, mérőütés, tempó,
– ütem: 2/4, 4/4, ¾,
– hangjegyértékek: az egész, fél, negyed, nyolcad és szüneteik,
– nyújtópont a fél és a negyed érték mellett,
– módosítójelek, előjegyzés,
– hangközök: szekundok, tercek, tiszta kvart, kvint, oktáv ismerete,
– a hármashangzat fogalma,
– dallamsorok formai tagolódása, zenei összefüggések,
– memóriafejlesztés.

Ajánlott tananyag:
Dénes – Lányi – Kállay – Mező: Hegedűiskola I.
Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola I.
Dénes – Szászné Réger J.: Hegedű ABC

Követelmény:
• természetes mozgásműveleteket, a tanár segítségével,
• alakuljon ki a tanuló játékkészsége az évfolyamban megjelölt hangkészleten belül egyszerű ritmusok alkalmazásával, mérsékelt tempóban,
• kottaolvasás abszolút hangnevekkel, törekvés a tiszta intonációra,

- 3-4 skála,
- 6-8 etűd, gyakorlat,
- 8-10 népdal, előadási mű (ebből 3-4 zongorakísérettel), 2-3 duó

Félévi beszámoló anyaga:

- 2 tanulmány, 1-1 etűd és dal kísérettel.

Év végi beszámoló anyaga:

- 4 tanulmány: 1 etűd, 1 gyakorlat, 2 különböző karakterű kíséretes mű.

A zeneművek nehézségi szintje pl. Haydn: Dalocska, Lully: Dal.

Második évfolyam

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés fejlesztése:
A hegedűtartás és vonótartás fejlesztése.
Ujjgyakorlatok a bal kéz ügyesítésére:
– ejtő – emelő billentés;
– a húrváltó–készség fejlesztése;
– az ujjak nyújtása, csúsztatása;
– a kettősfogások egyszerű formái (terc, szext);
– a fekvésjáték és a vibrato előkészítése;
– vonókezelési feladatok:
– a détaché játékmód fejlesztése különböző vonórészeken,
– legato (2, 4, 8 hang kötésével is), portato, a martelé játékmód előkészítése nyugodt tempóban, éneklő jelleggel; barokk „non legato”.
A magyar népdalok játékával kapcsolatos nehezebb vonóbeosztási formák, nagy és kis „nyújtott” és „éles” ritmus, legato.

Zenei ismeretek:
– kottaolvasás továbbfejlesztése,
– tempó– és dinamikai jelzések ismerete,
– egyszerű és változó ütemek,
– hangjegyértékek: nyolcad, triola, tizenhatod,
– hangközök: szekund, terc, kvint.

Ajánlott tananyag
Dénes – Lányi – Kállay – Mező: Hegedűiskola II.
Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola II.
Dénes – Szászné Réger J.: Hegedű ABC
Kodály: Biciniumok

Követelmény:

- alakuljon ki a tanuló játékkészsége a 4#, 4*b* előjegyzésű skálák hangkészletén belül,
- ismerje az új ritmusokat,
- legyen képes a détachét, legatót (2, 4, 8 hang kötését) a tanult hangkészleten belül alkalmazni,
- ismerje a dinamikára és a tempóra vonatkozó zenei kifejezéseket.

A zeneművek nehézségi szintje pl. Bartók: Betyárnóta, Rameau: Rigaudon, Schubert: Német tánc.

- 4 skála,
- 6-8 etűd
- 8-10 különböző karakterű mű, zongorakíséretes, duó.

Félévi beszámoló anyaga:

- 1 etűd és 2 zongorakíséretes mű.

Év végi beszámoló anyaga:

- 2 etűd és 2 zongorakíséretes mű.

Harmadik évfolyam

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés fejlesztése:
– ujjgyakorlatok a bal kéz ügyesítésére és a helyezkedő–készség fejlesztésére az I. fekvésben,
– játékkészség a II. és III. fekvésben (a közvetítőhang szerepe),
– kettősfogás–játék: tercek, szextek,
– dúr és moll hangsorok, akkordfelbontások két oktávon,
– nagy és kis détaché,
– martelé a vonó különböző részein,
– legato fejlesztése, vonáskombinációk,
– akkordjáték és emelt vonás, a staccato vonások előkészítése,
– vibrato fejlesztése,
– hangszer önálló felhangolása.

Zenei ismeretek:
– harmincketted és a szinkópák nehezebb formái,
– szűkített és bővített hangközök,
– hármashangzat és fordításai,
– dominánsszeptim hangzat,
– tonika, szubdomináns, domináns – hangzatfűzésben,
– kvintkör, klasszikus periódus,
– két és háromtagú kis formák elemzése,
– ékesítések: előke, utóka, trilla, parántrilla és mordent,
– memóriafejlesztés.

Ajánlott tananyag
Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűiskola III–IV.
Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola III.
Wohlfahrt: 40 etűd op. 54 (válogatva)
Konyusz: Kettősfogások az első fekvésben
Az ajánlott irodalom jegyzékében található előadási művek.
Kodály: Biciniumok
Pejtsik: Régi kamarazene sorozat: Duók, Triók
Szervánszky: Duók Z. 3083
Mozart: 12 duó K. 487 (válogatva)
Bartók: Duók

Követelmény:
• a tanuló legyen képes az eddig tanult mozgásformák, vonástípusok folyamatos alkalmazására,
• ismerje a zenei ékesítések egyszerűbb módozatait: előke, utóka, mordent, trilla,
• törekedjen a tiszta intonációra az első fekvésben (szűkített és bővített hangközök),
• ismerje az egyszerű fekvésváltásokat (azonos ujjak, üres húr alatti fekvésváltások),

- 4 skála,
- 6 etűd,
- 8-10 barokk, klasszikus mű, koncert tétel, zongorakíséretes, duó.

Félévi beszámoló anyaga:

- 1 etűd és 2 zongorakíséretes mű.

Év végi beszámoló anyaga:

- 2 etűd és 2 zongorakíséretes mű (lehet koncert tétel, duó, tánctétel).

A zeneművek nehézségi szintje pl. Járdányi: Magyar tánc, Stanley: Allegro grazioso, Händel: Gavotte.
Negyedik évfolyam

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés fejlesztése:
– az előző években jobb és bal kézzel elsajátított elemek összekapcsolása és fejlesztése,
– 1/2 fekvés, II–III. fekvés, fekvésérzet,
– vibrato fejlesztése,
– Dúr és moll skálák két oktávon, fekvésekben, fekvésváltással is,
– a kromatikus játéktechnika fejlesztése,
– az eddig tanult vonásnemek gyorsítása, alkalmazása összetettebb feladatokban,
– staccato játékmód, az emelt vonás fejlesztése,
– dobott vonás (spiccato) előkészítése,
– akkordjáték és a kettősfogás–játék fejlesztése első fekvésben,
– hangindítás, a vonós artikuláció fejlesztése, a fontosabb zenei karakterek megszólaltatásának megalapozása (dolce, risoluto, espressivo).

Zenei ismeretek:
– tempó és a dinamikai jelzések bővebb ismerete,
– ütem: 5/4, 5/8, változó ütemek,
– a teljes kvintkör,
– a játszott anyag zenei formai és harmóniai elemzése a tanár segítségével.

Ajánlott tananyag
Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűsiskola III–IV.
Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűsiskola IV/A, B.
Kayser: 36 gyakorlat hegedűre op. 20, I.
Wohlfahrt: 60 etűd op. 45, vagy
Wohlfahrt: 40 etűd op. 54 (válogatva)
Konyusz: Kettősfogások az első fekvésben
Pleyel: Duók
Szervánszky: Duók Z. 3083
Mozart: Duók K. 487
Bartók: Duók
Hegedűduók kezdőknek (Vígh)
Kamarazene kezdők számára (Máriássy)
Régi kamarazene (sorozat): Duók, Triók

Követelmény:
• ismerje a tanuló a 1/2 fekvést, a II. és III. fekvést, az egyszerűbb kettősfogásokat és akkordokat,
• legyen képes a fekvésekben közlekedni (közvetítőhang),
• tudja az eddig tanult vonásnemeket alkalmazni gyorsabb tempóban is,
• legyen képes az emelt vonós és staccato játékmód alkalmazására,
• ismerje a játszott zenei anyagban előforduló szakkifejezéseket,

- 4 skála,
- 5-6 etűd,
- 6-8 zongorakíséretes előadási mű, koncert tétel, duó.

Félévi beszámoló anyaga:
- 1 etűd és 2 zongorakíséretes mű (egyik lehet kamarazene).

Év végi beszámoló anyaga:
- 2 etűd ás 2 zongorakíséretes mű (egyik lehet kamarazene).

A zeneművek nehézségi szintje pl. Zathureczky: Gyermekeknek, Farkas: Régi magyar táncok, Steibelt: Uno ballo, Mozart: Andantino.

Ötödik évfolyam

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés fejlesztése:
– az eddig tanult fekvésekben való jártasság elmélyítése,
– a IV. és V. fekvés elsajátítása, a páros és páratlan számú fekvések egyenrangú fejlesztése,

– kettősfogás–játék a fekvések alkalmazásával,
– vibrato fejlesztése (egyenletesség, gyorsaság, folyamatosság),
– az akkordjáték fejlesztése – játéka könnyebb fekvésváltásokkal is,
– folyamatos játék dobott vonóval, könnyebb etűdanyagon,
– az eddig tanult vonásnemek összetettebb alkalmazása, zeneileg árnyaltabbá tétele, a vonós artikuláció fejlesztése,
– Dúr és moll hangsorok, akkordfelbontások két oktávon az V. fekvésig.

Zenei ismeretek:
– hangnemkapcsolatok fokozott ismerete,
– szűkített és bővített hármashangzat, szűkített szeptimakkord,
– a legalapvetőbb zenei karakterek: dolce, espressivo, risoluto,
– a szonátaforma tematikus és hangnemi elemzése, a barokk szvit felépítése,
– klasszikus táncok,
– romantikus karakterdarabok,
– variációs forma.

Ajánlott tananyag
Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűiskola V–VI.
Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola V.
Kayser: 36 gyakorlat hegedűre op. 20, I–II.
Dont: Gradus ad Parnassum op. 38, I.
Dancla: Etűdök op. 68
Bloch: Hangsoriskola II–III.
Bartók: Duók
Mozart: Duók K. 487
XX. századi kamarazene–művek
A vonós kamarazene iskolája (Pejtsik): I. II.
Négy évszázad könnyű triói Z. 13548
A barokk triószonáta Z. 13549

Követelmény:
• ismerje és játssza a dúr és moll hangsorokat (5#, 5*b* előjegyzésig) két oktávon keresztül az V. fekvésig,
• ismerje a IV. és V. fekvést,
• legyen képes az eddig tanult vonásnemek összetettebb alkalmazására (emelt vonó, dobott vonó, staccato), zeneileg árnyaltabbá tételére, a vonós artikuláció használatára,
• gyorsabb mozgású darabokat is szép hangon, értelmes frazeálással játsszon (bal kéz pergőtechnika),
• alkalmazzon folyamatos vibratót az éneklő jellegű műveknél,
• legyen képes az évfolyam anyagánál könnyebb műveket lapról eljátszani.

- 4 skála (4-5 #, b),
- 4-6 etűd,
- 6-8 előadásai zongorakíséretes mű, koncert tétel, duó.

Félévi beszámoló anyaga:
- 1 zongorakíséretes mű és 1 etűd.

Év végi beszámoló:
- 1 etűd, 1 zongorakíséretes mű, 1 kamaramű.

A játszandó művek nehézségi szintje pl. Bartók: Gyermekeknek, Pergolesi: Siciliano, Beethoven: Menüett

<u>Hatodik évfolyam</u>

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés fejlesztése:
– tájékozódás és játékkészség a VI., VII. fekvésben és félfekvésben,
– háromoktávos hangsorok akkordfelbontásokkal,
A bal kéz mozgékonyságának sokoldalú fejlesztése:
– trilla, pergőtechnika, fekvésváltás (kettősfogásokkal is),
– természetes üveghangok.
A vibrato fejlesztése minden fekvésben.

Zenei ismeretek:
– barokk művek felépítése (szonáta, koncert),
– szekvenciális szerkesztésmód a barokk művekben.

– kifejező és stílusos artikuláció,
– a portamento fogalma,
– a XX. századi zene hangzásvilágának ismerete: melodikai, harmóniai sajátosságok, szerkesztési elvek ismerete a játszott művek alapján.

Ajánlott tananyag
Mazas: Études speciales op. 36 I. füzetből válogatva,
Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűiskola V–VI.
Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola V.
Kayser: 36 gyakorlat hegedűre op. 20, I–II.
Dont: Gradus ad Parnassum op. 38, I.
Dancla: Etűdök op. 68
Bloch: Hangsoriskola II–III.
Bartók: Duók
Mozart: Duók K. 487
XX. századi kamarazene–művek
A vonós kamarazene iskolája (Pejtsik): I. II.
Négy évszázad könnyű triói Z. 13548
A barokk triószonáta Z. 13549

Követelmény:
• rendelkezzék stílustapasztalattal a barokk művek játékában és szerezzen jártasságot a bécsi klasszikus és romantikus művek terén,
• legyen kedve az önálló társas muzsikáláshoz, ambíciója új művek felkutatásához, terjessze ki érdeklődését korunk zenéje iránt.

- 4 skála,
- 4-5 etűd,
- 6-7 előadási zongorakíséretes mű, koncert, szonáta tétel.

Félévi beszámoló anyaga:

- 2 mű (ebből egy zongorakíséretes).

Év végi beszámoló:

- 2 zongorakíséretes mű.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

„B" tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B" tagozatos oktatás minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.
A „B" tagozatos tanulók követelmény rendszere tartalmában és terjedelemben megegyezik a tantervi programokban foglaltakkal.

Művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati részből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Hegedű főtárgy
„A"tagozat 10 perc
„B" tagozat 10 - 15 perc

A vizsga tartalma
A" tagozat
• Egy etűd; Dénes: V–VI. Hegedűiskola (EMB 7111), vagy Dancla op. 68 (EMB 7918) 2., 9., 14., vagy Dont op. 38 (EMB 2214, EMB 2215, EMB 2216), vagy Mazas: Études speciales op. 36.1 (EMB 2244) 2., 8., 9. nehézségi szintjén.
• Két különböző karakterű előadási darab, koncert–tétel, vagy szonáta–tétel; Beethoven: Menuett (PWM) és Trió (Peters), Rameau: Gavotte (EMB 4535 kötetben), Dancla: Variációk–sorozat, Vivaldi: G–dúr koncert (EMB, Ricordi, Peters, PWM) I. tétel, Seitz: D–dúr koncert (Peters) I. tétel, Corelli: e–moll, A–dúr szonáta (EMB 12050 kötetben, EMB 12051 kötetben, EMB 12265 kötetben) nehézségi szintjén.

„B" tagozat
• Két különböző technikai követelményt tartalmazó etűd, a játék technikai biztonságának felmérésére; Dont op. 68/12., 15., Mazas: Études speciales op. 36. I (EMB 2244) 2., 7., 9., 15., 17., 18., Mazas: Études brillantes op. 36.

II. (EMB 2245) nehézségi szintjén.
• Karakteretűd a zenei kifejezés felmérésére; Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37 (EMB 2604), a könnyebbek szintjén.
• Egy előadási darab vagy barokk szonáta tételpár (lassú–gyors); Boyce: Matelotte (EMB 2751 kötetben), Járdányi: Magyar tánc (EMB 3236). Wieniawski: Kuyawiak (EMB 8001) nehézségi szintjén.
• Egy koncert vagy szonáta tétel; Komarovszkij: A–dúr koncert (Peters) I. tétel, Vivaldi: a–moll Koncert (EMB, Ricordi, Peters, PWM) I. tétel Accolay: a–moll koncert (PWM), Seitz: g–moll koncert op. 12 no. 3 (PWM, Music Sales) I. tétel, Dancla: Concert–solo op. 77 no. 2, 3 Telemann: A–dúr szonáta, Händel: E–dúr Szonáta (EMB 12309) nehézségi szintjén.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– a vibrato helyes alkalmazása,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

Továbbképző 7 – 10 évfolyamok, „A" és „B" tagozat

A 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet 2. mellékleteként kiadott alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának vonós tanszakra (hegedű főtárgy) vonatkozó tartalmi szabályozását alkalmazzuk intézményünk továbbképző évfolyamaira.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama
Hegedű főtárgy:
„A" tagozat 10 perc
„B" tagozat 10 - 15 perc

„A" tagozat
• Két különböző karakterű zongorakíséretes mű (barokk szonáta két tétele, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab), az egyik lehet kamaramű is (pl. Bartók: Hegedűduók).
A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
• Két etűd; Mazas: Études brillantes op. 36. II., (EMB 2245) Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37 (EMB 2604), Kreutzer: 42 gyakorlat (EMB 2560), Rode: 24 Caprices (EMB 2453) /2., 7., 10. nehézségi szintjén.
• Barokk szonáta két tétele; Händel: g–moll (EMB 12309 kötetben), D–dúr (EMB 12309 kötetben), A–dúr szonáta (EMB 12309 kötetben) nehézségi szintjén.
• Egy koncert tétel, vagy előadási darab; Bach: a–moll (EMB 1600), E–dúr (EMB 1601), Haydn: C–dúr (Peters), Mozart: D–dúr – Adelaide, Beriot: a–moll op. 104 (Peters) koncertek 1. tétele, Raff: Cavatine (EMB 13745), Fiocco: Allegro (EMB 3558 kötetben), Beethoven: F–dúr románc (EMB 13494), Weiner: Rókatánc (EMB) nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,

– a vibrato helyes alkalmazása,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Megfelelő méretű és minőségű hegedű tartozékokkal (vonó, tok, gyanta).
Hangszerenként évente egy garnitúra húr.
Megfelelő minőségű zongora vagy pianínó.
Tükör.
2. darab kottatartó.
Metronóm.

Vonós tanszak (gordonka)

A gordonkatanítás célja, feladatai
Ismertesse meg a tanulókkal
– a hangszer lehetőségeit, irodalmát, történetét,
– a gordonka akusztikai sajátosságait,
– a hangszer hangolását,
– a hangszer és a vonó felépítését, részeit,
– a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
– a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit,
– a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
– a zenei alapkarakterekhez tartozó vonókezelést,
– a gordonkairodalom legkiemelkedőbb alkotó– és előadóművészeit,
– a vonós hangszercsalád többi tagját.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:
– megfelelő vonóvezetést, balkéz–technikát,
– helyes, test–, hangszer– és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
– dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező gordonkahangot,
– differenciált hangindítást és hanglezárást,
– laza, egyenletes ujj– és kartechnikát,
– a kezek pontosan összehangolt mozgását.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen
– hangsorokat és hangzatokat különböző figurációkkal és szólamszámmal valamennyi húron és fekvésben,
– a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujj– és vonógyakorlatokat.

Fordítson figyelmet
– a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
– a különböző vonásnemek elsajátítására,
– a pizzicato–technikára,
– az üveghangok megszólaltatására,
– a megfelelő ujjrendek készítésére és a fekvések beosztására,
– a hangköz– és akkordjáték sajátosságaira,
– a lapról olvasási készség fejlesztésére,
– a basszus–, tenor– és violinkulcs folyamatos olvasásának kialakítására,
– a tudatos zenei memorizálásra,
– a művek zeneileg igényes kidolgozására,
– a rendszeres társas muzsikálásra.
Tanítsa meg a tanulókat a hangolási és a legalapvetőbb hangszer–karbantartási feladatokra.

Általános követelmény
A tanuló a zenei anyagot életkora, évfolyama és egyéni képességei, illetve készségei szintjének megfelelően, kotta és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően szólaltassa meg.

A képességek kibontakoztatása és a készségek fejlesztése
A hallás és a ritmusérzék fejlesztése, érzékenység a dinamikai és a hangszínbeli különbségekre.
A kottaolvasás és a lapról játszás fejlesztése.
A tudatos zenei memorizálás fejlesztése.
A zenei ízlés, a stílusérzék és a karakterek iránti érzékenység fejlesztése, a zenei fantázia kibontakoztatása.
A céltudatos és gazdaságos gyakorlási módszer kialakítása.

<u>Előképző évfolyamok</u>

<u>1. évfolyam</u>

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangszer és a vonó felépítése, részei. A hangszer és a vonó kezelésére vonatkozó jelek.
– Az A–, D–, G– és C–húr hangkészlete az első fekvés szűk fogásmódjában.
– A módosítójelek.
– A 2/4–es, 3/4–es és 4/4–es ütem.
– A fél, negyed és nyolcad hangjegyérték és a megfelelő szünetjelek.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A helyes testtartás, hangszertartás és vonófogás kialakítása.
– A bal kéz játéka szűkfogásban egy húron.
– Pizzicato, Détaché vonás. Egyenletes sebességű vonás.
– Vonóbeosztás kétféle ritmusértéken (fél és negyed vagy negyed és nyolcad érték). Két hang kötése.

Ajánlott tananyag
Pejtsik: Gordonka ABC
Gárdián: Gordonkaiskola
Friss: Gordonkaiskola I.
Előadási darabok gordonkára I. (Csáth – Brodszky EMB 2417)
Gordonkamuzsika kezdőknek I.(EMB 6312)

Követelmény
Kétféle ritmusértéket tartalmazó gyakorlat, gyermekdal, vagy népdalfeldolgozás eljátszása egy húron.

Az év végi vizsga anyaga:
– Kétféle ritmusértéket tartalmazó gyakorlat, gyermekdal, vagy népdalfeldolgozás eljátszása egy húron.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Az egész, fél, negyed és nyolcad hangjegyérték és a megfelelő szünetjelek.
– Nyújtópont a fél– és a negyedérték mellett.
– Húrváltás két szomszédos húron, két hang kötése.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Egy oktáv terjedelemben két húron való játék kvintváltó népdalokon.
– Később hangsorok és hármashangzatok segítségével egyéb dallamokon.
– Bal kéz legato fejlesztése terclépésekkel.
– Egész– és részvonó használata, a vonóbeosztás alapjainak elsajátítása.

Ajánlott tananyag:
Pejtsik: Gordonka ABC
Gárdián: Gordonkaiskola
Friss: Gordonkaiskola I.
Előadási darabok gordonkára I. (Csáth – Brodszky EMB 2417)
Gordonkamuzsika kezdőknek I.(EMB 6312)

Követelmény
Kétféle ritmusértéket tartalmazó gyakorlat, gyermekdal, vagy népdalfeldolgozás eljátszása két húron.

Az év végi vizsga anyaga:
– Kétféle ritmusértéket tartalmazó gyermekdal, vagy népdalfeldolgozás eljátszása.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangszer és a vonó felépítése, részei. A hangszer és a vonó kezelésére vonatkozó jelek.
– Az első fekvés szűk fogásmódjának hangkészlete.
– A módosítójelek.
– A dúr hangsor szerkezete, hangközei.
– A 2/4–es, 3/4–es és 4/4–es ütem.
– Az egész, fél, negyed, nyolcad hangjegyérték és a megfelelő szünetjelek. Nyújtópont a fél és negyed érték mellett.
– Dallamsorok, motívumok azonosságának felismerése. A hasonló részletek különbségeinek felismerése. Indítás, befejezés.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A helyes testtartás, hangszertartás és vonófogás kialakítása.
– A bal kéz játéka szűkfogásban egy húron. A bal kéz húrváltása.
– Pizzicato. A détaché vonásmód.
– Egész– és részvonások és ezek egyenletes sebességű összekapcsolása. 2–3–4 hang kötése.
– Egyszerű húrváltás szomszéd húrok között.
– Nyújtópontos ritmus kötve.
– C–dúr hangsor két oktávon, G–dúr, D–dúr és F–dúr hangsor egy oktávon keresztül. A hangsorok – hármashangzat–felbontásai.

Ajánlott tananyag
Pejtsik: Gordonka ABC
Gárdián: Gordonkaiskola
Friss: Gordonkaiskola I.
Lee: 40 könnyű gyakorlat op. 70 (EMB 12195)
Wojciechowska – Wilkomirski: Gamy i pasaze na wiolonczele (PWM)
Előadási darabok gordonkára I. (Csáth – BrodszkyEMB 2417)
Régi zene gordonkára (Brodszky) (EMB 2452)
Gordonkamuzsika kezdőknek I. (EMB 6312)
Régi zene 2 és 3 gordonkára (EMB 7222)
Hajdu: Magyar gyermekdalok (EMB 7014)

Követelmény:
Kétféle ritmusértéket tartalmazó népdal, népdalfeldolgozás, vagy előadási darab eljátszása szomszédos húrokon, egy oktáv hangterjedelemben.
Félévi beszámoló anyaga:
- egy népdal, vagy népdalfeldolgozás játéka

Az év végi vizsga anyaga:
– Kétféle ritmusértéket tartalmazó népdal, vagy népdalfeldolgozás
– Egy előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangkészlet bővítése a tágfogásban tanult hangokkal.
– A dúr és a moll hangsor szerkezete, hangközei és összehasonlításuk.
– A 2/2–es, 3/8–os és a 6/8–os ütem. A tizenhatod érték és szünetjele. A triola. Nyújtópont nyolcad érték mellett. Kettős nyújtópont. A szinkópa.
– A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten. Azonosság, hasonlóság és a különbség felismerése. A periódus két felének kérdés–felelet viszonya.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A bal kéz játéka tágfogásban, az előző év anyagának ritmikai, vonókezelési és terjedelmi szintjén. (A kétfajta tágfogás tanításának sorrendjét a tanár dönti el.)
–A portato vonásmód. Az egyszerű húrváltások fejlesztése. Az összetett húrváltás (arpeggio) alapjai. A barokk és a klasszikus táncok karakterének megfelelő, elválasztott hangok játéka.
– A változó sebességű vonás megalapozása (nyújtópontos fél érték és negyed érték, illetve nyújtópontos negyed érték és nyolcad érték külön vonóval). Nyújtópontos nyolcad és tizenhatod kötve.
– A dinamikai árnyalás alapjai (visszhanghatás, záróhangok diminuendója).
– Hangsorok tágfogásban az első fekvésben.

Ajánlott tananyag
Friss: Gordonkaiskola I–II.
Gárdián: Gordonkaiskola
Pejtsik: Gordonkaiskola II.
Lee: 40 könnyű gyakorlat op. 70 (EMB 12195)
Popper: 15 könnyű gyakorlat op. 76/I. (EMB 13409)
Sevcík – Wilkomirski: Cwiczenia na prawa reke (PWM)
Sevcík – Feuillard: Schule der Bogentechnik op. 2 (Bosworth)
Előadási darabok gordonkára II. (Csáth – Brodszky) (EMB 4480)
Repertoire Album (a Friss–iskola II. darabjai) (EMB 5958)
Gordonkamuzsika kezdőknek II. (EMB 6748)
Könnyű előadási darabok (magyar szerzők művei) (EMB 8295)

Hajdu: Magyar gyermekdalok (EMB 7015)
Klassische Stücke für den Aufang I–II. (Schott 4918–9)
Alte Meisterweisen für junge Cellisten I. (Schott 2384)
Sugár: Téma variációkkal (EMB 1540)
Gordonkaduók kezdőknek (EMB 8158)

Követelmény:
Egy adott technikai feladatot feldolgozó 8–24 ütemes, szűkfogásos etűd (pl. Lee: 40 könnyű gyakorlat op. 70 kötetből) eljátszása.
Tágfogás (és összekapcsolása szűkfogással) népdal vagy gyermekdal keretében. 16–32 ütemes előadási darab eljátszása az évfolyamnak megfelelő szintű hangszerkezeléssel.

Félévi beszámoló anyaga:
- Egy etűd,
– Egy előadási darab zongorakísérettel, kotta nélkül.

Az év végi vizsga anyaga:
– Egy etűd,
– Egy gyermekdal vagy népdal,
– Egy előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Az első fekvés teljes hangkészlete, kibővítve a fekvésjátékban megismert hangokkal.
– A változó ütem.
– A könnyebb ékesítések (előke, paránytrilla, mordent) írásmódja és ritmusa.
– A triós forma és a rondóforma.
– A tanult anyagban szereplő barokk és klasszikus táncok főbb jellegzetességeinek ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Az előző évben jobb és bal kézzel külön–külön elsajátított technikai elemek összekapcsolása és fejlesztése.
– A tágfogás fejlesztése. A fekvésjáték alapjai. (Az egyes fekvések tanítási sorrendjét a tanár dönti el.) – Gyakorlatok az egyes fekvésekben. A tanult fekvések összekapcsolása az első fekvéssel, az előző évek anyagának ritmikai, vonókezelési és terjedelmi szintjén. Ujjgyakorlatok a trilla és a pergőjáték megalapozására. A könnyebb ékesítések játéka. A vibrato alapjai. Könnyű kettősfogások első fekvésben.
– Akkord pizzicato. A húrváltás és az arpeggio fejlesztése. Az akkordjáték alapjai. Martelé vonásmód. Összetett ritmusok és a velük kapcsolatos vonóbeosztás.
– Dinamikai árnyalás, crescendo és diminuendo.
– Az első fekvésben játszható valamennyi hangsor, kibővítve a tanult fekvésekben játszható hangsorokkal. Hármashangzat–felbontások és terclépések.

Ajánlott tananyag
Friss: Gordonkaiskola II–III
Gárdián: Gordonkaiskola
Pejtsik: Gordonkaiskola II.
Somló: Tanulmányok (EMB 2138)
Popper: 15 könnyű gyakorlat op. 76/I.
Grützmacher: 12 Etudes op. 72 (EMB 13872)
Dotzauer: 113 gyakorlat I. (EMB 13486)
Baklanova: Dallamos fekvésváltó gyakorlatok (EMB 4606)
Wilkomirski: Cwiczenia na prawa reke(PWM)
Klengel: Tägliche Übungen I. (Breitkopf)
Klengel: Tägliche Übungen II. (Breitkopf)
Klengel: Technische Studien I. (Breitkopf)
Bartók: Gyermekeknek (Liebner – Halász) (EMB 2325)
Gordonkamuzsika kezdőknek III. (EMB 14037)
Alte Meisterweisen für junge Spieler (Schott 983)
Gárdonyi: Két kis rapszódia EMB 2205
Offenbach: Sechs Duos op. 49 I–II. (Schott 4646–7)
Kummer: Sechs Duos op. 156 I. (Hofmeister 30231)
Vivaldi: Concerto in Do maggiore (EMB 8941)

Követelmény
Egy adott technikai feladatot feldolgozó tágfogásos etűd (pl. Lee: 40 könnyű gyakorlat op. 70, vagy Popper: 15 könnyű gyakorlat op. 76/I. kötetből) eljátszása.
Az első fekvés összekapcsolása valamely másik fekvéssel mérsékelt tempójú, könnyű ritmusú gyakorlatokban.
Nagyobb terjedelmű (triós forma, vagy rondó) barokk, vagy klasszikus tánctétel első fekvésben, szűk– és tágfogásban.

Félévi beszámoló
- egy etűd,
- egy előadási darab zongorakísérettel kotta nélkül.

Az év végi vizsga anyaga:
– Két etűd,
– Egy barokk, vagy klasszikus tánctétel zongorakísérettel, kotta nélkül.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok:
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Az első négy fekvés hangkészlete. Az üres húrok oktávja üveghanggal.
– A tenorkulcs.
– A bonyolultabb ékesítések (trilla utóka nélkül és utókával, kettős ékesítés stb.) írásmódja és ritmusa.
– A játszott anyag zenei formáinak elemzése.
– Egyszerű, egyszólamú művek harmóniavázának felismerése és elemzése a tanár irányításával.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Az előző évben jobb és bal kézzel külön–külön elsajátított elemek összekapcsolása és fejlesztése.
– Nagyobb terjedelmű művek az előző év technikai szintjén.
– Játék az első négy fekvésben. A trilla és a pergőjáték fejlesztése. A vibrato fejlesztése. A kettősfogás–játék fejlesztése.
– Az arpeggio fejlesztése a bal kéz számára nehézséget nem tartalmazó anyagon. Akkordjáték az első fekvésben. A martelé vonásmód fejlesztése. Összetett vonásnemek.
– A hangindítás és a vonós artikuláció fejlesztése, a legfontosabb zenei karakterek (dolce, espressivo, grazioso és risoluto) megszólaltatásának megalapozása.
– A dinamikai árnyalás fejlesztése.
– Hangsorok egy, illetve két oktávon az első négy fekvésben 3#, 3 b előjegyzésig (a fisz–moll kivételével). Hármashangzat–felbontások és terclépések.

Ajánlott tananyag
Friss: Gordonkaiskola II–III
Gárdián: Gordonkaiskola
Pejtsik: Gordonkaiskola II.
Somló: Tanulmányok (EMB 2138)
Popper: 15 könnyű gyakorlat op. 76/I.
Grützmacher: 12 Etudes op. 72 (EMB 13872)
Dotzauer: 113 gyakorlat I. (EMB 13486)
Baklanova: Dallamos fekvésváltó gyakorlatok (EMB 4606)
Wilkomirski: Cwiczenia na prawa reke(PWM)
Klengel: Tägliche Übungen I. (Breitkopf)
Klengel: Tägliche Übungen II. (Breitkopf)
Klengel: Technische Studien I. (Breitkopf)
Gordonkamuzsika kezdőknek III. (EMB 14037)
Alte Meisterweisen für junge Spieler (Schott 983)
Gárdonyi: Két kis rapszódia (EMB 2205)
Kummer: Sechs Duos op. 156 I. (Hofmeister 30231)
Vivaldi: Concerto in Do maggiore (EMB 8941)

Követelmény:
Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú és fejlettebb vonókezelést igénylő etűd az első fekvésben (pl. Popper: 15 könnyű gyakorlat op. 76/I., Dotzauer – Klingenberg: 113 gyakorlat I.).
Egyszerű ritmikájú, mérsékelt tempójú etűd az első négy fekvésben (pl. a Lee–iskola, vagy a Kummer–iskola kantilénás etűdjei).
Barokk vagy klasszikus tánctétel, vagy romantikus darab stílusos előadása az első négy fekvésben.

Félévi beszámoló:
– egy etűd,
– Egy barokk, vagy klasszikus tánctétel zongorakísérettel kotta nélkül

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Két etűd,
– Egy barokk, vagy klasszikus tánctétel zongorakísérettel, kotta nélkül.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Az első négy fekvés hangkészletének tudatos rendszerezése húronként, illetve fekvésenként. Az átmeneti fekvések (V.,.VI., és VII.) hangkészlete az A– és a D– húron.
– A természetes üveghangok fogáshelye az első öt fekvésben, elemi tudnivalók a felhangsorról.
– Az ütemfajták, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
– Az ujjrendkészítés alapelvei. A jellegzetes figurációk harmóniai elemzése, a harmóniahangok, átmenőhangok és váltóhangok megkülönböztetése, a hangnemi kitérések felismerése, az alterált hangok.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A tájékozódás és a játék biztonságának fejlesztése az első négy fekvésben.
– A klasszikus zene jellegzetes vonós hangszeres figurációt tartalmazó fekvésváltó szekvenciáinak igényes kidolgozása. Az átmeneti fekvések játékának alapjai. A vibrato mozgás az átmeneti fekvésekben. A kettősfogás–játék fejlesztése.
– Az akkordjáték és az arpeggio fejlesztése. A vonós artikuláció fejlesztése, a legfontosabb zenei karakterek kifejező megszólaltatása. A könnyebb barokk szonáták stílusos megszólaltatásához szükséges vonókezelés kialakítása. A hangszín árnyalása vibratóval és vonókezeléssel.
– Dúr és moll hangsorok két oktávon keresztül 3#,3b előjegyzésig. Hármashangzat–felbontások és terclépések.

Ajánlott tananyag
Pejtsik: Gordonkaiskola II.
Lee: 40 melodische Etüden op. 31 I. (Schott 966)
Lee: Melodische und progressive
Lee: Übungen op. 131 (Schott 979)
Battanchon: 50 Studien I. (Hofmeister 7198)
Schulz: Lagenwechsel–Studien (Hofmeister)
Sevcík–Boyd: Lagenwechsel und Tonleiter–Vorstudien op. 8 (Bosworth)
Becker: Finger– und Bogen–Übungen (Schott)
Alte Meisterweisen für junge Cellisten II. (Schott 5533)
Cello & Piano I. (EMB 14636)
Cello & Piano II. (EMB 14637)
Farkas: Apor Lázár tánca (EMB 2424)
9 sonate facili del barocco italiano (EMB 14110)
Breval: C–dúr szonáta (Schott Cello Bibliothek 21)
Lanzetti: G–dúr szonáta (Schott CB 103)
Baretti: 6 divertimentó (Dallam Kiadó)
9 sonate facili del barocco italiano (EMB 14110)
Fiorè Három cselló szonáta (EMB 1466)2
Lee: Sechs Duos op. 60 I. (Hofmeister 30116)
Dotzauer: 3 Sonaten op. 103 (Peters 7439)
Offenbach: Sechs Duos op. 50 I–II. (Schott 6105–6)
Bréval: 3 leichte Sonaten op. 40 (Peters 13054)
Hook: Hat szonáta (EMB 14405)
Martini: Concerto in Re maggiore (EMB 13182)

Követelmény:
Közepes terjedelmű és mérsékelt tempójú etűd az első négy fekvésben (pl. Lee op. 31 és op. 131, Dotzauer – Klingenberg I.).
A mélyebb fekvések és az átmeneti fekvések összekapcsolása rövid, könnyű gyakorlatokon.
Az első négy fekvés folyamatos használatát igénylő előadási darab, vagy szonáta–tétel eljátszása.

Félévi beszámoló:
– egy etűd,
– egy barokk, vagy klasszikus tánctétel zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül

Az év végi vizsga anyaga:
– Két etűd,
– Egy barokk, vagy klasszikus tételpár zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Az átmeneti fekvések (V.,.VI., és VII.) teljes hangkészlete.
– A kromatikus hangsor ujjrendje.
– A hangszeres és az elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés.
– A gyakorlás célravezető és gazdaságos módszerei.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A tájékozódás és a biztonság fejlesztése az első hét fekvésben. Hüvelykujjas játék az üres húrok oktávján alapuló fekvésben.
– A barokk kamarazene stílusos megszólaltatásához szükséges vonások továbbfejlesztése.
– A klasszikus kamarazene stílusos megszólaltatásához szükséges vonások alapjai, könnyű etűdökön és gordonkaduók megfelelő részletein gyakorolva.
– A tónus és a zenei kifejezés fejlesztése romantikus darabokon.
– Az önállóság fejlesztése az ujjrendek meghatározásában és a gyakorlás módszerességében.
– Egy–két hangsor a több előjegyzést tartalmazó hangsorok általános ujjrendjével. A kromatikus hangsor.

Ajánlott tananyag
Friss: Gordonkaiskola IV – V
Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB 13487)
Jákó: Hüvelykujjgyakorlatok (EMB 5963)
Kummer: 10 études mélodiques op. 57 (EMB 13873)
Battanchon: 50 Studien II–III. (Hofmeister)
Popper: Népszerű előadási darabok I. (EMB 12943)
Farkas: Magyar tánc (EMB 2424)
Marcello: 6 sonate (EMB Urtext 13547)
De Fesch: 6 sonate Peters 12078 (egyenként a Schott CB–ban is megjelent)
Boismortier: g–moll szonáta (Schott CB 98)
Mező: Kilenc kis duett (EMB 5499)
Hajdu: 4 duó (EMB 13380)
Kummer: Sechs Duos op. 126 I. (Hofmeister 7365)
Romberg: 3 Sonaten (Peters 6741)
Offenbach: 3 Duos (Schott CB 116)
Marcello: 6 sonate per 2 violoncellie basso continuo I–II. (EMB 13490–1)
Vivaldi: Concerto in Re maggiore (EMB 13524)

Követelmény
Nagyobb terjedelmű, differenciált vonókezelést kívánó etűd (pl. Lee op. 31, op. 131, Dotzauer I–II., Kummer op. 57) eljátszása.
Barokk szonáta–tételpár (lassú–gyors), vagy két különböző karakterű előadási darab eljátszása.

Félévi követelmény:
– egy etűd,
– egy barokk, illetve klasszikus előadási darab zongorakísérettel, kotta nélkül
Az év végi vizsga anyaga:
– Két etűd,
– Egy barokk, illetve klasszikus tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Az első fekvés teljes hangkészlete.
– A dúr és moll hangsor szerkezete, hangközei és összehasonlításuk.

– A 2/2–es, 3/8–os, 6/8–os ütem. A tizenhatod érték és szünetjele. A triola. Nyújtópont a nyolcad érték mellett. Kettős nyújtópont. A szinkópa.
– A könnyebb ékesítések (előke, parántrilla, mordent) írásmódja és ritmusa.
– A triós forma és a rondóforma.
– A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten. Azonosság, hasonlóság és a különbség felismerése. A periódus két felének kérdés–felelet viszonya.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Mozgékony, folyamatos játék az első fekvésben, a szűk– és a kétféle tágfogásban. Gördülékeny hangsorjáték. Ujjgyakorlatok, a trilla és a pergőjáték megalapozására. A könnyebb ékesítések játéka. A vibrato alapjai. Könnyű kettősfogások első fekvésben.
– A vonókezelés fejlesztése. 6–8 hang kötése. A portato vonás. Az egyszerű húrváltások fejlesztése. Az összetett húrváltás (arpeggio) alapjai. A barokk és a klasszikus táncok karakterének megfelelő elválasztott hangok játéka. Változó sebességű vonások (nyújtott ritmus külön vonóval) kiegyenlített hangon, igényes vonóbeosztással.
– Az előadási darabok igényes, dinamikailag is árnyalt megszólaltatása.
– Az első fekvésben játszható valamennyi hangsor. Hármashangzat–felbontások és terclépések.

Ajánlott tananyag
Friss: Gordonkaiskola I–II.
Gárdián: Gordonkaiskola
Pejtsik: Gordonkaiskola II.
Popper: 15 könnyű gyakorlat op. 76/I. (EMB 13409)
Sevcík – Wilkomirski: Cwiczenia na prawa reke (PWM)
Sevcík – Feuillard: Schule der Bogentechnik op. 2 (Bosworth)
Előadási darabok gordonkára II. (Csáth – Brodszky) EMB 4480
Repertoire Album (a Friss–iskola II. darabjai) (EMB 5958)
Gordonkamuzsika kezdőknek II. (EMB 6748)
Könnyű előadási darabok (magyar szerzők művei) (EMB 8295)
Hajdu: Magyar gyermekdalok (EMB 7015)
Klassische Stücke für den Aufang I–II. (Schott 4918–9)
Alte Meisterweisen für junge Cellisten I. (Schott 2384)
Sugár: Téma variációkkal (EMB 1540)
Gordonkaduók kezdőknek (EMB 8158)
Papp: 15 kis gordonkaduó (EMB 6722)
Bartók: 18 duo (Universal 12850)
Bréval: Leichte Stücke I–II. (Schott 6158–9)
Leichte Cello–Duette I–II. (Schott 5276–7)

Követelmény
Egy adott technikai feladatot feldolgozó tágfogásos etűd (pl. Lee op. 70, vagy Popper op. 76/I. kötetéből) eljátszása.
Nagyobb terjedelmű (triós forma, vagy rondó) barokk vagy klasszikus tánc szűk– és tágfogásban.

Félévi követelmény:
– egy etűd,
– egy barokk, vagy klasszikus tánctétel zongorakísérettel, kotta nélkül.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Két etűd,
– Egy barokk, vagy klasszikus tánctétel zongorakísérettel, kotta nélkül.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Az első négy fekvés hangkészlete. Az üres húrok oktávja üveghanggal.
– A változó ütem.
– A bonyolultabb ékesítések (trilla utóka nélkül és utókával, kettős ékesítés stb.) írásmódja és ritmusa.
– A játszott anyagban szereplő barokk és klasszikus táncok főbb jellegzetességeinek ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Fokozódó terjedelmi követelmények az előző év technikai szintjén.
– A tájékozódás és folyamatos játék fejlesztése az első négy fekvésben. A trilla és a pergőjáték fejlesztése. A bonyolultabb ékesítések játéka. A vibrato fejlesztése. Kettősfogások első fekvésben, tágfogásban is.

– Akkordpizzicato. A húrváltás és az arpeggio fejlesztése a bal kéz számára nehézséget nem tartalmazó anyagon. A martelé vonásmód. Összetett ritmusok és a velük kapcsolatos vonóbeosztás. Összetett vonásnemek.
– A hangindítás és a vonós artikuláció fejlesztése, a legfontosabb zenei karakterek (dolce, espressivo, grazioso és risoluto) megszólaltatásának megalapozása.
– A dinamikai árnyalás fejlesztése.
– Hangsorok egy illetve két oktáv hangterjedelemben, az első négy fekvésben 3#, 3b előjegyzésig (a fisz–moll kivételével). Hármashangzat–felbontások és terclépések.

Ajánlott tananyag
Friss: Gordonkaiskola II–III
Gárdián: Gordonkaiskola
Pejtsik: Gordonkaiskola II.
Somló: Tanulmányok (EMB 2138)
Grützmacher: 12 Etudes op. 72 (EMB 13872)
Dotzauer: 113 gyakorlat I. (EMB 13486)
Baklanova: Dallamos fekvésváltó gyakorlatok (EMB 4606)
Wilkomirski: Cwiczenia na prawa reke(PWM)
Klengel: Tägliche Übungen I.-II.-III. (Breitkopf)
Bartók: Gyermekeknek (Liebner – Halász) (EMB 2325)
Gordonkamuzsika kezdőknek III. (EMB 14037)
Alte Meisterweisen für junge Spieler (Schott 983)
Gárdonyi: Két kis rapszódia (EMB 2205)
Offenbach: Sechs Duos op. 49 I–II. (Schott 4646–7)
Kummer: Sechs Duos op. 156 I. (Hofmeister 30231)
Vivaldi: Concerto in Do maggiore (EMB 8941)

Követelmény
Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú és fejlettebb vonókezelést igénylő etűd az első fekvésben (pl. Popper op. 76/I., Dotzauer – Klingenberg I.).
Egyszerű ritmikájú, mérsékelt tempójú etűd az első négy fekvésben (pl. a Lee–iskola, vagy a Kummer–iskola kantilénás etűdjei).
Barokk vagy klasszikus tánctétel, vagy romantikus darab stílusos előadása az első négy fekvésben.

Félévi beszámoló:
– egy etűd,
– egy barokk, illetve klasszikus tánctétel vagy egy romantikus darab zongorakísérettel, kotta nélkül.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Két etűd,
– Egy barokk, illetve klasszikus tánctétel vagy egy romantikus darab zongorakísérettel, kotta nélkül.

<u>4. évfolyam</u>

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– Az első négy fekvés hangkészletének tudatos rendszerezése húronként, illetve fekvésenként. Az átmeneti fekvések (V., VI. és VII.) hangkészlete az A– és a D–húron. A természetes üveghangok fogáshelye az első öt fekvésben, elemi tudnivalók a felhangsorról.
– A tenorkulcs.
– Az ütemfajták, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
– Az ujjrendkészítés alapelvei.
– A kromatikus hangsor ujjrendje.
– Egyszerű, egyszólamú művek harmóniavázának felismerése és elemzése a tanár irányításával.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A tájékozódás és a játék biztonságának fejlesztése az első négy fekvésben.
– A klasszikus zene jellegzetes vonós hangszeres figurációt tartalmazó fekvésváltó szekvenciáinak igényes kidolgozása. Az átmeneti fekvések játékának alapjai. Az átmeneti fekvések vibrato mozgása. – A kettősfogás–játék fejlesztése.
– Akkordjáték és egyszerű arpeggiók fekvésváltást is tartalmazó tanulmányokban és darabokban. A vonós artikuláció fejlesztése, a legfontosabb zenei karakterek (dolce, espressivo, grazioso és risoluto) kifejező megszólaltatása. A könnyebb barokk szonáták stílusos megszólaltatásához szükséges vonókezelés kialakítása.
– A hangszín árnyalása vibratóval és vonókezeléssel.
– Dúr és moll hangsorok két oktávon, 3#, 3b előjegyzésig.

– Hármashangzat–felbontások és terclépések.

Ajánlott tananyag
Pejtsik: Gordonkaiskola II.
Lee: 40 melodische Etüden op. 31 I. (Schott 966)
Lee: Melodische und progressive
Lee: Übungen op. 131 (Schott 979)
Battanchon: 50 Studien I. (Hofmeister 7198)
Schulz: Lagenwechsel–Studien (Hofmeister)
Sevcík–Boyd: Lagenwechsel und Tonleiter–Vorstudien op. 8 (Bosworth)
Becker: Finger– und Bogen–Übungen (Schott)
7 Sonatinen (Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert) (EMB 13310)
Alte Meisterweisen für junge Cellisten II. (Schott 5533)
Cello & Piano I. (EMB 14636), II. (EMB 14637)
Farkas: Apor Lázár tánca (EMB 2424)
9 sonate facili del barocco italiano (EMB 14110)
Breval: C–dúr szonáta (Schott Cello Bibliothek 21)
Lanzetti: G–dúr szonáta (Schott CB 103)
Baretti: 6 divertimentó (Dallam Kiadó)
9 sonate facili del barocco italiano (EMB 14110)
Fiorè: Három cselló szonáta (EMB 14662)
Lee: Sechs Duos op. 60 I. (Hofmeister 30116)
Dotzauer: 3 Sonaten op. 103 (Peters 7439)
Offenbach: Sechs Duos op. 50 I–II. (Schott 6105–6)
Bréval: 3 leichte Sonaten op. 40 (Peters 13054)
Hook: Hat szonáta (EMB 14405)
Martini: Concerto in Re maggiore (EMB 13182)

Követelmény
Közepes terjedelmű, mérsékelt tempójú etűd az első négy fekvésben (pl. Lee op. 31, op. 131, Dotzauer – Klingenberg I.).
A mélyebb fekvések és az átmeneti fekvések összekapcsolása rövid, könnyű gyakorlatokon.
Az első négy fekvés folyamatos használatát igénylő előadási darab, vagy szonátatétel eljátszása.

Félévi követelmény
– egy etűd,
– egy barokk, vagy klasszikus előadási darab zongorakísérettel, kotta nélkül.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Két etűd,
– Egy barokk, vagy klasszikus szonátatétel zongorakísérettel, kotta nélkül.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Az átmeneti fekvések (V., VI. és VII.) teljes hangkészlete. Az üres húrok oktávján alapuló hüvelykujjas fekvés hangkészlete.
– A hegedűkulcs.
– Az üres húr nélkül játszott hangsorok általános ujjrendje.
– Az üres húrt is tartalmazó kromatikus hangsor ujjrendje.
– A jellegzetes hangszeres figurációk harmóniai elemzése, a harmóniahangok, átmenőhangok és váltóhangok megkülönböztetése, a hangnemi kitérések felismerése az alterált hangokról, a tanár irányításával.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A tájékozódás és a játék biztonságának fejlesztése az első hét fekvésben. Hüvelykujjas játék az üres húrok oktávján alapuló fekvésben.
– A barokk kamarazene stílusos megszólaltatásához szükséges vonások továbbfejlesztése.
– A klasszikus kamarazene stílusos megszólaltatásához szükséges vonások alapjai, könnyű etűdökön és gordonkaduók megfelelő részletein gyakorolva.
– A tónus és a zenei kifejezés fejlesztése romantikus darabokon.
– Az önállóság fejlesztése az ujjrendek meghatározásában és a gyakorlás módszerességében.
– Dúr és moll hangsorok 4#, 4b előjegyzésig, két oktávon, a mélyebb fekvésű hangsorok három oktávon keresztül. Hármashangzat–felbontások és terclépések. A terc– és a szextskála alapjai (megfelelő fejlettségű kézalkat esetén).

A kromatikus hangsor üres húrral.

Ajánlott tananyag:
Friss: Gordonkaiskola IV – V
Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB 13487)
Jákó: Hüvelykujjgyakorlatok (EMB 5963)
Kummer: 10 études mélodiques op. 57 (EMB 13873)
Battanchon: 50 Studien II–III. (Hofmeister)
Popper: Népszerű előadási darabok I. (EMB 12943)
Farkas: Magyar tánc (EMB 2424)
Marcello: 6 sonate (EMB Urtext 13547)
De Fesch: 6 sonate (Peters 12078)
Boismortier: g–moll szonáta (Schott CB 98)
Mező: Kilenc kis duett (EMB 5499)
Hajdu: 4 duó (EMB 13380)
Kummer: Sechs Duos op. 126 I. (Hofmeister 7365)
Romberg: 3 Sonaten (Peters 6741)
Offenbach: 3 Duos (Schott CB 116)
Marcello: 6 sonate per 2 violoncellie basso continuo I–II. (EMB 13490–1)
Vivaldi: Concerto in Re maggiore (EMB 13524)

Követelmény:
Nagyobb terjedelmű, differenciált vonókezelést kívánó etűd (pl. Lee op. 31, op. 131, Dotzauer – Klingenberg I–II., Kummer: 10 melodikus etűd) eljátszása.
Barokk szonáta–tételpár (lassú–gyors), vagy két különböző karakterű előadási darab eljátszása. Vagy: egy koncert illetve concertino–tétel.

Félévi beszámoló
– egy etűd,
– egy barokk, vagy klasszikus előadási darab zongorakísérettel, kotta nélkül.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Két etűd,
– Egy barokk tételpár, vagy két különböző karakterű előadási darab zongorakísérettel, kotta nélkül.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
A legfontosabb hüvelykujjas fekvések hangkészlete.
Az üres húr nélkül játszható hangsorok általános ujjrendje.
A hangszeres és az elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés.
A gyakorlás célravezető és gazdaságos módszerei.

A hangszerkezelés fejlesztése
A játék biztonságának és mozgékonyságának fejlesztése az első hét fekvésben. A hüvelykujjas játék fejlesztése. A hüvelykujjas fekvés összekapcsolása a mélyebb fekvésekkel. Igényes kettősfogás játék.
Az előző évben elsajátított vonásmódok továbbfejlesztése. A spiccato vonás alapjai.
Barokk és klasszikus művek stílusos előadása.
A tónus és a zenei kifejezés fejlesztése romantikus darabokon.
Az önállóság fejlesztése az ujjrend megválasztásában és a gyakorlás módszerességében. Nagyobb terjedelmű művek gyors, megbízható elsajátítása.
Dúr és moll hangsorok 4#, 4b előjegyzésig három oktávon keresztül. A terc– és a szextskála fejlesztése (megfelelő kézalkat esetén). A kromatikus hangsor üres húr nélkül.

Ajánlott tananyag
Friss: Gordonkaiskola IV – V
Lee: 40 melodische Etüden op. 31 II. (Schott 967)
Franchomme: 12 Etudes op. 35 (EMB 13871)
Franchomme: Capricen op. 7 (Peters 9173)
Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB13487)
Merk: 20 etűd op. 11
Popper: 10 mittelschwere grosse Etüden (Hofmeister 8790 op. 76/II.)
Cossmann: Violoncello–Studien (Schott)

Grützmacher: Tägliche Übungen (Schirmer)
Somló – Papp: Violoncello Album (EMB 6292)
Klengel: Tägliche Übungen III. (Breitkopf)
Kodály: Epigrammák (EMB 1814)
Járdányi: Szonatina (EMB 6528)
Farkas: Népdalszonatina (EMB 2458)
Papp: Négy kis darab (EMB 6111)
Hajdu: Szonatina (EMB 5489)
Vivaldi: 9 sonate (EMB Urtext 13439)
Porpora: F–dúr szonáta (EMB 12052)
Caldara: D–dúr szonáta (EMB 12043)
Kodály – Jákó: 15 duó (és 10 trió) (EMB 7426 és 7710)
Kummer: Sechs Duos op. 156 II. (Hofmeister 30232)
Lee: Sechs Duos op. 60 II. (Hofmeister 30117)
Giordani: Six Duos op. 4 (Schott CB 119)
Vivaldi: Concerto in la minore (EMB 6253)
Porpora: Concerto in la minore (EMB 12802)

Követelmény
Nagyobb technikai felkészültséget kívánó etűd (pl. Lee op. 31, op. 131, Dotzauer – Klingenberg I–II., Kummer op. 57, valamint Franchomme op. 35–ből és Merk op. 11–ből a könnyebbek) eljátszása.
Komolyabb követelményeket támasztó barokk szonáta–tételpár (lassú–gyors) eljátszása (pl. Marcello, Vivaldi).
Egy koncert– illetve concertino–tétel, vagy két különböző karakterű előadási darab eljátszása.

Félévi beszámoló:
– egy etűd,
– egy barokk, vagy klasszikus szonátatétel zongorakísérettel, kotta nélkül.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Két etűd,
– Egy barokk, vagy preklasszikus tételpár zongorakísérettel, kotta nélkül,
– Egy előadási darab zongorakísérettel, kotta nélkül.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén
A tanuló ismerje
– a hangszer és a vonó felépítését, részeit, hangszerének gondozását és megóvását,
– a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
– a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
– a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
– a hangsorok előjegyzését és ujjrendjét,
– az egyes húrok és az egyes fekvések hangkészletét,
– a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit (a vonás iránya, a vonó sebességének, nyomásának és a hídtól való távolságának összefüggése),
– a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
– a zenei alapkarakterekhez (dolce, grazioso, espressivo, risoluto) tartozó vonókezelést.
Legyen képes
– a zenei anyagot életkora és egyéni képességei, illetve készsége szintjén kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően megszólaltatni,
– ujjrenddel és vonásjelzéssel gondosan ellátott könnyebb zenei anyagot mérsékelt tempóban lapról eljátszani,
– szokatlan nehézséget nem támasztó könnyebb művet ujjrenddel és vonásjelzéssel ellátni.
Tudjon kottát olvasni basszus–, tenor– és violinkulcsban.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)
A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak koncertszerű bemutatásával:
– dúr és moll skálák, hármashangzatok 3 oktávon keresztül, 3 #, 3 b előjegyzésig, tercek és szextek, az alsó fekvésekben kettes kötéssel is,
– két etűd (pl. Dotzauer: Etűdök II.),
– egy preklasszikus szonáta lassú és gyors tétele,
– egy előadási darab.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Gordonka főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma
„A” tagozat
– Egy etűd, Somló: Tanulmányok gordonkára (EMB 2138), Lee: 40 melodikus etűd op. 31 (Peters)/I. – /1., 2., 3., 4., 11.; Lee: 40 melodikus etűd op. 31 (Peters), op. 131 – /1., 5., 13. nehézségi szintjén.
– Két különböző karakterű előadási darab; Mező: 4 magyar népdal, Beethoven: Menüett (EMB 14636 kötetben), Mattheson: Ária, G. Marie: La Cinquantain (EMB 13598), Beethoven: Szonatina (EMB 13310 kötetben), Dvořak: Melódia nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat
– Két különböző technikai követelményt támasztó etűd; a játék mozgékonyságának, és egy kantilenás etűd a zenei kifejezés felmérésére; Dotzauer: Etűdök I (EMB 13486)–II (EMB 13487). – Klingenberg, Lee: 40 melodikus etűd op. 31 (Peters) I–II. –, Lee: 40 etűd op. 31 (Peters) és op. 131–ből – , Kummer Melodikus etűdök op. 57 (Peters) nehézségi szintjén.
– Két különböző karakterű előadási darab; Popper: Gavotte (EMB 12943 kötetben és EMB 12944 kötetben), Mazurka (EMB 13634, vagy EMB 12944 kötetben), Saint–Saëns: A hattyú (EMB 13585), vagy barokk szonáta–tételpár (lassú, gyors): Marcello: e–moll szonáta (EMB 13547 kötetben)I–II. tétel, Marcello: G–dúr szonáta (EMB 13547 kötetben) III–IV. tétel, de Fesch: C–dúr szonáta, d–moll szonáta, Vivaldi: e–moll szonáta (EMB 13439 kötetben) I–II. tétel, Vivaldi: a–moll szonáta (EMB 13439 kötetben) I–II. tétel vagy egy koncerttétel Klengel: C–dúr Concertino nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– a vibrato helyes alkalmazása,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

<u>Továbbképző évfolyamok „A” tagozat</u>

A továbbképző évfolyamok célja az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság megszerzése a hangszer szóló– és kamarazene–irodalmában. Olyan művek, kiadványok és kiadványsorozatok ismerete, amelyek megfelelnek a tanuló képességeinek és hangszertudásának.
Továbbképző 7 – 10 évfolyamok, „A” és „B” tagozat
A 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet 2. mellékleteként kiadott alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának vonós tanszakra (gordonka főtárgy) vonatkozó tartalmi szabályozását alkalmazzuk intézményünk továbbképző évfolyamaira.
Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Az „A” tagozat végén
Tudjon a tanuló szép hangon, kifejezően koncertet, szonátákat, előadási darabokat eljátszani.
Legyen képes gazdagabb hangszínek és karakterek megvalósítására, virtuózabb darabok eljátszására.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)
A tanuló legyen képes tisztán

– 4 oktáv terjedelemben gyors tempóban egyenletesen skálázni,
– hármashangzatokat, terceket és szexteket játszani,
– p és f dinamikában kantilénaíveket megszólaltatni.
Tudjon
– a magasabb fekvésekben is tartalmas hangot képezni,
– kifejezően, minden ujjal vibrálni.
Legyen képes
– gördülékeny fekvésváltások végrehajtására,
– mérsékelten gyors tempóban egyenletes pergő–játékra,
– zenei agogikák helyes kivitelezésére,
– a jobb és bal kéz könnyed mozgásainak összehangolására,
– a dinamikai árnyalatok megvalósítására,
– a zenei alapkarakterek (dolce, espressivo, risoluto, grazioso) megjelenítésére.
Ismerje
– az abszolút intonáció fogalmát szemben a temperálttal,
– a különböző vonásnemeket és azok kombinációit.

A művészeti záróvizsga követelményei
A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Gordonka főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma
„A” tagozat
– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab (az egyik lehet kamaramű is), vagy barokk szonáta tételpár (lassú, gyors), vagy egy versenymű–tétel; Vivaldi: a–moll–szonáta (EMB 13439 kötetben) I–II., Csajkovszkij: Szentimentális keringő, Vivaldi: G–dúr koncert (EMB 6425) I. tétel) nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat
– Egy tétel Bach szólószvitjeiből; (EMB 13965), a G–dúr szólószvit nehézségi szintjén.
– Preklasszikus szonáta 2 tétele, vagy 1 előadási darab; Eccles: g–moll szonáta (Schott), Sammartini: G–dúr szonáta (Schott), Lisznyai: Ősz (EMB 2525), Járdányi: Melódia (EMB 2840) nehézségi szintjén.
– Egy koncert–tétel; Goltermann: G–dúr koncert (Schott), J. Chr. Bach: c–moll koncert (Peters) nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– a vibrato helyes alkalmazása,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Megfelelő mennyiségű, minőségű és méretű gordonka, tartozékokkal (finomhangoló, vonó, tok, gyanta).
Évente hangszerenként egy garnitúra húr és egy vonószőrözés.
Jól hangolt zongora (pianínó)
Legalább két darab kottatartó
Különböző magasságú székek, a tanulók testalkatának megfelelően.
Metronóm.

Akkordikus tanszak (gitár)

A beszámolók anyagát minden évfolyamon kötelező kotta nélkül előadni .

Hangszeres előképző

Első évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek:

– A tanuló ismerkedjen meg – életkorának megfelelő szinten – a gitár részeivel és felépítésével.
– Vonalak, vonalközök számozása, violinkulcs.
– Ütemvonal, kettősvonal, ismétlőjel. 2/4–es, 3/4–es, 4/4–es ütem.
– Hangértékek és szünetjelek: egész, fél, negyed, nyolcad.
– A megtanult törzshangok ábécés nevei.
– A húrok számozásának, valamint a jobb és balkéz ujjazatának megismerése a tanult zenei anyaggal párhuzamosan.

Hangszerkezelés:

– A helyes testtartás, hangszertartás és kéztartás kialakítása.
– A szabad és a ráhúzott pengetés (tirando, apoyando) megtanítása üres húrokon, továbbá az arpeggio pengetés p–i–m–a ujjakkal.
– Szünetek játéka az üres húrok tompításával. (Bal, majd jobb kézzel.)
– Törzshangok megtanítása az első fekvésben.

Ajánlott tananyag:
Puskás T.: Gitáriskola
Nagy E.- Mosóczi M.: Gitáriskola I.
Szendrey- Karper L.: 50 magyar népdal
Julio Sagreras I.

Követelmények:
• Egyszerű népdalok, gyermekdalok játéka, könnyű gyakorlatok elsajátítása, melyekben gyakran fordulnak elő üres húrok .
Beszámoló:
• Két népdal, illetve gyermekdal, egy könnyű etűd, vagy előadási darab, melyben gyakran fordulnak elő üres húrok.

Második előképző

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek:

– A tanuló ismerkedjen meg – életkorának megfelelő szinten– a gitár részeivel és felépítésével.
– Vonalak, vonalközök számozása, violinkulcs.
– Ütemvonal, kettősvonal, ismétlőjel. 2/4–es, 3/4–es, 4/4–es ütem.
– Hangértékek és szünetjelek: egész, fél, negyed, nyolcad.
– Forte és piano.
– Az ütemhangsúly.
– A megtanult törzshangok ábécés nevei.
– A húrok számozásának, valamint a jobb és balkéz ujjazatának megismerése a tanult zenei anyaggal párhuzamosan.

Hangszerkezelés:
– A helyes testtartás, hangszertartás és kéztartás kialakítása.
– A szabad és a ráhúzott pengetés (tirando, apoyando) megtanítása üres húrokon, továbbá az arpeggio pengetés p–i–m–a ujjakkal.
– Ostinato és dudabasszus kíséret
– Szünetek játéka az üres húrok tompításával. (Bal, majd jobb kézzel.)
– Törzshangok megtanítása az első fekvésben.

– Hangos–halk játék. Hangsúlyos hang játéka.
– A többszólamúság lehetőség szerinti megtanítása együttpengetés nélkül.

Ajánlott tananyag:

Puskás T.: Gitáriskola
Nagy E.- Mosóczi M.: Gitáriskola I.
Szendrey- Karper L.: 50 magyar népdal
Julio S.: Sagreras I.

Követelmények:
• ritmusértéket (negyed, nyolcad) tartalmazó egyszólamú, gyermekdalok és egyszerű népdalok játéka pentaton, pentachord, hexachord hangterjedelemben,
• népdalfeldolgozások ostinato, vagy dudabasszus kísérettel,
• könnyű darabok tanulása üres húrok előfordulásával.

Félévi beszámoló:
• két népdal, illetve gyermekdal
• etűd, vagy előadási darab, melyben gyakran fordulnak elő üres húrok.

Év végi beszámoló:
• Két népdal, illetve gyermekdal,
• Két etűd, vagy előadási darab, melyben gyakran fordulnak elő üres húrok.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

<u>Első évfolyam</u>

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek:
– A tanuló ismerkedjen meg a gitár részeivel és felépítésével.
– Vonalak, vonalközök számozása, violinkulcs.
– Ütemvonal, kettősvonal, ismétlőjel. 2/4–es, 3/4–es, 4/4–es ütem.
– Hangértékek és szünetjelek: egész, fél, negyed, nyolcad.
– Pontozott hangok, nyújtott és éles ritmus.
– Primo–secondo, Da Capo al Fine.
– A dinamika fogalma. Forte, mezzoforte és piano.
– Az ütemhangsúly.
– A megtanult hangok ábécés nevei, előjegyzések, módosított hangok.
– A húrok számozásának, valamint a jobb és balkéz ujjazatának megismerése a tanult zenei anyaggal párhuzamosan.

Hangszerkezelés:
– helyes testtartás, hangszertartás és kéztartás kialakítása,
– szabad és a ráhúzott pengetés (tirando, apoyando) tanítása,
-- arpeggio pengetés p–i–m–a ujjakkal,
– többszólamúság tanulása együttpengetés nélkül és együttpengetéssel,
– együttpengetés két ujjal, különböző variációkban,
– kétszólamú dallam–kiséret játék együttpengetéssel,
– szünetek játéka üres húrok tompításával,
– törzshangok tanulása első fekvésben,
– előjegyzés nélküli modális hangsorok játéka első fekvésben,
– módosított hangok tanulása, C–dúr, G–dúr, F–dúr, a–moll, e–moll, d–moll hangsorok játéka első fekvésben,
– zenei nyitás–zárás, helyes hangsúlyok alkalmazása,
-- dinamikai váltás tanulása .

Követelmények:
• egyszólamú népdalok eljátszása p, illetve i–m–a ujjakkal, tirando, vagy apoyando, váltott pengetéssel,
• könnyű kétszólamú népdalfeldolgozások és előadási darabok együttpengetéssel,

• könnyű arpeggio pengetésű etűdök, előadási darabok sok üres húrral.

Felhasználható irodalom:
Puskás: Gitár iskola
Nagy- Mosóczi: Gitáriskola I-II
Szendrei –Karper: Gitárgyakorlatok I-II.
Szendrei- Karper: 50 magyar népdal
Julio S.: Sagreras I.

Félévi beszámoló:
• Három egyszólamú mű – gyermekdal, népdal, előadási mű.
Év végi beszámoló:
• egy magyar népdal,
• egy etűd, melyben megtalálható az arpeggio valamilyen formája,
• két előadási darab, melyben megvalósul az együttpengetéses kétszólamúság.

Második évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek:
– tanult művek által új ütembeosztások tanulása (3/8, 6/8),
– a darabokban előforduló hangnemek ismerete,
– tizenhatod értékű hangok és szünetjelek, pontozott nyolcad, triola, szinkópa,
– tanult darabok szerkezeti (formai) elemzésének tudatosítása.
Hangszerkezelés:
– két oktávos F– és G–dúr skála az első fekvésben,
– kromatikus ujjgyakorlatok egy húron,
– második fekvés és az egyszerű fekvésváltás megismerése,
– kettősfogások gyakorlása, fejlesztése,
– együttpengetés és az arpeggio továbbfejlesztése könnyű kétszólamú művekben,
– artikuláció tudatosítása és alkalmazása a művekben,
– hangszínváltás alkalmazása,
– természetes üveghangok tanítása a XII. érintőnél.

Követelmények:

Könnyű kétszólamú darabok eljátszása.
Az arpeggio pengetés egyszerű darabokban (pl. Carulli, Carcassi, Sor).
Lapról játék az előző év nehézségi szintjén

Felhasználható irodalom:
Nagy – Mosóczi : Gitáriskola II.
Szendrey – Karper: Gitárgyakorlatok II.
Fodor-Marnitz-Vass: Gitáros képeskönyv
Julio S.: Sagreras I.

Félévi beszámoló:
• három a követelményszintnek megfelelő, különböző jellegű darab, melyből az egyik lehet etűd.
Év végi beszámoló:
• egy etűd,
• három különböző jellegű darab.

Harmadik évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek:
– a gitár rövid története,
– a darabokban előforduló hangnemek ismerete,
– a darabokban előforduló összetettebb ritmusképletek ismerete,
– a dúr és moll hármashangzat felépítése.

Hangszerkezelés:
– a scordatura használatának tudatosítása, folytatása a további években,
– az ötödik fekvés tanítása,
– két oktávos G–dúr skála második fekvésben és C–dúr skála ötödik fekvésben, harmadik húrról indítva,
– legegyszerűbb kötések bal kézzel (elpengetés, ráütés), alkalmazása könnyű darabokban,
– hármasfogások gyakorlása,
– kisbarré fogás gyakorlása 2, majd 3 húron,
– egyszerű mechanikus ujjgyakorlatok ismétlődő mozgásokkal,
– természetes üveghangok az V. és VII. érintőknél.
– sul ponticello és sul tasto játék, továbbá a dinamikai árnyalás (crescendo, diminuendo) megvalósítása,
– nem kívánt hangösszecsengések tompítása a domináns–tonika zárlatokban (üres húron E–A, A–D),
– balkéz fogás–sémával összekapcsolt arpeggio gyakorlatok tudatosítása, játéka az ötödik fekvésig.

Követelmények:
• egy adott technikai problémát feldolgozó etűd megvalósítása (pl. kötés, kisbarré),
• az első fekvés összekapcsolása más fekvésekkel egy mérsékelt tempójú etűdben, vagy előadási darabban.
• könnyű tánctétel jellegzetességeinek megvalósítása.

Félévi beszámoló:
• Három a követelményszintnek megfelelő, különböző jellegű darab melyből az egyik lehet etűd.

Év végi beszámoló:
• egy etűd,
• három különböző jellegű előadási darab.

Felhasználható irodalom:
Nagy .Mosóczi : Gitáriskola II-IV.
Szendreiy –Karper: Gitárgyakorlatok III- IV.
Fodor-Marnitz-Vass: Gitáros képeskönyv
Julio S.: Sagreras II.-III.
Abel Corlevarr: Quderno technikai gyakorlat.

<u>Negyedik évfolyam</u>

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek
– modális hangsorok, egyszerű harmóniai elemzés a tanár irányításával,
– dominánsszeptim–akkord ismerte.

Hangszerkezelés:
– prím és oktávhangolás tanítása üveghangokkal,
– hetedik fekvés hangjainak ismerete,
– kötések fejlesztése (elpengetés, ráütés), alkalmazása a darabokban,
– négyesfogások tudatosítása,
– barré fejlesztése, akkord fogások kis/tört barréval,
– vibrato tanulása,
– kétoktávos fekvésváltásos C–dúr skála ygakorlása,
-- G–dúr skála transzponálása hetedik fekvésig,
– nem kívánt hangösszecsengések tompításának gyakorlása,
– balkéz fogás–sémával összekapcsolt arpeggio gyakorlatok fejlesztése a hetedik fekvésig,
– törtakkord játék gyakorlása.

Követelmények:
• reneszánsz, barokk tánctételek és klasszikus darabok megszólaltatása,

• terjedelmesebb etűd tanulása,
• rövid, könnyű XX. századi vagy kortárs darabok tanulása.

Felhasználható irodalom:
Nagy .Mosóczi : Gitáriskola III- V.
Szendrey – Karper : Gitárgyakorlatok IV.-VI.
Agnado: - Etűdök
F Sor : - Etűdök op. 35 op31
M Cascassi: Op. 60 könnyebb etűdök
M Gialian: Op. 100
Julio S.: Sagreras III.
Abel Corlevarr: Quderno technikai gyakorlat.

Félévi meghallgatás:
• három a követelményszintnek megfelelő, különböző jellegű darab, melyből az egyik lehet etűd .

Év végi meghallgatás:
• egy etűd,
• három különböző stílusú előadási darab

Ötödik évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek:
– hangszertörténeti ismeretek,
– harmóniai elemzés az évfolyamnak megfelelő elméleti ismeretek alapján a tanár irányításával,
– beszélgetés a romantikus és a XX. századi zenéről a tanult darabok alapján.

Hangszerkezelés:
– kilencedik fekvés hangjainak tudatosítása,
– kötéses díszítések gyakorlása,
– kromatikus skála, hétfokú hangsorok egy húron, fekvésváltással,
– mechanikus kézügyesítők gyakorlása,
– hat húros nagybarré tanítása,
– tört–akkord játék fejlesztése,
– nem kívánt hangösszecsengések tompítása a balkéz bevonásával is.
– balkéz fogás–sémával összekapcsolt arpeggio gyakorlatok fejlesztése kilencedik fekvésig,
– ujjrendezés alapelveinek rendszeres megbeszélése.

Követelmények:
• mérsékelt tempójú etűd magasabb fekvésekkel,
• klasszikus tánctételek tanulása,
• romantikus és XX. századi, vagy kortárs darabok eljátszása.

Félévi meghallgatás:
• egy etűd
• három, a követelményszintnek megfelelő, különböző jellegű darab.
Év végi meghallgatás:
• egy etűd,
• három különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik romantikus, XX. századi, vagy kortárs darab.
Felhasználható irodalom:
Évszázadok zenéje gitáron
Nagy- Mosóczi: Gitáriskola V.
Szendrey – Karper: Gitárgyakorlatok VI.-VII.
Aguado: Etűdök
Puskás: Klasszikus etűdök
M. Carcassi: Op . 60.
Julio S.: Sagreras IV.

Hatodik évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek:
– a hangszeres és elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés,
– zenei korszakok ismeret stílusjegyeik alapján,
– zenei formák (szvit– és szonátatételek) szerkezetének felismerésére, a tempók megállapítása tanári segítséggel.

Hangszerkezelés:
– háromoktávos dúr– és moll skála játék (E–dúr, e–moll),
– nagybarré játék fejlesztése,
– mechanikus kézügyesítők folyamatos gyakorlása,
– nem kívánt hangösszecsengések tompításának kivitelezése,
– balkéz fogás–sémával összekapcsolt arpeggio gyakorlatok fejlesztése.
– önálló ujjrendezés alapelveinek kialakítása.

Felhasználható irodalom:
Szendrey – Karper: Gitárgyakorlatok VII- VIII.
Bach – Szendrey: 20 könnyű darab
Carcassi: Etűdök Op. 60.
Legnani: Capricciók
F sor: 20 menüett
Julio S.: Sagreras IV.-V.
Bach-Szendrey. 20 könnyű darab

Követelmények:
- a barokk szvit két különböző karakterű (gyors, lassú) tételét helyes tempóarányokkal játszani,
- egy terjedelmesebb, vagy élénkebb tempójú etűd,
- romantikus, XX. századi, és kortárs zeneszerzők művei tanulása.

Félévi meghallgatás:
- egy etűd,
- három, a követelményszintnek megfelelő, különböző jellegű darab.

Év végi meghallgatás:
- egy etűd,
- három különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik romantikus, XX. századi, vagy kortárs darab.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

A „B" tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B" tagozatos oktatás minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.
A „B" tagozatos tanulók követelmény rendszere tartalmában és terjedelemben megegyezik a tantervi programokban foglaltakkal.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.
A vizsga tantárgya és időtartama
Gitár főtárgy
„A" tagozat 10 perc
„B" tagozat 10 - 15 perc

A vizsga tartalma
„A" tagozat

• három oktávos dúr, vagy moll skála fekvésváltással, váltott pengetéssel, közepes tempóban, vagy kromatikus skála 1 húron fekvésváltással,
• egy klasszikus etűd; Sor: Op. 31., Op. 35., Carcassi: Op. 60./2., 3., 6., 7. etűdök nehézségi szintjén,
• három különböző stílusú előadási darab a következő nehézségi szinteken:
Reneszánsz zene: pld. Reneszánsz magyar táncok gitárra (Edition Simonffy 151)
Barokk zene: pld. Brescianello, Weiss tánctételei, Bach: Notenbüchlein für A. M. Bach átiratai (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola V., Szendrey: Gitárgyakorlatok V. kötet.)
Klasszikus zene: pld. Carulli: Larghetto alla siciliana (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola V./78.) Carcassi: Capriccio (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola V./50.) Sor: Allegretto (Szendrey: Gitárgyakorlatok VI./1.)
Romantikus zene: pld. Marschner: Bagatelle (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola V./79.)
XX. századi / Kortárs zene;. Bartók–Szendrey: Gyermekeknek–ből könnyebb darabok: 1–5., 10. (EMB Z.7495) (Szendrey: Gitárgyakorlatok V. kötet) Kováts: Rövid darabok gitártanulóknak I./5., 8. (EMB Z. 8883) (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola IV./48.) Brouwer: Estudios sencillos I–X. nehézségi szintjén.

„B" tagozat
• 3 oktávos dúr, vagy moll skála fekvésváltással, ritmusvariációval, gyorsabb tempóban, vagy kromatikus skála 1 húron fekvésváltással, gyorsabb tempóban,
• egy klasszikus etűd; Carcassi: Op. 60./8.–17. etűdök nehézségi szintjén,
• három különböző stílusú előadási darab a következő nehézségi szinteken:
Reneszánsz zene: pld. Luis Milan: 6 Pavane
Barokk zene: pld. J. Dowland: Seven Pieces, Robert de Visée: d–moll Szvit tételei, Bach: Sonate e Partite, Lantművek könnyebb tételei.
Klasszikus zene: pld. Sor: Menüettek, Keringők, Giuliani: C–dúr Szonáta op. 15.
*Romantikus zene***:** pld. Tarrega könnyebb darabjai (Mazurkák)
XX. századi / Kortárs zene;. Bartók–Szendrey: Gyermekeknek–ből 6., 13., 17., 21. (EMB Z.7495) (Szendrey: Gitárgyakorlatok V. kötet) Kováts: Rövid darabok gitártanulóknak I., II. (EMB Z. 8883, Z. 12065) Brouwer: Estudios sencillos VI–XV. nehézségi szintjén.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes test– és hangszertartás,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– állóképesség.
Továbbképző 7 – 10 évfolyamok, „A" és „B" tagozat

A 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet 2. mellékleteként kiadott alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának akkordikus tanszakra (gitár főtárgy) vonatkozó tartalmi szabályozását alkalmazzuk intézményünk továbbképző évfolyamaira.

A továbbképző évfolyamok követelmény rendszere tartalmában és terjedelemben megegyezik a tantervi programokban foglaltakkal.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

„A" tagozat
A tanuló legyen képes tanulásának önálló folytatására, a zenei önképzés megvalósítására. Legyen olyan hangszerkezelési képességek birtokában, mely alkalmassá teszi az amatőr társas zenélésben felszabadult, aktív részvételre.

„B" tagozat (Az „A" tagozat követelményein felül)
A tanuló jusson olyan hangszeres és előadói készségek birtokába, mely elérhetővé teszi számára a zenei pálya választásának lehetőségét, továbbtanulást magasabb iskolatípusokban.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Gitár főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma
„A” tagozat
• három oktávos dúr–vagy moll skála, vagy tercskála.
egy etűd; Carcassi: 25 Etűd op. 60 (EMB 12091) nr. 19., 20., 23., F. Sor op. 29 (Universal) nr. 1., Aguado: Etűdök II. kötetből (EMB 12378) nr. 9., 11., 12., Giuliani: 24 etűd op. 48 (EMB 12963) nr. 20., 21., Leo Brouwer VI–XV. nehézségi szintjén.
• két különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik lehet többtételes; reneszánsz és barokk darabok; John Dowland: Táncok és Fantáziák (EMB 8769), J. S. Bach: Könnyű tánctételek, Lantszvitek (EMB 13184), klasszikus és romantikus darabok: F. Carulli (EMB 8821), Giuliani (EMB 12182, EMB 8931, EMB 8932), F. Sor művei (EMB 8799, 14445 kötetben, Ricordi, Universal); Carulli, Johann Kaspar Mertz: Románc (EMB 13519 kötetben), F. Tarrega: Marieta, Rosita; XX. századi szerzők: Leo Brouwer, Farkas Ferenc (EMB 6303), Villa–Lobos: Prelud II. V. nehézségi szintjén
• egy kamaramű; Scarlatti: Öt Szonáta két gitárra (Fodor–Mosóczi) nehézségi szintjén.
A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat
• három oktávos dúr–vagy moll skála, vagy tercskála, szextskála
• egy etűd; Carcassi: 25 Etűd op. 60 (EMB 12091) nr. 24., 25.; F. Sor: Zwölf Etuden op. 29 (Universal) nr. 4., Giuliani: Etűdök gitárra op. 48. (EMB 12963) nr. 22., 23., 24., Villa–Lobos: Etűdök nehézségi szintjén.
• két különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik lehet egy szvit vagy versenymű több tétele, vagy egy szonáta, a másik egy kortárs mű; reneszánsz szerzők: Bakfark Bálint (EMB 7031, EMB 7793, EMB 12033), J. Dowland: Luis Milan, Gaspar Sanz, Frescobaldi művei (EMB 13248), J. S. Bach: Lantszvitek (EMB 13184), csellószvitek tételei, valamint szonáták és partiták tételei; Fernando Sor szonátái; romantikus szerzők, pl. F. Tárrega Romantikus darabok (EMB 8327) J. K. Mertz (EMB 13157, EMB 13519) továbbá Moreno–Torroba, Manuel de Falla, Isaak Albéniz, Augustin Barrios Mangoré művei; XX. századi szerzők: Leo Brouwer, Farkas Ferenc (EMB 6303), Villa–Lobos: Prelüdök, Choros nehézségi szintjén.
• egy kamaramű; Vivaldi könnyebb versenyművei, Giuliani: Duo Concertante per flauto e chitarra, Joplin: Ragtime nehézségi szintjén.
A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes test– és hangszertartás,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Megfelelő minőségű hangszer.
Két darab kottatartó, két darab állítható lábzsámoly.
Évente egy húrkészlet.
Metronóm.

Fúvós tanszak (furulya)

A beszámolók anyagát minden évfolyamon kötelező kotta nélkül előadni.

Előképző évfolyamok

Az alapfokú művészetoktatás furulya tantárgyának hangszere a barokk (angol) fogású hangszer.
A zeneiskola 1. évfolyamának tanterve a 8 éves tanulók (általános iskola 3. évfolyam) életkori sajátosságainak figyelembevételével készült.
A zeneiskolai előképző évfolyamok tanulmányai megkezdhetők furulyán 6.- 7. éves kortól.
A jelentkezők közül alkalmassági vizsga útján válasszuk ki a felvehető növendékeket, amelyen a fizikai adottságaikat vizsgáljuk meg:

- Megfelelő termeti adottságok (kézfej nagyság, ujjak, stb.)
- Megfelelő fogazat.
- Légző teherbíró képesség.

Első előképző

Fejlesztési feladatok:
A tanulók értelmi, érzelmi és fizikai fejlettségéhez alkalmazkodva az előképző célja a tanuló hangszeres készségének, zenei érzékének felmérése.

Hangszeres és zenei ismeretek:
– a hangszer részei, összeállítása,
– egyszerű ritmusértékek és ütemsúlyok,
– különböző játékmód és hangindítások,
– a játszott anyagban előforduló tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások.

A hangszerkezelés fejlesztése:
– helyes légzéstechnika elsajátítása, fejlesztése,
– játék a hangszer fejével,
– helyes test–, hangszer– és kéztartás kialakítása, a bal hüvelykujj megfelelő helyzeteinek mielőbbi pontos begyakorlása,
— a helyes gyakorlás és memorizálás módjai kottával és kotta nélkül.

Ajánlott tananyag
Lőrincz–Paragi: Furulya ÁBC (EMB 14090)
Béres: Furulyaiskola I. (EMB 5406)
Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 1.
Gyermekdalok, népdalok

Követelmények:
• jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika,
• a tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete,
• gyermekdalok, népdalok és egyszerűbb táncok értelmesen tagolt megszólaltatása.

Év végi beszámoló anyaga:
• négy gyermekdal, dallam a tanult hangterjedelemben.

Második előképző

Fejlesztési feladatok
A tanulók értelmi, érzelmi és fizikai fejlettségéhez alkalmazkodva az előképző célja a hangmagasság, ritmus iránti fogékonyságának, zenei memóriájának fejlesztése, aktivitásának, kreativitásának kibontakoztatása, az életkornak megfelelően játékos formában ritmikus mondókák, ütőhangszerek, esetleg táncmozgások segítségével.
Feladata olyan alapokat adni, melyekre az 1. évfolyam tananyaga szilárdan támaszkodhat.

Hangszeres és zenei ismeretek:
– a hangszer részei, összeállítása,
– egyszerű ritmusértékek és ütemsúlyok,
– különböző játékmód és hangindítások,
– a játszott anyagban előforduló tempó és karakterjelzések, előadási utasítások.

A hangszerkezelés fejlesztése:
– helyes légzéstechnika elsajátítása, fejlesztése,

– helyes test, hangszer és kéztartás kialakítása, a bal hüvelykujj megfelelő helyzeteinek mielőbbi pontos begyakorlása,
– az ismert hangterjedelmen belül lehetőleg intenzív, lebegésmentes hang elérése,
– a helyes gyakorlás és memorizálás módjai kottával és kotta nélkül.

Ajánlott tananyag
Lőrincz–Paragi: Furulya ÁBC (EMB 14090)
Béres: Furulyaiskola I. (EMB 5406)
Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 1.
Gyermekdalok, népdalok

Követelmények:
• jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika,
• a tanuló kizárólag helyes beidegződésekkel rendelkezzen,
• a tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete,
• gyermekdalok, népdalok és egyszerűbb táncok értelmesen tagolt megszólaltatása.

Év végi beszámoló anyaga:
• négy gyermek vagy népdal, dallam.
Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

Első évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek:
– a hangszer részei, összeállítása,
– különböző ritmusértékek, pontozások, ütemsúlyok, felütés,
– a játékmód és az artikuláció alapfogalmai, különböző hangindítások és hanglezárás nyelvvel,
– a játszott anyagban előforduló tempó és karakterjelzések, előadási utasítások,
– a szerkezet és tagolás alapfogalmai (motívum, zenei sor stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése:
– a helyes légzéstechnika elsajátítása és állandó fejlesztése,
– helyes test, hangszer és kéztartás kialakítása, a bal hüvelykujj megfelelő helyzeteinek mielőbbi pontos begyakorlása (a tartófunkció kialakulásának elkerülése érdekében),
– hangképzés, különböző hosszúságú hangok,
– a *dü* és *tü* hangindítások, valamint hanglezárás nyelvvel,
– a helyes gyakorlás és memorizálás módjai,
– a társas muzsikálás kezdetei, esetleg a tanár vagy zongorakísérő közreműködésével is.

Ajánlott tananyag
Lőrincz–Paragi: Furulya ÁBC (EMB 14090)
Béres: Furulyaiskola I. (EMB 5406)
Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 1.
Gyermekdalok, népdalok

Követelmények:
• a hangszer helyes összeállítása és ennek önálló ellenőrzése,
• jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika,
• a tanult hangkészlet és ritmusok biztonságos olvasása, valamint a hangkészlet fogásainak ismerete,
• gyermekdalok, ritmikus népdalok és egyszerűbb táncdarabok értelmesen tagolt megszólaltatása (kotta nélkül is),
• 10-15 gyakorlat,
• 10-12 könnyű gyermekdal, népdal, tánctétel.
Félévi meghallgatás anyaga:
• két könnyű gyermekdal, népdal zongora kísérettel.

Év végi meghallgatás anyaga:
• két, három népdal,
• egy, két könnyű tánctétel kísérettel.

<u>Második évfolyam</u>

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek:
– az eddig tanult hangkészlet bővítése, főfogásokkal is könnyen játszható trillák,
– az artikulációk szerepe a furulyajátékban,
– tizenhatodok, nyolcad szünet, nyújtott ritmus, nyolcad felütés,
– régi és új stílusú magyar népdalok,
– a játszott anyag formai elemzése az életkornak megfelelő szinten: azonosság, hasonlóság, különbségek felismerése.

A hangszerkezelés fejlesztése:
– az alapfunkciók (testtartás, légzéstechnika, kéztartás) állandó ellenőrzése és fejlesztése,
– tartott hangok gyakorlása minimális crescendo–decrescendo–val,
– a hangindítás és hangismétlés gyorsítása a nyelv lazaságának megőrzésével,
– társas zenélés: furulya kísérettel, duók.

Ajánlott tananyag
Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 2.
Bali J.: Furulyaiskola I.
Béres J.: Furulyaiskola I., II. (EMB 5406, 7062)
Keuning, Hans P.: 30 simple studies
Giesbert, F. J.: 77 Daily Exercises
Anonymus: Allemande (EMB 4303)
Anonymus: Angol tánc (EMB 7888)
Anonymus: Hajdútánc (EMB 7888)
Anonymus: Rondo (EMB 7888)
Bach, J. S.: Menuett (EMB 14090/118)
Purcell, H.: A pásztor (EMB 8959)

Követelmények:
• jól értelmezhető beintés a kamarapartner felé,
• jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika,
• a tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete,
• a *tü–dü* hangindítások zökkenőmentes, de megszólalásában határozottan megkülönböztethető alkalmazása,
• Dúr skálák gyakorlása,
• rövidebb lélegzetű etűdök,
• egyszerűbb táncdarabok értelmesen tagolt megszólaltatása a már megismert, artikulációk és trillák alkalmazásával, kotta nélkül is.
• 10-12 skála,etűd, gyakorlat, népdal,
• 8-10 különböző karakterű mű (zongora kísérettel is)

Félévi meghallgatás:
• egy népdal
• két különböző karakterű darab zongora kísérettel

Év végi meghallgatás:
• skála (lehetőség szerint figurációkkal)
• egy népdal,
• egy etűd,
• egy - két különböző karakterű tánctétel kisérettel.

<u>Harmadik évfolyam</u>

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása:
– a furulyacsalád tagjai és hangterjedelmük,
– az eddig tanult hangkészlet bővítése,
– a játszott anyaghoz kapcsolódó trilla és egyéb segédfogások,
– a játszott anyagban előforduló új ritmusértékek, ütemfajták, tempó és karakterjelzések, előadási utasítások,
– a játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességei (pl. pavane, allemande, chorea, menüett).

A hangszerkezelés fejlesztése:
– a *tü, dü, rü* artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása,
– hanglezárás a száj kinyitásával,
– Dúr és moll skálák c^1–c^3 hangterjedelemben,
– hosszabb zenei gondolatok egy levegővel játszása, szopránfurulyán,

– társas zenélés: furulya kísérettel, duók, triók.

Ajánlott tananyag
Markovich J. GRADUS a barokk furulyához 3.
Oromszegi O. 101 etűd, népdalvariáció és karakterdarab
Sellner, J. Etüden für Oboe / I., II., III.(EMB 12002)
Hinke, G. Praktische Elementarschule für Oboe (Peters 2377)
Keuning, H. P. 20 studies
Rodgers, Ph. Sight reading exercises 118–150. (SM 1479)
Giesbert, F. J. 77 Daily Exercises
Anonymus: Lassú tánc (EMB 7888)
Bach, J. S.: Menuett (EMB 14090/142)
Bach, J. S.: Menuett (EMB 2750)
Bach, J. S.: Polonaise (EMB 14090/130)
Pepusch, J. Chr.: C–dúr szonáta III–IV. tétel (6 szopránszonáta/1.) (EMB 14071)
Purcell, H.: Bourrée (EMB 6106)
Követelmények:
• jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hanglezárás, hüvelykujjtechnika.
• a tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.
• egyszerűbb szabad díszítések a kottakép alapján.
• társas zenélésnél hangolás tanári segítséggel.
• parlando népdalok (szöveggel is) és egyszerű tánctételek értelmesen tagolt megszólaltatása, a már megismert artikulációk és trillák alkalmazásával, hangsorok, mérsékelt tempójú rövidebb etűdök (kotta nélkül is).
• 8 - 10 skála, etűd,
• 8 - 10 különböző karakterű előadási darab.
Félévi beszámoló:
• egy etűd,
• két különböző karakterű darab zongorakísérettel.

Év végi beszámoló anyaga:
• skála figurációkkal (tercek, hármashangzat),
• egy etűd,
• két különböző karakterű előadási darab, trillákkal, kísérettel.
Negyedik évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismerete:
– a játszott anyaghoz kapcsolódó trilla és egyéb segédfogások,
– a hangmagasság és az artikulációs magánhangzók összefüggéseinek tudatosítása,
– a megfelelő artikuláció megválasztásának szempontjai,
– könnyebb ékítések a trillákon kívül: mordent, parántrilla, előkék,
– a játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások,
– a játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességei (pl. gagliarda, gavotte, siciliano),
– „F” alapú furulya bevezetése, fogásai és olvasása hangzó magasságban.
A hangszerkezelés fejlesztése:
– a *t, d, r* artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása,
– Staccato–játék nyelvzárással,
– Dúr és moll skálák c^1–d^3 tercekkel, hármashangzat–felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal,
– az „F”–alapú furulya használatának gyakorlása,
– kézfunkciók (különösen a bal hüvelykujj) fokozott ellenőrzése az altfurulya bevezetésekor,
– a „rekesz”–légzés és támasz állandó ellenőrzése, különös tekintettel az altfurulya megnövekedett levegő–szükségletére,
– társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió.

Ajánlott tananyag
Giesbert, F. J.: 77 Daily Exercises
Hinke, G.: Praktische Elementarschule für Oboe
Keuning, H. P.: 20 studies
Keuning, H. P.: 10 difficult studies
Keuning, H. P.: 25 studies
Keuning, H. P.: 40 simple studies
Linde, H. M.: Die kleine Übung (Tägliche Studien für ….)
Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 3.
Oromszegi O.: 101 etűd, népdalvariáció és karakterdarab

Sellner, J.: Etüden für Oboe / I., II. (EMB 12002)
Fesch, W. de: G–dúr szonáta III., IV. tétel (Dobblinger Musicverlag)
Pepusch, J. Chr.: d–moll szonáta III–IV. tétel (6 szopránszonáta/4.) (EMB. 14071)
Telemann, G. Ph.: G–dúr Partita VI. Aria (Tempo di Minuet) (EMB 14071)
Telemann, G. Ph.: Menuett (EMB 13100)
Vivaldi, A.: Largo (EMB 14090/167)
Händel, G. Fr.: F–dúr szonáta III., IV. tétel
Lavigne, Ph. de: Gaiment (EMB 13100)
Loeillet, J. B. John: op. 3/2 d–moll szonáta III., IV. tétel (EMB 13100)
Somis, G. B.: Allegro (EMB 14095)

Követelmények:
• összetett hangindítások gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatása alapján,
• „F"–alapú furulya használata,
• melodikus és összhangzatos moll hangsorok gyakorlása,
• a fogástáblázat önálló használata,
• a tanuló alkalmazzon minimális dinamikát a zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására, a tanár útmutatásai alapján, legyen képes változó nyomáserősségű levegővezetésre.
• 6-8 etűd
• 6-8 előadási darab
• skálák
Félévi meghallgatás:
• egy etűd,
• két előadási darab zongorakísérettel.
Év végi meghallgatás:
• skála figurációkkal (terc, hármashangzat),
• egy etűd,
• két szonátatétel zongorakísérettel
Ötödik évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek:
– a játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások,
– a trillatáblázat használata,
– inégal játék fogalma, szerepe a furulyajátékban,
– a játszott anyagban előforduló új tempó és karakterjelzések, előadási utasítások,
– a játszott anyagban előforduló új tánctípusok jellegzetességei (pl. gigue, rigaudon).

A hangszerkezelés fejlesztése:
– gyakorlás szoprán és altfurulyán is,
– az artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása,
– hangsorok gyakorlása lehetőleg altfurulyán,
– hosszabb zenei gondolatok egy levegővel való játéka altfurulyán,
– lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, szoprán és altfurulyán,
– társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes.

Ajánlott tananyag
Kállay G. Hangnemgyakorló szopránfurulyára (EMB14071)
Keuning, H. P. 10 difficult studies
Keuning, H. P. 25 studies
Keuning, H. P. 12 difficult studies
Kölz, E. M. l Essercizi per il Flauto dolce
Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)
Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für Altblockflöte
Corelli, A.: Sarabande (EMB 7888)
d'Hervelois, L. de Caix: La Tubeuf (EMB 14071)
Loeillet, J. B.: e–moll szonáta I., II. tétel op. 3/7
Loeillet, J. B.: F–dúr szonáta (szopránkiadásból 3/2.)
Pepusch, J. Chr.: G–dúr „altszonáták" 6/3. szopránon
Telemann, G. Ph.: II. G–dúr Partita – tételek
Lavigne, Ph. de: Rondeau – Tambourin I., II. (EMB 13100)
Marcello, B.: B–dúr szonáta op. 2/7 III., IV., V. tétel
Marcello, B.: d–moll szonáta op. 2/2
Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta II., I. tétel

Követelmények:
• az egyszerűbb hangnemekhez tartozó fontosabb trillák ismerete,
• mordent, parántrilla, előkék alkalmazása.
• skálák 3 #- 3 b,
• 6-8 etűd,
• 6-8 előadási darab, szonáta tételek.
Félévi meghallgatás:
• egy etűd,
• két előadási darab vagy szonáta, szvittétel.
Év végi meghallgatás:

• skála-figurációkkal (tercek, hármashangzat),
• egy etűd,
• két szonáta vagy szvittétel trillákkal és egyéb egyszerűbb ékesítésekkel, kísérettel.

Hatodik évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek:
– a furulya története és különböző stíluskorszakokban betöltött szerepe,
– a népi furulya és a furulya (blockflöte) közti különbség,
– a játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások,
– a játszott anyagban előforduló új tempó és karakterjelzések, előadási utasítások.

A hangszerkezelés fejlesztése:
– hangsorok gyakorlása altfurulyán
– kromatikus skála,
– lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon szoprán– és altfurulyán,
– társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag
Kállay G. Hangnemgyakorló szopránfurulyára (EMB 140719)
Keuning, H. P. 10 difficult studies
Keuning, H. P. 25 studies
Keuning, H. P. 12 difficult studies
Kölz, E. M. l Essercizi per il Flauto dolce
Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)
Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für Altblockflöte
Bach, J. S.: Gavotte, Bourrée D–dúr (EMB 14071)
Fesch, W.: G–dúr szonáta I., II. tétel
Händel, G. Fr.: Menuett (EMB 7888)
Loeillet, J. B.: h–moll szonáta op. 3/10 (EMB 13160–3)
Telemann, G. Ph.: I. B–dúr Partita – tételek
Bellinzani, P. B.: C–dúr szonáta op. 3/3
Händel, G. Fr.: C–dúr szonáta III., IV. tétel
Telemann, G. Ph.: B–dúr szonáta III., IV. tétel
Veracini, Fr. M.: G–dúr szonáta I., II. tétel (12/2)

Követelmények:
• a trillatáblázat önálló használata,
• egyszerűbb trillák forgódíszítéssel,
• a tanuló alkalmazzon önállóan minimális belső dinamikát zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására.
• kromatikus skálák,
• 6-8 etűd,
• 6-8 előadási darab,szonáta vagy szvittétel
Félévi meghallgatás:
• egy etűd,
• 2 előadási darab, szonáta vagy szvittétel.

Év végi meghallgatás:
• skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül;
•egy etűd,

• két szonáta vagy szvittétel, trillákkal és egyéb egyszerűbb ékesítésekkel, illetve dallami díszítésekkel, kísérettel.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

„B" tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B" tagozatos oktatás minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.
A „B" tagozatos tanulók követelmény rendszere tartalmában és terjedelemben megegyezik a tantervi programokban foglaltakkal.

A művészeti alapvizsga követelményei

Művészeti alapvizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama
Furulya főtárgy
„A" tagozat 10 perc,
„B" tagozat 15 perc.

A vizsga tartalma
„A" tagozat
• Egy etűd vagy technikai jellegű mű szoprán– vagy altfurulyán; Kállay G.: Hangnemgyakorló (EMB14071), Baroque Solo Book–ból könnyebb darabok, Giesbert: Furulyaiskola 2. rész (Schott) nehézségi szintjén.
• Előadási darab két különböző karakterű tétele, az egyik tétel választható kamaraműből is; Anon: Greensleeves to a Ground, Marcello szonáták (EMB13476–7), Loeillet de Gant: Szonáták, op. 1 és op. 3 (EMB 13160–3), Vivaldi: F–dúr szonáta RV 52, d–moll RV 36 (Ricordi Nr13322300), Telemann: F–dúr szonáta (EMB 13542), kamaraművek: Boismortier: Leichte Duos (Schott), 6 Suite, Loeillet: 6 szonáta 2 furulyára, Naudot: Triószonáta, Czidra: Régi magyar táncok (EMB 14283) nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
• Egy etűd vagy szólómű; Kállay G.: Hangnemgyakorló (EMB 14071), J.v.Eyck: Der Fluyten Lust–hof – Variációk (Amadeus), Braun: etűdök/Baroque Solo Book, Winterfeld: 12 etűd altfurulyára (Hofmeister) nehézségi szintjén.
• Előadási darab két különböző karakterű tétele, az egyik tétel választható kamaraműből is; Telemann: C–dúr szonáta (EMB 13542), Veracini: a–moll szonáta (Peters), Lavigne: Rondeau és Tambourin I–II. tétel, Fesch: F–dúr szonáta op. 6. no. 2; Telemann: 6 duett, Telemann: Kánonszonáták, Loeillet de Gant: Szonáta 2 altfurulyára nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot az etűd és kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.
Továbbképző 7 – 10 évfolyamok, „A" és „B" tagozat

A 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet 2. mellékleteként kiadott alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának fúvós tanszakra (furulya főtárgy) vonatkozó tartalmi szabályozását alkalmazzuk intézményünk továbbképző évfolyamaira.

A továbbképző évfolyamok követelmény rendszere tartalmában és terjedelemben megegyezik a tantervi programokban foglaltakkal.

A művészeti záróvizsga követelményei

Művészeti záróvizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama
Furulya főtárgy
„A” tagozat 10 perc,
„B” tagozat 15 perc.

A vizsga tartalma
„A” tagozat
• Egy technikai jellegű mű vagy szólódarab; Brüggen: Etűdök, Linde: Neuzeitliche Übungsstücke (Schott), Winterfeld: Technische Studien, (Hofmeister), Telemann: Fantáziák (Bärenreiter), Eyck: Der Fluyten Lust–hof I–III. (Amadeus) nehézségi szintjén.
• Egy teljes szonáta vagy concerto (kettősverseny)
• Egy korabarokk, vagy XX. századi illetve kortárs mű, vagy tétel; Telemann: vagy Händel szonáták, Telemann: Metodikus szonáták 1–6., (Bärenreiter), nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat
• Egy etűd vagy szólódarab; Brüggen: 1., Quantz: Solos 1–5. (Baroque Solo Book), Eyck, J. van: Der Fluyten Lust–hof I–III. (Amadeus), G. Ph. Telemann: Fantázia 2, c–moll (Bärenreiter), nehézségi szintjén.
• Egy teljes szonáta vagy concerto.
• Egy korabarokk vagy XX. századi mű vagy tétel, amely lehet kamaramű; Krähmer, E: Variációk op. 18, Händel: g–moll szonáta (V.) (EMB 13405, Castrucci, P.: Szonáták op. 1/5, op. 1/6, nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Megfelelő hangolású és minőségű hangszerek.
Egy billentyűs hangszer.
Egész alakot visszaadó tükör.
Két vagy több állítható magasságú kottaállvány.
Metronóm.

Fúvós tanszak (fuvola)

A gyermekek testi fejlettségétől, fizikai adottságaiktól függően különböző hangszeres előképző végzését teszi lehetővé.
Iskolánkban a fuvola hangszer tanulását előkészítő hangszerként az előképzős évfolyamokat tanulóink furulyán végezték.
Napjainkban gazdag a kínálat a tanuló hangszerek terén. Korábban egyetlen lehetőségként a piccoló kínálkozott, ma már fife-ot, illetve speciálisan könnyített és rövidített tanulóhangszert, vagy "kanyarfejjel" ellátott, normál méretű fuvolát adhatunk a kistermetű, alsó tagozatos gyermek kezébe.
Az általános iskola második évfolyamos tanulóinak nagy része alkalmas a fuvolatanulás megkezdésére a fizikai adottságok figyelembevételével. A hangszeres előkészítő évfolyam a képességek kibontakoztatását, a készségek felmérését szolgálja.
A beszámolók anyagát minden évfolyamon kotta nélkül kell előadni.

Előképző évfolyamok

Első évfolyam

Fejlesztési feladatok
Ismeretek:
– rövid ismertetés a fafúvós hangszerekről,
– a fuvola részei, összeállításának helyes módja, tisztítás,.
– a törzshangok olvasása,
– a negyed, nyolcad, fél, pontozott fél és egész értékek valamint az ezeknek megfelelő szünetjelek ismerete,
– a 2/4, 4/4 –es ütemek,
– egyszerű ritmusértékek és ütemsúlyok,
– a szerkezet, a tagolás alapfogalmai: ismétlőjel, korona, záróvonal, a levegővétel jele, motívum, periódus, prima volta, seconda volta,
– gyermek és népdalok szöveg szerinti értelmezése, szövegtudása.

A hangszerkezelés fejlesztése:
– különböző légzésgyakorlatok,
– a test és kéztartás ismertetése és lépésről–lépésre való megvalósítása a gyakorlatban,
– a játékmód és az artikuláció alapfogalmai: nyelv nélküli (rekesz) hangindítás (huhogás), később nyelvvel kombinálva, rövid és hosszú hangok (tenuto, staccato, legato),
– a helyes gyakorlás és memorizálás módjai.

Ajánlott tananyag
Bántai – Sipos: Fuvola ABC (EMB 14005)
Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)
Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat (EMB 3741)
Kodály Zoltán: Ötfokú zene I. (EMB 2809)
Józsefné Szmrecsányi Magda: Előképzős olvasókönyv (EMB 5725, 6102, 6573)
Házimuzsika gyermekeknek (EMB 13846)
Béres János: Furulyaiskola I. (EMB 5406)
Lőrincz – Paragi: Furulya ABC (EMB 14090)
Czidra László: Furulyamuzsika kezdők számára (EMB 7888)

Követelmény:
• kétféle ritmusértéket tartalmazó gyermekdal (népek dalai) eljátszása,
• a 2/4, 4/4 –es ütem pontos ritmikai ismerete,
• a törzshangok biztonságos olvasása és azok fogásai,
• 10-12 népdal,
• 4-6 gyakorlat.
Bántai – Sipos: Fuvola ABC gyermekdalok, vagy ennek megfelelő szintű darabok.

Év végi meghallgatás anyaga:
• két gyermekdal vagy magyar népdal kotta nélkül,
• két gyakorlat a tanult hangterjedelem minél teljesebb használatával.

Második évfolyam

Fejlesztési feladatok
Ismeretek:

– hangszerismeret,
– a fuvola részei, összeállításának helyes módja, tisztítása,
– a törzshangok biztosabb olvasása,
– a nyújtó pont ismerete, nyújtott és éles ritmus,
– a 2/4, 3/4, 4/4 –es ütemek ütemsúlyok,
– a szerkezet, a tagolás alapfogalmai: ismétlőjel, korona, záróvonal, a levegővétel jele, motívum, periódus, prima volta, seconda volta.

A hangszerkezelés fejlesztése:
– különböző légzésgyakorlatok a helyes légzéstechnika kialakítása érdekében,
– a test– és kéztartás ismertetése és lépésről–lépésre való megvalósítása a gyakorlatban,
– koncentrált figyelem a tiszta intonáció kialakításához,
– a játékmód és az artikuláció alapfogalmai: nyelv nélküli (rekesz) hangindítás (huhogás), később nyelvvel kombinálva, rövid és hosszú hangok (tenuto, staccato, legato),
– a helyes gyakorlás és memorizálás módjai,
– a hallás útján történő önkontroll fejlesztésének megalapozása.

Ajánlott tananyag
Bántai – Sipos: Fuvola ABC (EMB 14005)
Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)
Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat (EMB 3741)
Kodály Zoltán: Ötfokú zene I. (EMB 2809)
Józsefné Szmrecsányi Magda: Előképzős olvasókönyv (EMB 5725, 6102, 6573)
Házimuzsika gyermekeknek (EMB 13846)
Béres János: Furulyaiskola I. (EMB 5406)
Lőrincz – Paragi: Furulya ABC (EMB 14090)
Magic Flute (Die Flötenschule von Anfang an Band 1 (Barbara Gisler–Haase UE 30370)
Spiel und Spass mit der Blockflöte I. (Schott 7770)

Követelmény:
• a tanult ritmusértékek pontos játéka, hallás és kottakép alapján,
• a 2/4, 4/4 –es ütem pontos ritmikai ismerete,
• a törzshangok biztonságos olvasása és azok fogásai,
• biztos hangindítás.
• 6-8 gyakorlat,
• 10-12 népdal, gyermekdal.

Félévi beszámoló anyaga:
• két gyermekdal vagy népdal,
• egy gyakorlat.
Év végi beszámoló anyaga:
• két gyermekdal vagy magyar népdal,
• két gyakorlat a tanult hangterjedelem minél teljesebb használatával.

Alapfok évfolyamok „A” tagozat

Első évfolyam

Fejlesztési feladatok
Ismeretek:
– a fafúvós hangszerek jellegzetességeinek ismerete (külső megjelenés, hangmagasság, hangszín stb.),
– a fuvola részei, összeállításának helyes módja, tisztítása,
– egyszerű ritmusértékek és ütemsúlyok,
– a végzett anyagban szereplő törzshangok valamint a módosított hangok olvasása és fogása,
– a módosítójelek ismerete,
– hangsorok tudatosítása, abszolút hangnévvel is,
– ütemmutatók és tempójelzések, amelyek a végzett anyagban előfordulnak,
– szerkezet, tagolás: dalforma (ABA), triós forma, Tempo I,
– a jó gyakorlási módszer és emlékezőkészség megalapozása,
– a lapról olvasási készség fejlesztése az előző tanév nehézségi fokán.

A hangszerkezelés fejlesztése:
– a helyes test–, hangszer– és kéztartás folyamatos ellenőrzése,
– az alapvető légzéstechnika megalapozása (rekeszlégzés),

– a helyes szájtartás és a befúvási szög beállítása és állandó ellenőrzése,
– a hangindítás és –befejezés igényének felkeltése és fokozatosan történő megvalósítása,
– a tanult hangterjedelmen belül lehetőleg tisztán intonált, szép hang elérése, kitartott hangok segítségével,
– a megismert hangsorok gyakorlása különböző artikulációval: legato, tenuto, nyelv nélküli rekesz (huhogás), staccato,
– a jó gyakorlási módszer és emlékezőkészség megalapozása,
– a lapról olvasási készség fejlesztése az előző tanév nehézségi fokán.

Ajánlott tananyag
Bántai – Sipos: Fuvola ABC (EMB 14005)
Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)
Bántai – Kovács: Skálaiskola I. (EMB 8233)
Csupor László: Ujjgyakorlatok (EMB 7266)
Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvolásoknak (EMB 8519)
Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I. (EMB 8591)
Abracadabra Flute (Malcolm Pollock) (A&C Black, London ISBN7136–5685–9)
Bántai – Sipos: Könnyű előadási darabok fuvolára (EMB 8959)
Bántai – Kovács: Kis előadási darabok fuvolára (EMB 2791)
Czidra László: Furulyamuzsika kezdők számára (EMB 7888)
Lőrincz – Paragi: Furulya–ABC (EMB 14090)
Házimuzsika gyermekeknek (EMB 13846)
Szokolay Sándor: (Bántai Vilmos) Magyar gyermekdalok két és három furulyára vagy fuvolára
Papp Lajos: Magyar karácsonyi dalok 2–3 furulyára kezdőknek (EMB 14080)
Petrovics Emil: Magyar gyermekdalok fuvolára és zongorára (EMB 7373) (EMB 7768)
U. Plátanov: Fuvolaiskola

Követelmény:
• egész, fél (pontozott fél), negyed, nyolcad értékeket tartalmazó rövid gyakorlatok, népdalok két oktáv hangterjedelemben,
• a törzshangok és a tanult módosított hangok olvasása,
• legalább 8 ütemes előadási darabok kotta nélkül, kísérettel.
Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. 60–61. vagy ennek megfelelő szintű etűdök, darabok,
• 6-8 gyakorlat, etűd,
• 8-10 előadási darab zongorakísérettel
Félévi meghallgatás anyaga:
• gyakorlat vagy etűd,
• két előadási darab zongorakísérettel
Év végi meghallgatás anyaga:
• egy szabadon választott hangsor (staccato, legato) alapskála,
• két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: I. 61–ig vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok),
• egy előadási darab zongorakísérettel.

<u>Második évfolyam</u>

Fejlesztési feladatok
Ismeretek:
– a hangterjedelem kibővítése,
– az enharmónia fogalma,
– újabb ütemfajták és tempójelzések,
– a ritmikai ismeretek bővítése,
– Dúr és moll hangnemek ismerete 2#, 2*b* előjegyzésig, abszolút hangnévvel is,
– a hármashangzat és felbontásának fogalma,
– szerkezet, tagolás: Da Capo, triós forma,
– a tanult művek formai elemzése (azonosság, hasonlóság, szekvencia, különbségek felismerése, a periódus kérdés–felelet viszonya).

A hangszerkezelés fejlesztése:
– a légzéstechnika állandó fejlesztése,
– hangképzés: fokozott törekvés a helyes technikával képzett, kifejező fuvolahangra,
– a rekeszizom szerepének tudatosítása (huhogás),
– a hangindítás gyorsítása, repetíció a torok és nyelv lazaságának megőrzésével, hangsorok gyakorlása különböző kötésvariációkkal,
– a helyes tartás állandó ellenőrzése,
– a játékmód, artikuláció további differenciálása. (non legato, portato, marcato),

– dinamikai árnyalás: *f, mf, p,*
– memóriafejlesztés készségfejlesztő gyakorlatok segítségével,
– társas zenélés,
– lapról játék.

Ajánlott tananyag
Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)
Bántai – Kovács: Skálaiskola I. (EMB 8233)
Csupor László: Ujjgyakorlatok (EMB 7266)
Platonov: A fuvolajáték iskolája (Moszkva 11672)
Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvolásoknak (EMB 8519)
Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I. (EMB 8591)
Renate Unger: Die Querflöte (VEB Deutsche Verlag für Musik BN 30040)
Rieger – Unger: Das Querflöten Spiel I. (Hofmeister 8060)
M. Moyse: Le debutant Flutiste (Leduc 18802)
Bántai – Kovács: Kis előadási darabok fuvolára (EMB 2791)
Bartók és Kodály művei fuvolákra és zongorára I. (Bántai – Sipos, EMB 7958)
Bartók és Kodály művei fuvolára és zongorára II. (Bántai – Sipos, EMB 8940)
Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika I. EMB 6587
Abracadabra Flute Repertoire (Malcolm Pollock) (A&C Black, London ISBN7136–3527–4
Classical Album for Flute and Piano (Rudall C. 730)
Klassisches Spielbuch (Peters 12295)
Händel: Menüette (Hofmeister B.144)
Mozart: Themes I–II. (Fentone F 413–A, B)
Dolzsikov: Gyűjtemény fuvolára és zongorára (Muzika 12389)
Leichte Spielmusik des Rokoko (Schott 5248)
Das Notenbüchern des 18. Jahrhunderts I. (Hofmeister 1006)
Das Notenbüchern des 18. Jahrhunderts II. (Hofmeister 1498)

Követelmény:
• egy adott technikai feladatot tartalmazó 8–16 ütemes gyakorlat eljátszása,
• mérsékelt tempójú, egyszerűbb ritmusképletekből álló etűdök,
• könnyebb előadási darabok,
Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. kötet 102., vagy ennek megfelelő szintű etűdök; Bántai – Kovács: Válogatott etűdök I. 22., vagy Gariboldi: Etűdök, továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.
• 8 - 10 gyakorlat, etűd, skálák
• 10 - 12 előadási darab zongorakísértettel.

Félévi meghallgatás:
• egy etűd,
• két előadási darab zongorakísérettel.

Év végi meghallgatás anyaga:
• egy szabadon választott skála (alap + hármashangzat),
• két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: I. 102–ig vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok),
• egy előadási darab.

<u>Harmadik évfolyam</u>

Fejlesztési feladatok
Ismeretek:
– a hangterjedelem bővítése kromatikusan,
– elemi tudnivalók a felhangokról (átfújások),
– nehezebb ritmusképletek ismerete: tizenhatod és harmincketted érték és szünetjelei, kis éles és kis nyújtott ritmus,
– Dúr és moll hangnemek a megismert hangterjedelemben, abszolút hangnévvel is,
–kromatika,
– újabb tempójelzések (largo, larghetto, meno mosso, marcia),
– szerkezet, tagolás: a tempo, dal Segno, Vi–de, Coda, G. P.
– a játszott zenei anyagban előforduló barokk és klasszikus táncok főbb jellegzetességeinek ismerete.
A hangszerkezelés fejlesztése:
– a kialakult mechanizmusok helyes alkalmazása, esetleg javítása,
– törekvés a hangtalan és egyre gyorsabb levegővételre, a támasz automatikussá tételére, a dinamika határainak szélesítése, a szép hang és a tiszta intonáció megtartása mellett,

– differenciált hangindítás és a hang befejezésének gyakorlása,
– egységes hangszín kialakítása az alsó és felső regiszterben egyaránt,
– a skálázás tempójának mérsékelt fokozása különböző variációkkal: éles és nyújtott ritmusok, különféle artikulációk, repetíció,
– hármashangzat–felbontások és terclépések,
– játékmód, artikuláció: az eddig tanult ismeretek készségszintre emelése,
– memóriafejlesztés: előadási darabok zenei igényű, kontrollált gyakorlása,
– társas zenélés, lapról játszás.

Ajánlott tananyag
Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)
Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB 5458)
Bántai – Kovács: Skálaiskola I. (EMB 8233)
Csupor László: Ujjgyakorlatok (EMB 7266)
Platonov: A fuvolajáték iskolája (Moszkva 11672)
Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvolásoknak (EMB 8519)
Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I. (EMB 8591)
Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)
Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet I. (PWM 6464)
Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet II. (PWM 6246)
M. Moyse: Le debutant Flutiste (Leduc 18802)
Werner Richter: Schule für die Querflöte (Schott ED 4777)
Bartók és Kodály művei fuvolákra és zongorára I. (Bántai – Sipos) (EMB 7958)
Bartók és Kodály művei fuvolára és zongorára II. (Bántai – Sipos) (EMB 8940)
Bartók Béla: Este a székelyeknél (Pröhle) (EMB 8317)
Kocsár Miklós: Saltus Hungaricus (EMB 6744)
Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika I. (EMB 6587)
Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika II. (EMB 8732)
Bántai – Kovács: Könnyű kamarazene fuvolára (EMB 6387)
Barokk táncok fuvolára és zongorára (Nagy) (EMB 13272)
Classical Music for Flute (B.&H. 20342)
Forty little Pieces (L. Moyse) (Schirmer 43191)
Der junge Flötist (Zimmermann 1394)
J. Hook: Szonatina (F–dúr) (Schott 10138)

Követelmény:
• a hangok olvasása és fogásainak ismerete c^1–g^3 –ig, kromatikusan,
• különböző karakterű és tempójú etűdök biztonságos eljátszása 2#, 2*b* előjegyzésig,
• egy stílusosan előadott, tisztán intonált előadási darab eljátszása kotta nélkül, zongora vagy egyéb hangszerkísérettel,
• a tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten,
Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. 22., vagy Bántai – Kovács: Válogatott etűdök I. 14., továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.
• skálák,
• 8-10 etűd,
• 8-10 előadási darab zongorakísérettel.
Félévi meghallgatás:
• egy etűd,
• két előadási darab zongorakísérettel.

Év végi meghallgatás:
• egy szabadon választott skála (tercmenet, hármashangzat felbontás),
• egy etűd,
• két előadási darab zongorakísérettel.

<u>Negyedik évfolyam</u>

Fejlesztési feladatok
Ismeretek:
– az egyszerűbb felhangok ismerete,
– aszimmetrikus ütemek, a hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó rendszerezése, tizenhatod–triola, kettős nyújtópont,
– Dúr és moll hangnemek 4#, 4*b* előjegyzésig a hangszer teljes hangterjedelmében,
– a könnyebb ékesítések (előke, parányzó, trilla) írásmódja és ritmusa,

– a moduláció fogalma,
– a játszott anyag zenei formáinak elemzése, stílusjegyeinek tudatosítása (pl. tánctípusok).

A hangszerkezelés fejlesztése:
– a felhangok szerepének tudatosítása és használata, a támasz és a helyes szájtartás összefüggésében (egyszerűbb átfújások: oktáv, kvint),
– a laza, könnyed ujj és a nyelvtechnika fejlesztése,
– a kettős nyelvütés használata (dupla staccato), először lassú tempóban,
– a skálázás tempójának fokozása különböző dinamikával, ritmikával és artikulációval,
– a megfelelően kialakított légzéstechnika elsajátítása lehetővé teszi a vibrato tanítását (nem évfolyamhoz kötötten!),
– a dinamikai árnyalás fejlesztése (crescendo, diminuendo),
– az önálló hangolásra való törekvés,
– memóriafejlesztés a megszerzett formai, szerkezeti ismeretek alapján,
– rendszeres társas zenélés vagy kiszenekari játék,
– a lapról játszási készség továbbfejlesztése.

Ajánlott tananyag
Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB 5458)
Bántai – Kovács: Skálaiskola II. (EMB 8625)
Csupor László: Ujjgyakorlatok (EMB 7266)
Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)
Gariboldi: 30 etűd (EMB 8007)
M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)
M. Moyse: Cinquante Études Mélodiques op. 4 I–II. (Leduc 19480 19481)
Towarnicki: Szkola na Flet I. (PWM 5706)
Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet I. (PWM 6464)
Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet II. (PWM 6264)
Fuvolamuzsika II.(Bántai – Kovács) (EMB 8732)
Romantikus album (Bántai – Sipos) (EMB 12350)
3 Gavotte (Bántai – Sipos) (EMB 13099)
3 Minuetti (Bántai – Sipos) (EMB 13196)
Barokk táncok fuvolára és zongorára (Nagy) (EMB 13272)
Album of Sonatinas for young Flutists (Schirmer 44374)
J. Conte: Impromtu (G.Billaudot 3433)
Heinrich Funk: Kleine Sonata (VEB Hofmeister– Leipzig 7237)
Der Junge Flötist (Zimmermann 1394)
Salon–Stücke II. (Kunzelmann GM 903 b)
Bárcsak volna fuvolán! (Csetényi) (AKKORDA–1019)
Hangversenydarabok fuvolára (Szebenyi – Nagy) (EMB 6958)
Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)
Bononcini: Táncok és szonáták I. (Máriássy) (EMB 13612)
Valentine: 12 szonáta (Kalmár) (EMB 12054)
Csupor László: Fuvoladuók II. (EMB 14043)
Platonov: A fuvolajáték iskolája (Moszkva 11672)

Követelmény:
• folyamatos, egyenletes tempójú skálázás 3#, 3*b* előjegyzésig a tanult variációkkal,
• közepes terjedelmű, mérsékelt tempójú, többféle technikai feladatot tartalmazó etűdök megszólaltatása,
• barokk tánctétel vagy egyszerűbb előadási darab eljátszása,
• társas zenélés: kíséretes előadási darabok, duók, triók.
Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. 64., vagy Bántai – Kovács: Válogatott etűdök II. kötetből 28–32. közül egy, továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.
• skálák,
• 6-8 etűd,
• 8-10 előadási darab zongorakísérettel.
Félévi meghallgatás:
• egy etűd,
• két előadási darab zongorakísérettel.
Év végi meghallgatás:
• egy szabadon választott skála (duplanyelvvel is),
• egy-két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: II. 70–ig vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok),
• egy-két előadási darab zongorakísérettel.

Ötödik évfolyam

Fejlesztési feladatok
Ismeretek:
– az eddig tanult ismeretek összefoglalása és elmélyítése,
– az ütemfajták, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete,
– Dúr és moll hangnemek ismerete 5#, 5*b* előjegyzésig, a hangszer teljes terjedelmében,
– tudnivalók a vibratóról a zenei kifejezés érdekében,
– a hangszeres és elméleti órákon tanult formai és harmóniai elemzés a tanár irányításával,
– a bonyolultabb ékesítések (trilla utókával vagy a nélkül),
– a különböző népek zenéje ritmikai és hangzásvilágának megismerése.

A hangszerkezelés fejlesztése:
– a levegő megfelelő vezetésével és irányításával az egységes hangszín kialakítása az alsó és a felső regiszterekben egyaránt,
– a hangminőség és vibrato összefüggésének tudatosítása,
– különböző hangindítások és hangbefejezések gyakorlása,
– a nyelv differenciált szerepének tudatosítása,
– a dupla staccato sebességének mérsékelt fokozása,
– hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogása,
– skálázás egyenletes, gyorsabb tempóban, bonyolultabb variációkkal (pl. hangról hangra, visszafordulás oktolákkal, duplanyelv),
– önálló hangolás (javasolt a játszott mű hangnemében),
– a zenei anyagban előforduló díszítések pontos megszólaltatása,
– szélsőséges dinamikák (pianissimo, fortissimo),
– a memória fejlesztése hosszabb terjedelmű műveken keresztül,
– társas zenélés, lehetőség szerint más hangszerekkel is (vonós, fúvós, gitár),
– lapról játszás: az előző év anyagának megfelelő nehézségi szinten.

Ajánlott tananyag
Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB 5458)
Bántai – Kovács: Skálaiskola II. (EMB 8625)
Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)
E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33I. (Pröhle) (EMB 8513)
E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33I. (Zimmermann ZM 1090)
Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet II. (PWM 6246)
M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)
Flöten Studien in alten und neuen Stil I. (E. List) (VEB Hofmeister 7352)
Das Flötenbuch Friedrich des Grossen (Breitkopf 5606)
Romantikus Album (Bántai – Sipos) (EMB 6958)
3 Tambourin (Bántai – Sipos) (EMB 12574)
3 Polonaise (Bántai – Sipos) (EMB 13446)
Hangversenydarabok fuvolára és zongorára (Szebenyi – Nagy) (EMB 6958)
Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)
Bononcini: Táncok és szonáták I. (Máriássy) (EMB 13612)
Marcello: 12 szonáta fuvolára op. 2 I. (Máriássy) (EMB 13476))
D. Scarlatti: Három szonáta (EMB 8958)
Járdányi Pál: Szonatina (EMB 1371)
Bárcsak volna fuvolán! (Csetényi Gyula) (AKKORDA–1019)
Album of Sonatinas for young Flutists (Schirmer 44374)
Telemann: F–dúr szonáta (Amadeus GM 666)
Debussy: A kis néger (EMB 7933)
Jeney Zoltán: Fuvoladuók II. (EMB 6640)
Zempléni: Fuvolatrió (EMB 12807)
Platonov: A fuvolajáték iskolája (Moszkva 11672)

Követelmény:
• a hangok olvasásának és fogásának ismerete c^1–h^3 –ig, kromatikusan,
• egyenletes tempójú skálázás 4#, 4*b* előjegyzésig, a tanult variációkkal,
• különböző karakterű etűdök megszólaltatása, zenei megközelítése jellegüknek megfelelő tempóban,
• barokk tánc vagy könnyebb szonáta tételpár stílusos, intonált előadása, kísérettel, pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. 68–78., vagy Bántai – Kovács: Válogatott etűdök II. 21., továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.
• skálák,
• 6-8 etűd,

• 6-10 előadási darab zongorakísérettel.

Félévi meghallgatás:
• egy etűd,
• két előadási darab zongorakísérettel.

Év végi meghallgatás:
• egy szabadon választott skála (alap + hármashangzat + felbontás + tercmenet),
• két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: II. 87. vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok),
• egy előadási darab zongorakísérettel.

Hatodik évfolyam

Fejlesztési feladatok
Ismeretek:
– Dúr és moll hangnemek 6#, 6*b* előjegyzésig,
– a kromatikus hangsor,
– a tanuló tudja hangszerének intonációs hibáit és korrigálja azokat,
– önálló gyakorlási módszerek ismerete a felmerülő problémák megoldására,
– értelmes tagolás, kisebb előadási darabok önálló megformálása,
– a tanuló ismerje a különböző korok zenéjének díszítésrendszerét. (Barokk lassú tételek egyszerűbb díszítésekkel való előadása),
– tájékozódjon a különböző korok stílusainak jellemző jegyeiről,
– a vibrato szerepe a zenei megvalósításban.

A hangszerkezelés fejlesztése:
– törekvés a kiegyenlített és kifejező hang elérésére,
– biztonságos hangindítás minden regiszterben,
– a befúvás szélsőséges helyzetei (ki– és befordítás),
– a laza, könnyed ujjtechnika fejlesztése,
– trilla és egyéb díszítő elemek magasabb szintű, önálló alkalmazása,
– skálák és etűdök tempójának fokozása,
– szimpla és dupla staccato, gyorsaságfejlesztő gyakorlatokon keresztül,
– a vibrato fokozatos fejlesztése (sebesség, amplitúdó),
– a tudatos zenei memorizálás fejlesztése,
– rendszeres társas zenélés,
– a lapról játék készsége fokozott mértékben fejlődjön.

Követelmény:
• az eddig tanult skálák biztonságos tudása több figurációval (terc, hármashangzat),
• a három regiszter összekapcsolása rövid és könnyű gyakorlatokon keresztül,
• nagyobb lélegzetű, összetett feladatot tartalmazó etűdök eljátszása (pl. Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. 12.),
• a fuvola több regiszterét összefogó gyakorlat,
• előadási darabok tisztán intonálva,
Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. 84–85., vagy E. Köhler: Etűdök op. 33 I. kötet első három etűdjének egyike, továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok,
• skálák,
• 6-8 etűd,
• 6-10 előadási darab zongorakísérettel.

Ajánlott tananyag
Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)
Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára III. (EMB 8593)
Eördögh J.: Középfokú technikai és olvasógyakorlatok I. (EMB 1801)
Fuvolaetűdök középfokra (Jeney Zoltán) (EMB 12062)
E. Köhler: 25 Romantische Etüden für Flöte op. 66 (ZM 12240)
M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)
M. Moyse: Exercises Journaliers pour La Flûte (Leduc 16638)
M. Moyse: Cinquante Études Mélodiques op. 4 I. (Leduc 19480)
M. Moyse: Cinquante de Demerssemann II. (Leduc 19481)
M. Moyse: Vingt–QuatreÉtudes Mélodiques avec variations (Leduc 18026)

Taffanel: 17 GrandsExercices Journaliers de Mécanisme (Leduc 17204)
Platonov: 30 etűd (ASMP 36)
Towarnicki: Szkola na Flet II. (PWM 1989)
Hangversenydarabok fuvolára és zongorára (Szebenyi – Nagy) (EMB 2791)
Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)
Romantikus album (Bántai – Sipos) (EMB 12350)
3 olasz arietta (Cseténvi) (AKKORD A–1006)
Bárcsak volna fuvolán! (Cseténvi) (AKKORD A–1019)
Händel: Hallei szonáták (Bántai – Máriássy) (EMB 5739)
Händel: Hallei szonáták (Peters 4554)
Händel: Hallei szonáták (EMB 7217)
Händel: Elf Sonaten (DVfM 4003)
Händel: 6 szonáta fuvolára és basso continuóra I–II. (Malina – Máriássy) (EMB 13404 13405)
Telemann: C–dur Sonata (Amadeus GM 666)
Telemann: Sechs Sonaten in Kanon (Hofmeister B.124)
Boismortier: Sechs Suiten (Schott ED. FTR15)
Boismortier: Sechs Sonaten I–II. (Schott 5056, 5057)
Boismortier: 6 szonáta op. 9 (Máriássy) (EMB 13350)
Marcello: 12 szonáta fuvolára és basso continuóra I–II. (EMB 13476, 13477)
Loeillet: 12 szonáta op. 4 I–IV. (EMB 12989– 12992
Platonov: A fuvolajáték iskolája (Moszkva 11672)

Félévi meghallgatás:
• egy etűd,
• két előadási darab zongorakísérettel,

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
• egy szabadon választott skála + variációi,
• egy etűd (pl. E. Köhler: op. 33 I. kötetből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,
• Egy tételpár vagy kamaramű.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

„B" tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik. Érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a minőségben és mennyiségben magasabb követelményeknek.
„B" tagozatos oktatásra legkorábban az első évfolyam végén nyílik lehetőség.
A „B" tagozaton a tanuló hangszeres játéka elsősorban hangminőségben, a hangszerkezelés biztonságában, virtuozitásban és az előadás kifejezőerejében haladja meg az „A" tagozat szintjét. A „B" tagozatos tanulók követelmény rendszere tartalmában és terjedelemben megegyezik a tantervi programokban foglaltakkal.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.
A vizsga tantárgya és időtartama
Fuvola főtárgy
„A" tagozat - 10 perc,
„B" tagozat - 15 perc.

A vizsga tartalma
„A" tagozat
• Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű (Jeney: Fuvolaiskola II. kötet/56–85., Bántai: Válogatott etűdök II. kötet/12., Köhler: Etűdök op. 33 no. 1/1–3. nehézségi szintjén).
• Egy barokk szonátatétel; Marcello: d–moll szonáta, Telemann: F–dúr szonáta valamelyik tétele nehézségi szintjén.
• Egy előadási darab; Romantikus album, 3 Menüett, 3 Tambourin, Népszerű előadási darabok nehézségi szintjén.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
• Két különböző karakterű etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Platonov: 30 etűd 1–10., Köhler: Etűdök op.33 no. 1/1–5., Eördögh: Technikai és olvasógyakorlatok 1/1–4. nehézségi szintjén.
• Egy barokk szonáta tételpár; Händel: Hallei szonáták nehézségi szintjén.
• Egy karakterdarab vagy kamaramű; Járdányi Pál: Szonatina nehézségi szintjén.

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

Továbbképző 7 – 10 évfolyamok, „A" és „B" tagozat

A 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet 2. mellékleteként kiadott alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának fúvós tanszakra (fuvola főtárgy) vonatkozó tartalmi szabályozását alkalmazzuk intézményünk továbbképző évfolyamaira.

A továbbképző évfolyamok követelmény rendszere tartalmában és terjedelemben megegyezik a tantervi programokban foglaltakkal.

A művészeti záróvizsga követelményei
A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Fuvola főtárgy
„A" tagozat - 10 perc,
„B" tagozat - 15 perc.

A vizsga tartalma
„A" tagozat
• Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Bántai: Fuvolaetűdök III. kötet (EMB 8593, vagy Köhler: Etűdök op. 33 no. II. kötet (EMB 8514) nehézségi szintjén.
• Egy barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű; Marcello: a–moll szonáta, (EMB 12534), Telemann: C–dúr szonáta (EMB 13535), Händel: F–dúr szonáta nehézségi szintjén.
• Egy karakterdarab, vagy XX. századi mű; Fauré: Siciliano (EMB 7583), Doppler: Berceuse (EMB 12350), Mező Imre: Szvit (EMB 3358), Szervánszky Endre: Szonatina (EMB 1372) nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
• Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Köhler: Etűdök op. 33 no. III. 1–5., (EMB 8514) Andersen: 24 etűd fuvolára/1. (EMB 8520); Hangversenyetűdök fuvolára c. gyűjtemény (EMB 12652) nehézségi szintjén.
• Egy barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű; Händel: Hat szonáta (EMB 13404), egy barokk triószonáta két tétele nehézségi szintjén.
• Egy XX. századi mű; Farkas: Bihari román táncok (EMB 958) nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
– Jó minőségű és állapotú, lehetőség szerint sima fejrésszel ellátott tanuló–hangszer.
– Jól hangolt zongora, vagy pianínó.
– 2. db állítható magasságú kottaállvány.
– Teljes alakot visszaadó tükör.
– Metronóm.

Fúvós tanszak (klarinét)

A tanszakra jelentkezők közül alkalmassági vizsga után válasszuk ki a felvehető növendékeket, amelyen fizikai adottságaikat vizsgáljuk meg a következő szempontok szerint:

- Megfelelő termeti adottságok (kézfej nagyság, ujjak, stb.)
- Megfelelő fogazat.
- A légzés teherbíró képesség.

A tanulók klarinét tanulmányait 8 - 9 éves kortól kezdhetik meg. Iskolánkban bevált tapasztalat, hogy a gyermekek az előképző évfolyamokat furulyán végzik, miután átirányítjuk klarinétra. A furulya előképző elvégzése nem kötelező, az előképző évfolyamok elvégezhetők klarinéton is.
B tagozatra kivételes tehetségű gyermekek 10-11 éves kortól kezdhetik tanulmányaikat.
A beszámolók anyagát minden évfolyamon kotta nélkül kell előadni.

Előképző évfolyamok

Első évfolyam

A hangszeres előkészítő elsősorban a képesség kibontakozását, a készségek felmérését szolgálja.

Fejlesztési feladatok
Ismeretek:
– a hangszer részei, összeállításuk helyes módja, tisztítás, karbantartás. Nád felhelyezése,
– a helyes légzéstechnika ismertetése,
– a törzshangok olvasása és fogásai,
– egyszerű ütemsúlyok, ritmusértékek,
– módosítójelek, ismétlőjel, korona, a levegővétel jele,
– a játékmód és artikuláció alapfogalmai, kivéve staccato,
– a helyes gyakorlás és memorizálás módszereinek tanítása.

A hangszerkezelés fejlesztése:
– a helyes légzéstechnika-gyakoroltatása,
– helyes test, hangszer és kéztartás kialakítása,
– a helyes befúvás, hangindítás és befejezés begyakorlása, a nyelv helyzete és szerepe,
– a megadott hangterjedelmen belül lehetőleg tisztán intonált, egészséges hang elérése,
– a helyes gyakorlás és memorizálás, fejlesztése.

Ajánlott tananyag
Kovács: Klarinétozni tanulok I. (EMB Z 12282)
A szeretet dalai kl.–zg. „Alkotó Muzsikusok Társasága”
Gallai Attila: A klarinétzene alapjai (Editio Tatabánya PZ 001)
Balassa-Berkes: Klarinét iskola 1-2.

Követelmény:
• a légzés, befúvás, hangindítás állandó ellenőrzése,
• a törzshangok biztonságos olvasása és fogásainak ismerete a tanult terjedelemben,
• gyermekdalok, népdalok és egyéb dallamok megszólaltatása.

Év végi beszámoló anyaga:
• négy gyermekdal vagy népdal, a hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével.

<u>Második évfolyam</u>

Fejlesztési feladatok
Ismeretek:
– a hangszer részei, összeállításuk helyes módja, tisztítás, karbantartás,
– a nád szerepe és beállítása,
– a törzshangok ismeretének bővítése,
– a helyes légzéstechnika ismertetése,
– egész, fél, negyed, nyolcad értékek és szünetjeleik. Nyújtópont, pontozott ritmusok,
– módosítójelek, ismétlőjel, korona, a levegővétel jele,
– alapvető játékmódok ismeretének bővítése, kivéve staccato.

A hangszerkezelés fejlesztése:
– a helyes légzéstechnika állandó gyakoroltatása,

– helyes test–, hangszer– és kéztartás-rögzítése,
– a helyes befúvás, hangindítás és befejezés gyakorlása, a nyelv helyzetének állandó kontrollja, rögzítése és szerepe,
– a megadott hangterjedelmen belül lehetőleg tisztán intonált, egészséges hang elérése,
– a helyes gyakorlás és memorizálás módjai.

Ajánlott tananyag
Klarinét ABC (Arany – Bakos – Meizl) OPI 1982
Kovács: Klarinétozni tanulok I. (EMB Z 12282)
A szeretet dalai kl.–zg. „Alkotó Muzsikusok Társasága”
Gallai Attila: A klarinétzene alapjai (Editio Tatabánya PZ 001)
Balassa-Berkes: Klarinét iskola 1-2.

Követelmény:
• a légzés, befúvás, hangindítás állandó ellenőrzése,
• a törzshangok biztonságos olvasása és fogásainak ismerete a tanult terjedelemben,
• gyermekdalok, népdalok és egyéb dallamok megszólaltatása.

Év végi meghallgatás anyaga:
• négy gyermekdal vagy népdal, a hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

Első évfolyam

Fejlesztési feladatok
Ismeretek:
– a fafúvós hangszerek ismertetése, külső megjelenés, hangszín, hangmagasság (kezdőknél),
– a klarinét részei, összeállításuk helyes módja, tisztítás, karbantartás. Nád helyes felhelyezése,
– a törzshangok olvasása és fogásai,
– egyszerű ütemsúlyok, ritmusértékek,
– ismétlőjel, korona, levegővétel jele, módosítójelek,
– a dúr és moll érzet kialakítása, a hangsorok tudatosítása abszolút hangnévvel,
– a játékmód és artikuláció alapfogalmai, jelei, kivéve staccato,
– a szerkezet, tagolás alapfogalmai,
– a helyes gyakorlás és memorizálás különböző módjainak megismertetése.
A hangszerkezelés fejlesztése:
– a helyes légzéstechnika állandó megalapozása, gyakoroltatása,
– a helyes test–, hangszer– és kéztartás kialakítása és folyamatos ellenőrzése,
– a helyes befúvás, hangindítás és elválasztás,
– a megadott hangterjedelmen belül lehetőleg tisztán intonált, szép hang elérése, kitartott hangok *mf* dinamikával,
– Dúr hangsor kotta nélkül,
– társas zenélés.

Ajánlott tananyag
Balassa: Klarinétiskola I. (EMB Z 5503)
Kovács: Klarinétozni tanulok I. (EMB Z 12282)
Dudás L.: Klarinétiskola I. (Music Trade M 06)
Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I. (PWM 4550)
Könnyű előadási darabok.
Timohin: Klarinét iskola..
Mozgovenko: Előadási darabok.
Rozanov: Klarinétiskola
Követelmény:
• jól beállított légzés, befúvás, hangindítás.
• a törzshangok olvasása és fogásainak ismerete a tanult terjedelemben.
• a hangsor ismerete és megszólaltatása kotta nélkül.
• rövid, előjegyzést nem tartalmazó gyakorlatok, népdalok, gyermekdalok fél, negyed, nyolcad értékekkel, Kovács B.: Klarinétozni tanulok I/58; 68., Balassa – Berkes: Klarinétiskola I/21, 48 stb. nehézségi fokán,
• előadási darabok (vagy népdalok), kísérettel, Pl. J. S. Bach: Parasztkantáta, W. A. Mozart: Francia gyermekdal (Klarinétalbum I.–Edition Music–Soft)
• skálák játéka,
• 8-10 gyakorlat, etűd,
• 8-10 előadási darab zongorakísérettel.

Félévi meghallgatás:
• egy gyakorlat,
• két népdal vagy dallam zongorakísérettel.

Év végi meghallgatást anyaga:
• egy szabadon választott hangsor,
• egy-két gyakorlat a tanult hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével,
• két-három népdal, illetve egyéb dallam zongorakísérettel.

Második évfolyam

Fejlesztési feladatok
Ismeretek:
– a hangterjedelem bővítése,
– éles és nyújtott ritmus, nyújtópont, szinkópa.
– felütés, csonkaütem,
– a dúr és moll hangsor szerkezete, a természetes, összhangzatos és dallamos moll, a hármashangzat fogalma,
– az enharmónia fogalma,
– a szerkezet, tagolás alapfogalmai (pl. motívum, sor, ütemsúly),
– a tanult művek formai elemzése a periódus kérdés–felelet viszonya.

A hangszerkezelés fejlesztése:
– a légzéstechnika állandó ellenőrzése, tökéletesítése,
– tartott hangok dinamikával,
– a hangindítás gyorsítása, repetíció a torok és nyelv lazaságának megőrzésével,
– a kéztartás és billentés állandó ellenőrzése, javítása,
– Dúr és összhangzatos moll hangsorok, valamint hármashangzat–felbontásaik kotta nélkül, a tanult hangterjedelem határáig,
– hangsorok gyakorlása repetícióval,
– lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon,
– társas zenélés.

Ajánlott tananyag
Balassa: Klarinétiskola I. (EMB 5503)
Kovács: Klarinétozni tanulok I. (EMB 12282)
Dudás L.: Klarinétiskola I. (Music Trade M 06)
Perényi É: Klarinét–etűdök. (EMB 14300)
Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I. (PWM 4550)
Pèrier: Le débutant clarinettiste (Leduc A. L. 19075)
Timohin: Klarinétiskola kezdőknek
Rozánov: Klarinétiskola
Mozhovenko- A Sterk: Klarinétiskola

Követelmény:
• helyes alapon nyugvó légzés, befúvás, hangindítás,
• a hangok olvasása és fogásainak ismerete a tanult terjedelemben,
• a tanult hangsorok, valamint hármashangzat–felbontásaik ismerete és megszólaltatása kotta nélkül,
• előjegyzés nélküli vagy 1 előjegyzésű gyakorlatok, népdalok, műzenei példák fél, negyed, nyolcad értékekkel, éles, nyújtott ritmussal vagy szinkópával, páros és páratlan lüktetéssel; a fenti hangterjedelem teljes igénybevételével; Perényi: Klarinét–etűdök: 17; 19. nehézségi fokán,
• 16–32 ütemes előadási darabok kulturált hangon, tagoltan, törekedve a tiszta intonációra, kísérettel. Pl. J. Brahms: Álommanó; M. Glinka: Air (Perényi: Repertoire 4., 5.),
• skála játék,
• 8-12 gyakorlat, etűd,
• 10- 12 előadási darab zongorakísérettel.

Félévi meghallgatás:
• egy etűd,
• két előadási darab zongorakísérettel.

Év végi meghallgatás anyaga:
• egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,
• egy-két gyakorlat a hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével,
• egy-két különböző karakterű előadási darab kísérettel (vagy egy előadási darab, és egy kamarazenei mű,

lehetőleg tanuló közreműködésével).

Harmadik évfolyam

Fejlesztési feladatok
Ismeretek:
– a hangterjedelem bővítése a kisujj–billentyűknél mindkét fogásvariáció ismerete és alkalmazása,
– a tizenhatod érték és szünetjele, nyújtópont a nyolcad érték mellett, triola,
– a tanult művek formai elemzése: azonosság, hasonlóság, különbségek felismerése, a periódus kérdés–felelet viszonya.

A hangszerkezelés fejlesztése:
– a légzéstechnika állandó javítása, a megfelelő támasz kialakítása,
– a játékmód, artikuláció további differenciálása, finomítása (portato, staccato stb.),
– a dinamika határainak kiterjesztése a tiszta intonáció megtartása mellett,
– a regisztерváltások finomítása a levegő megfelelő vezetésével; az egységes hangszín kialakítása,
– differenciált hangindítás és a hang szép befejezésének gyakorlása,
– Dúr és összhangzatos moll hangsorok a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig, hármashangzat–felbontások és tercmenetek, kotta nélkül,
– a skálázás tempójának fokozása különböző kötésekkel, repetíció, a belső hallás fejlesztése,
– lapról játék az előző év anyagának nehézségi fokán,
– társas zenélés.

Ajánlott tananyag
Balassa: Klarinétiskola I. (EMB 5503)
Dudás L.: Klarinétiskola II. (Music Trade M 07)
Kovács: Klarinétozni tanulok I. (EMB 12282)
Perényi É.: Klarinét–etűdök (EMB 14300)
Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 2124)
Giampieri: Raccolta di esercizi e studi (Ricordi ER 2183)
Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I. (PWM 4550)
Périer: Le débutant clarinettiste (Leduc A. L. 19075)
100 Studien (G. Joppig – S. Trier) (Universal UE 18264)
Timohin: Klarinétiskola kezdőknek
Rozánov: Klarinétiskola
Mozhovenko – A. Sterk: Klarinétiskola

Követelmény:
• a már megszerzett ismeretek és készségek helyes alkalmazása,
• a hangok olvasása és fogásainak ismerete a tanult terjedelemben,
• Dúr és összhangzatos moll hangsorok, valamint hármashangzat–felbontásaik ismerete és megszólaltatása, kotta nélkül,
• mérsékelt tempójú, egyszerű ritmusképletekből álló, különböző karakterű gyakorlatok, műzenei példák biztonságos eljátszása a fenti hangterjedelemben, Perényi É.: Klarinét–etűdök 26; 32. nehézségi fokán,
• több regisztert érintő előadási darabok stílusosan, tisztán intonálva, zongora– vagy egyéb hangszerkísérettel. Pl. Ch. W. Gluck: Boldog lelkek tánca (Klarinétalbum II.– Edition Music Soft), P. I. Csajkovszkij: Régi francia dal (Perényi: Repertoire 24),
• skála játék,
• 8-10 etűd,
• 8-10 előadási darab zongorakísérettel.
Félévi meghallgatás:
• egy etűd,
• két előadási darab zongorakísérettel.

Év végi meghallgatást anyaga:
• egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,
• egy-két különböző karakterű etűd,
• egy-két különböző karakterű előadási darab kísérettel (vagy egy előadási darab, és egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

Negyedik évfolyam

Fejlesztési feladatok
Ismeretek:

– a hangterjedelem bővítése,
– a legegyszerűbb segédfogások,
– a klarinét szerepe a különböző zenei műfajokban,
– a harmincketted és szünetjele, tizenhatod triola, többütemes szünetek,
– a legegyszerűbb díszítések: rövid és hosszú előke, paránytrilla,
– dalforma (ABA), triós forma,
– tempo I, dal Segno, Vi–de,
– a játszott előadási darabok stílusjegyeinek megismerése (pl. tánctípusok).

A hangszerkezelés fejlesztése:
– a légzés, nyelv és ujjtechnika területén megszerzett ismeretek és készségek elmélyítése, tökéletesítése,
– minden regiszterben kiegyenlített, telt hang kialakítására való törekvés,
– hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogása,
– Dúr és összhangzatos moll hangsorok a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig, kotta nélkül; hármashangzat felbontásokkal, tercmenetekkel,
– skálázás különböző variációkkal: éles, nyújtott ritmusok, különféle kötések, repetíció,
– az eddig megszerzett formai és szerkezeti ismeretek alkalmazása a művek előadásában,
– a lapról játék formailag és zeneileg igényes megvalósítása,
– rendszeres társas zenélés.

Ajánlott tananyag
Balassa: Klarinétiskola II. (EMB 5727)
Kovács: Klarinétozni tanulok II. (EMB 13291)
Perényi É.: Klarinét–etűdök (EMB 14300)
Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd (Harmonia H. U. 3465)
Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 21242)
Giampieri: Raccolta di esercizi e studi (Ricordi ER 2183)
Klosé: 45 artikulációs gyakorlat (Leduc A. L. 17089)
Kratochvil: 66 etűd
Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II.(PWM 4594)
Müller (I.): Etűdök (Ricordi 001 32700)
Périer: Le débutant clarinettiste (Leduc A. L. 19075)
100 Studien (G. Joppig – S. Trier) (Universal UE 18264)
Timohin: Klarinétiskola kezdőknek
Rozánov: Klarinétiskola
Mozhovenko – A. Sterk: Klarinétiskola

Követelmény:
• az eddig megszerzett ismeretek és készségek önálló alkalmazása,
• a hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben,
• Dúr és összhangzatos moll hangsorok hármashangzat felbontásaikkal, tercmeneteikkel együtt, kotta nélkül,
• nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása; Kovács: Klarinétozni tanulok II/9; 15. Balassa: Klarinétiskola II/ 7; 13. nehézségi fokán,
• nagyobb terjedelmű előadási darabok, tisztán intonálva, a mű stílusát és hangulatát tükröző előadásban, kísérettel. Pl. F. Schubert: Menuetto, G. Marie: Dal régi stílusban (Perényi: Repertoire 27., 19.),
• skála játék,
• 6-8 etűd,
• 8-10 előadási darab zongorakísérettel.
Félévi meghallgatás:
• egy etűd,
• két előadási darab zongorakísérettel

Év végi meghallgatás anyaga:
• egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,
• egy- két különböző karakterű és tempójú etűd,
• egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel (vagy egy előadási darab, és egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

<u>Ötödik évfolyam</u>

Fejlesztési feladatok
Ismeretek:
– klarinét kialakulása, fejlődése, sajátosságai (furata, átfúvása, transzponáló jellege stb.),
– a hangterjedelem bővítése a kisujj–billentyűknél mindkét fogásvariáció ismerete és alkalmazása,

– bonyolultabb segédfogások, tisztítófogások,
– további díszítések: a trilla, utóka, kettős ékesítés (mordent) írásmódja,
– a négyeshangzatok fogalma, domináns– és szűkített szeptim–felbontások, a tanuló ismerje fel és játékában alkalmazza a különböző stílusjegyeket,
– rondóforma, variációs forma, szonátaforma.

A hangszerkezelés fejlesztése:
– a légzés–, nyelv– és ujjtechnika területén megszerzett ismeretek és készségek további elmélyítése,
– minden regiszterben kiegyenlített, telt hang kialakítása,
– hangindítások és hangbefejezések gyakorlása,
– hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogása,
– Dúr és összhangzatos moll hangsorok a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig, kotta nélkül; hármashangzat, valamint domináns, illetve szűkített szeptim felbontásokkal, tercmenetekkel,
– skálázás a korábban megismert módokon, különböző dinamikával, ritmikával és artikulációval,
– további díszítések: a trilla, utóka, kettős ékesítés (mordent) gyakorlása,
– a dinamikai árnyalás fejlesztése (crescendo, diminuendo),
– az eddig megszerzett formai és szerkezeti ismeretek alkalmazása a művek előadásában,
– a lapról játék formailag és zeneileg igényes megvalósítása,
– rendszeres társas zenélés vagy zenekari játék.

Ajánlott tananyag
Balassa: Klarinétiskola II. (EMB 5727)
Kovács: Klarinétozni tanulok II. (EMB 13291)
Perényi É.: Klarinét etűdök (EMB 14300)
Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd (Harmonia H. U. 3465)
Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 21242)
Giampieri: Raccolta di esercizi e studi (Ricordi ER 2183)
Klosé: 45 artikulációs gyakorlat (Leduc A. L. 17089)
Kratochvil: 66 etűd
Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II.(PWM 4594)
Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok III. (PWM 4905)
Müller (I.): Etűdök (Ricordi 00132700)
Périer: Le débutant clarinettiste (Leduc A. L. 19075)
100 Studien (G. Joppig – S. Trier) (Universal UE 18264)
Timohin: Klarinétiskola kezdőknek
Rozánov: Klarinétiskola
Mozhovenko – A. Sterk: Klarinétiskola

Követelmény:
• az eddig megszerzett ismeretek és készségek önálló alkalmazása,
• a hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben,
•dúr és összhangzatos moll hangsorok kotta nélkül; hármashangzat–felbontásokkal, tercmenetekkel,
• nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása; Kovács: Klarinétozni tanulok II/13., 28., illetve Balassa: Klarinétiskola II/ 40., 56. nehézségi fokán,
• nagyobb terjedelmű előadási darabok, tisztán intonálva, a mű stílusát és hangulatát tükröző előadásban, kísérettel. Pl. Beethoven: Sonatine; Ch.Dancla: Romance (Perényi É.: Repertoire 35., 39.),
• 6-8 etűd,
• 6-10 előadási darab zongorakísérettel.
Félévi meghallgatás:
• egy etűd,
• két előadási mű zongorakísérettel.

Év végi meghallgatás anyaga:
• egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,
• egy-két különböző karakterű és tempójú etűd,
• egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, kotta nélkül (vagy egy előadási darab és egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

Hatodik évfolyam

Fejlesztési feladatok
Ismeretek:
– a klarinét kialakulása, fejlődése, sajátosságai (furata, átfúvása, transzponáló jellege stb.),

– a klarinét szerepe a különböző zenei műfajokban,
– a hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan,
– bonyolultabb segédfogások, tisztítófogások önálló alkalmazása.

A hangszerkezelés fejlesztése:
– a légzés, nyelv és ujjtechnika területén megszerzett ismeretek és készségek további elmélyítése, tökéletesítése,
– minden regiszterben kiegyenlített telt hang kialakítása,
– ismerje a tanuló hangszerének intonációs hibáit és törekedjen javításukra,
– a megfelelő nád kiválasztásának szempontjai,
– különböző hangindítások és hangbefejezések tökéletesítése a nyelv differenciált alkalmazásával,
– hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogása,
– Dúr és összhangzatos moll hangsorok a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig, kotta nélkül; hármashangzat, valamint domináns, illetve szűkített szeptim felbontásokkal, tercmenetekkel,
– kromatikus skálák,
– a lapról játék formailag és zeneileg további fejlesztése, igényes megvalósítása,
– rendszeres társas zenélés és zenekari játék.

Ajánlott tananyag
Balassa: Klarinétiskola II. (EMB 5727)
Kovács: Klarinétozni tanulok II. (EMB 13291)
Perényi É.: Klarinét etűdök (EMB 14300)
Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd (Harmonia H. U. 3465)
Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 21242)
Giampieri: Raccolta di esercizi e studi (Ricordi ER 2183)
Klosé: 45 artikulációs gyakorlat (Leduc A. L. 17089)
Kratochvil: 66 etűd
Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II.(PWM 4594)
Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok III. (PWM 4905)
Müller (I.): Etűdök (Ricordi 00132700)
Périer: Le débutant clarinettiste (Leduc A. L. 19075)
100 Studien (G. Joppig – S. Trier) (Universal UE 18264)
Gabucci: 60 Divertimenti (Ricordi E.R. 2541)
Timohin: Klarinétiskola kezdőknek
Rozánov: Klarinétiskola
Mozhovenko – Sterk: Klarinétiskola

Követelmény:
• az eddig megszerzett ismeretek és készségek önálló alkalmazása,
• a hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben,
• Dúr és összhangzatos moll hangsorok hármashangzat–felbontásaikkal, tercmeneteikkel együtt, kotta nélkül,
• nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása; Kovács: Klarinétozni tanulok II/36., 75., illetve Balassa: Klarinétiskola II/ 55., 71; 81. nehézségi fokán,
• nagyobb terjedelmű előadási darabok, tisztán intonálva, a mű stílusát és hangulatát tükröző előadásban, kísérettel. Pl. Donizetti: Concertino (Edition Music–Soft); Weber: Szonatina; Bärmann: Romance (Perényi: Repertoire 42.),
• 6-8 etüd,
• 6-10 előadási darab zongorakísérettel.

Félévi meghallgatás:
• egy etűd,
• két különböző karakterű előadási darab zongorakísérettel.

Év végi meghallgatás anyaga:
• egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,
• egy- két különböző karakterű és tempójú etűd,
• egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, kotta nélkül (vagy egy előadási darab, valamint egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

Alapfokú évfolyam „B" tagozat

„B" tagozatra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a minőségben és mennyiségben magasabb követelményeknek.

A „B” tagozatos tanuló hangszeres játéka elsősorban hangminőségben, a hangszerkezelés biztonságában, virtuozitásban és az előadás kifejezőerejében haladja meg az „A” tagozaton tanulók szintjét! A „B” tagozatos tanulók követelmény rendszere tartalmában és terjedelemben megegyezik a tantervi programokban foglaltakkal.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A tantárgya és időtartama
Klarinét főtárgy
„A” tagozat - 10 perc,
„B” tagozat - 15 perc.

A vizsga tartalma
„A” tagozat
• Két különböző karakterű etűd vagy technikai jellegű mű; Perényi Éva: Klarinétetűdök 60–tól (EMB14300), Kovács Béla: Klarinétozni tanulok II: 13., 28. (EMB13291) nehézségi szintjén.
• Két különböző stílusú és műfajú előadási darab, melyek közül az egyik lehet kamaramű is; Dancla: Románc (Perényi Éva–Perényi Péter: Repertoár 39 EMB14406.), Weber: Sonatina Perényi Éva–Perényi Péter: Repertoár 44 (EMB14406), Haydn: Szent Antal korál (200 év klarinétmuzsikája – Barokk– EMB 13971) nehézségi szintjén.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.
„B” tagozat
• Két különböző karakterű etűd vagy technikai jellegű mű; Perényi Éva: Klarinétetűdök 86–tól, (EMB 14300) Kovács Béla: Klarinétozni tanulok II.: 36., 46., 59., 75. (EMB 13291); Jean–Jean I: 2. nehézségi szintjén.
• Két különböző stílusú és műfajú előadási darab, melyek közül az egyik lehet kamaramű is; Bärmann: Románc, Debussy: Kis néger, Mozart: Sonatina (EMB 8291), Mendelssohn: Dal szöveg nélkül (Berkes: Előadási darabok klarinétra és zongorára II. kötetből a 9–es, EMB 13972), Donizetti: Concertino II. tétel (Peters 8206), Kocsár Miklós: Ungaresca (EMB 5991) nehézségi szintjén.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.
A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.
Továbbképző 7 – 10 évfolyamok, „A” és „B” tagozat

A 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet 2. mellékleteként kiadott alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának fúvós tanszakra (fuvola főtárgy) vonatkozó tartalmi szabályozását alkalmazzuk intézményünk továbbképző évfolyamaira.
A továbbképző évfolyamok követelmény rendszere tartalmában és terjedelemben megegyezik a tantervi programokban foglaltakkal.

A művészeti záróvizsga követelményei
A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Klarinét főtárgy
„A” tagozat - 10 perc,
„B” tagozat - 15 perc.

A vizsga tartalma
„A” tagozat
• Két etűd, vagy technikai jellegű mű; Klosé: Karakterisztikus etűdök (Leduc 05963), Jean–Jean: Etűdök I.

(Leduc) nehézségi szintjén;
• Két különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab, vagy kamaramű; Wagner: Adagio, Barat: Szláv dal, Donizetti: Concertino I–II. tétel (Peters), Niels Gade: Fantáziadarab op. 43., Draskóczy: Korondi táncok (EMB 12064); kamaraművek: Pleyel: Duók: I–II., Devienne: Concertino 2 klarinétra és zongorára (EMB 8687) Stamitz: Kettősverseny(EMB 6046) nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
• Két etűd, vagy technikai jellegű mű; Klosé: Napi gyakorlatok (Leduc), Klosé: Karakterisztikus etűdök (Leduc), Jean–Jean: Etűdök I.(Leduc) nehézségi szintjén.
• Két különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab, vagy kamaramű; Danzi: Szonáta, Stamitz: Esz–dúr koncert (Leduc), Weiner: Csűrdöngölő (EMB 8292), Dimler: B–dúr klarinétverseny, Wasilenko: Keleti táncok, Weber: Variáció op. 33 (Peters); kamaraművek: Kreutzer: Duók, Pleyel: Duók I–II. nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.
A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Megfelelő minőségű hangszerek, fúvókák.
Félévente és fejenként egy - két nád.
Megfelelően hangolt zongora vagy pianínó.
Teljes alakot visszaadó tükör.
Metronóm.

Fúvós tanszak (szaxofon)

A beszámolók anyagát minden évfolyamon kotta nélkül kell előadni.

Előképző évfolyamok

Első évfolyam

A szaxofontanulást az életkorra, a fizikai és termeti adottságokra való tekintettel általában 10–12 éves kortól lehet megkezdeni a hangszercsalád kisebb méretű fajtáival. 10 éves kor előtt a klarinéttanulás a legmegfelelőbb előkészület a szaxofon tanulmányokhoz.

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása:
– a szaxofon formájának és hangjának megismertetése,
– a szaxofon keletkezése, fejlődése, sajátosságai,
– a hangszer összeállítása, tisztítása, karbantartása,
– a nyakló helyes beállítása,
– a fúvóka, a nád szerepe és beállítása,
– zenei alapfogalmak: törzshangok, módosítójelek, alapvető ritmusképletek, levegővételi jelek, tempójelzések.

A hangszerkezelés fejlesztése:
– helyes test és hangszer, fej és kéztartás, az ujjak szerepe, a hangszer egyensúlyban tartása,
– a helyes légzéstechnika (mélylégzés) megtanítása játékos úton: bemutatása lehetőleg hangszerrel, illetve érzékelhetővé, érthetővé tétele a tanuló számára (légző gyakorlatok, levegővételi játékok),
– befúvás, hangindítás, hangképzés, a szaktanár ellenőrzésével a megfelelő nád kiválasztása,
– a nyelv szerepének tisztázása a hangindításban és a hangképzésben, az egyenes, lebegésmentes hang kialakítása,
– a kotta nélküli játék fejlesztése könnyű darabokkal,
– népdalok, rövid zongorakíséretes darabok megtanulása.

Ajánlott tananyag
Schuster Gy.: Szaxofoniskola I. (Edit. Simonffy 026)
Londeix: Szaxofoniskola I. (Schultz Blasmusik–verlag A/847)
Perényi É.&P.: Szaxofon ABC1 (EMB 14289)
Béres J.: Furulyaiskola I. (EMB Z. 5406)
Ormándlaky P. Gyakorolni jó! (Edit. Simonffy)
Sipos A.: Süss fel nap (Rózsavölgyi)
Revcsun : Szaxofoniskola.
Előadási darabok altszaxofonra 1-4.
Sáposnyikova: Szaxofoniskola
Követelmény:
• helyes test és hangszertartás,
• helyes légzés, hangképzés, hangindítás,
• tiszta intonálás c^1–d^1–c^2–ig, valamint $fisz^1$,
• népdalok, gyermekdalok, könnyű darabok,

Év végi meghallgatás anyaga:
• négy gyermek vagy népdal, illetve más könnyű darab.
Második évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása:
– a szaxofon hangjának megismertetése.
– a hangszer összeállítása, tisztítása, karbantartása.
– a nyakló helyes beállítása.
– a fúvóka, a nád szerepe és beállítása.
– zenei alapfogalmak: törzshangok, módosítójelek, alapvető ritmusképletek, levegővételi jelek, tempójelzések,
– kottaolvasás.

A hangszerkezelés fejlesztése:
– helyes test és hangszer, fej és kéztartás, az ujjak szerepe, a hangszer egyensúlyban tartása,
– a helyes légzéstechnika (mélylégzés) megtanítása játékos úton: bemutatása lehetőleg hangszerrel, illetve érzékelhetővé, érthetővé tétele a tanuló számára (légző gyakorlatok, levegővételi játékok),

– a rekeszlégzés megalapozása és fejlesztése,
– befúvás, hangindítás, hangképzés, a szaktanár ellenőrzésével a megfelelő nád kiválasztása,
– a nyelv szerepének tisztázása a hangindításban és a hangképzésben. Az egyenes, lebegésmentes hang kialakítása.

Ajánlott tananyag
Schuster Gy.: Szaxofoniskola I. (Edit. Simonffy 026)
Londeix: Szaxofoniskola I. (Schultz Blasmusik–verlag A/847)
Perényi É.&P.: Szaxofon ABC1. (EMB 14289)
Béres J.: Furulyaiskola I. (EMB Z. 5406)
Ormándlaky P. Gyakorolni jó! (Edit. Simonffy)
Sipos A.: Süss fel nap (Rózsavölgyi)
Revcsun : Szaxofoniskola.
Előadási darabok altszaxofonra 1-4.
Sáposnyikova: Szaxofoniskola

Követelmény:
• helyes test és hangszertartás,
• helyes légzés, hangképzés, hangindítás,
• tiszta intonálás d^1–c^2–ig,
• kottaolvasás, alapvető ritmusképletek biztos játéka,
• népdalok, gyermekdalok, könnyű darabok,

Év végi meghallgatás anyaga:
• négy gyermek vagy népdal, illetve más könnyű darab.

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

Első évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása:
– a szaxofon formájának, hangjának és szerkezetének megismertetése,
– a szaxofon keletkezése, fejlődése és sajátosságai,
– a hangszer összeállítása, tisztítása, karbantartása,
– a nyakló helyes beállítása,
– zenei alapfogalmak: törzshangok c^1–c^2–ig (vagy c^3–ig, esetleg d^3–ig), módosított hangok: *fisz, b* (esetleg *cisz, esz, gisz*), egész, negyed, fél, nyolcad érték és szünetjeleik, nyújtott ritmus, dinamikai és agogikai alapfogalmak, tempójelzések, ismétlőjelek, korona, levegővételi jelek,
– a tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten. (Azonosság, hasonlóság, szekvencia, különbségek felismerése, a periódus kérdés–felelet viszonya),
– a törzshangok olvasása és fogása c^1–től d^3–ig, valamint a végzett anyagban szereplő módosított hangok.

A hangszerkezelés fejlesztése:
– a rekeszlégzés megalapozása és fejlesztése,
– a hangképzés és hangindítás napi gyakoroltatása kitartott hangokkal, helyes nyelvhasználattal,
– törekvés a tiszta intonációra és a tömör, lebegésmentes hang elérésére,
– a szaktanár figyeljen arra, hogy a fúvóka optimális helyen legyen, hogy a hangszer önmagán belül a lehető legtisztább intonációban szólaljon meg,
– a helyes gyakorlási módszerek kialakítása,
– skálák: dúr és moll hangsorok (összhangzatos és természetes moll),
– a skálák és könnyebb darabok, népdalok memorizálása,
– duók és zongorakíséretes darabok játszása.

Ajánlott tananyag
Schuster Gy.: Szaxofoniskola I. (Edit. Simonffy 026)
Herrer P.: Szaxofoniskola (EMB)
Londeix: Szaxofoniskola I. (Schultz Blasmusik–verlag A/847)
Bumeske: Etűdök szaxofonra I. (Elite Edit. 350)
Perényi É.&P.: Szaxofon ABC 1 (EMB 14289)
Béres J.: Furulyaiskola I–II. (EMB Z. 5406)

Schuster Gy.: Szaxofoniskola I. (in Es)
É.&P. Perényi: Saxophone methode (in Es, in B)
Lilo: Könnyű darabok I. (in Es) (Coppelia 266451 0523)
Magyar népdalok (harmóniajelzéssel) (in B) (Edit. Simonffy 012)
Előadási darabok altszaxofonra 1-4.
Revcsun : Szaxofoniskola.

Követelmény:
• helyes tartás, légzés, hangképzés,
• a törzshangok ismerete, skálák: C–, G– és F–dúr (esetleg a–moll), módosított hangok: *fisz, b,*
• hangterjedelem: c^1–g^2–ig,
• népdalok, kisebb előadási darabok,
• 8-10 gyakorlat, etűd,
• 8-10 előadási darab zongorakísérettel.
Félévi meghallgatás:
• egy gyakorlat,
• két népdal vagy dallam zongorakísérettel.

Év végi meghallgatást anyaga:
• egy szabadon választott hangsor,
• egy-két különböző karakterű gyakorlat,
• két népdal, illetve előadási darab zongorakísérettel.

Második évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadás:
– a dallamos moll hangsor megismerése,
– a háromféle moll hangsor különbségeinek megértése,
– Dúr és moll hangnemek ismerete 2#, 2*b* előjegyzésig, abszolút hangnévvel is,
– a metrumismeret bővítése : 3/8, 4/8, 6/8 ütembeosztás,
– az éles ritmus, a triola, esetleg a tizenhatodok,
– a hármashangzat és felbontásának fogalma,
– szerkezet, tagolás: Da Capo, triós forma, dalforma,
– a tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten (Azonosság, hasonlóság, szekvencia, különbségek felismerése, a periódus kérdés–felelet viszonya).
A hangszerkezelés fejlesztése:
– a legato és tenuto játék fejlesztése,
– a hangterjedelem bővítése c^1–c^3–ig (vagy h–e^3–ig, esetleg b–f^3–ig),
– a crescendo–decrescendo alkalmazása,
– a levegőbeosztás gyakorlása az intonáció megváltozása nélkül,
– a hangindítás fejlesztése, változatos lehetőségei,
– Dúr és moll skálák,
– hármashangzatok, tercskálák,
– lapról játék 1#, 1*b* előjegyzésig, vagyis az első év nehézségi fokán, előadási darabok játszása kotta nélkül; kamarazenélés a tanár közreműködésével.

Ajánlott tananyag
Schuster Gy.: Szaxofoniskola II. (Edit. Simonffy 027)
É.&P. Perényi: Saxophone Methode (EBP 1996)
Herrer P.: Szaxofoniskola (EMB)
Bumcke: Etűdök szaxofonra I. (Elite Edit 350)
Mule: 24 könnyű etűd (Leduc A1 20455)
É.&P. Perényi: Szaxofon ABC 1. (EMB 14289)
É.&P. Perényi: 222 Etüd szaxofonra (EMB)
Schuster Gy.: Szaxofoniskola II. (in Es)
É.&P. Perényi: Saxophone Methode (in Es in B)
Lilo: Könnyű darabok II. (in Es) (Coppelia 266451 0523)
Magyar népdalok (harmóniajelzéssel) (in B) (Edit. Simonffy 012)
Kraszna L. Szaxofonmuzsika (in Es in B) (EMB)
Klarinétmuzsika kezdőknek (Kuszing) (EMB Z. 6851)
Előadási darabok altszaxofonra 1-4.
Revcsun : Szaxofoniskola

Követelmény:
• helyes tartás, légzés, hangindítás, befúvás,
• hangterjedelem c^1–c^3–ig, módosított hangok: *fisz, cisz, b, esz, gisz,*
• a megadott dúr és moll hangsorok ismerete (a dallamos moll ismerete nem kötelező),
• skálák, lehetőleg kotta nélkül,
• az évfolyamnak megfelelő ritmusképletek és ütemmutatók,
• dinamikai jelek ismerete az évfolyamnak megfelelően,
• tiszta intonáció, muzikális hang,
• előadási darabok, lehetőleg kotta nélkül,
• 8-12 gyakorlat, etűd,
• 10 - 12 előadási darab zongorakísérettel.

Félévi meghallgatás anyaga:
• egy gyakorlat, etűd,
• két népdal vagy előadási darab zongorakísérettel.

Év végi meghallgatás anyaga:
• egy szabadon választott hangsor,
• két gyakorlat (lehetőleg különböző karakterű),
• egy-két előadási darab zongorakísérettel.

Harmadik évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása:
– az új kromatikus hangok megismertetése,
– az alsó regiszter hangjai és fogásai,
– a kromatikus skála bevezetése,
– a segédfogások,
– a tizenhatodok, a szinkópák fajtái, a kis éles és nyújtott ritmusok beiktatása,
– Dúr és moll hangnemek 3#, 3*b* előjegyzésig a megismert hangterjedelemben, abszolút hangnévvel is,
– az alla breve fogalma,
– az alapvető formai ismertek bővítése,
– a memorizálás fejlesztése.

A hangszerkezelés fejlesztése:
– a hangképzés és befúvás továbbfejlesztése, a hangindítások finomítása a légzés segítségével,
– a légzéstechnika továbbfejlesztése,
– a rekeszizom és a támasztás erősítése,
– hangterjedelem: h–e^3 (esetleg b–f^3),
– a dinamika és az agogika további bővítése,
– a nyelvtechnika gyakoroltatása,
– Dúr és moll (mindhárom fajta) skálák, hármashangzat, terc indítva és kötve,
– a gyors játék fejlesztése,
– előkék és egyszerűbb trillák,
– lapról játék 2#, 2*b* előjegyzésig, vagyis a második év nehézségi fokán. Kamarazenélés, zenekari előkészítő gyakorlatok alkalmazása.

Ajánlott tananyag
Schuster Gy.: Szaxofoniskola III. (Edit. Simonffy 028)
É.&P. Perényi: Saxophone Methode (EBP 1996)
Londeix: Szaxofoniskola II. (Schultz Blasmusik–verlag A/848)
Bumcke: Etűdök szaxofonra II. (Elite Edit. 350)
Mule: 24 könnyű etűd (Leduc A1 20455)
É.&P. Perényi: Szaxofon ABC1 (EMB 14289)
É.&P. Perényi: Szaxofon ABC2 (EMB 14299)
É.&P. Perényi: 222 Etüd szaxofonra (EMB)
Beekum: Studies (HU 37994)
Verroust 24 Études I (Billaudot G.2138 B)
Kraszna L. Szaxofonmuzsika (in Es in B) (EMB)
Schuster Gy.: Szaxofoniskola III. (in Es)
Előadási darabok I szaxofonra és zongorára (Edit. Simonffy 053/A)
Előadási darabok II szaxofonra és zongorára (Edit. Simonffy 053/B)
Händel: Largo (in Es) (Edit. Simonffy 053/A)

Gluck: Boldog lelkek tánca (in Es) (Edit. Simonffy 053/A)
Mozart: Ave verum corpus (in Es) (Edit. Simonffy 053/A)
Brahms: Bölcsődal (in Es) (Edit. Simonffy 053/B)
Csajkovszkij: Szomorú dal (in Es) (Edit. Simonffy 053/B)
Schumann: Álmodozás (in Es) (Edit. Simonffy 053/B)
Lilo: Könnyű darabok III.(in Es) (Coppelia 266451 0523)
Schubert: Keringő (in Es, in B) (Edit. Simonffy 070–071)
Chopin: Mazurka (in Es, in B) (Edit. Simonffy 070–071)
Saint–Saëns: A hattyú (in Es, in B) (Edit. Simonffy 070–071)
Zsoldos B.: I love blues (in B) (Edit. Simonffy 025)
Előadási darabok altszaxofonra 1-4.
Revcsun : Szaxofoniskola
Sárosnyikova: Szaxofoniskola.

Követelmény:
• tiszta intonáció az adott hangterjedelmen belül,
• skálák 2#, 2*b* előjegyzésig,
• az alapvető dinamikai és agogikai jelek ismerete,
• kisebb előadási darabok előadása kotta nélkül,
• könnyű kamaradarabok és egyszerűbb zenekari szólamok eljátszása,
• 8-10 etűd,
• 8-10 előadási darab zongorakísérettel.

Félévi meghallgatás:
• egy etűd,
• két előadási darab zongorakísérettel.

Év végi meghallgatás anyaga:
• egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,
• egy-két gyakorlat (lehetőleg különböző karakterű),
• egy-két előadási darab zongorakísérettel.

Negyedik évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása:
– az összes hang és fogásaik ismerete b–f^3–ig,
– a 2/2, 3/2, 4/2, 5/4, 6/4–es ütem, bonyolultabb szinkópák,
– Dúr és moll hangnemek a hangszer teljes hangterjedelmében (f^3–ig), abszolút hangnévvel is,
– díszítések: előkék, mordentek, bonyolultabb trillák használata,
– domináns és szűkített szeptimakkordok és akkordfelbontás,
– a stílusismeret elmélyítése,
– az elméleti, hangnemi, formai ismeretek bővítése, pl. a moduláció, alteráció megismertetése és bemutatása a gyakorlatban.

A hangszerkezelés fejlesztése:
– a légzés szerepének állandó kontrollja, csak zenei indíttatásból, nem mechanikusan,
– a hangképzés állandó gyakoroltatása, a hangideál keresése,
– hangindítás, a nyelvtechnika differenciált alkalmazása, fejlesztése,
– kromatikus skála legalább két oktávon keresztül,
– az ujjtechnika fejlesztése, az ujjak lazítása,
– a staccato játékmód,
– a lapról olvasás állandó gyakorlása a 3. évfolyam anyagának megfelelő színvonalon,
– a formai ismeretek tudatos alkalmazása,
– kamarazene, zenekari gyakorlat.

Ajánlott tananyag
Schuster Gy.: Szaxofoniskola IV. (Edit. Simonffy 029)
Londeix: Szaxofoniskola III. (Schultz Blasmusik–verlag A/849)
Bumcke: Etűdök szaxofonra III (Elite Edit. 350)
Demler: Zenekari részletek I–II. (Edit. Simrock Eg 5187)
É.&P. Perényi: 222 Etüd szaxofonra (EMB Z 14371)
É.&P. Perényi: Szaxofon ABC 2 (EMB Z 14299)
É.&P. Perényi: Répertoire zeneiskolásoknak – szaxofon szóló (EMB 14449)

Beekum: Studies (HU 37994)
Verroust: 24 Études I. (Billaudot G.2138 B)
Verroust: 24 Études II. (Billaudot G.2057 B)
Kraszna L.: Szaxofonmuzsika (in Es in B) (EMB Z 14251)
Schuster Gy.: Szaxofoniskola IV.(in Es) (Edit. Simonffy 029)
Grieg: Solvejg dala (in Es) (Edit. Simonffy 053/C)
Dvořák: Humoreszk (in Es) (Edit. Simonffy 053/C)
Muszorgszkij: Ódon kastély (in Es) (Edit. Simonffy 053/C)
Rimszkij–Korszakov: Hindu dal (in Es) (Edit. Simonffy 053/C)
Albéniz: Granada (in Es) (Edit. Simonffy 053/C)
Joplin: The easy winners (in Es) (Edit. Simonffy 053/C)
Vivaldi: Der Winter (Largo) (in Es) (Edit. Simonffy 004)
Szabó S.: Blues is Blue (in Es) (Edit. Simonffy 016)
Bizet: Agnus Dei (in Es) (Edit. Simonffy 006)
Massenet: Elégia (in Es in B) (Edit. Simonffy 072–073)
Mendelssohn: Velencei gondoladal (in Es) (in B)(Edit. Simonffy 072–073)
Händel: Arie (in B) (Edit. Simonffy 009)
Kis előadási darabok (Berkes) (EMB Z 2101)
Előadási darabok altszaxofonra 1-4.
Revcsun : Szaxofoniskola.
Sáposnyikova: Szaxofoniskola

Követelmény:
• az első három év anyagának ismétlése, összefoglalása,
• a hangterjedelmen belüli hangok és fogásaik ismerete,
• skálák3#, 3*b* előjegyzésig, hármas–hangzat felbontásokkal, terc–skálák,
• előadási darabok megszólaltatása – 8-10 mű,
• nehezebb etűdök eljátszása 6-8 darab.
Félévi meghallgatás:
• egy etűd,
• két előadási darab zongorakísérettel.

Év végi meghallgatás anyaga:
• egy szabadon választott hangsor,
• egy-két különböző karakterű etűd,
• egy-két előadási darab zongorakísérettel.

Ötödik évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek:
– a vibrato,
– az összes hang és fogásaik ismerete b–f^3–ig (esetleg fisz^3–ig),
– a 2/2, 3/2, 4/2, 5/4, 6/4–es ütem, bonyolultabb szinkópák,
– Dúr és moll hangnemek a hangszer teljes hangterjedelmében (f^3–ig), abszolút hangnévvel is,
– díszítések: előkék, mordentek, bonyolultabb trillák használata,
– Domináns és szűkített szeptimakkordok és akkordfelbontás,
– a stílusismeret elmélyítése,
– az elméleti, hangnemi, formai ismeretek bővítése, pl. a moduláció, alteráció megismertetése és bemutatása a gyakorlatban.

A hangszerkezelés fejlesztése:
– a légzés szerepének állandó kontrollja, csak zenei indíttatásból, nem mechanikusan,
– a hangképzés állandó gyakoroltatása, a hangideál keresése,
– hangindítás, a nyelvtechnika differenciált alkalmazása, fejlesztése,
– a helyes ajakvibrato kialakítása,
– kromatikus skála legalább két oktávon keresztül,
– az ujjtechnika fejlesztése, az ujjak lazítása,
– a staccato játékmód fejlesztése,
– a lapról olvasás állandó gyakorlása a 4. évfolyam anyagának megfelelő színvonalon,
– a formai ismeretek tudatos alkalmazása,
– kamarazene, zenekari gyakorlat.

Ajánlott tananyag
Schuster Gy.: Szaxofoniskola IV. (Edit. Simonffy 029)
Londinex: Szaxofoniskola III. (Schultz Blasmusik–verlag A/849)
Bumcke: Etűdök szaxofonra III (Elite Edit. 350)
Demler: Zenekari részletek I–II. (Edit. Simrock Eg 5187)
É.&P. Perényi: 222 Etüd szaxofonra (EMB)
É.&P. Perényi: Répertoire szaxofon szóló (EMB 14449)
Beekum: Studies (HU 37994)
Verroust: 24 Études I. (Billaudot G.2138 B)
Verroust: 24 Études II. (Billaudot G.2057 B)
Kraszna L.: Szaxofonmuzsika (in Es in B) (EMB)
Schuster Gy.: Szaxofoniskola IV.(in Es)(Edit. Simonffy 029)
Előadási darabok III szaxofonra és zongorára (Edit. Simonffy 053/C)
Grieg: Solvejg dala (in Es) (Edit. Simonffy 053/C)
Dvořák: Humoreszk (in Es) (Edit. Simonffy 053/C)
Muszorgszkij: Ódon kastély (in Es) (Edit. Simonffy 053/C)
Rimszkij–Korszakov: Hindu dal (in Es) (Edit. Simonffy 053/C)
Albéniz: Granada (in Es) (Edit. Simonffy 053/C)
Joplin: The easy winners (in Es) (Edit. Simonffy 053/C)
Vivaldi: Der Winter (Largo) (in Es) (Edit. Simonffy 004)
Szabó S.: Blues is Blue (in Es) (Edit. Simonffy 025)
Bizet: Agnus Dei (in Es) (Edit. Simonffy 006)
Massenet: Elégia (in Es in B) Edit. (Simonffy 072–073)
Mendelssohn: Velencei gondoladal (Edit. Simonffy 072–073)
Revcsun : Szaxofoniskola.
Sáposnyikova: Szaxofoniskola

Követelmény:
• az első három év anyagának ismétlése, összefoglalása,
• a hangterjedelmen belüli hangok és fogásaik ismerete,
• skálák 4#, 4*b* előjegyzésig, hármas– és négyeshangzat–felbontásokkal, tercskálá,
• előadási darabok megszólaltatása kotta nélkül – 8-10 mű,
• nehezebb etűdök eljátszása 6-8 darab.
Félévi meghallgatás:
• egy etűd,
• két előadási darab zongorakísérettel.

Év végi meghallgatás anyaga:
• egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,
• egy- két különböző karakterű etűd,
• egy- két előadási darab zongorakísérettel.

Hatodik évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása:
– a vibrato,
– az összes hang és fogásaik ismerete b–f^3–ig ,
– a 2/2, 3/2, 4/2, 5/4, 6/49/8–, és a 12/8 –es ütem, bonyolultabb szinkópák,
– Dúr és moll hangnemek a hangszer teljes hangterjedelmében, abszolút hangnévvel is,
– díszítések: előkék, mordentek, bonyolultabb trillák használata,
– domináns és szűkített szeptimakkordok és akkordfelbontás,
– a stílusismeret elmélyítése,
– az elméleti, hangnemi, formai ismeretek bővítése, pl. a moduláció, alteráció megismertetése és bemutatása a gyakorlatban.

A hangszerkezelés fejlesztése:
– a légzés szerepének állandó kontrollja, csak zenei indíttatásból, nem mechanikusan,
– a hangképzés állandó gyakoroltatása, a hangideál keresése,
– hangindítás, a nyelvtechnika differenciált alkalmazása, fejlesztése,
– a helyes ajakvibrato fejlesztése,
– kromatikus skála legalább két oktávon keresztül,

– az ujjtechnika fejlesztése, az ujjak lazítása,
– a staccato játékmód fejlesztése,
– a lapról olvasás állandó gyakorlása a 5. évfolyam anyagának megfelelő színvonalon,
– a formai ismeretek tudatos alkalmazása,
– kamarazene, zenekari gyakorlat.

Ajánlott tananyag
J. Harle : Easy Classical Studies (Universal Edition UE 17770)
Schuster Gy.: Szaxofoniskola IV. (Edit. Simonffy 029)
Londeix: Szaxofoniskola IV. (Schultz Blasmusik–verlag A/850)
Bumcke: Etűdök szaxofonra IV. (Elite Edit. 350)
Mule: 24 könnyű etűd (Leduc AL 20455)
Mule: 53 etűd (Leduc 20 441)
Demler: Zenekari részletek I–II. (Edit. Simrock Eg 5187)
É.&P. Perényi: 222 Etüd (szaxofonra EMB)
É.&P. Perényi: Szaxofon ABC2 (EMB 14299)
Beekum: Studies (HU 37994)
Verroust 24 Études I (Billaudot G.2138 B)
Verroust: 24 Études II (Billaudot G.2057 B)
Perényi É&P: Répertoire szaxofon szóló (EMB 14449)
J. S. Bach: Gavottes (A. Leduc AL 19664)
B. Marcello: Adagio Schuster–Perényi: Szaxofoniskola III/5., (Simonffy 028)
A. Corelli: Adagio (A. Leduc AL 25707)
Dancla: Románc Szaxofonmuzsika kezdőknek Kraszna L. (EMB 14251)
Fr. Schubert: Sérénade (A. Leduc AL 25708)
Glinka: Vocalise (Simonffy 014)
Debussy: A lenhajú lány (Hofmeister FH 2136)
Teal Larry Solos (Schirmer 45722)
Revcsun : Szaxofoniskola.
Sáposnyikova: Szaxofoniskola

Követelmény:
• az első öt év anyagának ismétlése, összefoglalása,
• a hangterjedelmen belüli hangok és fogásaik ismerete,
• skálák, hármas és négyeshangzat felbontásokkal, tercskálák,
• 6 - 10 előadási darab megszólaltatása zongorakísérettel,
• 6 - 8 nehezebb etűd eljátszása.

Félévi meghallgatás:
• egy etűd,
• két előadási darab zongorakísérettel.

Év végi meghallgatás anyaga:
• egy szabadon választott hangsor,
• két különböző karakterű etűd,
• két előadási darab zongorakísérettel.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat
„B” tagozatra a kiemelkedő adottságokkal rendelkező tanulók irányíthatók. A „B” tagozatos oktatás elsődleges feladata, hogy a tanulókat felkészítse a zenei pályára.
A „B” tagozatos tanuló hangszeres játéka elsősorban hangminőségben, a hangszerkezelés biztonságában, virtuozitásban és az előadás kifejezőerejében haladja meg az „A” tagozaton tanulók szintjét! A „B” tagozatos tanulók követelmény rendszere tartalmában és terjedelemben megegyezik a tantervi programokban foglaltakkal.

Művészeti alapvizsga követelményei
A vizsga részei
A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama
Szaxofon főtárgy
„A”tagozat - 10 perc,
„B” tagozat - 15 perc.

A vizsga tartalma
„A” tagozat

A vizsga bármilyen hangolású szaxofonon teljesíthető.
• Egy etűd vagy etűd–jellegű egyéb mű; J.Harle: Easy Classical Studies (Universal Edition UE 17 770) 50., Perényi É.–P.: 222 etűd (EMB Z.14371) 158., 178., 182., M.Mule: 24 könnyű etűd (A. Leduc AL 20455) 5., 13., 35 J.v.Beekum: Studies (Harmónia HU 3794) Valsette (in a), Tiroler Landler (in Esz). nehézségi szintjén.
• Két különböző stílusú és karakterű előadási darab; J.S.Bach: Gavottes (A.Leduc AL 19 664), B.Marcello: Adagio (Schuster–Perényi: Szaxofoniskola III/5., Simonffy 028), A.Corelli: Adagio (A. Leduc AL 25 707), Dancla: Románc (Szaxofonmuzsika kezdőknek – Kraszna L. EMB 14 251), Fr.Schubert: Sérénade (A.Leduc AL 25 708), Glinka: Vocalise (Simonffy 014), Debussy: A lenhajú lány (Hofmeister FH 2136). nehézségi szintjén.

„B" tagozat
A vizsga kötelező alaphangszere az altszaxofon, egy előadási darabnál azonban más hangolású hangszer is használható.
• Két különböző karakterű etűd vagy egyéb gyakorlat; Schuster–Perényi: Szaxofoniskola III. (Simonffy 028) 37., Perényi É.–P.: 222 etűd (EMB Z. 14 371) 192., 194., 201., M. Mule: 24 könnyű etűd (A. Leduc AL 20 455) 9., 15., J.v,Beekum: 35 Studies (Harmónia HU 3794) Square Dance (in B), Tarantella (in c), Invention (in f), Klosé: 25 napi gyakorlat (A.Leduc AL 6402) 8. nehézségi szintjén.
• Két különböző stílusú és karakterű, előadási darab, (egy barokk tételpár esetében még egy más stílusú művet is választani kell); G.Fr.Händel: Sicilienne et Gigue (A.Leduc AL 20 834), G.Pescetti: Presto (Hresztomatyija 5–6 Muzika 14 103), F.Mendelssohn: Andante (Perényi: Szaxofon ABC II/53. EMB 14 299), M. Muszorgszkij: Ódon kastély (Simonffy 053/C), Rimszkij–Korszakov: Hindu dal (Simonffy 053/D), Cl.Debussy: A kis néger (Simonffy 074 v. A.Leduc AL 19 555), E.Bozza: Aria (A.Leduc AL 19 714). nehézségi szintjén.
Az egyik előadási darab lehet szólómű, vagy kamaramű
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.
A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

Továbbképző 7-10 évfolyamok „A" és „B" tagozat

A 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet 2. mellékleteként kiadott alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának fúvós tanszakra (szaxofon főtárgy) vonatkozó tartalmi szabályozását alkalmazzuk intézményünk továbbképző évfolyamaira.
A továbbképző évfolyamok követelmény rendszere tartalmában és terjedelemben megegyezik a tantervi programokban foglaltakkal.

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama
Szaxofon főtárgy
„A" tagozat - 10 perc,
„B" tagozat - 15 perc.

A vizsga tartalma
„A" tagozat
A vizsga bármilyen hangolású szaxofonon teljesíthető.
• Egy szabadon választott dúr vagy harmonikus és melodikus moll skála legalább három előjegyzéssel, hármashangzat–felbontással, tercmenettel, domináns–, ill. szűkített szeptim–felbontással, minél teljesebb hangterjedelemben, kotta nélkül.
• Egy etűd vagy etűd jellegű egyéb mű; J.Harle: Easy Classical Studies (Universal Edition UE 17 770) 49., 66.; Perényi É.–P.: 222 etűd (EMB Z 14 371) 210., 211., 221.; Schuster–Perényi: Szaxofoniskola III. (Simonffy 028)

9.; M.Mule: 24 könnyű etűd (A.Leduc AL 20 455) 9., 15.; J.v.Beekum: 35 Studies (Harmónia HU 3794) Musette (in G); Klosé: 25 napi gyakorlat (A.Leduc AL 6402) 13–tól; Klosé: 25 mechanikus gyakorlat (A.Leduc AL 6403) 9–től; Klosé: 15 dallamos gyakorlat (A Leduc AL 6404) bármely etűd; Ferling: 48 etűd (A Leduc AL 20 402) nehézségi szintjén.
• Két különböző stílusú és karakterű előadási darab; A.Corelli: Gigue (Muzika 13 672); G.Fr.Händel: Allegro, Largo et Final (A.Leduc AL 20 835); G Fr.Händel: 4. szonáta (A.Leduc AL 20 828); J.S.Bach: Badinerie (A. Leduc AL 19 511); J. S. Bach: Esz–dúr szonáta (Hresztomatyija 5–6. Muzika 14 103 v. G.Schirmer 45 722); J.B.Singelée: Solo de concert (H.Lemoine 26 260 H.L.); A.Chailleux: Andante és Allegro (A.Leduc AL 22 177); E.Bozza: Aria (A.Leduc AL 19714); M.Ravel: Darab Habanera formában (A.Leduc AL 17 679); Götz Nándor: Koncertetűdök (Fon–Trade); nehézségi szintjén
Az egyik előadási darab lehet szólómű, vagy kamaramű.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
A vizsga kötelező alaphangszere az altszaxofon, egy előadási darabnál azonban más hangolású hangszer is használható.
• Két dúr vagy harmonikus és melodikus moll skála, legfeljebb öt előjegyzéssel, hármashangzat–felbontással, tercmenettel, domináns–, illetve szűkített szeptim–felbontással, minél teljesebb hangterjedelemben, kotta nélkül.
• Két különböző karakterű, megfelelő etűd vagy etűd–jellegű egyéb mű ; Klosé: 25 napi gyakorlat (A.Leduc AL 6402) 19–től; Klosé: 25 mechanikus gyakorlat (A.Leduc AL 6403) 9–től; Klosé: 15 dallamos gyakorlat (A.Leduc AL 6404) bármelyik etűd; Ferling: 48 etűd (AL 20 402) nehézségi szintjén.
• Két különböző stílusú és karakterű, előadási darab, (egy barokk szonáta vagy versenymű lassú–gyors tétele, és egy romantikus, impresszionista vagy későbbi mű); J.S.Bach: Szonáta (A.Leduc AL 20 831); G.Fr.Händel: 2. szonáta (A.Leduc AL 20 829); G.Fr.Händel: 6. szonáta (A.Leduc AL 20 830); A.Vivaldi: Concerto Op. 3/6 RV 356 (Universal Edition UE 19 075); R.Schumann: Fantáziadarab (G.Schirmer 45 722); J.B.Singelée: Fantaisie brillante (H.Lemoine 26 260 H.L.); J. B. Singelée: Solo de concert (H.Lemoine 26 259 H.L.); E.Bozza: Scaramouche (A.Leduc AL 20 299); Busser: Aragon (A.Leduc AL 21 143); Götz Nándor: Koncertetűdök (Fon–Trade) nehézségi szintjén.
Az egyik előadási darab lehet szólómű, vagy kamaramű.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Megfelelő minőségű, többfajta hangolású hangszer és tartozékok (fúvóka, nyakló).
Fejenként és félévente 2 db nád.
Zongora, vagy pianínó.
Nagyméretű falitükör.
Kottaállvány.
Metronóm.

Akkordikus tanszak (ütő)

A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat kotta nélkül kell játszani.

Előképző évfolyamok
Első évfolyam

Az általános iskola 1–2. évfolyamába járó gyermekek számára terveztük a tantervet. Az egyéni foglalkozás mellett célszerű az együttes játékot is elkezdeni. A képzés figyelembe veszi az életkori sajátságokat, a tanuló érdeklődésére, illetve tehetségére építve alakítja készségeket, ismereteket.
A jelentkezők közül alkalmassági vizsga útján válasszuk ki a felvehető növendékeket, amelyen a fizikai adottságaikat vizsgáljuk meg:
megfelelő termeti adottságok (kézfej nagyság, ujjak, stb.)

Fejlesztési feladatok
Ismeretek, hangszerkezelés, technika.
– Dallamhangszeren 2–3 hang hangkészletű gyermekdalok.
– Ritmushangszereken a negyed érték, a nyolcad pár és a negyed szünet.
– Bevezetés a 4/4–es számolásba.
– A kottaolvasás gyakorlása a fenti ritmusokkal.
– Kamarazene jellegű együttes játék a szaktanár ötletei alapján.
– Az iskola hangszerparkjának megismerése.

Ajánlott tananyag
Balázs – Zempléni: Ritmusgyakorlatok kezdőknek
Balázs – Kósa – Zempléni: Csengő–bongó
Balázs: Technikai gyakorlatok I–III.
Wolfgang Basler: Elementar

Követelmény
• Ritmusgyakorlat
• Ritmus duó.
• Egyszerű gyermekdal eljátszása dallamhangszeren.
• Nagyon könnyű szólam megszólaltatása kamaraegyüttesben.
• 6-10 db etűd vagy Korompay kottából 6-10 darab ritmus gyakorlat

Év végi meghallgatás anyaga
– Egy kisdob gyakorlat, vagy duó,
– Egy kis hangkészletű gyermekdal eljátszása dallamhangszeren.

Második évfolyam

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– A leggyakrabban használt hangszerek ismerete.
– Az egész, fél, negyed, nyolcad, pontozott fél és negyed érték és a megfelelő szünetek.
– Metrum: páros és páratlan lüktetésű metrumok (4/4 és 12/8 stb.), egyszerű váltakozó ütem.
– Záróvonal, ismétlőjel, *f, mf, mp, p* dinamika, és crescendo, decrescendo, marcato.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Helyes testtartás.
– „Szimmetrikus” verőfogás.
– Váltott kézzel való játék.
– Három dobon való játék (Technikai gyakorlatok).
– Különböző menzúrájú dallamhangszereken való játék.
– Különböző verők használata.

Ajánlott tananyag
Balázs – Zempléni: Ritmusgyakorlatok kezdőknek
Balázs – Kósa – Zempléni: Csengő–bongó
Balázs: Technikai gyakorlatok I–III.
Wolfgang Basler: Elementar

Követelmény

• Ritmusgyakorlat (a tanult anyagból).
• Ritmus duó.
• 6-10 db etűd vagy Korompay kottából 6-10 darab ritmus gyakorlat.
• Egyszerű gyermekdal eljátszása dallamhangszeren.
• Nagyon könnyű szólam megszólaltatása kamaraegyüttesben.

Év végi meghallgatás anyaga
– Egy kisdob gyakorlat, vagy duó.
– Egy kis hangkészletű gyermekdal eljátszása dallamhangszeren.

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat
Első évfolyam.

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– Az együttes játékban előforduló hangszerek ismerete.
– A tizenhatod, a pontozott nyolcad érték és szünet.
– 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8 metrumok.
– Dinamika: *ff, pp, sf.*
– Prima és seconda volta, da capo, dal segno, fermata.
– A játszott művekben előforduló tempójelzések ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A kisdob megfelelő magasságának beállítása.
– Helyes verőfogás.
– Kar és csukló használat.
– Ejtegetés. (papa-mama)
– Nyolcados technikai gyakorlatok.
– Az együttes játékban előforduló hangszerek megszólaltatása.
– Hangszerek és verők váltása az együttes játékban.
– Egyszerűbb kézrendi problémák ismerete és megoldása.
– Különböző hangszínek előállítása és felismerése a hangszerek különböző verőkkel való megszólaltatása révén.
– Igény esetén dobfelszerelés: negyedes-nyolcados ritmusgyakorlatok, tánczenei ritmusok (nyolcados)
-- Dallamhangszer: hangsorok 1#,1b.

Ajánlott tananyag
Balázs – Zempléni: Ritmusgyakorlatok kezdőknek - 6-10 db gyakorlat
Balázs – Kósa – Zempléni: Csengő–bongó - 3- 6 db gyakorlat
Balázs: Technikai gyakorlatok I–III. - 6-8 db gyakorlat
Wolfgang Basler: Elementar
Morris Goldenberg: Snare Drum for Beginners
Zempléni: Répertoire ütőhangszerekre
Zempléni: Ütős ABC - 4-5 db gyakorlat
Zempléni: Ütősmuzsika kezdőknek
Zempléni: A triótól az oktettig
Vigdorovits: Kisdobiskola

Követelmény
Ritmusgyakorlat és duó előadása a tanult anyagból.
Dallamhangszeren népdal vagy egyszerű előadási darab eljátszása zongorakísérettel vagy együttesben.
Egyszerű szólam megszólaltatása kamaraegyüttesben (hangszerváltás, verőváltás).
Mozgáskoordináció: kéz–lábmozgások összehangolása (lábmérőhöz felezés, harmadolás, negyedelés)

Félévi meghallgatás:
– Egy kisdob gyakorlat,
– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongorakísérettel, – vagy lehet kamaramű is.

Év végi meghallgatás anyaga
– Egy kisdob gyakorlat,
– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongorakísérettel, – vagy lehet kamaramű is.
Megjegyzés:
Aszimmetrikus metrumok (5/8, 7/8) a második évfolyamban kerülnek gyakorlásra.
Második évfolyam

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– Az együttes játékban előforduló hangszerek ismerete.
– A triola (nyolcad– és tizenhatod–triola).
-- Tizenhatod, szünet, tizenhatod bontás
– Hangsorok (dallamhangszeren), 2#, 2*b* előjegyzésig.
– Azonosságok és hasonlóságok felismerése a tanult darabokban.
– A periódus értelmezése.
-- Aszimmetrikus metrumok (5/8, 7/8)

A hangszerkezelés fejlesztése
– Az együttes játékban előforduló hangszerek megszólaltatása.
– Szélsőséges dinamikák alkalmazása.
– A kisdob–tremolo előkészítése.
– Pattintott dupla ütések kisdobon.
– Paradiddle kézrendek.
– Tizenhatodos technikai gyakorlatok.
– Hangsúlyozás.
– Open Stroke Rolls.
-- Dobszerelés: 6/8, tizenhatodos alapgyakorlatok

Ajánlott tananyag
Balázs: Technikai gyakorlatok I–III. - 6-8 db gyakorlat
Wolfgang Basler: Elementar
Morris Goldenberg: Snare Drum for Beginners
Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel
Heinrich Knauer: Praktische Schule für Kleine Trommel - 5-6 db gyakorlat
Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L) –1 - 2 db gyakorlat
Sejourne–Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde
Zempléni: Répertoire ütőhangszerekre
Zempléni: Ütős ABC - 5-6 db gyakorlat
Zempléni: Ütősmuzsika kezdőknek - 1-2 db gyakorlat
Zempléni: A triótól az oktettig - 1 db gyakorlat

Követelmény
Ritmusgyakorlat és duó előadása a tanult anyagból.
Dallamhangszeren megszólaltatott előadási darabok zongorakísérettel vagy együttesben.
Nehezebb szólamok megszólaltatása kamaraegyüttesben.

Félévi és év végi meghallgatás anyaga:
– Egy kisdob gyakorlat vagy duó,
– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongorakísérettel, vagy lehet kamaramű is.
<u>Harmadik évfolyam</u>

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– Bonyolultabb ritmuskombinációk felismerése és megoldása.
– Harmincketted, „nagy–triola”, alla breve.
– Hangsorok (dallamhangszeren), 4#, 4*b* előjegyzésig.
– Tanult dallamhangszeres művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten; zenehallgatás.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Nyitott és zárt ütés.
– Closed Stroke Rolls.
– Előkék (egyes–, kettes–, hármas–, négyes előke kötve).
– Rövid tremolo, hangsúlyos tremolo, egyenletes tremolo, indítás, lezárás.
– Skála–gyakorlatok megszólaltatása dallamhangszeren.
– Dallamhangszeren egyszerű kétszólamú játék, hangsorok 3#,3b.
– A vibrafon–pedál kezelése (lehetőség szerint).
-- Kisdob duó gyakorlatok.
-- Dobszerelés: triolás alapgyakorlat, negyed, tizenhatod futamok (break)

Ajánlott tananyag
Balázs: Technikai gyakorlatok I–III. - 8-10 db gyakorlat

Wolfgang Basler: Elementar
Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel
Eckehard Keune: Kleine Trommel - 1-5 db gyakorlat
Heinrich Knauer: Praktische Schule für Kleine Trommel - 5-8 db gyakorlat
Kupinszkij: Előadási darabok xilofonra - 3-5 db gyakorlat
Lányi–Lenkei–Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I.–II.
Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L) - 1 db gyakorlat
Sejourne–Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde
Zempléni: Répertoire ütőhangszerekre
Zempléni: Ütősmuzsika kezdőknek - 1 db gyakorlat
Zempléni: A triótól az oktettig - 1 db gyakorlat
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Követelmény
Előkéket tartalmazó gyakorlatok eljátszása.
Hosszabb lélegzetű előadási darabok megszólaltatása dallamhangszeren.
Nehezebb szólamok eljátszása kamaraegyüttesben.
Rövid rudimental szóló kisdobon.

Félévi és év végi meghallgatás anyaga
– Előkéket, tremolókat tartalmazó kisdob szólógyakorlat vagy duó.
– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongorakísérettel, – vagy lehet kamaramű is.
Negyedik évfolyam

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– A basszuskulcs ismerete.
– Az „egy ütésben" való gondolkodás elsajátítása.
– Változó tempók alkalmazása.
– Egyszerűbb díszítések ismerete és alkalmazása dallamhangszeren.
– A játszott anyag formai elemzése.
– Zenehallgatás, hangverseny–látogatás.
– Ismerkedés zeneszerzők életével, munkásságával.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A tremoló gyakorlati tökéletesítése.
– Különböző dinamikák alkalmazása tremolóval.
– Hármashangzat–felbontások dallamhangszeren, kiütött tremolo alkalmazása.
– Változó tempók megvalósítása önállóan és együttesben.
– Az üstdob kezelése, hangolása.
– Kézrendek az üstdobokon.
– Az üstdob kicsengésének megfelelő időben és módon történő lefogása.
– Üstdobtremolo (kiütött tremolo).
-- Kisdob – előke, tremolo, kézrend.
-- Dallamhangszer- kiütött tremolo
-- Dobfelszerelés - összetett ritmusgyakorlat futamokkal, egyszerű művek alapkísérete, kéztechnikák, kamarajáték..

Ajánlott tananyag
Wolfgang Basler: Rudiment Schule für Kleine Trommel
Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel – 1-2 db gyakorlat
Eckehard Keune: Kleine Trommel – 1-5 db gyakorlat
Heinrich Knauer: Praktische Schule für kleine Trommel – 5-10 db gyakorlat
Heinrich Knauer: Paukenschule I–II.
Kupinszkij: Előadási darabok xilofonra – 3-5 db gyakorlat
Lányi–Lenkei–Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I.–II.
Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L) – 1 db gyakorlat
Nagy O: Barokk táncok fuvolára és zongorára
Nagy O: Barokk táncok hegedűre és zongorára I.–II.
Sejourne–Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde
Zempléni: Répertoire ütőhangszerekre – 2 db gyakorlat
Zempléni: Ütősmuzsika kezdőknek – 2 db gyakorlat
Zempléni: A triótól az oktettig – 1 db gyakorlat
Charley Wilcoxon: Finger Stroke Controll

Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Követelmény
Tremolós gyakorlatok megszólaltatása.
Hangszerváltások együttesben.
Üstdob–gyakorlatok megszólaltatása.
Az üstdob pontos hangolása, együttesben való alkalmazása.
Tremolós üstdob–gyakorlatok.

Félévi és év végi meghallgatás anyaga
– Előkéket, tremolókat tartalmazó dob gyakorlat,
– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongorakísérettel, – vagy lehet kamaramű is.
Megjegyzés: Az évfolyam anyagában szereplő üstdob tanulása hangszer hiányában elmarad.
Ötödik évfolyam

Az első négy évfolyam alapozó időszakának elvégzése után, a tanszak speciális státuszából; sokrétűségéből, összetettségéből fakadóan lehetőséget biztosítunk a tanulóknak a differenciálódásra. Az 5. évfolyamtól vagy a dobolást preferálja a tanuló, (pl. drum set) vagy a dallamhangszereken való játékot (pl. vibrafon, marimba). Ezen a szinten már nem lehet elvárni, hogy valaki a különböző technikai, intonációs és zenei felkészültséget igénylő, több féle ütőhangszer mindegyikén kimagasló teljesítményt nyújtson. Ennek megfelelően kell értelmezni az alábbi követelmények – és a hangszerkezelés meghatározását, tekintettel a jelentős egyéni különbségekre.

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– Kétszer pontozott ritmusok, kvintola, szeptola.
– A különböző ütemfajták és ritmuskombinációk átfogó ismerete.
– A megfelelő kézrend kialakításának készsége a zenei és technikai követelmények szerint.
– Dobszerelés ismerete.
– A „kétszólamú” hangsúly játék.
– Váltakozó tempó, stílusismeret, forma elemzés.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Drum Set játék:
– Helyes test– és verőtartás.
– Ütésterületek meghatározása.
– Paradiddle kézrendek alkalmazása a dobszerelésen.
– Egyszerűbb függetlenítések.
– Kisdob - tremoló dinamikával, kétkezes, egykezes vezetés tremolóval, kéztechnika.
– Dobszerelés – előkés, tremolós ritmusok, stílusismeret, stíluskíséret, kamarajáték.
– Dallamhangszer – hangsorok 3-4#,3-4b, hármashangzatok, kamarazenei darabok.

Ajánlott tananyag
Wolfgang Basler: Rudiment Schule für Kleine Trommel
Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba, Vibraphone – 2-3 db gyakorlása
Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel -2-3 db gyakorlat
Eckehard Keune: Kleine Trommel - 5- 6 db gyakorlat
Heinrich Knauer: Praktische Schule für Kleine Trommel - 5-10 db gyakorlat
Heinrich Knauer: Paukenschule I–II.
Kupinszkij: Előadási darabok xilofonra - 3-5 db gyakorlása
Lányi–Lenkei–Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I.–II.
Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L) - 1 db gyakorlat
Nagy O: Barokk táncok fuvolára és zongorára
Nagy O: Barokk táncok hegedűre és zongorára I.–II.
Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I–IV.
Sejourne–Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde
Zempléni: Répertoire ütőhangszerekre - 2-3 db gyakorlat
Zempléni: Ütősmuzsika kezdőknek - 2-3 db gyakorlat
Zempléni: A triótól az oktettig – 1 db gyakorlat
Charley Wilcoxon: Finger Stroke Controll
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos
Nemes Tibor: Dobiskola kezdőknek - 5-10 db gyakorlat.

Követelmény
Játék dobszerelésen:

– hangsúlyok kiosztva,
– kisdob–nagydobjáték: parallel, ill. komplementer szólamok.
A szerzett készségeknek megfelelő szintű művek előadása dallamhangszeren.

Félévi és év végi meghallgatás anyaga
– Kisdob–nagydobjáték, vagy hangsúly–játék dobszerelésen kiosztva.
– Egyszerűbb függetlenítési gyakorlat dobszerelésen.
– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora– vagy rögzített zenei kísérettel.
vagy
– Hosszabb lélegzetű előadási darabok megszólaltatása dallamhangszeren, zongorakísérettel, vagy lehet kamaramű is. (Pl. 2 tétel vagy egy kamaramű és egy zongorakíséretes előadási darab.)
– Egy kisdob gyakorlat.
Hatodik évfolyam

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– A rendelkezésre álló összes hangszer ismerete.
– Hangsorok (dallamhangszeren) 5#, 5*b* előjegyzésig.
– Tájékozódás az ütőhangszeres irodalomban.
– Alapfokú zenetörténeti ismeretek, a társművészetekkel való kapcsolatok.
– A dobszerelés szerepe a könnyűzenében.
-- Kétszer pontozott ritmus, összevont darabok, vezető zene kamaraegyüttesben.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Egyszerűbb 3–4 verős feladatok megoldása dallamhangszeren.
– Egyszerűbb tánczenei alapritmusok megszólaltatása dobszerelésen.
– Bonyolultabb mozgáskoordinációt igénylő feladatok megoldása (pl. kíséretjáték lábcin–szólammal, szólisztikus játék kétlábas kísérőszólammal)
– Kiütött előkék.
-- Kisdob – paradidjáték, többszólamuság kisdobon.
– Dobszerelés – műfaj független játék (kíséret), rövid szoló beépítése a kamarajátékba.
– Dallamhangszer – komolyabb művek gyakorlása, összevont darab.

Ajánlott tananyag
Balázs: Három burleszk
Balázs: Nyolc trió ütőhangszerekre - 1-2 db gyakorlat
Wolfgang Basler: Rudiment Schule für Kleine Trommel
Steve Davis: Jazz Drums – Play – A Long – Styles & Analysis
Sigfrid Fink: Percussion Studio - 2-3 db gyakorlat
Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba,
Vibraphone - 3-5 db gyakorlat
Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel - 3-5 db gyakorlat
Eckehard Keune: Kleine Trommel - 6-8 db gyakorlat
Heinrich Knauer: Paukenschule I–II.
Kupinszkij: Előadási darabok xilofonra - 3-5 db gyakorlása
Kósa: Ötös játék
Kósa: Régi zene hangolt ütőhangszerekre - 1 db gyakorlása
Lányi–Lenkei–Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I.–II.
Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L) - 1 db gyakorlása
Nagy O: Barokk táncok fuvolára és zongorára
Nagy O: Barokk táncok hegedűre és zongorára I.–II.
Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I.–IV.
Sejourne–Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde
Zempléni: A triótól az oktettig - 1 db gyakorlat
Vivaldi: Four Seasons
Charley Wilcoxon: Finger Stroke Controll
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos
Nemes Tibor: Dobiskola kezdőknek - 5-10 db gyakorlat

Követelmény
A szerzett készségeknek megfelelő nehézségű, hosszabb lélegzetű mű stílushű megszólaltatása dallamhangszeren (pl. barokk szonáta lassú és gyors tétele vibrafonon).
Dobszerelésen tánczenei– vagy rock kíséret zárlat improvizációkkal. (periodikus tagolás)

Félévi és év végi meghallgatás ajánlott anyaga
– Dobszerelésen tánczenei, vagy rock kíséret zárlat improvizációkkal. Lehet élő vagy rögzített zenéhez is.
– Függetlenítési gyakorlat dobszerelésen.
– Egy dallamhangszeres mű, vagy kisdob szólódarab.
vagy
– Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren, (Pl. barokk szonáta lassú és gyors tétele marimbán)
– Egy kamaramű, vagy egy zongorakíséretes előadási darab.
– Egy kisdob gyakorlat.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

A „B" tagozaton tanuló tanulók átlagosnál jobb képességei, és a rendelkezésre álló magasabb óraszám lehetővé teszi számukra a zenei ismeretek megszerzése és hangszerkezelés fejlesztése terén, hogy az „A" tagozatos tanulókhoz képest nagyobb mennyiségű anyagot sajátítsanak el, magasabb szinten.
A „B" tagozatos tanulók követelmény rendszere tartalmában és terjedelemben megegyezik a tantervi programokban foglaltakkal.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén
Ismerje a tanuló
– az alapfokú művészetoktatási intézményben használatos ütőhangszereket, ezek magyar és leggyakrabban használt idegen nyelvű elnevezéseit,
– a különböző ütőhangszerek megszólaltatásának módját, a helyes ütéstechnikákat,
– a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
– a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.
Legyen képes a tanuló
– kottahű játékra és lapról olvasásra folyamatos, mérsékelt tempóban,
– árnyalt dinamikák alkalmazására, a hangszínbeli különbségek felismerésére és megvalósítására,
– különböző végtagjainak összehangolt mozgására, illetve függetlenítésére
– a speciális technikai elemek alkalmazására a különböző hangszereken (tremolo, előkék, egyszerű függetlenítés),
– hosszabb zenei gondolatok összefogására, a művek értelmes, tagolt előadására,
– az üstdob önálló hangolására,
– a különböző ütőhangszerek eltérő kézrendi problémáinak megoldására,
– rugalmas beilleszkedésre kamarazenei együttesbe,
– céltudatos, módszeres gyakorlásra
– pontos tempótartásra.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)
– legyen képes a tanuló hosszabb zenei gondolatok összefogására, a művek értelmes, tagolt előadására
– legyen képes a tudásáról pódiumon is számot adni.

Művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama
Ütő főtárgy
„A" tagozat - 10 perc,
„B" tagozat - 15 perc.

A vizsga tartalma
„A" tagozat
– Két dobgyakorlat; Knauer: Kisdobiskola (Hofmeister) 10., 16., 18., 29., 36., II. rész 11., 17., 27.; Keune: Kisdobiskola (Breitkopf) 48., 69., 127., 145., 173. nehézségi szintjén.
– Egy dallamhangszeres mű; Vivaldi: Largo; Bononcini: Allegro; Haydn: Szerenád nehézségi szintjén.
– Egy kamaramű; Krell–Holzmann: Cake Walk Parádé; Camidge: Sonatina; Gebauer: Duó; Pleyel: Menuetto; Larson: Mexikói szvit; Zempléni L.: Párok; Váray L.: Gukhe/low drums szólam; Jack McKenzie: Három tánc, Bartók Béla: Gyermekeknek 1.,2.,3., Mikrokozmosz nehézségi szintjén.
– Egy periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.
A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
– Két kisdobgyakorlat; Knauer: Kisdobiskola (Hofmeister) 19., 20., 22., 24. (4/8), 31., 37., II. rész 2., 5., 14.; Keune: Kisdobiskola (Breitkopf) 67., 75., 108., 150., 153., 146. nehézségi szintjén.
– Egy skála hármashangzat–felbontással.
– Egy dallamhangszeres mű; Bach: h–moll szvit/1 tétel; Hacsaturján: Rózsalányok tánca; Rameau: Gavotte; Händel: a–moll menüett (EMB 13379) HWV 602, 603 nehézségi szintjén.
– Egy kamaramű; J. S. Bach: Kétszólamú invenciók, Zempléni L.: Üzenetek (EMB 14569) – Hét SMS–tanulmány dobokra/1 tétel; Váray L.: Gukhe/high drum szólam; Balázs O.: Nyolc trió (EMB 6063) 5., 6. nehézségi szintjén.
– Egy periódusnyi zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.
A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség (pl. üstdobon keresztütések és kerülések jobbról–balról),
– hangszerkezelés, speciális technikai elemek alkalmazása különböző hangszereken (tremoló, előkék),
– több verővel való játék dallamhangszeren,
– különböző hangszer–kombinációk kezelése, hangszer– és verőváltások alkalmazása,
– előadásmód,
– árnyalt dinamikák alkalmazása, pontos ritmikai megoldások,
– változó tempók önállóan és együttesben,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.
Továbbképző 7 – 10 évfolyamok „ A „ és „B"tagozat

A továbbképző évfolyamainak „A" és "B" tagozatos tanulók követelmény rendszere tartalmában és terjedelemben megegyezik a tantervi programokban foglaltakkal.
További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után
„A" tagozat végén
Ismerje a tanuló
– a legfontosabb ütőhangszerek múltját, származását, fejlődését,
– az ütőhangszerek irodalmát.
Legyen képes a tanuló
– szép és kifejező hang képzésére a különféle ütőhangszereken,
– nagyobb lélegzetű, összetett feladatot tartalmazó etűdök és előadási darabok megszólaltatására,
– sűrű, egyenletes, árnyalt dinamikájú tremolo alkalmazására a különböző hangszereken,
– zeneileg és technikailag tudatos, módszeres gyakorlásra, a művek önálló megtanulására,
– értelmes, tagolt, kifejező előadásmódra.
– stílushű előadásmódok alkalmazására kíséret, illetve szóló funkcióban
– poliritmikus, illetve polimetrikus játékra
Rendelkezzék a tanuló
– megfelelő technikai felkészültséggel, előadói és formáló készséggel,
– egyszerű improvizációhoz szükséges képzelőerővel,
– biztos zenei memóriával és koncentrálóképességgel,
– kamarazenéléshez és zenekari játékhoz szükséges lapról olvasási készséggel,
– megfelelő gyakorlási módszerekkel, amelyekkel a megfelelő technikai készenlét gyorsan elérhető,
– tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)
Legyen képes a tanuló
– stílushű előadásmódok alkalmazására zenekarban kíséret–, ill. szóló funkcióban
– poliritmikus, ill. polimetrikus játékra
– a tanuló legyen képes tudását pódiumon is bemutatni közreműködőként, vagy önálló koncertet adni.
Rendelkezzék
– olyan biztos hangszertudással, előadói készséggel, zenei ismeretekkel, amelyek birtokában zenei pályára is irányítható

Művészeti záróvizsga követelményei
A vizsga részei
A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Ütőhangszerek
„A” tagozat - 10 perc,
„B” tagozat - 15 perc.

A vizsga tartalma
„A” tagozat
– Két kisdobgyakorlat, vagy 1 kisdob– és 1 üstdobgyakorlat; Knauer: Kisdobiskola/II. (Hofmeister) rész 16., 18., 35.; Keune: Kisdobiskola (Breitkopf) 84., 135., 148., 161., 176.; Knauer: Üstdobgyakorlatok (Hofmeister) 6., 11., 15., 20. gyakorlat nehézségi szintjén.
– Egy dallamhangszeres mű; Dvořak: Humoreszk, Mozart: Török induló, Weiner: Rókatánc, Haydn: Magyar rondo nehézségi szintjén.
– Egy kamaramű; Bartók Béla: Gyermekeknek, Mikrokozmosz, Evelyn Glennie: Kis imádság, Joplin: Ragtime (Hofmeister) – Percherine, Entertrainer, John O'Reilly: Három epizód, G. d. Monica: Movi–rock, Steve Reich: Zene fadarabokra, Balázs O.: Nyolc trió (EMB 6063)/1 tétel, Siegfried Fink: Trommeltanz/Junior's beat nehézségi szintjén.
– Rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.
A megszólaltatott gyakorlatok száma változtatható, de a vizsgázó ritmus és dallamhangszeres műveket is szólaltasson meg. A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.
– Dobszerelésen tánczenei,– latin,– swing,– vagy rock kíséret, zárlat improvizációkkal, élő vagy rögzített zenei alapra. (A zenemű formájának megfelelő periodikus tagolással.)

„B” tagozat
– Két kisdobgyakorlat vagy 1 kisdob– és 1 üstdobgyakorlat; Knauer: Kisdobiskola/II. (Hofmeister) rész 20., 21., 26., 29., 30.; Keune: Kisdobiskola (Breitkopf) 83., 97., 138., 147., 158.; Knauer: Üstdobgyakorlatok (Hofmeister): 14., 19., 24., 27., 33., 46.; S. Fink: Kisdobszvit (Zimmermann– Marcia nehézségi szintjén.
– Egy skála hármashangzat–felbontással (4#, 4b–től).
– Egy hosszabb lélegzetű mű megszólaltatása dallamhangszeren (pl. barokk szonáta lassú és gyors tétele); J. S. Bach: a–moll partita, Rimszkij–Korszakov: Dongó (Hofmeister), Gounod: Faust/Tánc no.6, Vivaldi: a–moll hegedűverseny, Musser: Etűdök/1 tétel, Bach: Seven chorales/1 korál, Luis Milan: Pavana, Händel: Spanish Royal Marsh, Haydn: Sonata no. 9. Hob XVI/4, W. Kraft: Francia szvit, M. Getano: Multiple Episode, Cserepnyin: Szonatina, S. Fink: Etudes in Jazz nehézségi szintjén.
– Zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.
A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.
– Dobszerelésen bármilyen stílusú leírt, vagy rögtönzött szóló (minimum 32 ütem terjedelemben),

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség (pl. üstdobon keresztütések és kerülések jobbról–balról),
– hangszerkezelés, speciális technikai elemek alkalmazása különböző hangszereken (tremoló, előkék),
– több verővel való játék dallamhangszeren,
– különböző hangszer–kombinációk kezelése, hangszer– és verőváltások alkalmazása,
– előadásmód,
– árnyalt dinamikák alkalmazása, pontos ritmikai megoldások,
– változó tempók önállóan és együttesben,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Megfelelő méretű és akusztikájú, hangszigetelt tanterem, jól hangolt zongorával (pianínóval).
Hangszerállomány:
– 2 xilofon (kétsoros, háromoktávos),
– harangjáték,
– vibrafon,
– marimba vagy basszus metallofon
– 1 nagydob (zenekari), 2 kisdob (húros),
– 5–6 tom–tom, 3–4 bongo,
– 3–4 függesztett réztányér, 1 pár összeüthető réztányér,
– tam–tam vagy/és gong,
– dobfelszerelés,
– „apró” hangszerek: triangulumok, kasztanyett, csörgődobok, claves (több), temple–block–sor, kolompok, fadobok, csörgők, ostor, kereplő stb.,

– lehetőség szerint Orff–hangszergarnitúra (kromatikus dallamhangszerek).

Verők: valamennyi hangszerhez, többféle keménységű, különböző anyagból készült verők.
Megfelelő hangszerállványok, kottatartó (legalább 6 db a kamarázáshoz).
Szerszámok, eszközök a hangszerek javításához, karbantartásához.
Metronóm

Minimális hangszerállomány ütőtanszak indításához:
– 2 dallamhangszer (zenekari méret),
– dobfelszerelés,
– külön húros kisdob,
– „apró” hangszerek (lehetőség szerint).
Az oktatás változatosságára, illetve jellegére való tekintettel a felsorolt kotta anyag csak irányadó, ezt hazai és külföldi kották, illetve zenei darabok megismerésével bővíteni lehet.

Zeneismeret tanszak(szolfézs kötelező)

Általános rész

A szolfézs tanszak a zeneiskola pedagógiai programjában sokrétű feladatot teljesít. A hangszertanítással szerves egységben – a zene megszerettetését, megértését, valamint a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni. A zeneművek élményt nyújtó megismerésén és megértésén túl a tantárgy sajátosságából adódóan a hangsúly a tanítás folyamatában a zenei ismeretek elsajátíttatására, a képesség és készségfejlesztésre, a kreativitás és a tudás alkalmazásának kimunkálására kerül.
A zenei gondolkozás alapjainak kialakítása, elindítása a szolfézstanításnak végső célja elérésében: „A tanuló, hallja, amit lát és lássa, amit hall!"
Ennek függvényében szolfézs tárgy oktatását rugalmasan kell kezelni, mivel a gyakorlatias képzés hozzájárúl, elősegiteni hivatott a hangszeres képzést, a kulcskompetenciák kivánatos fejlsztését.
Fontos új eleme a tantervi követelményeknek a program moduláris szerkezete - a témák azonosítása, a tananyag kiválasztása, és annak tanításának megtervezése egységesen a hangszeres képzéssel. Lényeges, hogy egy modul több variációban készüljön el aszerint, hogy fiatalabb vagy idősebb tanulóknak szánjuk. Iskolánkban a szolfézsoktatás évfolyamonkénti csoportokban folyik, a fiatalabb és idősebb korosztály közös csoportot alkot, nincs lehetőség csoportbontásra. A telephelyeken a zenét tanulók aránylag kis létszáma miatt összevont évfolyamos csoportokat működtetünk. Ebből kifolyólag a rendszerek szintjének megtervezése, felépítése a pedagógus kompetenciája, tapasztalata, óraszervezése érdemben befolyásolja az oktatás folyamatát. A modulok sorrendje és egymásra épülése természetesen az esetek többségében nem véletlenszerű. A kidolgozott modulokhoz több eszközi elemeket, átgondolt módszertani útakat kell alkalmazni a tanórákon összhangban és szorosan együttműködve a hangszeres tanárokkal a pedagógiai koncepció megvalósítása érdekében.
Az előképzős foglalkozások a hangszeres tanulmányokat alapozzák meg. A hangszeres tanulmányok alatt a kötelező tárgy szerepén túl fontos feladata a zenei horizont tágítása, a zene teljességének bemutatása, megkedveltetése. A továbbképző évfolyamok és a választható zenetörténet tantárgy feladata a zeneértés elősegítése.
Az utolsó évek tapasztalatai szerint a negyedik évfolyam befezezésével a tanulók a kötelezően választható tárgyak közül a zenetörténet tárgyát valasztják.
A „B" tagozatos növendékek tekintetében a pályára irányítás és a szakközépiskolai felvételire való előkészítése a cél. Tehetséges növendékeink kis része szakirányú zenei tanulmányait a zeneművészeti szakközépiskolák valamelyikében folytatja, így a továbbképző osztályok „B" tagozatára évek óta nincs kellő számú igény.

A csoportok átlag létszáma 13 fő, a „B" tagozatos növendékek számára viszont jóval kisebb 1-3 fős csoport is szervezhető.
A számonkérés és az értékelés módja:
A tanév során az írásbeli és a szóbeli értékelés tanórák keretében folyamatosan történik. A tanulói teljesítménymérések feladatsorában, a készségszintek megfelelően, valamint korszerű értékelési eszközök, számítógépes szoftverek – Ear Master, Okosdoboz, Wordlwall, Learningapps– által kinált játékos eszköz lehetőségeinek bevonásával történik.
Félévkor az összefoglaló óra keretében szervezzük a szóbeli és/vagy írásbeli mérést.
Év végén a felmérés az tanév utolsó óráinak keretében részekre bontva történik, ezt követi az év végi összefoglaló óra.
Az érdemjegy tükrözze a növendék:
képességeihez mért tudását, fejlődését,
készség-, jártasság- és ismereti szintjét,
kreativitását,
elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazását,
évközi tanulmányi munkáját, a felmérések eredményét.

A tanulmányi munka értékelésében fontosnak tartjük az érdemjegy nevelő és fejlesztő elemeit, mivel az osztályzatnak objektíven tükrözznie kell a tanuló tudásának színtjét és egyben motíváló értéke magasabb teljesítményre ösztönözzön.

A szolfézsnak, mint kötelező tantárgynak két előképző és négy alapfokú évfolyama van, követelményei megegyeznek a szolfézs tantárgy azonos évfolyamainak követelményeivel. Az előképző évfolyamok elvégzése nem kötelező. A 4. évfolyam végén művészeti alapvizsga tehető.

Előképző évfolyamok
Első évfolyam

Fejlesztési feladatok
– Zenei élményanyag gyűjtése énekléssel és játékkal.
– A zene megszerettetése, örömteli művelése.

– A figyelmes zenehallgatás kezdeti lépéseinek kimunkálása.

Az éneklési készség fejlesztése
– Helyes testtartás, levegővétel.
– Kezdőhang átvétele.
– Megfelelő tempóválasztás és tempótartás.
– Éneklés játékkal.
– Éneklés szöveggel emlékezetből.
– Ismert dallami fordulatok éneklése kézjelekkel.
– Önálló dalkezdés.
Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés
– Egyenletes járással ritmusmotívumok megszólaltatása.
– A ritmusértékek neveinek, jeleinek és gyakorlóneveinek elsajátítása: negyed, nyolcad és negyed szünet értékekkel.
– 2/4–es ütem.
– Ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel.
– A „belső mérés" kialakítása.
– Ritmusmotívumok hangoztatása, visszatapsolása, olvasása, ütemekbe helyezése.
– Dalfelismerés ritmusról, ritmusfelismerés dallamról.
– A különböző tempók közötti különbségek érzékelése.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés
– Daltanulás játékkal együtt.
– A belső hallás kialakításának kezdeti lépései.
– Hangmagasság–megfigyelés, magas és mély képzet kialakítása.
– A relatív szolmizáció bevezetése (pentaton, pentachord hangkészletben).
– A dallami jelrendszerek: kéz–, betűjel, hangjegy.
– Hanglépcső, vonalrendszer.
– Az elsajátított hangkészleteken belüli rövid dallamfordulatok kiemelése, gyakorlása.
– Dalfelismerés, dallambújtatás.

A kétszólamúság előkészítése
– Felelgetős játékok, dal és mérő (ritmusosztinátók, ritmuskíséretek, egyszerű dallamosztinátók).
Rögtönzés
– Ritmussorok kiegészítése.
– Kérdés, felelet.
– Mondókák, versek, ritmusok megszólaltatása énekléssel.
– Mozgás és játék rögtönzése.

Zenehallgatás
– A zeneértő és érző képesség fejlesztése.
– Aktív (előkészített) zenehallgatás.
– Alapvető tempó különbségek megfigyelése (gyors–lassú).
– Zajok– zörejek, zenei hang.
– Hangszínek (hangerő) megfigyelése és megkülönböztetése, hangszerek hangjainak felismerése.
– Zenei hangulatok – karakterek hallás utáni megfigyelése.
– A többször hallgatott zeneművek felismerése.

Ajánlott tananyag
Magyar népi mondókák, gyermekversek, gyermekjátékok, gyermekdalok
Zeneszerzők kicsinyeknek írt dalai
Rokon népek dalai
Horváth Istvánné – Smid Anna: Csicsergő 1.(tankönyv, munkafüzet és útmutató)
Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába (könyv és munkafüzet, tanmenet)
József Andrásné – Szmrecsányi Magda: Zenei előképző (tankönyv és munkafüzet, Útmutató)
P. Vesztróczy Judit: Zenei előképző (Ifjúsági Lapkiadó: Muzsikáljunk együtt I.)
P. Vesztróczy Judit: Zenei ABC kicsinyeknek
Kodály Zoltán: Kis emberek dalai
Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat
Forrai Katalin: Ének az óvodában
Forrai Katalin: Jár a baba
Forrai Katalin: Európai gyermekdalok
Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában
Rimóczy Gáborné: Fecske mese (Debrecen, Művelődési Központ kiadványa)

Dobszay László: A magyar dal könyve
Weöres Sándor: Magyar etűdök
Weöres Sándor: Ha a világ rigó lenne
Cini–cini muzsika (Óvodások verseskönyve)
Szabó Helga – Réber László: Te is tudsz énekelni
Szabó Helga: Irány a zene birodalma (MR kiadványa)
Lajtha László: Játékország (a Lajtha László Zeneiskola reprint kiadványa)
Borsai I. – Haider E.: Magyar népi gyermekjátékok
Kiss Áron: Gyermekjáték gyűjtemény
Dimény Judit: Hang–játék
Zenei szoftverek: Ear Master, Fúga

Ajánlott zenehallgatási anyag:
Magyar gyermekdalok és népdalok, népdalfeldolgozások, más népek gyermekdalai szóló, kíséretes vagy kórusfeldolgozásban.
Hangszeres szemelvények (karakter, mesedarabok) lehetőleg élő előadásban.

Követelmények
A „belső" lüktetés fejlesztése.
Az egyenletes lüktetés és a dalritmus különbségeinek megéreztetése.
A negyed, páros nyolcad és a negyed szünet ritmusjeleinek folyamatos olvasása gyakorlónevekkel.
A törzshangok szolmizációs nevének, kézjeleinek ismerete.
A zenére figyelés valamint együttműködési képesség a játékban, éneklésben.

Az év végi beszámoló anyaga
– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

Második évfolyam
Fejlesztési feladatok
– Zenei élményanyag gyűjtése énekléssel, játékkal.
– A magyar gyermekjátékok, dalok és népdalok – mint zenei anyanyelvünk és néphagyományunk – megismerése.
– A zenei készségek megalapozása a 7–9 éves korú gyermekek hangszertanulásához.
– Felkészítés a hangszerválasztásra, a zenére figyelés, a zenehallgatási élmény megteremtése.

Az éneklési készség fejlesztése
– A tiszta intonáció, a helyes zenei hangsúlyok kialakítása.
– A kifejező éneklés igényének felkeltése.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés
– Az egyenletes lüktetés és az ütempárok megéreztetése mozgással (ütemezéssel).
– A negyed, nyolcad, fél, egész, pontozott negyed és fél és egész értékek, szünetjeleik, a szinkópa, éles és nyújtott ritmus elsajátítása gyakorló és zenei nevekkel, jelekkel.
– 2/4–es ütem.
– a 3/4–es lüktetés megéreztetése.
– Szövegek ritmusának megfejtése.
– Ritmusmotívumok olvasása, felismerése.
– Az ütemhangsúlyok érzékeltetése.
– Metrum és ritmus egyidejű megfigyelése.
– Osztinátó, majd ritmuskíséret ismert dalokhoz.
– Ritmusgyakorlatok.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés
– Daltanulás játékkal együtt, illetve hallás után.
– A magas és mély képzet kialakítása.
– A szolmizációs relációk elsajátítása (hétfokúság).
– A dallami jelrendszerek ismerete.
– A szolmizációs hangok kézjele, betűjele és helye a vonalrendszeren.
– Dallamfordulatok gyakorlása a pentaton és hétfokú hangkészletekben.
– Éneklés kézjel után, olvasás betűkottáról és ötvonalas rendszerben kulcs nélkül.
– Dallamfordulatok visszaéneklése.
– Memorizálás hallás után.
– A belső hallás fejlesztése.

A kétszólamúság előkészítése
– Dal és mérő.
– Felelgetős játékok.
– Ritmusosztinátók, ritmuskíséretek.
– Egyszerű dallamosztinátók (dudakíséret).
– Kétszólamú (igen könnyű) gyakorlatok kézjelekről.
– Igen könnyű kánonok – a csoport képességei szerint.
– Kétszólamú ritmusok, ének–kopogós „játékok”.
– Ének, járás, taps, ütőhangszerek kíséretével, változatos csoportosításban.

Zenei ismeretek:
– Hangközök fogalmának bevezetése, kis– és nagy szekund, tiszta oktáv, tiszta kvint.
Formai ismeretek:
– Motívum
– Azonosság, hasonlóság, különbözőség.

Zenei olvasás, írás
– Az íráskészség kialakítása (írástechnika, zenei helyesírás).
– Rövid ritmusmotívumok, könnyű dalok ritmusának lejegyzése ritmusjelekkel (2–4–8 ütem).
– A dó helyének változtatása.
– Tájékozódás a vonalrendszeren.
– Kulcsok, ábécés nevek bevezetése.
– Dallamok, olvasógyakorlatok éneklése szolmizálva, alkalmi hangzókkal betűkottáról és hangjegyekről.
– Memorizálás.
– Könnyű dalok, dalrészletek, dallamok lejegyzése hangonkénti folyóírással vagy emlékezetből, betűkottával, majd hangjegyekkel (2–4–8 ütem).

Rögtönzés
– Zárások megkeresése ritmusokban, dallamokban.
– Hiányos dallamok kiegészítése egy–két hanggal.
– Ritmusfelelgetős, dallamfelelgetős.
– Ütempárhoz ütempár rögtönzése.
– Mondókák, versek megszólaltatása énekléssel.
– Mozgás és játék rögtönzése.

Zenehallgatás
– Hangszínek megfigyelése, megkülönböztetése.
– Emberi hangfajták (gyermek–, női–, férfi).
– Zenei együttesek: énekkar, zenekar.
– Dinamika, előadási módok.
– Különböző karakterek megfigyelése.
– Hangszerek hangja: zongora, hegedű, cselló, furulya (réz– és fafúvósok).
– A dallami azonosság, különbözőség felismerése a zenehallgatási anyagban is.

Zenei kifejezések:
– Ritmus, dallam.
– Ütem, ütemmutató, ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel.
– A megismert ritmusértékek nevei.
– Tempó, mérőütés.
– Osztinátó.
– Hangmagasság, hangköz, hangkészlet, hangsor.
– Pentaton, pentachord.
– A G–kulcs, F–kulcs.
– A törzshangsor.
– A megismert hangközök nevei, jelentésük.
– Motívum, dallamsor.
– Kánon.
– Piano–forte.

Ajánlott tananyag
Lásd: első évfolyam ajánlott anyaga.
Ajánlott zenehallgatási anyag
Válogatás a néphagyomány zenei anyagából. Gyermekdal feldolgozások.
A hangszeres műzene karakterdarabjai. Mesedarabok.

Rövid darabok a hangszeres iskolákból (különböző hangszereken).

Követelmények az előképző évfolyamok elvégzése után
Rendelkezzék a tanuló a zenetanuláshoz szükséges alapvető magatartásformákkal: tudjon zenére figyelni, tudjon együttműködni társaival, tanárával a csoportos éneklésben, játékban.
Tudjon az egyenletes lüktetéshez járni, énekelni. Tudjon önállóan dalt kezdeni.
Ismerje fel kottáról a negyed, nyolcad, fél, egész, pontozott negyedértékű hangokat, a megfelelő szüneteket, valamint a szinkópa, éles és nyújtott ritmust.
Legyen képes 4–8 ütemes ritmust folyamatosan olvasni és hangoztatni.
Tudja alkalmazni a ritmuselemeket 2/4–es ütemekben.
Tudjon lejegyezni rövid ritmusmotívumokat.
Ismerje a szolmizációs neveket, kézjeleket és a hangok viszonyított helyét a vonalrendszeren.
Tudja a dalokat szöveggel és szolmizálva – a zenei tartalomnak megfelelő tempóban, pontos ritmusban, helyes frazeálással – emlékezetből énekelni.
Tudjon rövid zenei egységet (a tanult dallami fordulatok köréből) visszaénekelni.
Ismerje a G–kulcs hangjait, legyen tájékozott a vonalrendszeren.
Ismerje a kis és nagy szekund, tiszta kvint, tiszta oktáv hangközöket.

Az év végi beszámoló anyaga
– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat.

Az első évfolyam tanítási anyagának összeállítása az előképző évfolyamok követelményeinek ismeretét feltételezi.

Első évfolyam

Fejlesztési feladatok
– A zenei élményanyag bővítése.
– A magyar népzene régi stílusú dallamainak megismerése.
– Betekintés a műzene kis formáiba. A zenei értelmezés kezdeti lépéseinek kimunkálása.
– Az előképzőben tanult zenei ismeretanyag ismétlése.
– A készségek megalapozása, fejlesztése a tananyaghoz kapcsolódóan.
– Az abszolút rendszer további gyakorlása.
– A szolfézs és a hangszerjáték kapcsolatának kialakítása.
– A zenehallgatási élmény elmélyítése.

Az éneklési készség fejlesztése
– Helyes testtartás, levegővétel, tiszta intonáció, tempótartás.
– Artikuláció, szövegmondás.
– A tanulók hangterjedelmének fokozatos bővítése.
– Az igényes, szép éneklés kialakítása.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés
– Az előképzőben tanult ritmikai elemek alapos ismétlése.
– A korona, az átkötés, az értéknyújtó pont ismerete.
– A legegyszerűbb ütemek: 2/4, 4/4, 3/4
– Ütemsúlyok (ütemezés).
– A szinkópa, az éles és a nyújtott ritmus ismétlése, elmélyítése.
– A tizenhatodok páros formációi.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés
– Daltanulás hallás után, kézjelről, betűkottáról.
– Az új szolmizációs hangok (relációk) elsajátítása.
– A régi stílusú magyar népdalok jellemzői.
– A tonalitásérzék fejlesztése. a dallamzáró alaphang: lá, és dó.
– A hétfokúság dallamfordulatainak gyakorlása.
– Periodizáló műzenei szemelvények éneklése, memorizálása.
– A belső hallás további kimunkálása: memorizálás belső hallás alapján kézjelről, kottaképről.

A kétszólamúság előkészítő gyakorlatai
– Dallamhoz ritmusosztinátó vagy önálló ritmusszólam megszólaltatása.
– Könnyű kétszólamú művek éneklése (a csoport képességeinek megfelelően válogatott könnyű kánonok,

biciniumok).
Hangközök:
– Tiszta prím, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint, tiszta oktáv.
– Éneklés szolmizálva, építés megadott hangokra.
– Felismerés kottakép és hallás után (hallás után: szekundok, tercek, kvint, oktáv).

Hangzatok:
– Az alaphelyzetű dúr és moll hármashangzatok szerkezete.
– Éneklés szolmizálva mindkét irányban.
– Felismerés hallás után együtthangzásban vagy felbontásban.
– Építés megadott ábécés hangokra a tanult hangnemek alapján.

Hangkészlet, hangsorok, hangnemek
– Alaphang fogalma.
– Tiszta és pien hangos pentatónia.
– Pienhangok (fá, ti, fi), díszítőhangok.
– Módosító jelek, előjegyzések.
– A módosított hangok nevei
– A tanult hangnemek előjegyzéseinek sorrendje írásban is.
– Hétfokúság: dúrok és mollok (eol) 2#, 1b előjegyzésig.
– A párhuzamos hangsorok fogalma.
– A zeneművek hangnemének megállapítása kottakép alapján az eddigi ismeretek felhasználásával.

A formaérzék fejlesztése:
– Részletek, egységek megfigyeltetése: hasonlóság, azonosság, különbözőség, variáns, sorszerkezet.
– A kvintváltás megfigyeltetése.
– A5A5vAAv, illetve A5B5A B sorszerkezetek.
– A helyes frazeálás.

Zenei olvasás – írás
– A helyes kottaírás.
– Ritmusgyakorlatok olvasása.
– Ritmusfordulatok lejegyzése hallás és memorizálás alapján.
– Éneklés betűkottáról, majd ötvonalas rendszerben hangjegyekről, G–kulcsban, abszolút magasságban ábécés nevekkel 2#, 1b előjegyzéssel.
– Dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre, illetve G–kulcsból F–kulcsba (és fordítva).
– Igen könnyű diktálási feladatok.
– Könnyű dalok, dallamok lejegyzése hangonkénti folyóírással, betűkottával G– és F–kulcsban (2–4–8 ütem).
– Transzponálás írásban.

Rögtönzés
– Ritmussorok rögtönzése.
– Megadott ritmikai, dallami fordulatok variálása (szaporítás – ritkítás stb.).
– Megadott több ritmussorból, dallamsorból teljes zenei forma kialakítása.
– Ritmus kiegészítések megadott ütemmutatók alapján.
– Párbeszéd, kérdés–felelet.
– Adott dallamhoz ritmuskíséret.
– Hiányos dallam kiegészítése.

Zenehallgatás
– Különféle kórushangzások.
– Dallam és kíséret, szólamok megfigyelése.
– A hangszerek hangszínének felismerése.
– Dinamikai különbségek megismerése.
– A népzene és műzene.
– A különféle hangulatok, előadásmódok (pl. parlando) megfigyelése.

Zenei szakkifejezések ismerete
– A szolfézs előképzőben tanultakhoz.
– Ütemmutató, ütemsúly, ütempár.
– Alkalmazkodó ritmus.
– Kulcsok. előjegyzések, módosító jelek.
– Pentatónia. díszítőhang, vendéghang (pienhang).
– Hangkészlet, hangsor, hangnem.

– Pentachord, Dur és moll (eol).
– A párhuzamos hangsor fogalma.
– Dallamsorok, alaphang, kvintváltás, szolmizációváltás.
– Ereszkedő dallamvonal.
– Azonosság, variáns, sorszerkezet.
– Szekvencia.
– Periódus.
– Transzponálás.
– Prima volta, seconda volta.
– Solo, tutti.
– Parlando, rubato, tempo giusto.
– Staccato, legato.

Ajánlott tananyag
Régi stílusú magyar népdalok, énekelhető műzenei szemelvények a hangszeres iskolák anyagából is (könnyű barokk és klasszikus táncok).
Könnyű kánonok, biciniumok.
Horváth Istvánné – Smid Anna: Csicsergő II (tankönyv, munkafüzet és Útmutató)
Dobszay László: A hangok világa I. és Útmutató
Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába I.II. (könyv és munkafüzet, tanmenet)
J. Irsai Vera: Szolfézs példatár, Alsófok I.
Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat
Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok
Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán
Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa I.
Bárdos Lajos: 70 kánon
Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok
Forrai Katalin: Európai gyermekdalok
Péter József: 165 kánon
Kocsárné Herboly Ildikó: Többszólamúság, harmónia és forma tanítása az általános iskolában
Szabó Helga: Énekes improvizáció az iskolában
Brukner Adrienn: Énekelni jó!
Laczó Zoltán: Zenehallgatás az általános iskola alsó tagozatában
Balázs Oszkár – Zempléni László: Ritmusgyakorlatok kezdőknek
Lázárné Nagy Andrea: Margaréta (Gyakorló feladatok)
Dalkíséretek I. Szőlő érik (Tankönyvkiadó)
Zenei szoftverek – Ear Master, Fúga.
Drágomirov: Szolfézs
Laduchin: Szolfézs

Ajánlott zenehallgatási anyag:
Eredeti népzenei felvételek gyermekdalok, népdalok.
Gyermekeknek komponált művek Bartók Béla, Kodály Zoltán Bárdos Lajos kórusműveiből.
Szemelvények a tanulók hangszeres anyagából: barokk, klasszikus táncok (különböző hangszereken).
Mese és karakterdarabok.

Követelmény
Tudja a tanuló a dalokat zeneileg igényesen énekelni.
Legyen tájékozott a vonalrendszeren, tudjon G– és F–kulcsban ábécés névvel olvasni.
Ismerje a módosítójeleket, az előjegyzések sorrendjét írásban is mindkét kulcsban 2#, 1b előjegyzésig.
Ismerje a dúr és moll hangsorokat 2#, 1b előjegyzésig.
Ismerje fel és tudja ritmusolvasásban folyamatosan hangoztatni a szinkópát, az éles és nyújtott ritmust, valamint a tizenhatodok páros formációit.
Legyen képes egyszerű, rövid (a tanult zenei anyagnál könnyebb) dallamfordulatokat hallás után szolmizálva visszaénekelni, memorizálni, lejegyezni.
Ismerje a tiszta prím, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint és tiszta oktáv hangközök fogalmát, tudja ezeket kottakép alapján azonosítani.
Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, a kis és nagy terc, a tiszta kvint és tiszta oktáv hangközöket tonális keretben.
Ismerje az alaphelyzetű dúr és moll hármashangzatok felépítését.
Ismerje a régi stílusú népdalok jellemző vonásait.

Félévi és év végi beszámoló anyaga
– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos

és egyéni munkával.
– Feladatsor megoldása.
– Ear Master vagy Fúga szoftver feladatok megoldása.

Második évfolyam

Fejlesztési feladatok
– A zenei ismeret– és élményanyag bővítése.
– A zenei képességek, készségek fejlesztése a szolfézs illetve hangszeres anyaghoz kapcsolódóan.
– Az új stílusú magyar népdalok jellemzőinek elsajátítása.
– A műzene kis formáinak megismerése: elsősorban barokk tánctételek megszólaltatásával.
– Tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben.
– Az aktív, a figyelmes zenehallgatás további kimunkálása, fejlesztése.
– A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.

Az éneklési és intonációs készség fejlesztése
– A népdalok kifejező megszólaltatása.
– A tanulók hangterjedelmének fokozatos bővítése.
– A kétszólamú éneklés kimunkálása.
– Intonációs gyakorlatok.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés
– Az előző évfolyamokban elsajátított ritmusok ismétlése, további gyakorlása, alkalmazása.
– A „kis nyújtott” és „kis éles” ritmus, a negyedértékű triola.
– Negyed felütés.
– 3/8–os ütem.
– Váltakozó ütem.
– A 4/4 – 2/4 és a 3/4 – 2/4 váltás megéreztetése.
– Alla breve.
– Az új stílusú magyar népdalok néhány ritmikai jellegzetessége: alkalmazkodó ritmus, erős és gyenge zárás.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés
– Daltanulás hallás után, valamint kottaképről.
– A fi, szi és ta hang, valamint dallamfordulataik.
– A népdalanyagon belül: dó, lá, ré (mi) és szó alaphangú dalok éneklése.
– A tanult zenei anyag jellegzetes dallamfordulatainak gyakorlása, olvasása és hallás utáni felismerése.
– Az alap és kvint szerepe, kvintváltás felfelé.
– Régi és új stílusú népdalok stílusjegyeinek rendszerezése, összefoglalása az eddigi ismeretek alapján.
– A dúr és moll tonalitás megfigyelése műzenei anyagon.
– A műzene dallamfordulatainak megfigyelése, éneklése, gyakorlása (hármashangzat felbontások, skálamenetek, terclépések, szekvenciák).

A többszólamúság fejlesztése
– Hangközök megszólaltatása két szólamban.
– Intonációs gyakorlatok.
– Kánonok, biciniumok éneklése.
– A többszólamú művek szólammozgásainak énekes megszólaltatása (párhuzamos mozgás, ellenmozgás).

Hangközök:
– Az előző években tanult hangközök további gyakorlása.
– Éneklés szolmizálva, ábécés–s nevekkel mindkét irányban.
– Felismerés hallás után és kottaképről.
– A szext hangköz és a szűkített – bővített kvint elsajátítása.
– A bővített szekund megfigyelése.
– Hangközláncok építése, éneklése.

Hangzatok:
– Az előző évben tanult hármashangzatok további gyakorlása, elsősorban hallási elmélyítése.
– A tanult hangnemek alap–hármashangzatai.

Hangsorok:
– A háromféle moll hangsor elsajátítása, a vezetőhang.
– Dúrok és mollok 3#, 3b előjegyzésig.

A formaérzék fejlesztése
– AA5A5vA, AA5BA, ABBvA, AABA formaszerkezetek.
– A periódus felépítése (előtag, utótag, nyitás, zárás).
– Formai elemzések az elsajátított ismeretek alapján.

Zenei olvasás, írás
– Ritmusgyakorlatok olvasása.
– Ritmusírás énekelt népdalok alapján.
– Hangszeren megszólaltatott egyszerű ritmusú barokk tánctételek ritmusának lejegyzése.
– Könnyű dallamok olvasása (mérővel), memorizálás, lejegyzés.
– Egyszerű periodizáló dallamok memorizálása, lejegyzése.
– Hangközök, hangközláncok lejegyzése betűvel és számmal.
– Hármashangzatok lejegyzése együtthangzás vagy felbontás alapján.
– Új stílusú népdalok lapról éneklése szolmizálva, szöveggel.
– Műzenei szemelvények éneklése szolmizálva és ábécés nevekkel, alkalmi hangzókkal, szöveggel.

Rögtönzés
– Megadott ritmikai, dallami fordulatok variálása.
– Hiányos dallam kiegészítése.
– Megadott dallamsorokból a tanult népdalformák kialakítása.
– Adott dallamhoz ritmuskíséret.
– A tanult népdalokhoz hasonló dallamok rögtönzése.
– AA5A5vA, A5BA, ABBvA formákban, megadott egy vagy több sor alapján.
– Rögtönzés szövegre is.
– Megadott periodizáló dallamrészletek kiegészítése.
– Előtagra utótag rögtönzése (a–av).

Zenehallgatás
– A tanult népdalok felismerése népdalfeldolgozásokban.
– Mozgás, gesztus a zenében.
– Népdalok, népi táncdallamok feldolgozásai, régi magyar táncok.
– Műzenei táncok (elsősorban menüett) megismerése.
– A barokk tánctételek jellemzőinek megfigyelése hallás alapján is.
– A zenekari hangzás megfigyelése, hangszerek hangszínének felismerése.
– A többszólamú művek szólammozgásainak követése: párhuzamos mozgás, ellenmozgás, „pont”, „vonal” stb.

Zenei szakkifejezések ismerete
– Triola. „kis” nyújtott, „kis” éles ritmus.
– Felütés.
– Váltakozó ütem.
– Eol, összhangzatos, dallamos moll, vezetőhang fogalma.
– Az eddigi hangközökön kívül a kis és nagy szext, bővített szekund.
– Parlando, rubato, tempo giusto.
– A régi és új stílusú népdalok.
– Motívum, periódus, szekvencia.
– Kvintoszlop.
– Párhuzamos és ellenmozgás.
– A metronómjelzés.
– A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések valamint a megismert zeneszerzők nevének helyes kiejtése, leírása.

Ajánlott tananyag
A magyar népdalok újabb rétege: pentaton, dúr, háromféle moll, valamint dór (fríg) és mixolid hangkészletű dallamok.
Néhány tánctétel a barokk korból – elsősorban a tanulók hangszeres anyagából (menüett, bourrée, sarabande, rigaudon, gavotte).
Válogatás Bartók Béla Mikrokozmosz c. művéből énekes megszólaltatáshoz (a népdalanyagban megismert zenei jelenségek valamint a többszólamú komponálási technikák megfigyelésére).
Könnyű kétszólamúság: kánonok, biciniumok.
Dobszay László: A hangok világa II. és III. kötet és Útmutatók
Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába I.II. (könyv és munkafüzet, tanmenet)
Lázárné Nagy Andrea: Margaréta
J. Irsai Vera: Szolfézs példatár, Alsófok II.
Kodály Zoltán: Ötfokú zene I–II.

Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok
Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán
Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa I–II.
Bárdos Lajos: 70 kánon
Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok
Szőnyi Erzsébet: Biciniumok
Péter József: 165 kánon
Sulyok Gizella: Pilletánc I. és II. kötet.
Kocsárné Herboly Ildikó: Többszólamúság, harmónia és forma tanítása az általános iskolában
Szabó Helga: Énekes improvizáció az iskolában
Brukner Adrienn: Énekelni jó!
Kezdők zongoramuzsikája sorozat (Purcell, J. S. Bach, Händel stb.)
Kezdők hangszeres kottagyűjteményei, előadási darabjai
Komjáthyné: Zongoraiskola II.
Fantóné – Komjáthyné – Hernádiné: Régi táncok gyermekeknek
Balázs Oszkár – Zempléni László: Ritmusgyakorlatok kezdőknek
Győrffy István: Dallamírási feladatok
Dallamírási feladatok
Zenei szoftverek – Ear Master, Fúga
Drágomirov: Szolfézs
Laduhin: Szolfézs
Ajánlott zenehallgatási anyag
Népdalfeldolgozások (elsősorban a tanult dalokhoz kapcsolódóan).
Szemelvények Bartók Béla Gyermekeknek és Mikrokozmosz című műveiből.
Válogatás Bartók Béla és Kodály Zoltán kórusműveiből.
Barokk táncok. (hangszeres táncok, zenekari tételek).
Mesealakok a zenében.

Követelmény
Tudja a tanuló a dalokat – ezen belül műzenei szemelvényeket – szöveggel, zeneileg igényesen előadni.
Legyen tájékozott a vonalrendszeren, tudjon G– és F– kulcsban folyamatosan ábécés névvel olvasni.
Ismerje fel kottaképről a tanult ritmusképleteket, tudja folyamatosan olvasni, hangoztatni mérőütéssel vagy belső méréssel.
Legyen képes a tanult anyagnál könnyebb, rövid dallamokat szolmizálva visszaénekelni, hallás után lejegyezni, memorizálni.
Ismerje fel a népdalok jellegzetességeit, stílusát (sorszerkezet, hangnem).
Ismerje a dúr és moll hangsorokat 3#, 3b előjegyzésig, tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.
Ismerje az eddig tanult hangközöket, tudja ezeket felépíteni, illetve kottaképről azonosítani.
Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint és tiszta oktáv hangközöket tonális keretben.
Ismerje a dúr, moll alaphelyzetű hármashangzatok felépítését. Ismerje fel hallás után a dúr és moll hármashangzatokat felbontásban vagy együtthangzásban.

Félévi és év végi beszámoló anyaga
– A tanult zenei anyag, a ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
– Feladatsor megoldása.
– Ear Master vagy Fúga szoftver feladatok megoldása.

Harmadik évfolyam

Fejlesztési feladatok
– A zenei élményanyag bővítése.
– Bevezetés a bécsi klasszikus zene forma– és harmóniavilágába európai többszólamú népdalok és műzenei szemelvények alapján.
– Tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben – elsősorban a dúr és moll tonalitáson belül.
– A többszólamúság, társas zenélés készségének fejlesztése funkciós művek alapján.
– A magyar népdalok élményszerű előadása.
– A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.
– Tudatos zenehallgatásra nevelés.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés
– Kis éles, kis nyújtott ritmusok, a nyolcad triola további gyakorlása, alkalmazása.
– A nyújtott és szinkópa ritmusok variánsai.

– Nyolcad és páros tizenhatod felütés.
– 3/8, 6/8. Pontozás, átkötés 6/8–ban.
– A siciliano és a mazurka ritmus jellegzetessége.
– Ritmusgyakorlatok egy és két szólamban.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés
– Daltanulás elsősorban kottaképről.
– Módosított hangok: fi, szi, di, ri és ta gyakorlása népzenei és műzenei olvasási anyagon (szolmizálva és ábécés névvel).
A többszólamú éneklés készségfejlesztése
– Más népek zenéjének többszólamú megszólaltatása.
– Hangszerkíséretes dalok.
– Kánonok.
– Kürtmenetek, hangközmenetek, kétszólamú funkciós részletek megszólaltatása énekléssel és egyéni hangszerjátékkal is.
– T–D–T kapcsolatok megfigyelése.
– Funkciós főhangok éneklése a dallamhoz szolmizálva és ábécés nevekkel.
– A belső hallás és memória fejlesztése.
Hangközök:
– Az előző évben tanult hangközök gyakorlása: felismerés hallás után és kottaképről.
– A szűkített, bővített kvint (oldással) ismertetése.
– Új hangközök: a kis és nagy szeptim, (oldással).

Hangzatok:
– Az alaphelyzetű hármashangzatok felismerése hallás után felbontásban vagy együtthangzásban, építésük, felismerésük kottaképről.
– A hármashangzatok megfordításainak elve.
– Hallásgyakorlatok felbontásban, együtthangzásban.

Hangsorok:
– Dúrok és mollok 4#, 4b előjegyzésig.
– Azonos alapú dúr és moll.
– A hangnemi kitérés és moduláció megfigyeltetése.

A formaérzék fejlesztése
– A periódus felépítése. Nyitás –zárás.
– Kis kéttagú–, háromtagú forma. Rondo forma.
Zenei olvasás, írás
– Olvasógyakorlatok szolmizálva, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel.
– Igen könnyű magyar népdalok lejegyzése.
– Hangközök, hármashangzatok felismerése, lejegyzése együtthangzásban vagy felbontásban.
– Hangközmenetek éneklése felbontással is, lejegyzése memorizálás, hallás után.
– Könnyű periódusok olvasása, memorizálása kottaképről.
– Lejegyzés memorizálás vagy hallás után egy szólamban.
– Igen könnyű funkciós kísérőszólamok megfigyelése, éneklése, lejegyzése betűkottával a dallamhangok alá.

Rögtönzés
– Adott dallamhoz tercmenet, kürtmenet szerkesztése.
– Periódusok kiegészítése: adott előtaghoz utótag (A–Av).
– Periodizáló dallamokhoz egy–egy kísérőhang éneklése.

Zenehallgatás
– Magyar és más népek táncai a műzenében.
– Barokk, klasszikus táncok – elsősorban a tanulók hangszeres darabjaiból.
– A hangszerelés, a dinamika – mint a zenei kifejezés eszközei.
– Dinamika a barokk korban.
– A barokk és bécsi klasszikus zenekar hangszerei.
– A tanult formák, dallami elemek megfigyelése hallás után.

Zenei szakkifejezések ismerete
– Siciliano és mazurka ritmus.
– Azonos alapú dúr és moll hangsor.
– Kvintoszlop.
– Kürtmenet.

– Funkciók.
– Hangnemi kitérés, moduláció.
– Periódus.
– Kéttagú–, háromtagú forma. Triós forma. Da Capo forma.
– Duett, duó, tercett, trió.
– Partitúra.
– A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.

Ajánlott tananyag
Más népek funkciós népzenéje: egyszerű tercelő, kürtmenetes dalok kísérőszólammal vagy hangszerkísérettel (lengyel, francia, német, olasz népdalok).
Könnyű szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből, darabok a tanulók hangszeres anyagából is.
Két–három–négyszólamú könnyű kánonok.
Dobszay László: A hangok világa III. és IV. kötet, Útmutatók
Szigetiné Horváth Zsuzsa – Simonné Sármási Ágnes: Készségfejlesztő gyakorlatok
J. Irsai Vera: Szolfézs példatár II.
Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok
Forrai Katalin: Európai gyermekdalok
Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok
Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán
Szőnyi Erzsébet: Biciniumok
Péter József: 165 kánon
Bárdos Lajos: 70 kánon
Bárdos Lajos: Európa peremén
Bárdos Lajos: Írások népzenénkről
Kerényi M. György: Százszínű csokor
Sulyok Gizella: Pilletánc II.–III.
Laczó Zoltán: Zenehallgatás az általános iskola alsó tagozatában
Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I. (Aelia Sabina Alapítvány, Budapest)
Győrffi István: Dallamírási feladatok
Kezdők zongoramuzsikája (J. S. Bach, Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert, Weber)
Szemelvények a tanulók hangszeres darabjaiból
Dalkíséretek II. Érik a szőlő (Tankönyvkiadó)
Drágomirov: Szolfézs
Laduhin: Szolfézs
Szposzobin: Szolfézs (kétszólamuság)
Dallamírási feladatok
Zenei szoftverek – Ear Master, Fúga.

Ajánlott zenehallgatási anyag:
Magyar és más népek táncai a műzenében (pl. bécsi klasszikus táncok, valamint
F. Chopin, A. Dvořák, B. Smetana, P. I. Csajkovszkij, J. Brahms, M. Ravel művei).
Balett részletek (nemzeti karakter–táncok: mazurka, csárdás stb.).
Szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből: dalok, opera és szimfónia részletek.

Követelmény
Tudja a tanuló a dalokat, illetve a bécsi klasszikus korból a műveket, részleteket stílusosan előadni.
Tudjon folyamatosan 6/8–os ütemben ritmust olvasni.
Egyszerű 4–8 ütemnyi dallamot lejegyezni, memorizálni.
A tanult anyagnál könnyebb dallamfordulatokat kottából szolmizálva, alkalmi hangzókkal, szöveggel megszólaltatni.
Tudja a dúr és moll hangsorokat, vezetőhangokat 4#, 4b előjegyzésig.
Tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.
Ismerje az eddig tanult hangközöket, tudja kottaképről azonosítani és felépíteni.
Ismerje fel hallás után a kis és nagy szext hangközt.
Ismerje fel hallás után az alaphelyzetű dúr, moll, szűkített és bővített hármashangzatokat.
Tudja kottaképről azonosítani és adott hangra szerkeszteni (a tanult hangnemek körében).
Ismerje a dúr és moll hármashangzatok fordításainak nevét, felépítését, a funkciókat.
Ismerje a periódus és a kisformák felépítését.
Ismerje az alapvető tempo és előadási jeleket.

Félévi és év végi beszámoló anyaga
– A tanult zenei anyag, a ritmus és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni

munkával.
– Feladatsor megoldása.
– Ear Master vagy Fúga szoftver feladatok megoldása.

Negyedik évfolyam

Fejlesztési feladatok
– Zenei élményanyag gyűjtése a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből.
– A periodizáló és funkciós zenei ismeretek elmélyítése.
– Betekintés a romantika és a XX. század zenéjébe.
– A tanult magyar népzenei anyag bővítése aszimmetrikus dalokkal.
– Az eddig tanultak rendszerező ismétlése.
– A zenei elemzési képesség fejlesztése.

Hallásfejlesztés és zenei ismeretek
– Átkötés, pontozás gyakorlása.
– Harminckettedek.
– Alla breve további gyakorlása.
– A népzenei anyagban arányok, szimmetriák, aszimmetriák megfigyelése.
– 5/8, 8/8 (3+3+2) gyakorlása ritmusfeladatokkal.
– A módosított szolmizációs hangok további gyakorlása.
– A bővített kvartoldással.
– Alterált hangok, mint a díszítés, és mint a hangnemváltás eszközei.
– A kromatika megfigyelése, kromatikus fordulatok éneklése.
– Késleltetés.
– A hangközök rendszerezése.
– A hangközfordítás elve.
– A tiszta, kis– és nagy hangközök éneklése, felismerése és megnevezése ábécés nevekkel is.
– Hangközmenetek éneklése, szolmizálva, ábécés nevekkel; a hangközök megnevezésével, zenei szerepük megfigyelésével.
– A dúr és moll hármashangzatok fordításai illetve az alaphelyzetű szűkített, bővített hármashangzat gyakorlása oldással.
– Felismerésük hallás és kottakép alapján, építés.
– A dominánsszeptim dúrban és mollban.
– Éneklése oldással szolmizálva.
– A nyolcütemes bécsi klasszikus periódusforma ritmus– és dallamfordulatainak megfigyelése, kiemelése, gyakorlása.
– Dallami variánsok, figuráció.
– A bécsi klasszikus zene funkciós rendjének gyakorlása.
– T–D–T; T–S–D–T kapcsolatok, funkciós jelző basszus hangok.
– Funkciós kísérőszólam éneklése a dallamhoz szolmizálva és ábécés nevekkel.
– Műdalok olvasása zongorakísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).
– Kétszólamú vagy hangszerkíséretes klasszikus művek éneklése a tanult zenei ismeretek megfigyeltetésével.
– Két– és többszólamú vokális művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesek előadásában.
– Kánonok éneklése.
– Hangsorok 6#, 6b előjegyzésig, vezetőhanggal.

A formaérzék fejlesztése
– Zárlatok: fél– és egész–zárlat, álzárlat.
– A klasszikus (és romantikus) dal.
– Két és háromtagú kisformák, visszatéréses típusok megfigyelése.
– Egy rondó, egy variáció és egy szonátaforma formai megismerése.

Zenei olvasás, írás
– Könnyű periódusok lapról éneklése.
– Periódus terjedelmű bécsi klasszikus anyag lejegyzése a tanult hangnemekben.
– Könnyű hangközmenetek éneklése, írása.
– A kétszólamú írás bevezetése: a kísérő szólamban funkciós főhangok.
– Könnyű népdalok lejegyzése (szöveggel is).

Zenehallgatás
– A zenei kifejezés eszközei a bécsi klasszikus korban (stílusjegyek összegyűjtése).
– Hangszín – hangszerelés.
– A ritmikai, dallami és harmóniai elemek szerepének hallás utáni megfigyelése: (alteráció, kromatika, késleltetés,

hangzatfelbontások, funkciók, zárlatok, feszültség – oldás, hangnemi kitérés, moduláció).
– Két és háromtagú kisformák, visszatéréses típusok, egy rondó, egy variáció és egy szonátaforma megismerése zenehallgatás alapján is.
– A bécsi klasszikus zene stílusjegyeinek, jellegzetes műfajainak, előadói apparátusainak megfigyelése a meghallgatott művekben.
– A romantika kifejezési eszközeinek és a XX. század új hangzásvilágának megfigyelése.
– A homofon és polifon szerkesztési mód felismerése hallás után is.

Rögtönzés
– Ritmuskíséretek rögtönzése aszimmetrikus népdalokhoz. Osztinátók.
– Periódus kiegészítése: megadott előtaghoz utótag rögtönzése.
– Periódusok zenei anyagának variálása a megismert ritmikai és dallami elemekkel (hangzatfelbontás, kromatika, késleltetés stb.).
– Funkciójelző basszus szólam rögtönzése ismert periódushoz dúrban, mollban.
Zenei elemzési képesség
– A tanult ismeretek alkalmazása a zeneművek feldolgozása során.
– A stílusjegyek és az alapvető zenei összefüggések megfigyeltetése (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma).

Zenei szakkifejezések ismerete
– Bécsi klasszikusok, Köchel–jegyzék, opusz.
– Kvintkör.
– Hangnemi rokonságok, maggiore–minore, a hangnemi kitérés, moduláció.
– A hangközfordítás elve.
– Tritonusz.
– Alteráció, kromatika.
– Funkciók, funkciós vonzás.
– Késleltetés.
– Kadencia, álzárlat, fél– és egész–zárlat.
– Előjáték, utójáték, visszatérés, Coda.
– Imitáció.
– Orgonapont.
– Hangszeres és vokális zene.
– Dal, ária, opera.
– Szimfónia.
– Kamarazene, duó, duett, trió, tercett, kvartett, kvintett.
– Kisformák.
– Triós forma, szonátaforma, rondóforma, variáció.
– A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.
– Az eddig megismert zenei korok rövid áttekintő ismétlése, kronológiai rendezése, a legfontosabb stílusjegyek kiemelése.

Ajánlott tananyag
Elsősorban bécsi klasszikus (romantikus) hangszerkíséretes dalok, duettek
Szimfónia tételek, hangszeres szonáta, variáció, rondó
Néhány könnyű XX. századi dal, kórusmű vagy énekelhető hangszeres darab
Dobszay László: A hangok világa IV. és V. kötet, Útmutatók
Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok
Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatás a kötetekből)
Kodály Zoltán: Biciniumok
Szőnyi Erzsébet: Biciniumok
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei
Legányné Hegyi Erzsébet: Énektanár képzés Kodály Zoltán pedagógiai művei alapján
Virágos sorozat népdalfüzetei
Péter József: 165 kánon
W. A. Mozart: 30 kánon
Bárdos Lajos: 70 kánon
Molnár Antal: Klasszikus kánonok
Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében
Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I.
Győrffy István: Dallamírási feladatok
Drágomirov: Szolfézs
Laduhin: Szolfézs
Szposzobin: Szolfézs (kétszólamuság)
Dallamirási feladatok

Zenei szoftverek – Ear Master, Fúga.

Ajánlott zenehallgatási anyag:
Szemelvények a bécsi klasszikusok műveiből a szonátaforma, a szimfónia (Menüett tétel), az opera megismeréséhez.
Romantikus dalok, karakterdarabok.
A XX. század zenéjéből néhány vokális és hangszeres mű.
Néhány darab Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatából (aszimmetria).

Követelmény
Tudjon a tanuló emlékezetből bécsi klasszikus, romantikus műveket, szemelvényeket (dal, kánon, műrészlet) zeneileg igényesen előadni.
Tudjon leolvasni, lejegyezni egyszerű, könnyű klasszikus periódust.
Ismerje a dúr és moll hangsorokat 6#, 6b előjegyzésig.
Ismerje az oktávon belüli hangközöket.
Ismerje a négy alaphelyzetű hármashangzatot, a dúr és moll hangzatok fordításait, valamint a dominánsszeptim akkordot.
Tudja ezeket szolmizálva énekelni, felismerni hallás után, ábécés hangokkal megnevezni a könnyebb hangnemekben (3#, 3b.).
Ismerje a funkciós főhangokat dúrban és mollban.
Ismerje a klasszikus zene alapvető stílusjegyeit, a tanult formáit és műfajait.

Félévi és év végi beszámoló anyaga
– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
– A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
– Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).
– Feladatsor megoldása.
– Ear Master vagy Fúga szoftver feladatok megoldása.

Követelmények az alapfokú évfolyamok (4. évfolyam) elvégzése után
Ismerje a tanuló a ritmuselemeket a harminckettedektől az egész értékű kottáig.
Ismerje fel hallás után és kottaképről a szinkópa–, éles– és nyújtott ritmust, valamint az egyszerűbb ritmikai átkötéseket.
Legyen áttekintőképessége a 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8, 2/2 –es ütemekben.
Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben (könnyebb alterációkban is) 4#, 4b előjegyzésig.
Ismerje a:
– pentaton hangsorokat.
– tudja a dúr és moll hangsorokat 6#, 6b előjegyzésig,
– ismerje a háromféle moll hangsort.
Ismerje fel a művek hangnemeit – hangszeres darabjaiban is.
Legyen tájékozott a hangmagassági viszonyokban:
– tudja azonosítani – hangszeres tanulmányaihoz kapcsolódóan is – az oktávon belüli tiszta, kis és nagy hangközöket,
– ismerje fel ezeket kottaképről és hallás után.
Ismerje a bővített szekund, bővített kvart, szűkített és bővített kvint hangközöket; tudja ezeket kottaképről azonosítani.
Ismerje a négyféle alaphelyzetű hármashangzat, a dúr és moll fordítások elvét, valamint a dominánsszeptim– hangzat felépítését.
Legyen képes ezeket hallás után felismerni, és kottaképről azonosítani.
Ismerje a funkciós főhangokat 3#, 3b előjegyzésig.
Ismerje a funkciós vonzást.
Ismerje a hangnemi kitérés és moduláció fogalmát.
Tudjon lejegyezni:
– rövid szótagszámú, tempo giusto magyar népdalt szöveggel,
– két szólamú, igen könnyű műzenei periódust, illetve szólamait hallás után kiegészíteni..
Legyen képes a fentieknek megfelelő nehézségi fokú dallamot lapról olvasni.
Ismerje és tudja kottaképről is azonosítani (hangszeres tanulmányaiban is alkalmazni):
– a magyar népzene stílusjegyeit,
– a periódus fogalmát,
– a kis formákat,
– a triós formát,
– a klasszikus szonátaformát,
– a rondót.
Rendelkezzék a tanulmányai során érintett zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével

(elsősorban a bécsi klasszikus zenében).
Ismerje a leggyakrabban előforduló zenei kifejezéseket.

A művészeti alapvizsga követelményei
A vizsga részei
Írásbeli és szóbeli vizsga

A vizsga tantárgya és időtartama
Szolfézs
Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.
A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 -15 perc.

Az alapvizsga tartalma
Írásbeli vizsga
1. Feladatok a hangköz, hangzat ismeretek köréből hallás után, kottakép és szerkesztés alapján.
– 5 hangköz, 5 hármashangzat lejegyzése hallás után (jelölés betűvel és számmal)
– 5 hangköz, 5 hármashangzat építése megadott hangokra,
– 5 hangköz, 5 hármashangzat felismerése kottaképről.
A tanulók számára adottak azon hangok kottaképe, melyekre a hangközöket, hármashangzatokat építenie kell.

2. Könnyű kétszólamú klasszikus periódus felső szólamának lejegyzése
A zenei részlet 2/4, 3/4 vagy 4/4–es lüktetésű, lehetőleg A–Av felépítésű, modulációt, alterációt, nehezebb hangközlépéseket nem tartalmazó legyen. A tanulók számára a táblán adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel.
A részlet zongorán két szólamban tizenkétszer hangozhat el.
Az írásbeli vizsgához ajánlott feladatlap készítése.

Szóbeli vizsga
1.A vizsgázó:
– tudjon 10 népdalt előadni,
– ismerje azok legfontosabb jellemzőit, stílus jegyeit;

2.A vizsgán a tanuló elemezzen egy választott hangszeres darabot, amellyel kapcsolatban a vizsgabizottság kérdéseket tehet fel a negyedik évfolyam elvégzése utáni követelmények alapján.
Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga értékelése
Az írásbeli vizsga értékelése
1. feladat – teszt: A feladat helyes megoldása, a válaszok pontos, világos jelölése
2. feladat– dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottaírási készség, külalak.

A szóbeli vizsga értékelése.
– a választott zenei anyag élményszerű megszólaltatása
– általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete)
– zenetörténeti tájékozottság
– stílusismeret
– formai ismeretek
– tájékozódás a zenei műfajok között

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Jó minőségű és felhangolt zongora vagy pianínó. Hangjegytábla, szemléltető anyagok, ritmushangszerek.
Megfelelő minőségű audio–vizuális berendezés (magnetofon, DVD, CD–lejátszó)
A stíluskorszakokat megfelelően bemutató, kellő számú és minőségű hangfelvétel, zenei szakkönyv.

Ötödik évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
– A bécsi klasszikus zene periodizáló és funkciós gondolkodásának elmélyítése nagyobb lélegzetű zenei formákban.
– A romantikus zeneirodalom alaposabb megismerése.
– Ismerkedés a XX. századi zene néhány alkotásával.
– A tanult magyar népdalkincs bővítése.

– A többszólamú éneklés hangsúlyosabb megjelenése.

Ismeretanyag és hallásfejlesztés
– Az előző évfolyamban tanult ritmusok további gyakorlása, alkalmazása.
– Nyolcad szinkópa és tizenhatod triola és változataik.
– Augmentálás– diminuálás.
– Klasszikus és romantikus dalok, duettek megszólaltatása kottakép alapján.
– Az alterált fordulatok megfigyelése.
– Az alterációk díszítő vagy hangnemi szerepe.
– Könnyű klasszikus, romantikus és XX. századi dalok, énekelhető szemelvények, kórusművek megszólaltatása.
– A dó váltás alkalmazásának elmélyítése.
– A tonalitás felbomlásának megfigyelése.
Hangközök:
– Az előző évfolyamokban tanult hangközök ismétlése, gyakorlása, hallási elmélyítése.
– A belső hangközhallás intenzív fejlesztése, törekvés a szolmizáció lassú, fokozatos elhagyására.
– A szűkített szeptim hangköz, a nóna és decima hangköz fogalma.
– Hangközmenetek éneklése, szolmizálva, ábécés névvel.
– A hangközök zenei szerepének megfigyelése (alterációk és funkciók).

Hangzatok:
– Az alaphelyzetű hármashangzatok, a dúr és moll fordítások valamint az alaphelyzetű dominánsszeptim hangzat (oldással dúrban, mollban) további gyakorlása, hallási elmélyítése.
– A szűkített hármashangzat megfordításainak felépítése, éneklése oldással dúrban.
– A szűkített szeptimhangzat felépítése, éneklése oldással.
– A dúr és moll hangsor fokaira épített hármashangzatok.
– A funkciós alaphangokra építhető hármashangzatok.

Hangsorok:
– Dúrok, mollok, vezetőhangok 6#, 6b előjegyzésig.
– A modális hangsorok elnevezésének, alaphangjainak ismerete.

A formaérzék fejlesztése:
– Rendhagyó periódusok.
– Álzárlat.
– Egyszerű, két– és háromtagú klasszikus formák éneklése, elemzése.
– A hangnemi kitérés és moduláció megfigyelése (domináns vagy párhuzamos hangnemek).
– A szonáta–, a variációs és a rondóforma ismétlése, további megfigyelése nagyobb lélegzetű zeneművek tételeként.
– A formai ismeretek mélyítése.

Zenei olvasás, írás
– Klasszikus periódusok, egyszerű modulációs zenei részletek éneklése szolmizálva, dó váltással, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel.
– Alterált fordulatok gyakorlása: lapról olvasással, lejegyzéssel.
– Könnyű romantikus és XX. századi dallamok éneklése, memorizálása, (pl. témák a zenehallgatással feldolgozott művekből).
– Műdalok olvasása hangszerkísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).
– Két– vagy többszólamú vokális művek különféle hangszeres együttesekkel is.
– Könnyű periódusok lejegyzése funkciós alsó szólammal, a felső szólamban egy–egy alterált hanggal.
– Egyszerű, rövid XX. századi tonális dallamok, dallamrészletek írása emlékezetből.
– Hangzatok lejegyzése hallás után, felépítés, felismerés kottaképről.
– Kánonok éneklése a klasszikus és romantikus korból.

Rögtönzés
– Dallamokhoz funkciójelző alsó szólam éneklése.
– Egyszerű periódusok zenei anyagának variálása a klasszikus művekben előforduló zenei elemekkel (késleltetés, figuráció, kromatika stb.).
– Periódusok rögtönzése megadott támpontok alapján.

Zenehallgatás
– A zenei kifejezőeszközök megfigyelése a romantikus zenében.
– Új hangnemi rokonságok, harmóniakapcsolatok, formai bővítések.
– A programzene eszközeinek felismerése: a hangulati elemek előtérbe kerülése, a zenekari hangzás bővülése.
– Új hangszerek, hangszínek megjelenése.

– A programzene és a társművészetek kapcsolata.
– A tonalitás felbomlása.
– A XX. századi zene hangzásvilágának megfigyelése (pl. impresszionizmus).
– A zenei formák változásainak megfigyelése.
– Stílusfelismerések zenehallgatás alapján.
A zenei elemzési képesség fejlesztése
– A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése a bécsi klasszikus zenében.
– Az alapvető zenei összefüggések felismertetése (ritmika, dallam, harmónia, funkció, forma).
– A kisformák és a triós forma önálló elemzése kottakép (és hallás) alapján.
– Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatából megismert fordulatok megfigyelése (pl. növekedés, fogyás, pont, vonal, moll és dúr bitonalitása stb.).

Zenei szakkifejezések ismerete
– Komplementer, osztinátó ritmus.
– Modális hangsorok.
– A hangnemek rokonsága, tercrokonság, enharmónia.
– Tonalitás, atonalitás, bitonalitás.
– Főhang, váltóhang, átmenőhang, figuráció, körülírás, késleltetés, előlegezés.
– A bővült periódusok: külső és belső bővülés.
– Zárlatok (gyenge, erős, stb), álzárlat.
– A szonáta– és a variációs forma.
– A klasszikus szimfónia tételrendje.
– Az opera dramaturgiai felépítése, zenei részei.
– A szimfonikus költemény.
– Tempó– és előadási jelzések: az elsajátított zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag
Dobszay László: A hangok világa V. kötet és Útmutató
Agócsy László: Zenei olvasókönyv
Molnár Antal: Klasszikus kánonok
Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!
Péter József: 165 kánon
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorló füzetei
Németh Rudolf – Nógrádi László – Puster János: Szolfézs antológia
Forrai Miklós: Duettek I–II.
Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)
Szabolcsi Bence: Zenetörténet
L. Bernstein: Hangverseny fiataloknak
A. Schönberg: A zeneszerzés alapjai
Frank Oszkár: Alapfokú zeneelmélet
Frank Oszkár: Hangzó zeneelmélet
Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében
Frank Oszkár: A klasszikus moduláció
Frank Oszkár: Schubert dalok

Ajánlott zenehallgatási anyag:
Klasszikus szonáták, szimfóniák, versenyművek tételeinek elemző feldolgozása zenehallgatással.
A zenei kifejező eszközök megfigyelése a programzene alkotásaiban: válogatás a romantikus dalokból, kis formákból (F. Schubert: dalok, táncok, Moments musicaux darabjai, részletek R. Schumann: Jugendalbum című művéből)
Egy dalciklus (pl. Schubert: Die schöne Müllerin) vagy egy szimfonikus költemény meghallgatása, feldolgozása (pl. Muszorgszkij: Egy kiállítás képei)
Romantikus opera részletek.
A XX. századi művek hangzásvilágának bemutatása (pl. Bartók Béla kórusművei, válogatott szemelvények a Mikrokozmosz–ból, Kodály Zoltán: Epigrammák c. művéből, B. Britten népdalfeldolgozásai) alapján.

Követelmény
Tudja a tanuló a bécsi klasszikus és romantikus dallamokat kotta nélkül stílusosan énekelni, szöveggel előadni (a tanár, a csoporttárs vagy saját zongorakíséretével).
Tudja a hangnemeket 6#, 6b előjegyzésig.
Ismerje az oktávon belüli hangközöket.
Tudja a hármashangzatokat és fordításaikat (a bővített hármashangzatot alaphelyzetben), valamint a dominánsszeptim– akkordokat 3#, 3b hangnemekben elhelyezni.
Ismerje fel hallás után a dúr és moll hármashangzatok megfordításait, valamint a dominánsszeptim–akkordot.

Ismerje a szűkített szeptim– hangzat felépítését.
Tudjon – a tanultaknál jóval könnyebb dallamot – lapról olvasni.
Legyen képes a tanult anyagnál könnyebb periódus terjedelmű dallamot szólam kiegészítésekkel lejegyezni funkciót jelző basszussal együtt.
Tudjon megadott könnyű, periódusterjedelmű dallamot befejezni.
Ismerje a klasszikus, romantikus kor fontosabb zenei stílusjegyeit.
Tudjon felsorolni a megismert zenei korokból zeneszerzőket, műveket.
Ismerje a megtanult zenei formák jellemzőit.
Tudja ismereteit a hangszeres repertoárja elemzésére is alkalmazni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
– A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
– Egy klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).
– Stílusfelismerés hangzó anyag alapján.

Hatodik évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
– A zenei élményanyag bővítése.
– Betekintés a reneszánsz zene művészetébe.
– A barokk zene stílusjegyeinek, főbb műfajainak, zeneszerzőinek alaposabb megismerése.
– További ismerkedés a XX. századi zene hangzás– és formavilágával, elsősorban a folklórizmus és a neoklasszicizmus törekvéseivel (valamint a dodekafónia és más irányzatokkal a csoport képességeitől függően).
– A hat évfolyam műzenei és népzenei ismeretanyagának ismétlése, rendszerezése.
– Az önálló elemzői munka készségének fejlesztése.

Ismeretanyag és hallásfejlesztés
– Reneszánsz vokális és hangszeres művek, barokk áriák, táncformák, színpadi betétdalok, vokális és énekelhető hangszeres művek, szemelvények, énekes megszólaltatása kottakép alapján.
– A jellegzetes barokk fordulatok (komplementer ritmika, hemiola – imitáció, szekvencia, ellenmozgás) megfigyeltetése, felismerése.
– A művek harmóniai vázának megszólaltatása hangközmenetek, hangzatmenetek éneklésével.
– Homofon és könnyű polifon többszólamúság éneklése és kamarazene–szerű megszólaltatása (a tanulók hangszeres előadásában).
– Kánonok éneklése, megszólaltatása hangszerekkel is.
– A XX. századi művek éneklése, hangszeres megszólaltatása, feldolgozása során a pentatónia, a modális hangsorok, egészhangú skála, akusztikus skála, kvartépítkezés, bitonalitás, tizenkétfokúság, cluster megfigyelése, felfedezése.

Hangközök:
– A hangközök további gyakorlása, hallási elmélyítése. a hangközök rendszerezése.
– A szűkített kvart fogalma.
– Az enharmónia.

Hangzatok:
– Az eddigiek gyakorlása, elsősorban hallási elmélyítése.

Zenei olvasás, írás
– Reneszánsz zenei szemelvények, moduláló barokk és bécsi klasszikus dallamok olvasása.
– Könnyű XX. századi szemelvények éneklése.
– A zenei íráskészség segítése hallás utáni elemzésekkel.
– Könnyű barokk és klasszikus kétszólamúság lejegyzése hallás után.
– Memorizálás kottakép valamint hallás után.

Rögtönzés
– Dallam– és ritmus kiegészítés.
– Adott dallamhoz funkciós basszus éneklése.
– Dodekafon dallamok szerkesztése, komponálása hangszeren.
– XX. századi effektusok kipróbálása hangszeren.

Zenehallgatás
– A reneszánsz zene harmóniáinak, szerkesztésmódjának megfigyelése, hangszereinek bemutatása, felismerése a hallgatott művekben.

– A régi barokk hangszerek jellegzetes hangzásának megismerése.
– A barokk zenekar hangszerei. Continuo.
– A zenekar concertáló szólamcsoportjainak megfigyelése hallás után.
– A zenei dramaturgia az oratórikus művekben.
– A barokk táncok a szvitekben.
– A barokk variáció megfigyelése zenehallgatással.
– A XX. század néhány kiemelkedő magyar alkotásának elemző megismerése, a magyar népzenei elemek megfigyelése e művekben.
– A zeneművészet korszakainak összefoglaló rendszerezése.
– Stílusfelismerések zenehallgatás alapján.

Zenei szakkifejezések ismerete
– Hemiola, komplementer ritmus.
– Számozott basszus, continuo.
– Imitáció, tonális és reális válasz. Fuga.
– Motetta, madrigál, mise.
– Tonalitás, bitonalitás, politonalitás.
– Akusztikus skála, egészhangú skála, tizenkétfokúság, cluster.
– Szvit, opera, kantáta, oratórium, korál, recitativo, ária.
– A barokk versenymű. concerto grosso, concertálás.
– A szvit és a barokk táncok (allemande, courante, sarabande, gigue, menüett, gavotte).
– Barokk variáció (passacaglia, chaconne, folia).
– Tempó– és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Zenei elemzési képesség
– Az alapvető zenei összefüggések felismerése, (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma), a zenei gondolkodás és elemzési képesség alakítása hallás és kottaképi megfigyelés alapján.
– Önálló elemzés (pl. klasszikus kis formák elemzése lehetőleg hallás után, nagyobb lélegzetű formák elemzése kottakép alapján, tanári irányítással).

Ajánlott tananyag
Magyar népdalok.
Reneszánsz kórusművek, hangszeres táncok énekelhető szemelvényei.
Dobszay László: A hangok világa VI. kötet és Útmutató
Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!
Németh Rudolf – Nógrádi László – Puster János: Szolfézs antológia
Kodály Zoltán: 15 kétszólamú énekgyakorlat
Kodály Zoltán: 66 kétszólamú énekgyakorlat
Kodály Zoltán – Vargyas Lajos: Magyar népzene
Dobszay László: A magyar dal könyve
Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I–II.
Forrai Miklós: Duettek I–II.
Bartók Béla: Mikrokozmosz
Bartók Béla: Gyermekeknek
Bartók Béla: 27 egyneműkar
Kodály Zoltán: Gyermek– és nőikarok
Máriássi István: Bevezetés a barokk zene világába
Agócsy László: Bach olvasókönyv
Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében
Frank Oszkár: A funkciós zene harmónia– és formavilága
Frank Oszkár: A klasszikus moduláció
Frank Oszkár: Bevezetés a Mikrokozmosz világába
Kortárs zeneszerzők hangszeres darabjai a tanulók repertoárjából
Párkai István: Modern kórusetűdök (Népművelési Intézet)
Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I–II.
Nógrádi László – P. Vesztróczi Judit – Szatmári Judit: Muzsikáljunk együtt, Szolfézs 8 (kazetta és munkafüzet)
Győrffy István: Dallamírási feladatok
Barokk hangszeres és oratórikus művek, áriák, színpadi betétdalok, opera részletek. (Válogatva J. S. Bach, H. Purcell, G. F. Händel, A. Vivaldi műveiből)

Ajánlott zenehallgatási anyag:
Barokk zene régi hangszereken.
XX. századi nagyobb lélegzetű mű illetve műrészlet feldolgozása.
(pl. C. Debussy: A tenger, Bartók Béla: Concerto, Kodály Zoltán: Psalmus Hungaricus, I. Sztravinszkij: Petruska).

Követelmény
Tudjon a tanuló kotta nélkül öt magyar népdalt, öt reneszánsz, barokk vagy klasszikus dallamot és egy művet a XX. század könnyen énekelhető szemelvényeiből, a megismert művek témáiból (elsősorban Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből).
A megszólaltatás legyen zeneileg pontos, stílusos, muzikális.
Ismerje a kvintkört, tudja a hangsorokat 7#, 7b előjegyzésig.
Tudjon olvasni, írni, tájékozódni 5#, 5b előjegyzésig.
Tudjon egyszerű barokk vagy klasszikus periódust lapról énekelni, kottakép, vagy hallás után memorizálni és lejegyezni.
Ismerje a hangközöket, hármashangzatokat és fordításaikat.
Legyen alapvető stílusismerete a zenetörténeti korokról.
Legyen képes önállóan gyakorolni és tanulni.
Megszerzett tudását tudja alkalmazni a hangszertanulásban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
– A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
– Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).
– Stílusfelismerés hangzó anyag alapján.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
– A zenei élményanyag bővítése.
– Bevezetés a klasszikus zene forma– és harmóniavilágába európai többszólamú népdalok, majd műzenei szemelvények megismerése.
– Tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben – főképpen a dúr és moll tonalitáson belül.
– A többszólamúság, társas zenélés készségének fejlesztése funkciós művek alapján.
– A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.
– A zenei pályára készülő tanulók intenzív felkészítése.
Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés
– Kis éles, kis nyújtott ritmusok és a nyolcad triola további gyakorlása.
– Nyolcad és tizenhatod felütés.
– 3/8, 6/8. Pontozás, átkötés 6/8–ban is.
– Ritmusmotívumok írása emlékezetből, hallás után 6/8–ban is.
– A mazurka és siciliano ritmus jellemzőinek megfigyelése.
– Ritmusgyakorlatok egy és két szólamban.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés
– A módosított hangok: fi, szi, di, ri és ta gyakorlása népzenei és műzenei olvasási (vagy memoriter) anyagon.
– Az alterált hangokkal dallamfordulatok visszaéneklése hallás után.
– Más népek népzenéjének többszólamú megszólaltatása.
– Hangszerkíséretes dalok (tanári kísérettel).
– Kánonok éneklése.
– Kürtmenetek, hangközmenetek, kétszólamú funkciós részletek megszólaltatása énekléssel és egyéni hangszerjátékkal is.
– T–D–T, T–S–D–T kapcsolatok.
– Funkciós főhangok éneklése a dallamhoz szolmizálva és ábécés nevekkel.

Hangközök:
– Az előző évben tanult hangközök gyakorlása, felismerés hallás után és kottaképről. Építés.
– Új ismeretek: a kis és nagy szeptim, oldással.
– Bővített kvart, szűkített, bővített kvint, oldással.
– A hangközök megfordításai.
– Könnyű hangközmenetek feldolgozása énekléssel.

Hangzatok:
– Az alaphelyzetű hármashangzatok felismerése hallás után felbontásban vagy együtthangzásban.
– Építésük, felismerésük kottaképről.
– A hármashangzatok megfordításának elve, a dúr és moll hangzat fordításai.
– Hallásgyakorlatok felbontásban, együtthangzásban.

– A dominánsszeptim hangzat megfigyelése.

Hangsorok:
– Dúrok, mollok, vezetőhangok 4#, 4b előjegyzésig.
– Azonos alapú dúr és moll.
– A hangnemi kitérés és moduláció megfigyeltetése.

A formaérzék fejlesztése:
– A periódus részeinek, zenei anyagának értelmezése, nyitás – zárás.
– Kis kéttagú–, háromtagú forma, triós forma.
– A kisformák hallás utáni felismerése.
Zenei olvasás, írás
– Olvasógyakorlatok szolmizálva, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel.
– Könnyű régi stílusú és új stílusú magyar népdalok lejegyzése.
– Hangközök, hármashangzatok felismerése, lejegyzése együtthangzásban vagy felbontásban.
– Hangközmenetek éneklése felbontással is, lejegyzése hallás után.
– Könnyű periódusok olvasása, memorizálása kottaképről, – írás emlékezetből vagy hallás után.
– A helyes kétszólamú kottaírás.

Rögtönzés
– Adott dallamhoz tercmenet, kürtmenet szerkesztése.
– Periódusok kiegészítése: zárások, adott előtaghoz utótag (A–Av, A–B).
– Periodizáló dallamokhoz egy–egy kísérőhang éneklése.

Zenehallgatás
– Magyar és más népek táncai a műzenében.
– Barokk, klasszikus táncok – elsősorban a tanulók hangszeres darabjaiból.
– A hangszerelés, a dinamika – mint a zenei kifejezés eszközei.
– A kamarazenekar, a szimfonikus zenekar a bécsi klasszikus korban.

Zenei szakkifejezések
– Augmentálás, diminuálás.
– Mazurka és siciliano ritmus.
– Azonos alapú dúr és moll hangsor.
– Kvintoszlop.
– Kürtmenet.
– Funkciók.
– Hangnemi kitérés, moduláció, orgonapont.
– Periódus, kéttagú–, háromtagú forma, triós forma, Da Capo.
– Duett, duó, tercett, trió.
– Partitúra.
– A régi stílusú és új stílusú népdalok.
– A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.

Ajánlott tananyag
Más népek funkciós népzenéje: egyszerű tercelő, kürtmenetes stb. kísérőszólammal vagy hangszerkísérettel.
Könnyű szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből, darabok a tanulók hangszeres anyagából is.
Két–három–négyszólamú könnyű kánonok.
Dobszay László: A hangok világa III. és IV. kötet, ÚtmutatóK
Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I. II.
Bárdos Lajos: Írások népzenénkről
J. Irsai Vera: Szolfézs példatár II.
Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok
Forrai Katalin: Európai gyermekdalok
Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok
Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán
Szőnyi Erzsébet: Biciniumok
Szőnyi Erzsébet: A zenei– olvasás írás gyakorlófüzetei
Péter József: 165 kánon
Bárdos Lajos: 70 kánon
Bárdos Lajos: Európa peremén
Németh– Nógrádi– Puster: Szolfézs antológia
Kerényi M. György: Százszínű csokor

Sulyok Gizella: Pilletánc II.–III.
Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I. (Aelia Sabina Alapítvány, Budapest)
Györffy István: Dallamdiktálás
Kezdők zongoramuzsikája (J. S. Bach, Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert, Weber)

Ajánlott zenehallgatási anyag:
Magyar és más népek táncai a műzenében (elsősorban a bécsi klasszikusok hangszeres táncai, valamint F. Chopin, A. Dvořák, B. Smetana, P. I. Csajkovszkij, J. Brahms, M. Ravel művei).
Szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből: dalok, opera és szimfónia részletek.

Követelmény
Tudjon a tanuló tíz dallamot, kánont, dalokat más népek zenéjéből, illetve a bécsi klasszikus korból előadni. A megszólaltatás legyen stílusos és muzikális.
Tudjon folyamatosan 6/8–os ütemben ritmust olvasni, egyszerű 4–8 ütem terjedelmű dallamot lejegyezni, könnyű 4–8 ütem terjedelmű dallamot memorizálni.
Dalokat, dallamfordulatokat kottából énekelni szolmizálva, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel a tanult hangnemekben.
Tudjon magyar népdalokat szöveggel lejegyezni.
Tudja a dúr, moll hangsorokat (vezetőhangokat) 4#, 4b előjegyzésig, tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.
Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint, kis és nagy szext, kis és nagy szeptim és tiszta oktáv hangközöket.
Tudja kottaképről azonosítani és felépíteni a kis és nagy szeptim, a bővített kvart, a szűkített és bővített kvint hangközöket.
Ismerje fel hallás után az alaphelyzetű dúr, moll, szűkített és bővített hármashangzatokat; tudja kottaképről azonosítani és adott hangra szerkeszteni.
Ismerje a funkciókat, a periódus és a kisformák felépítését.
Ismerje a bécsi klasszikus zeneszerzőket.
Tudja ismereteit alkalmazni hangszertanulása során is.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
– A tanult zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
– Zenei élményanyag bővítése.
– A periodizáló és funkciós zenei gondolkodás megismertetése a bécsi klasszikusok művei alapján.
– A többszólamú éneklési készség fejlesztése.
– A tanult magyar népzenei anyag bővítése modális és a dunántúli pentaton hangkészletű dalokkal.
– A zenei elemző képesség fejlesztése.
– A zenei pályára készülők emeltszintű felkészítése.

Zenei ismeretek és hallásfejlesztés
– Az előző évek készségfejlesztési eredményeinek átfogó (globális) alkalmazása.
– A belső hallás és a zenei memória további intenzív fejlesztése.
– Átkötés, pontozás, harminckettedek elsajátítása, gyakorlása.
– Az alla breve további gyakorlása.
– A népzenei anyagban arányok, szimmetriák, aszimmetriák megfigyelése.
– 5/8, 8/8 (3+3+2) gyakorlása ritmusfeladatokkal.
– Műdalok éneklése zongorakísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).
– Kétszólamú vagy hangszerkíséretes klasszikus művek éneklése, megfigyeltetése, elemzése.
– A módosított szolmizációs hangok gyakorlása (di, ri, fi, szi, ta, ma) hangok énekléssel, különböző fordulatokban.
– Alterált hangok, mint a díszítés, és mint a hangnemváltás eszközei.
– A kromatika megfigyelése.
– Kromatikus fordulatok gyakorlása énekléssel: lapról olvasási anyagban és hallás után.
– A késleltetés megismertetése.
– A nyolcütemes klasszikus periódusforma dallam– és ritmusfordulatai.
– Dallami variánsok, figuráció.
– Könnyű hangközmenetek éneklése szolmizálva és ábécés névvel.
– Hangközmenetek megszólaltatása egyéni éneklés és zongora együtthangzásával is. Transzponálás a tanult hangnemekbe.

– A klasszikus dúr és moll zene funkciós rendjének gyakorlása.
– T–D–T; T–S–D–T kapcsolatok.
– T–D funkcióváltás felismerése hallás után.
– Funkciós kisérőszólam éneklése a dallamhoz, szolmizálva és ábécés nevekkel.
– A funkciójelző basszus árnyaltabb használata.
– Maggiore– minore kapcsolatok, dallamok transzformálása.
– Kitérés, moduláció a domináns hangnembe.
– Két– és többszólamú vokális művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesekkel is.
– A hangközök rendszerezése.
– A tiszta, kis és nagy hangközök éneklése, felismerése és megnevezése ábécés nevekkel az eddigi hangnemekben.
– A bővített kvart és szűkített kvint éneklése oldással a tanult hangnemekben.
– Könnyű hangközmenetek éneklése szolmizálva, megnevezése ábécés nevekkel, lapról olvasása, írása hallás után.
– A dúr és moll hármashangzatok alaphelyzetben és fordításokban.
– A szűkített és bővített hármashangzatok alaphelyzetben, oldással.
– A dominánsszeptim oldással dúrban és mollban; éneklés szolmizálva és ábécés nevekkel, felismerés felbontásban vagy együtthangzásban, felismerés kottakép alapján is, építés.
– A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése.
– Dúr és moll hangsorok 5#, 5b előjegyzésig.
– Modális hangsorok elsajátítása, felismerése kottakép alapján.

A formaérzék fejlesztése:
– Zárlatok: fél– és egész–zárlat. álzárlat.
– A klasszikus (és romantikus) dal, a két– és háromtagú kis formák, visszatéréses típusok megfigyelése.
– Triós forma, rondó–, szonátaforma megismerése (könnyű szonatinákon keresztül).

Zenei olvasás, írás
– Könnyű periódusok lapról éneklése.
– Könnyű hangközmenetek lejegyzése hallás után.
– A kétszólamú írás bevezetése (a kísérő szólamban funkciós főhangokkal).
– Könnyű periódusok lejegyzése (funkciót jelző basszussal).
– Népdalok lejegyzése szöveggel, énekes diktálás után.
– A kétszólamú művek megszólaltatása ének–hangszer előadásban is.

Zenehallgatás
– A ritmikai, dallami és harmóniai elemek szerepe a zenei kifejezésben (alteráció, késleltetés, hangzatfelbontások, kromatika, funkciók, zárlatok: feszültség – oldás, hangnemi kitérés, moduláció).
– A bécsi klasszikus zene előadói gyakorlatának megfigyelése.
– A szonátaforma megismerése, elemzése zenehallgatással is.
– A kis formák felismerése hallás után.

Rögtönzés
– Ritmuskíséret rögtönzése aszimmetrikus népdalokhoz.
– Osztinátók.
– Periódus kiegészítése: megadott előtaghoz utótag rögtönzése (A–Av, A–B).
– Periódusok zenei anyagának variálása a megismert ritmikai és dallami elemekkel (hangzatfelbontás, kromatika, késleltetés stb.).
– Funkciójelző basszus szólam rögtönzése ismert periódushoz dúrban, mollban.

A zenei elemző képesség fejlesztése:
– A tanult ismeretek alkalmazása a zeneművek feldolgozása során.
– A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése.
– A stílusjegyek és az alapvető zenei összefüggések megfigyeltetése (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma).

Zenei szakkifejezések ismerete
– Hangnemi rokonságok, maggiore– minore, a hangnemi kitérés, moduláció.
– Hangközfordítások, hangzatfordítások.
– Tritonusz.
– Figuráció.
– Alteráció, kromatika.
– Funkciók, funkciós vonzás, funkciós főhangok.
– Késleltetés.
– Kadencia, fél– és egész–zárlat, álzárlat.
– Előjáték, utójáték, visszatérés, coda.

– Homofon, polifon szerkesztési mód.
– Imitáció.
– Orgonapont.
– Hangszeres és vokális zene.
– Dal, opera, ária, szimfónia.
– Kamarazene, duó, duett, trió, tercett, kvartett, kvintett.
– Kisformák.
– Triós forma, szonátaforma, rondóforma, variáció.
– Bécsi klasszikusok, Köchel–jegyzék, opus.
– A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.

Ajánlott tananyag
Bécsi klasszikus hangszerkíséretes dalok, duettek.
Jól énekelhető szemelvények (témák) a szonátaforma, a szimfónia menüett tételének (triós forma) és az opera és a kamarazene megismeréséhez.
Könnyű XX. századi dal, kórusmű vagy éneklésre alkalmas hangszeres darab.
Kodály Zoltán: Biciniumok
Darabok Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatából.
Dobszay László: A hangok világa IV. és V. kötet, Útmutatók
J. Irsai Vera: Énekeljünk, muzsikáljunk
Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény
Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok
Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)
Kodály Zoltán: Biciniumok
Szőnyi Erzsébet: Biciniumok
Szőnyi Erzsébet: A zenei olvasás írás gyakorlófüzetei
Német–Nógrádi–Puster: Szolfézs antológia
Legányné Hegyi Erzsébet: Énektanár képzés Kodály Zoltán pedagógiai művei alapján
Molnár Antal: Klasszikus kánonok
Péter József: 165 kánon
W. A. Mozart: 30 kánon
Bárdos Lajos: 70 kánon
Molnár Antal: Klasszikus kánonok
Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében
Győrffy István: Dallamírási feladatok
Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I.

Ajánlott zenehallgatási anyag:
J. Haydn, W. A. Mozart, L. Beethoven dalok, hangszeres táncok. Kamaraművek. Opera részletek.
Hangszeres szonáta és rondó megfigyelése hallás után is.

Követelmény
Tudjon a tanuló tíz bécsi klasszikus dallamot, öt magyar népdalt és két Kodály biciniumot énekelni.
A megszólaltatás legyen stílusos és muzikális.
Ismerje a kvintoszlopot 5#, 5b előjegyzésig.
Ismerje fel hallás után a tanult hangközöket, tudja azokat felépíteni a tanult hangnemekben.
Tudjon lejegyezni egyszerű hangközmenetet.
Ismerje fel hallás után a négyféle hármashangzatot, a dúr és moll hármashangzatok fordításait valamint a dominánsszeptim hangzatot.
Tudja megadott hangnemben énekelni ábécés nevekkel és felismerni kottaképről is.
Ismerje a funkciós főhangokat dúrban és mollban.
Tudja az ezekre építhető hármashangzatokat.
Ismerje fel a T–D funkcióváltozást hallás után.
Tudjon könnyű, funkciós főhangokkal kísért kétszólamú dallamot lejegyezni,
Tudjon könnyű dallamot lapról olvasni szolmizálva és ábécés nevekkel,
Tudjon könnyű periódusnyi dallamot memorizálni kottakép vagy hallás alapján.
Tudja használni a zenei szakkifejezéseket.
Ismereteit tudja alkalmazni hangszeres tanulmányai során is.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
– A memoriter anyag egyéni bemutatással.
– A műzenei szemelvények, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
– A bécsi klasszikus zene periodizáló és funkciós gondolkodásának elmélyítése nagyobb lélegzetű formákkal.
– Betekintés a romantikus zeneirodalomba.
– Ismerkedés a XX. századi zene hangzásvilágával.
– Az eddig elsajátított magyar népdalkincs bővítése.
– Tudatos zenehallgatásra nevelés.

Ismeretanyag, hallásfejlesztés
– Az előző évfolyamban tanult ritmusok további gyakorlása, alkalmazása.
– Nyolcad szinkópa, tizenhatod triola és változataik, szinkópaláncok, ritmusgyakorlatok.
– Augmentálás, diminuálás.
– Aszimmetrikus ritmusok megfigyelése, gyakorlása, elsajátítása.
– Klasszikus és romantikus dalok, duettek, megszólaltatása.
– Klasszikus kánonok éneklése.
– Alterált fordulatok gyakorlása lapról olvasással, memorizálással.
– Az alterációk szerepének megfigyelése, enharmónia.
– Könnyű klasszikus, romantikus és XX. századi dalok, énekelhető szemelvények, kórusművek elsajátítása olvasással, énekléssel, memorizálással.
– Két– vagy többszólamú vokális művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesekkel is.

Hangközök:
– A szűkített szeptim, a nóna és decima hangköz fogalma, gyakorlása.
– A belső hangközhallás intenzív fejlesztése, törekvés a szolmizáció, fokozatos elhagyására.
– Hangközmenetek (hangnemi kitéréses is) éneklése, szolmizálva, ábécés névvel.
– A hangközök zenei szerepének megfigyelése (alterációk és funkciók).
– A dallam és funkciós kíséret megfigyeltetése, éneklése.

Hangzatok:
– Az eddig tanultak hallási elmélyítése.
– A szűkített hármashangzat megfordításai. Oldás dúrban és mollban.
– A szűkített szeptimhangzat felépítése, oldása.
– A dúr és moll hangsor minden fokára (kiemelten a funkciós főhangokra épített hármashangzatok).
– A fá mint domináns basszushang (az V2 – I6 kapcsolat megfigyeltetése a fokszám tudatosítása nélkül).
– Egyszerű hangzatmenetek éneklése, lejegyzése.
– A hangközök és hangzatok funkciós jelentőségének megfigyelése.
Hangsorok:
– Dúrok, mollok, vezetőhangok 7#, 7b előjegyzésig, a kvintkör.
– A modális hangsorok jellemzőinek elsajátítása, éneklés, felismerés, gyakorlása 5#, 5b előjegyzésig.
– Hangnemi rokonságok.

A formaérzék fejlesztése
– Rendhagyó periódusok egyszerű két– és háromtagú klasszikus formák éneklése, elemzése.
– Az álzárlat, mint a bővítés eszköze.
– A szonátaforma alaposabb ismerete.
Zenei olvasás, írás
– Könnyű, klasszikus, alterációs fordulatokat tartalmazó, moduláló periódusok lapról éneklése szolmizálva, alkalmi hangzóval (szöveggel) és ábécés névvel.
– Hangköz–, hangzatmenetek éneklése, lejegyzése.
– Műdalok olvasása hangszerkísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).
– Részletek éneklése, elemzése Bartók Béla Mikrokozmosz c. művéből.
– Könnyű alterációs fordulatokat tartalmazó nyolcütemes klasszikus periódusok lejegyzése (funkciós basszussal).
– Memorizálás kottakép, valamint hallás után.
– Hangközmenetek, hangzatmenetek, könnyű kétszólamú szemelvények ének–zongorás megszólaltatása egyénileg is.
– Könnyű XX. századi kórusművek, énekelhető szemelvények megszólaltatása.

Rögtönzés
– Teljes periódusok rögtönzése megadott támpontok alapján.
– Változatosabb funkciójelző basszus–szólam éneklése dallamhoz.
– Egyszerű, megadott periódusok zenei anyagának variálása a megismert klasszikus zenei elemekkel.

A zenei elemző képesség fejlesztése:
– Hangnemi kitérés és moduláció megfigyelése a domináns és párhuzamos hangnembe.
– A tanult ismeretek alkalmazása a zeneművek feldolgozása során.
– A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése.
– A stílusjegyek felismerése és az alapvető zenei összefüggések megfigyeltetése (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma).
– Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatból megismert fordulatok megfigyelése (pl. növekedés, fogyás, pont, vonal, dúr, moll bitonalitása).

Zenehallgatás
– A klasszikus szonáták, szimfóniák versenyművek tételeinek formai megfigyelése hallás után is.
– Variációk, variációs tételek – későbbi korokból is.
– Kamarazenei együttesek megismerése: duó, trió, kvartett, kvintett.
– Romantikus dalok és kis formák zenei (hangszeres karakterdarabok) kifejezőeszközeinek megfigyelése.
– Válogatás XX. századi művekből (pl. Bartók Béla: Concerto).
– Stílusfelismerések zenehallgatás alapján.

Zenei szakkifejezések
– A hangnemi rokonság.
– Főhang, váltóhang, átmenőhang, figuráció, körülírás, késleltetés, előlegezés.
– Bővült periódusok, külső és belső bővülés, nagy– és kisütemes írásmód.
– Zárlatok (gyenge, erős, stb. álzárlat).
– Klasszikus táncok.
– A szonáta– és a variációs forma.
– A klasszikus szimfónia, versenymű.
– Az opera, nyitány, ária, recitativo.
– Prozódia.
– Tempó– és előadási jelzések: az elsajátított zenei anyag szerint.
Ajánlott tananyag
Klasszikus dalok, duettek, tercettek, kórusrészletek válogatása énekes megszólaltatáshoz.
A klasszikus stílushoz közelálló romantikus műdalok és szemelvények.
Könnyű, első sorban vokális XX. századi művek.
Aszimmetrikus metrumú magyar népdalok.
Dobszay László: A hangok világa V. kötet és Útmutató
Agócsy László: Zenei olvasókönyv
J. Irsai Vera: Énekeljünk, muzsikáljunk
Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény
Kodály Zoltán: 66 kétszólamú énekgyakorlat
Kodály Zoltán: 77 kétszólamú énekgyakorlat
Molnár Antal: Klasszikus kánonok
Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!
Péter József: 165 kánon
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorló füzetei
Legányné Hegyi Erzsébet: Énektanár–képzés Kodály Zoltán pedagógiai művei alapján
Németh Rudolf – Nógrádi László – Puster János: Szolfézs antológia
Forrai Miklós: Duettek I–II.
Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)
A. Schönberg: A zeneszerzés alapjai
Frank Oszkár: Alapfokú zeneelmélet
Frank Oszkár: Hangzó zeneelmélet
Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében.
Frank Oszkár: A klasszikus moduláció
Frank Oszkár: Schubert dalok
Győrffy István: Dallamírási feladatok
Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I. II. kötet.

Követelmény
Tudjon a tanuló tíz bécsi klasszikus és romantikus dallamot énekelni és szöveggel előadni, a megszólaltatás legyen stílusos és muzikális.
Ismerje a kvintkört.
Ismerje fel a hangközöket a tiszta prímtől a nagy decimáig, hallás után, együtthangzásban és kottaképről.
Tudja a hármashangzatokat, fordításaikat és a tanult négyeshangzatokat 5#, 5b előjegyzésig a dúr és moll hangsorokban.
Ismerje fel hallás után a dúr, moll és szűkített hármashangzatokat és megfordításaikat; az alaphelyzetű bővített

hármashangzatot, valamint a dominánsszeptim– és a szűkített szeptimhangzatot együtthangzásban vagy felbontásban.
Tudjon hallás után lejegyezni:
– alterációt tartalmazó hangközmenetet,
– egyszerű hangzatmenetet,
– bécsi klasszikus periódus funkciót jelző, változatos alsó szólammal.
Tudjon
– lapról énekelni (stílusosan, muzikálisan) a tanult anyagnál könnyebb dallamot (4#, 4b előjegyzésig) szolmizálva, vagy alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkel
– a tanult anyagnál könnyebb periódusnyi dallamot kottaképről vagy hallás után memorizálni,
– adott periódus előtagjához utótagot rögtönözni,
– ismerje fel hallás után a funkcióváltozásokat,
– ismerjen fel hallás után egyszerű műzenei formákat (kis két– és háromtagúság, da capo stb.),
– legyen képes önálló elemzésre hallás után a tanult formákban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással,
– A memoriter anyagból egyéni bemutatás,
– A műzenei szemelvények, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
– A zenei élményanyag bővítése.
– A barokk zene alapvető stílusjegyeinek megismerése.
– A zenei pályára készülő tanulók zenei készségeinek fejlesztése.
– A továbbtanuláshoz szükséges ismeretek rendszerezése.
– Az önálló gyakorlás – tanulás, elemzés képességének kialakítása.

Ismeretanyag, készségfejlesztés
– A hallás utáni megfigyelőképesség fejlesztése.
– Klasszikus és barokk áriák, színpadi betétdalok, vokális és énekelhető hangszeres művek, szemelvények megszólaltatása kottakép alapján.
– A hangnemi kitérés és moduláció megfigyelése.
– A klasszikus zárlatok megfigyelése, éneklése.
– Rendhagyó klasszikus periódusok elemzése.
– Kisütemes és nagyütemes periódusok, „fordított” periódusok.
– Imitáció, tonális és reális válasz.
– Jellegzetes barokk fordulatok (szekvencia, ellenmozgás, komplementer ritmus) megfigyelése, hangoztatása, éneklése.
– Betekintés a XX. századi zene formavilágába: dalok, művek témáinak, memorizálása.
– A XX. századi művek feldolgozása: egészhangú skála, akusztikus skála, kvartépítkezés, tizenkétfokúság, cluster fogalmainak megismerése.
– Az eddig tanult hangközök rendszerezése, gyakorlása.
– Hangköz– és hangzatmenetek további gyakorlása.
– Könnyű Reihe megszólaltatása hangszeren.
– Intenzív hangközhallás fejlesztés a szolmizáció fokozatos elhagyása érdekében.
– A hármashangzatok és fordításaik gyakorlása, abszolút rendszerbe helyezése.
– A bővített hármashangzat fordításai (oldással).
– A dominánsszeptim– és szűkített szeptimhangzat gyakorlása oldással.
– A fentiek éneklése szolmizálva, ábécés nevekkel tonalitásban, tonalitáson kívül, azonos alsó hangokra is.

Zenei olvasás, írás
– Alterációt, hangnemi kitérést, modulációt tartalmazó klasszikus periódusok, barokk dallamok lapról olvasása, éneklése szolmizálva, alkalmi hangzókkal (szöveggel) és ábécés nevekkel.
– Könnyű XX. századi szemelvények éneklése, lehetőleg ábécés nevekkel.
– Hangköz– és hangzatmenetek éneklése szolmizálva, ábécés nevekkel, lejegyzése hallás után.
– Kétszólamú, bővülést, hangnemi kitérést, esetleg modulációt tartalmazó klasszikus periódusok lejegyzése.
– Népdalok lejegyzése énekes diktálás után szöveggel.
– Memorizálási feladatok kottakép, valamint hallás után.
– Funkciójelzéses dallamok, egyenletes ritmusú – hangnemi kitérést tartalmazó – kétszólamú menetek ének– zongorás megszólaltatása egyénileg is.
– Homofon és könnyű polifon többszólamúság énekelve és hangszereken előadva is.

– Hangszerkíséretes műdalok, áriák két– vagy többszólamú vokális művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesekkel is.
– Könnyű XX. századi kórusművek, énekelhető szemelvények megszólaltatása, memorizálása.
Rögtönzés
– Periódus előtagjához moduláló utótag rögtönzése.
– Dallamhoz basszus rögtönzés.
– Egyszerű, megadott periódusok zenei anyagának variálása a megfigyelt, elsajátított klasszikus fordulatokkal.
– Improvizáció Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatból megismert zenei elemekkel.

A zenei elemző képesség fejlesztése:
– A tanult ismeretek alkalmazása a zeneművek feldolgozása során.
– A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése.
– A stílusjegyek felismerése és az alapvető zenei összefüggések megfigyeltetése (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma).
– Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatból megismert fordulatok megfigyelése (pl.növekedés, fogyás, pont, vonal, dúr, moll bitonalitása).
Zenei szakkifejezések
– Aautentikus, összetett zárlat.
– Poliritmika, hemiola.
– Számozott basszus.
– Tonalitás, bitonalitás, politonalitás.
– Akusztikus skála, egészhangú skála, tizenkétfokúság.
– Cluster.
– Szvit, opera, kantáta, oratórium, korál, recitativo, ária.
– A szvit jellegzetes tánctételei.
– A barokk versenymű, concertálás.
– Fuga, reális és tonális válasz.
– Opera, recitativo, ária, betétdal.
– Szonátaforma, rondóforma, variációs forma.
– A klasszikus versenymű, kadencia.
– Tempó– és előadási jelek a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag
Klasszikus zenei szemelvények. Dalok, áriák, duettek, kánonok.
Barokk dalok, könnyű áriák, két– és háromszólamú vokális művek.
Reneszánsz kórusművek, táncok. Kodály Zoltán könnyebb kórusművei.
Néhány XX. századi énekes és hangszeres mű.
Magyar népdalok.
Dobszay László: A hangok világa VI. kötet és Útmutató
Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!
Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény
Németh Rudolf – Nógrádi László – Puster János: Szolfézs antológia
Kodály Zoltán: 15 kétszólamú énekgyakorlat
Kodály Zoltán: 66 kétszólamú énekgyakorlat
Kodály Zoltán: 77 kétszólamú énekgyakorlat
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorló füzetei
Legányné Hegyi Erzsébet: Bach példatár I.
Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret II.
Kodály Zoltán – Vargyas Lajos: Magyar népzene
Dobszay László: A magyar dal könyve
Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I–II.
Forrai Miklós: Duettek I–II.
Bartók Béla: Mikrokozmosz
Bartók Béla: Gyermekeknek
Bartók Béla: 27 egyneműkar
Kodály Zoltán: Gyermek– és nőikarok
Máriássi István: Bevezetés a barokk zene világába
Agócsy László: Bach olvasókönyv
Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében
Frank Oszkár: A funkciós zene harmónia– és formavilága
Frank Oszkár: A klasszikus moduláció
Frank Oszkár: Bevezetés a Mikrokozmosz világába
Kortárs zeneszerzők hangszeres darabjai a tanulók repertoárjából
Párkai István: Modern kórusetűdök (Népművelési Intézet)

Győrffy István: Dallamírási feladatok
Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok II– III. kötet.
Nógrádi László – P. Vesztróczi Judit – Szatmári Judit: Muzsikáljunk együtt, Szolfézs 8 (kazetta és munkafüzet)

Ajánlott zenehallgatási anyag
– Reneszánsz kórusművek
– Szvit, korál, kantáta–, passió–, oratórium–, versenymű–, operarészletek, hangszeres darabok (H. Purcell, G. F. Händel és J. S. Bach művei)
– Válogatás Bartók Béla, Kodály Zoltán kórusműveiből, hangszeres darabjaiból, I. Sztravinszkij, C. Orff műveiből, valamint magyar kortárs zeneszerzők (pl. Kurtág György) darabjaiból.

Követelmény
Tudjon a tanuló tíz periódus terjedelmű barokk és klasszikus dallamot, tíz népdalt szöveggel emlékezetből, öt művet a XX. századi könnyen énekelhető szemelvényekből (elsősorban Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből). A megszólaltatás legyen stílusos és muzikális.
Ismerje
– a kvintkört, tudja a hangsorokat 7#, 7b előjegyzésig,
– a modális hangsorokat, tudja énekelni azokat ábécés nevekkel 4#, 4b előjegyzésig.
Tudja énekelni ábécés nevekkel a hangközöket, hármashangzatokat és fordításaikat, valamint a tanult négyeshangzatokat dúr és moll hangsorokban. Ismerje fel együtthangzásban hallás után.
Tudjon lejegyezni
– alterációt, hangnemi kitérést tartalmazó hangközmenetet,
– kétszólamú klasszikus vagy barokk dallamot
Tudjon lapról énekelni hasonló nehézségi fokú dallamot szolmizálva, alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkel.
Tudjon memorizálni a tanult anyagnál könnyebb, periódusnyi dallamot kottaképről vagy hallás után.
Tudjon rögtönözni
– periódus előtaghoz utótagot,
– funkciós dallamhoz funkciójelző második szólamot.
Ismerje fel hallás után az egyszerű műzenei formákat.
Ismerje a magyar népdalok stílusköreit és stílusjegyeit.
Ismerje a szonáta–, rondó– és variációs formák felépítését.
Legyen képes az alapvető zenei összefüggések felismerésére (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma), önálló elemzésre

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
– A memoriter anyagból egyéni bemutatás.
– A műzenei szemelvények, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

„A” tagozat
Ismerje fel hallás után is kottaképről a tanult ritmusképleteket, metrumokat.
Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben (könnyebb alterációkban is) 4#, 4b előjegyzésig.
Ismerje a
– pentaton hangsorokat.
– a dúr és moll hangsorokat 5#, 5b előjegyzésig,
– a háromféle moll hangsort,
– a kvintkört.
Ismerje fel a művek hangnemeit hangszeres anyagához kapcsolódóan is.
Legyen tájékozott a hangmagassági viszonyokban:
Tudja azonosítani a hangszeres tanulmányaihoz kapcsolódóan a tanult hangközöket, hármashangzatokat és a domináns szeptim hangzatot, ismerje fel ezeket kottakép és hallás alapján.
Ismerje a funkciós főakkordokat 4#, 4b előjegyzésig.
Tudja ezeket kottaképről azonosítani hangszeres anyagához kapcsolódóan is.
Ismerje a funkciós vonzást, a hangnemi kitérés és moduláció fogalmát.
Tudjon lejegyezni:
– rövid szótagszámú, tempo giusto magyar népdalt szöveggel,
– igen könnyű műzenei periódust funkciót jelző basszussal.
Legyen képes a fentieknek megfelelő nehézségi fokú dallamot lapról olvasni.
Ismerje és tudja kottaképről is azonosítani (hangszeres tanulmányaiban is alkalmazni):
– a magyar népzene stílusjegyeit,
– a periódus fogalmát,

– a kis formákat,
– a triós formát,
– a klasszikus szonátaformát,
– a rondót.
Rendelkezzék alapvető zenetörténeti tájékozottsággal: a tanulmányai során érintett zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (elsősorban a barokk és a bécsi klasszikus zenében).
Ismerje a leggyakrabban előforduló zenei kifejezéseket.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)
A tanuló ismerje
– a kvintkört, tudja a hangsorokat 7#, 7b előjegyzésig;
– a modális hangsorokat, tudja énekelni azokat ábécés nevekkel 4#, 4b előjegyzésig.
Tudja énekelni
– ábécés nevekkel a hangközöket, hármashangzatokat és fordításaikat, valamint a tanult négyeshangzatokat dúr és moll hangsorokban.
Ismerje fel a fentieket együtthangzásban hallás után.
Tudjon lejegyezni
– hangközmenetet, kétszólamú klasszikus vagy barokk dallamot
Tudjon lapról énekelni könnyebb dallamot
Tudjon memorizálni a tanult anyagnál könnyebb, periódusnyi dallamot kottaképről vagy hallás után.
Ismerje fel hallás után az egyszerű műzenei formákat.
Ismerje a magyar népdalok stílusköreit és stílusjegyeit.
Ismerje a szonáta–, rondó– és variációs formák felépítését.
Legyen képes az alapvető zenei összefüggések felismerésére (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma), önálló elemzésre

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei
Írásbeli, és szóbeli vizsga
A vizsga feladatait az iskola választja ki az A) és B) feladatsor közül vagy a helyi pedagógiai programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A vizsga tantárgya és időtartama
Szolfézs
Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.
A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

A vizsga tartalma
„A" tagozat
Írásbeli vizsga
A/ Feladatsor
1. Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből; 4–5 kérdés a megismert, hangsorokra, hangközökre, hangzatokra, formai ismeretekre, stílusokra vonatkozóan

2. Könnyű klasszikus periódus mindkét szólamának lejegyzése „keretes" diktálás alapján.
Az idézet 3/4 vagy 4/4–es lüktetésű, nem moduláló, nehezebb hangközlépéseket nem tartalmaz, a felső szólamban könnyebb alteráció előfordulhat.
A tanulók számára adott: a kulcsok, az előjegyzés, a metrum, a kezdőhangok értékkel és néhány „támpont"–hang.
Az idézet zongorán tizszer hangozhat el.

3. Klasszikus zenei szemelvény elemzése hallás és kottakép alapján. A tanuló számára adott a mű kottaképe. A szemelvény (vagy mű) kis kéttagú, vagy háromtagú forma legyen. Az elemzés szempontjai: hangnem, forma megállapítása, dallami, ritmikai, funkciós zenei történések jelölése illetve felsorolása. A művet a tanár zongorán bemutathatja.

B) feladatsor
1. Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből; 4–5 kérdés a megismert, hangsorokra, hangközökre, hangzatokra, formai ismeretekre, stílusokra vonatkozóan
2. Egy magyar népdal dallamának lejegyzése. A népdal új stílusú, négysoros, legfeljebb 8–10–es szótagszámú, tempo giusto, izometrikus.
A tanulók számára adott a violinkulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel.
A népdal tízszer hangozhat el a megadott abszolút magasságban, énekes előadásban.
3. Könnyű klasszikus zenei szemelvény elemzése hallás– és kottakép alapján. A tanuló számára adott a mű

kottaképe. A szemelvény vagy teljes mű: kis kéttagú, vagy háromtagú forma. Az elemzés szempontjai: hangnem, forma megállapítása, dallami, ritmikai, funkciós zenei történések jelölése illetve felsorolása. A művet a tanár zongorán bemutathatja.
Mindkét feladatsorhoz ajánlott feladatlap készítése.

Szóbeli vizsga
1.A vizsgázó
– tudjon előadni öt népdalt,
– ismerje a dalok legfontosabb stílusjegyeit;
– tudjon megszólaltatni öt műzenei szemelvényt szóló énekléssel vagy hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező),
– ismerje az énekelt darabok legfontosabb zenei jellegzetességeit.

2. A vizsgán a tanuló elemezzen egy választott hangszeres darabot, amellyel kapcsolatban a vizsgabizottság kérdéseket tehet fel a hatodik évfolyam követelményei alapján. Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga tartalma
„B"– tagozat („B”–tagozaton a vizsga mindkét része kötelező.)

Írásbeli vizsga
1. Hangközmenet: 10 hangközből álló tonális hangközmenet lejegyzése, a hangközök megnevezésével. A tanuló számára adott a violinkulcs, előjegyzés és a kezdő hangköz, elnevezéssel együtt. A hangközmenet zongorán hatszor hangozhat el.
2. Hangzatlejegyzés
10 akkord felismerése és lejegyzése adott hang(ok)ra, oldással együtt
A tanuló számára adott a violinkulcs és a hangzatok alsó hangja. A feladat zongorán hatszor hangozhat el.
3. Kétszólamú klasszikus periódus lejegyzése funkciós basszussal
Az idézet metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8 – változatos ritmikai, dallami fordulatokat tartalmazhat.
A tanuló számára adott: a kulcsok, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel.
Az idézet zongorán tízszer hangozhat el.
A feladatsorhoz feladatlap készül.

Szóbeli vizsga
1. Egyszólamú klasszikus dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva és hangnévvel.
Az idézet metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8 – változatos ritmikai, dallami fordulatokat tartalmazhat.
2.A vizsgázó
– tudjon élményszerűen előadni tíz népdalt,
– ismerje azok legfontosabb jellemzőit;
– tudjon megszólaltatni öt műzenei szemelvényt szóló énekléssel vagy éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező),
– ismerje az énekelt darabok legfontosabb zenei jellegzetességeit.
3. A tanuló elemezzen egy választott hangszeres darabot, amellyel kapcsolatban a vizsgabizottság kérdéseket tehet fel a hatodik évfolyam elvégzése utáni követelmények alapján. Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga értékelése
Az írásbeli vizsga értékelése
– A feladat helyes megoldása, a válaszok pontos, világos jelölése
– dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottaírási készség, külalak.
– Az elemzési szempontokra adott válaszok teljessége, helytállósága, a jelölések pontossága.

A szóbeli vizsga értékelése
– a választott zenei anyag élményszerű megszólaltatása
– általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),
– zenetörténeti tájékozottság,
– stílusismeret,
– formai ismeretek,
– tájékozódás a zenei műfajok között.

Továbbképző évfolyamok „A”és „B” tagozat

A továbbképző évfolyamainak „A” és ”B” tagozatos tanulók követelmény rendszere tartalmában és terjedelemben megegyezik a tantervi programokban foglaltakkal.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

„A” tagozat
Ismerje és tudja alkalmazni – az alapfokon tanultakon túl – a zenehallgatási anyagban, hangszeres darabjaiban és a tanult készségfejlesztési anyagban előforduló ritmuselemeket és –képleteket.
Ismerje a dallamhangok szerepét, tudja ezeket zeneileg értelmezni (melizma, főhang, váltóhang, átmenőhang– késleltetés stb.)

Rendelkezzék biztos tájékozódó képességgel a relatív és abszolút rendszerben 7#, 7b– előjegyzésig.
Tudja a művek hangnemét megállapítani.
Ismerje
– a kvintkört,
– a hétfokú hangsorokat.
Ismerje
– az egészhangú skálát,
– az akusztikus hangsort,
– a modellskálákat.
– a hármashangzatok és fordításaik valamint a négyeshangzatok felépítését
– a dominánsszeptim hangzat fordításait (oldásokkal).
Ismerje fel a funkciókat hallás után,
– a hangnemi kitérést és modulációt – kottakép alapján.
– a romantika hangzásvilágának jellegzetességeit: alterációk, tercrokonság.
Ismerje
– a tonalitás felbomlásának elvét,
– a bi– és a politonalitást,
– a Reihe–t.
Tudja
– a dodekafónia,
– az aranymetszés,
– a cluster fogalmát.
Legyen ismerete a legfontosabb zenei szerkesztésmódokról.
Rendelkezzék zenetörténeti áttekintő képességgel.
Ismerje a zenei korokhoz kapcsolódó legfontosabb zenei formákat és műfajokat.
Ismerje fel a főbb zenetörténeti korok stílusjegyeit, jellemző műfajait, formáit.
Tudja ezeket néhány társművészeti alkotással összekapcsolni.
Tudjon hallás után lejegyezni
– könnyű klasszikus periódust, funkciót jelző basszussal,
– könnyű romantikus dallamot, vagy szemelvényt.
– lapról olvasni a fentiek nehézségi fokának megfelelő dallamot.
Ismerje a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseit.
Az általános követelményeken túl
Rendelkezzék a tanuló
– olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség–készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
– kialakult zenei ízléssel és ítélő képességgel.
Tudja a tanuló a megszerzett tudását mind a zeneművek elemzésében, mind hangszeres előadásában önállóan, tudatosan alkalmazni.

„B” – tagozat
Rendelkezzék a tanuló az általános követelményeken túl:
– a zenei tanulmányok folytatásához szükséges kiművelt hallással, zenei ismeretekkel és biztos zenei memóriával,
– olyan szintű tudással, mely zenei képességeivel együtt alkalmassá teszi szakirányú továbbtanulásra,
– a zenei tanulmányok folytatásához zenei elkötelezettséggel, megfelelő igényes, elmélyült, aktív tanulási, gyakorlási képességgel.
Legyen képes a tanuló
– a tanult különböző stílusok ritmikai, dallami, harmóniai és formai jelenségeiben tájékozódni,
– a megszerzett tudását mind a zeneművek elemzésében, mind hangszeres előadásában önállóan, tudatosan alkalmazni.

Zenei anyag:
Tudjon a tanuló harminc népdalt stílusosan énekelni és elemezni, öt műdalt – különböző zenetörténeti stíluskorszakokból – saját zongorakíséretével előadni. A zenei anyag megszólaltatása, előadása legyen muzikális, igényes és stílusos.
Ismerjen minden zenetörténeti korszakból két–két jelentős művet, tudja azokat formailag és harmóniailag elemezni; tudjon ezekből zenei idézetet előadni.
Tudjon éneklőtársakkal többszólamú énekgyakorlatokat, műveket előadni.

Tudjon zongora–ének előadásban C–kulcsos műveket megszólaltatni.
Tudjon biztosan tájékozódni az alap– és középfokon megismert ütemfajtákban.
Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben.
Ismerje az ötfokú, a hétfokú hangsorokat, tudja ezeket az abszolút rendszerben elhelyezni és énekelni.
Tudja a hármas– és négyeshangzatokat felépíteni és adott hangnemekben elhelyezni.
Ismerje fel ezek fordításait, tudja megnevezni ábécés nevekkel.
Tudjon lejegyezni
– barokk kétszólamú idézetet,
– bécsi klasszikus zenei szemelvényt,
– könnyű XX. századi dallamot.
Rendelkezzék zenetörténeti áttekintőképességgel.
Tudja a zenetörténeti, a történelmi korokat időben összekapcsolni, és társművészeti alkotásokhoz kötni.
Ismerje a zenei szaknyelv legfontosabb zenei kifejezéseit.

A művészeti záróvizsga követelményei
A vizsga részei
Írásbeli, és/vagy szóbeli vizsga
A vizsgán az iskola az alábbi feladatsort használja, vagy helyi pedagógiai programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A vizsga tantárgya és időtartama
Szolfézs
Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.
A szóbeli vizsga időtartama minimum 10-15 perc.

A vizsga tartalma
Írásbeli vizsga
„A” tagozat
1. Egyszólamú barokk vagy romantikus dallam lejegyzése. Az idézet átlagos zenei mondat/periódus hosszúságú, egyszerűbb hangnemi kitérést tartalmazhat. A tanuló számára adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang. Az idézet nyolcszor hangozhat el.
2 Egy rövid terjedelmű barokk vagy romantikus mű elemzése.
A tanuló számára adott a mű kottaképe. Az elemzés szempontjai: a formai felépítés és a stílusra jellemző jegyek ismertetése.

„B” tagozat
1. Kétszólamú barokk vagy egyszólamú romantikus dallam lejegyzése.
A tanuló számára adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum, és a kezdőhang értékkel. Az idézet nyolcszor hangozhat el.
2. Egy rövid terjedelmű barokk vagy romantikus mű elemzése.
A tanuló számára adott a mű kottaképe. Az elemzés szempontjai: a formai felépítés és a stílusra jellemző jegyek ismertetése.

Szóbeli vizsga
„A” tagozat
1. Periódus terjedelmű dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel; az idézet tartalmazzon változatos ritmikai és dallami fordulatokat, hangnemi kitérést, esetleg modulációt.
2. A vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül tizenöt népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni öt műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.
Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

„B” tagozat
1. Periódusnyi dallam lapról éneklése – rövid átnézés után – szolmizálva vagy hangnévvel; a dallamban legyenek változatos dallami és ritmikai fordulatok, hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne.
2. A vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül tizenöt népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni hat műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.
Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga értékelése
Az írásbeli vizsga értékelése

– A feladat helyes megoldása, a válaszok pontos, világos jelölése
– dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottaírási készség, külalak.
– Az elemzési szempontokra adott válaszok teljessége, helytállósága, a jelölések pontossága.

A szóbeli vizsga értékelése
– a választott zenei anyag élményszerű megszólaltatása
– általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),
– zenetörténeti tájékozottság,
– stílusismeret,
– formai ismeretek,
– tájékozódás a zenei műfajok között.
A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Jó minőségű és felhangolt zongora vagy pianínó. Hangjegytábla, szemléltető anyagok, ritmushangszerek.
Megfelelő minőségű audio–vizuális berendezés (magnetofon, DVD, CD–lejátszó).
A stíluskorszakokat megfelelően bemutató, kellő számú és minőségű hangfelvétel, kotta, zenei szakkönyv.

Zeneismeret tanszak (zenetörténet-zeneirodalom)

A zenetörténet–zeneirodalom tanításának a célja, hogy a zene iránt érdeklődő, művelt embereket neveljen, akik zenei tanulmányaik során képessé válnak a további önművelésre, valamint a zene aktív művelésére, és sajátos eszközeivel, minél szélesebb körű zenei műveltséget biztosítson.

A zenetörténet–zeneirodalom tanításának szakirányú feladatai
– a zene iránti fogékonyság elmélyítése, a zenei ismeretek bővítése, az eddig megszerzett készségekre építve,
– hosszú távon a teljes zenetörténet átfogó megismertetése.
Az egyes zenetörténeti stíluskorszakok mestereinek, műfajainak, alkotásainak részletesebb megismertetése, elemzése, széles körű kitekintéssel az adott kor főbb tendenciáira, stílusjegyeire, társművészeteire, mestereire, alkotásaira.

Neveljen az értékes zene szeretetére, ösztönözze a tanulókat
– rendszeres hangverseny– és operalátogatásra,
– a rádió és a televízió zenei műsorainak meghallgatására,
– a zenei élet eseményei iránti érdeklődésre,
– értékes hangfelvételek és videofelvételek gyűjtésére és meghallgatására,
– aktív társas muzsikálásra.

Alakítson ki szilárd értékrendet a tanulóban, melynek segítségével a későbbiekben a zene bármely műfajában és korszakában biztosan tájékozódni tud.
Tegye nyitottá és érdeklődővé a tanulót minden újdonság iránt, a kortárs zenében (és társművészetekben).
Fejlessze a tanulók esztétikai érzékét és érzelmi fogékonyságát.

A zenetörténet a kötelező, illetve kötelezően választható zeneismereti tantárgy. Iskolánkban az ötödik évfolyamtól választható elméleti tárgyként szerepel és a hatodik, illetve továbbképző osztályokban is ajánljuk növendékeinknek.
Egy-egy zenetörténeti korszakot vázlatos formában összekapcsoljuk a társművészetekkel.
Mivel a tanuló sok esetbennem járja végig a zenetörténet-zeneirodalom hat évfolyamát, a tantervben leírt ismeretanyagból kidolgozható több rövidebb távú tanmenet, lehetőséget teremtve az tananyag rövidebb áttrekintésére, alkalmazkodva a növendékek érdeklődéséhez, befogadóképességéhez.
A helyi tanterv, tanmenet kialakításakor törekdjen a tanár lehetőség szerint biztosítani teljes zenetörténeti rálátást, tajékozódási lehetőséget a tanulóknak altarnatív, önálló anyagszerkezet összeállításával.
A tárgyhoz nincs tankönyv, így a tanuló fő ismeretszerzési forrása a tanár által adott magyarázat, elemzés, és ennek a füzetbe történő vázlatos rögzítése. Célszerűnek tartjuk a tanult művek főbb témáinak rögzítését a tanuló dolgozó füzetjébe az otthoni tanulás, valamint a témák memorizálása szempontjából.

Félévi és év végi tanulói teljesítményértékelés.

Félévkor összefoglaló óra keretében tartjuk a mérést, tanév végén - beszámolót szervezünk. Az év végi felmérés az utolsó órák egyikén, vagy kisebb részletekben több órán is szervezhető írásban és/vagy szóbeli formában.
A beszámoló anyagát képezik a félévben, illetve tanév folyamán tanult zenetörténeti stíluskorszakok mestereinek, műfajainak, alkotásainak ismeretét,
zenei szemelvények felismerését és rövid elemzését, valamint
feladatsor megoldását.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam (kötelezően választható tantárgy, 5. hangszeres évfolyamok)

Fejlesztési feladatok
Tájékozódás a zene eredetétől a reneszánsz végéig (korai barokk kezdetéig).

Zenei ismeretek átadása – Tananyag
Bevezetés a zenetörténetbe
1.A zene eredete a fizikai, a biológiai és az emberi lét szintjén:
– a rezgő anyag zenei tulajdonsága, a felhangok fogalma;
– fizikai környezetünk és a természet zeneszerű jelenségei;
– a biológiai zeneiség szerepe a társas élőlények kommunikációjában;
– a madarak lassított mikro–dallamainak sajátos „zeneisége””, a zene alapelemeinek megfigyelése (hangköz, ritmus, motívum, motívumlánc, pentaton hangkészlet, transzpozíciós technika, népdalszerű, „tengelyváltós” mikro–dallamok);
– az emberi zene eredethipotézisei, esztétikai–művészeti funkciója.

2. A természeti népek zenéje:
– a zene szerepe az ősi társadalmak életében és kultúrájában; zenélési alkalmak (mágia, munka stb.);
– az ősi dallamosság (gyermekdalokra, ősi siratókra), a legegyszerűbb zenei formák;
– a többszólamúság legősibb formái (párhuzamos éneklésmód, heterofónia, dallam+osztinátó stb.);
– az ősi hangszerek.
Szakkifejezések, fogalmak definiálása, tudatosítása, összekapcsolása az élőzenével.
3.A hangrendszerek kialakulása:
– a pentatónia és diatónia jellemzői, önálló stíluskörei, élőzenei megnyilvánulásai.

Az ókori és ókori eredetű zenekultúrák:
– a mezopotámiai, egyiptomi, kínai, japán, indiai, indonéziai, zsidó és görög zenekultúra.

Az európai középkor zenekultúrája:
– a gregorián ének kialakulása, elnevezése, jellemzői, lejegyzése, énekfajtái, liturgiában betöltött szerepe;
– a szolmizáció keletkezése;
– a világi műzenestílus megszületése: trubadúrok, trouvèrek;
– a többszólamúság kezdeti formái (az organum típusai);
– ars antiqua (13. század).

A reneszánsz zenéje:
– a reneszánsz kezdetei: az ars nova művészete (Machaut, Landini – 14. század);
– a homofónia és polifónia fogalma;
– egyházi műfajok: mise, motetta;
– Németalföld művészete (Dufay, Ockeghem, Josquin és kortársaik – 15. század);
– a klasszikus vokálpolifónia (Palestrina és Lassus – 16. század);
– világi vokális műfajok: frottola, villanella, madrigál, chanson, históriás ének;
– hangszeres zene: táncok, táncpárok, vokális művek hangszeres átiratai, az önálló hangszeres műfajok kialakulása (prelúdium, fantázia, toccata);
– a kor magyar műzenéje (Tinódi és Bakfark – 16. század).

Ajánlott tananyag
Szabolcsi Bence: A zene története. Az őskortól a 19. század végéig. Budapest: Zeneműkiadó, 1974.
Kelemen Imre: A zene története 1750–ig. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995.
Darvas Gábor: A totemzenétől a hegedűversenyig. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.
Régi muzsika kertje. Kétezer év irodalmából összeválogatta Szabolcsi Bence. Budapest: Zeneműkiadó, 1957.
Szőke Péter: A zene eredete és három világa. Budapest: Magvető, 1982.
Művészetismeret – Zenetörténet. Őskor, ókor. A szöveggyűjteményt szerkesztette: Kovács Brigitta. Az Alternatív Közgazdasági Gimnázium tankönyve. Budapest, 1991.
Dobszay László: A gregorián ének kézikönyve. Budapest: Editio Musica, 1993.
Rajeczky Benjamin: Mi a gregorián? Budapest: Zeneműkiadó, 1981.
Escigno, E. – Garavaglia, R.: A keresztény és világi ének a középkorban. Budapest: Zeneműkiadó, 1987.
Orselli, Cesare: A madrigál és a velencei iskola. Budapest: Zeneműkiadó, 1986.

Követelmény
– Az ókori, középkori, és reneszánsz zenéhez kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, rövid elemzés).

Félévi és év végi beszámoló anyaga
– Összefoglaló óra (órák), az évfolyam követelménye alapján:
– 5 db. középkori és reneszánsz zenei szemelvény felismerése, rövid elemzése,
– feladatsor megoldása a középkor és reneszánsz zenei kultúra anyagából.

2. évfolyam (kötelezően választható tantárgy, 6. hangszeres évfolyamok)

Fejlesztési feladatok
Tájékozódás a barokk kor művészetében, főbb műfajaiban.

Zenei ismeretek átadása – Tananyag
A barokk stílus kialakulása, jellemzői:
– a monódia; a firenzei Camerata; az opera születése; a görög és római mitológia szerepe a barokk operákban és más világi műfajokban;
– Monteverdi – opera és madrigál;
– Schütz – német egyházi zene a 17. században;
– Lully, Couperin, Rameau: a francia opera és billentyűs zene a felvilágosodás korában;

– Purcell – az angol opera (Dido és Aeneas);
– Corelli, Vivaldi, – concerto és concerto grosso Itáliában, illusztratív jelenségek a hangszeres zenében: a programzene a barokkban (pl. Vivaldi program–versenyművei: Négy évszak stb.);
– Domenico Scarlatti szonátái – a „virtuóz" billentyűs zene a barokk korszakban;
– Telemann – „Tafelmusik" – szórakoztató zene a 18. század első évtizedeiben.
A főbb vokális és hangszeres műfajok bemutatása a korszak zeneszerzőinél: opera, oratórium, kantáta, passió, szonáta–típusok (sonata da camera, sonata da chiesa), concerto grosso, concerto, fúga, rondó, variáció (passacaglia, chaconne), szvit stb.

Bach és Händel művészete
1. Bach életútja, az életének főbb állomásaihoz kapcsolódó műfajok:
– vokális művek: egyházi és világi kantáták, passiók, a különböző vokális formatípusok részletes megismerése (recitativo secco és accompagnato, ária, arioso, korál, turba stb.);
– a korál szerepe Bach műveiben;
– hangszeres művek: billentyűs hangszerre írt polifon műformák (prelúdium, toccata, fantázia és fúga, korálelőjáték, passacaglia), zenekari szvitek (táncformák), versenyművek, ciklikus alkotások.

2. Händel művészete, életútja, főbb műfajai:
– operák, oratóriumok (egyik kompozíciójának részletes megismerése),
– szvitek, concerto grossók, orgonaversenyek.
A korszak általános stílusjegyeinek, főbb tendenciáinak tudatosítása a két nagy mester művészetében.

Ajánlott tananyag
Szabolcsi Bence: A zene története. Az őskortól a 19. század végéig. Budapest: Zeneműkiadó, 1974.
Kelemen Imre: A zene története 1750–ig. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995.
Darvas Gábor: A totemzenétől a hegedűversenyig. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.
Régi muzsika kertje. Kétezer év irodalmából összeválogatta Szabolcsi Bence. Budapest: Zeneműkiadó, 1957.
Palisca, Claude V.: Barokk zene. Budapest: Zeneműkiadó, 1976.
Lise, G. – E. Rescigno: A 18. századi opera Scarlattitól Mozartig. Budapest: Zeneműkiadó, 1986.
Barna István: Georg Friedrich Händel életének krónikája. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.
Wolff, Christoph: A Bach–család. (Grove monográfiák) Budapest: Zeneműkiadó, 1989.

Követelmény
A barokk korszakhoz kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

Félévi és év végi beszámoló anyaga
– Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján:
– 5 db. barokk zenei szemelvény felismerése hangfelvételről, rövid elemzés,
– feladatsor megoldása a barokk kor zenei kultúra anyagából.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanulók mutassanak kellő tájékozottságot a feldolgozott zenetörténet stíluskorszakok időrendjében.
Ismerjék fel az adott zenei korszak jellemző zenei példáit, a feldolgozott művek jellegzetes tematikus részleteit.
Tudják definiálni és konkrét példákkal megvilágítani az adott stíluskorszakokhoz, műfajokhoz, művekhez, formaegységekhez szorosan kapcsolódó szakkifejezéseket.
Tudjanak eligazodni a megismert korszakok szerteágazó zenei sajátosságaiban, a társművészetek idevonatkozó legfőbb stiláris jelenségeiben.

A művészeti alapvizsga követelményei
A vizsga részei
Írásbeli, vagy szóbeli vizsga

A vizsga tantárgya és időtartama
Zenetörténet–zeneirodalom
Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.
A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 -15perc.

A vizsga tartalma
1. Írásbeli vizsga

a) A barokk zeneszerzők felsorolása, a korszak vokális és hangszeres műfajai. Néhány hangszeres műfaj bemutatása részletesebben (pl. concerto, concerto grosso, szvit (táncok, táncpárok), fúga). Domenico Scarlatti és a

barokk szonáta jellemzése.
b) Egy – a tanuló által ismert, meghallgatott – mű bemutatása (pl. Händel: Vízizene, Vivaldi: Négy évszak).
c) 5 db. barokk zenei szemlvény felismerése hangfelvételről.

Szóbeli vizsga
A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban, vagy az aktuális tanév feldolgozott zenetörténet–zeneirodalom anyagából a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel, gyakorlati feladatokat ad.
A tanuló által játszott zenemű kottájáról maga gondoskodik, a további célfeladatok megoldásához szükséges szemelvényanyagot (kottát, hangfelvételt, audio–vizuális eszközt) a vizsgát szervező intézmény biztosítja.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése
– teszt: a kérdésekre adott rövid, lényegi, a megértésre utaló egyszerű válasz; fogalmazásmód, helyesírás;
– fogalmazás (műelemzés): információtartalom, a műről, illetve a szerzőről és a korról szóló információk megfelelő aránya, felhasznált irodalom színvonala, mennyisége, eredetiség, objektív és szubjektív tartalom megfelelő aránya, felépítés, fogalmazás, helyesírás.

A szóbeli vizsga értékelése
– általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),
– zenetörténeti tájékozottság,
– stílusismeret,
– formai ismeretek,
– tájékozódás a zenei műfajok között.

3. évfolyam (választható tantárgy, 7. hangszeres évfolyamok)

Fejlesztési feladatok
A bécsi klasszika, valamint a korai romantika művészetének megismerése.
Tájékozódás a bécsi klasszikus zene legfontosabb műfajaiban, a kis– és nagyformák világában, valamint a korai romantika főbb stílusjegyei, élményanyaga, mestereinek művészete.
(Elsősorban Gluck, Haydn, Mozart, Beethoven és Schubert művei).

Zenei ismeretek átadása – Tananyag
Átmenet a barokk és klasszika között:
– az „érzelmes” (C.Ph. E. Bach), a „gáláns” (J. Chr. Bach) stílus;
– a mannheimi–iskola (Johann Stamitz) – a zenekari hangzás átalakulása.
A műfajok, a formák és a zenei nyelv átalakulása a barokk és klasszika határán.

A bécsi klasszika főbb stiláris, formai, szerkezeti, hangnemi, harmóniai sajátosságai, a korszak legnagyobb mestereinek művészetét elsőrendűen reprezentáló műfajok alapján:
– Gluck (a barokk opera műfaji tradícióinak továbbélése és átalakulása a 18. század második felében, a gluck–i „operareform”);
– Haydn (szimfónia, vonósnégyes, oratórium);
– Mozart (szimfónia, zongoraverseny, divertimento, szerenád, opera);
– Beethoven (szimfónia, nyitány, versenymű, vonósnégyes, zongoraszonáta); életmű két korszak határán, a „klasszikus” és a „romantikus” Beethoven.

Formatani összegzés:
– periódus, bővített periódus, kéttagú forma, háromtagú forma, triós forma, rondó, variáció, szonáta, szonátarondó;
– vokális tételtípusok: recitativo (secco, accompagnato), ária, együttesek, kórus stb.
A klasszikus zene stiláris egységén belül az egyes mesterek műveinek stiláris vonásai.

A korai romantika főbb stíluselemei
Schubert művei alapján: dal, dalciklus, szimfónia, zongoraművek, kamarazene.

Ajánlott tananyag
Szabolcsi Bence: A zene története. Az őskortól a 19. század végéig. Budapest: Zeneműkiadó, 1974.
Kelemen Imre: A zene története 1750–ig. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995.
Darvas Gábor: A totemzenétől a hegedűversenyig. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.
Régi muzsika kertje. Kétezer év irodalmából összeválogatta Szabolcsi Bence. Budapest: Zeneműkiadó, 1957.
Rosen, Charles: A klasszikus stílus. Haydn, Mozart, Beethoven. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.
Somfai László: Joseph Haydn zongoraszonátái. Budapest: Zeneműkiadó, 1979.

Sadie, Stanley: Mozart. (Grove monográfiák) Budapest: Zeneműkiadó, 1987.
Parouty, Michel: Mozart, az Isten kegyeltje. Budapest: Park Könyvkiadó, 1991.
Kerman, Joseph – Alan Tyson: Beethoven. (Grove monográfiák) Budapest: Zeneműkiadó, 1986.
Szabolcsi Bence: Beethoven. Művész és műalkotás két korszak határán. Budapest: Gondolat, 1960
Bartha Dénes: Beethoven és kilenc szimfóniája. Budapest: Zeneműkiadó, 1975.

Követelmény
A bécsi klasszikához, valamint a korai romantikához kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

Félévi és év végi beszámoló anyaga
– Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján
– 5 db. klasszikus zenei szemelvény felismerése hangfelvételről, rövid elemzés,
– feladatsor megoldása a klasszikus kor zenei kultúra anyagából.

4. évfolyam (választható tantárgy, 8. hangszeres évfolyamok)

Fejlesztési feladatok
A romantika zenéje:
– a klasszicizmus formavilágának továbbélése, átalakulása, felbomlása;
– stiláris és esztétikai változások, új műfajok a 19. század zenéjében;
– a zeneszerzők egyéni hangja, egyes műfajok megkülönböztetett szerepe a különböző mesterek életművében.

Zenei ismeretek átadása – Tananyag
A romantika élményanyaga: új témák (történelem, mítosz, irracionalitás, népiesség stb.) a 19. században;
– természeti élmények a romantikus zenében;
– az irodalom, a képzőművészet, a filozófia és zene kapcsolódási pontjai a romantika korában (Goethe, Schiller, Heine, E. T. A. Hoffmann, Hugo stb. művei a dal–, az opera– és a hangszeres zenében);
Új műfajok:
– a romantikus „karakterdarab”,
– a dal 19. századi virágzása,
– a programszimfónia, szimfonikus költemény;
A történeti szemlélet kialakulása (Schumann, Mendelssohn, Liszt – a barokk korszak zenéjének újrafelfedezése);
Nemzeti stílusok kialakulása:
– Chopin, Liszt, Grieg, Smetana, Dvořák, Csajkovszkij művészetének nemzeti vonásai,
– a német és francia romantika;
– a magyar nemzeti stílus: a verbunkos;
– a hangszerek fejlődése, a zenekar létszámának megnövekedése, a hangzásigény átalakulása;
A zongorairodalom átalakulásának főbb vonásai:
– a virtuozitás,
– rövid lélegzetű karakterdarabok és nagyformák (a „romantikus” szonáta) Schubert, Schumann, Liszt, Chopin és Brahms műveiben;
A klasszikus formavilág fokozatos felbomlása, új formai alapelvek kialakulása, a szonátaforma romantikus felfogása, improvizatív jellegű formálás;
Az egyes formák, műfajok szerepe az egyes mesterek életművében, stílusában.

Zeneszerzői életművek:
Schumann fiatalkori zongoradarab–sorozatok, 1840 után: a dal, szimfonikus művek, és kamarazene;
Weber: a romantikus német opera kezdetei: A bűvös vadász;
Mendelssohn: klasszikus formatisztelet és romantikus zenei nyelv: Hegedűverseny, szimfóniák, mesevilág a zenében: Szentiványéji álom;
Berlioz: a programzene megteremtője: Fantasztikus szimfónia;
Chopin: a kisformák mestere (etűdök, nocturne–ök, prelűdök, balladák, polonézek, mazurkák);
Liszt: zongoradarabok, szimfonikus költemények, egyházi művek;
Brahms: dalok, zongoradarabok, szimfóniák;
Csajkovszkij: szimfóniák, színpadi művek;
Dvořák: szláv táncok, szimfóniák;
Grieg: zongoradarabok, zongoraverseny, Peer Gynt–szvit.

Ajánlott tananyag
Szabolcsi Bence: A zene története. Az őskortól a 19. század végéig. Budapest: Zeneműkiadó, 1974.
Kelemen Imre: A zene története 1750–ig. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995.
Darvas Gábor: A totemzenétől a hegedűversenyig. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.

Dobák Pál: A romantikus zene története. Budapest: Tankönyvkiadó, 1983.
Erdélyi Miklós: Schubert. Budapest: Gondolat, 1979.
Schubert kalauz. (Szerkesztette Gádor Ágnes) Budapest: Zeneműkiadó, 1981.
Fischer–Dieskau, Dietrich: A Schubert–dalok nyomában. Budapest: Gondolat, 1975.
Frank Oszkár: A romantikus zene műhelytitkai. Schubert–dalok. Budapest: Akkord Kiadó, 1994.
Walker, Alan: Liszt Ferenc 1. A virtuóz évek. 1811–1847. Budapest: Zeneműkiadó, 1986.
Walker, Alan: Liszt Ferenc 2. A weimari évek. 1848–1861. Editio Musica, Budapest 1994.
Hamburger Klára: Liszt kalauz. Budapest: Zeneműkiadó, 1986.
Deathridge, John – Carl Dahlhaus: Wagner (Grove monográfiák) Budapest: Zeneműkiadó, 1988.
Rappl, Erich: Wagner operakalauz. Budapest: Zeneműkiadó, 1976.

Követelmény
A romantika zenéjéhez és zeneszerzői életutakhoz kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott zeneművek és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

Félévi és év végi vizsga beszámoló anyaga
– Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján
– 5 db. romantikus zenei szemelvény felismerése hangfelvételről, rövid elemzés,
– feladatsor megoldása a romantika korának zenei kultúra anyagából.
5. évfolyam (választható tantárgy, 9. hangszeres évfolyamok)

Fejlesztési feladatok
A 19. századi olasz, német, magyar és orosz opera.
Stílusirányzatok és alkotók a századfordulón Európában.

Zenei ismeretek átadása – Tananyag
Operatörténet a 19. században és a 19–20. század fordulóján:
– a 19 századi olasz opera;
– jelenetszerkesztés, ária– és egyéb zártszám–típusok, irodalmi témaválasztás, műfaji jellegzetességek a 19. századi olasz operában; a verizmus;
– Verdi és Puccini művészete;
– Wagner művészetének jelentősége a 19. század zenéjében; az új zenedráma–koncepció: harmóniai és formai újítások, a vezérmotívum–technika, történelem és mitológia egy–egy opera tükrében;
– Muszorgszkij operái: az orosz történelem az operaszínpadon, népzenei hatások és zenedráma;
– a 19. századi magyar opera: Erkel.

Ismerkedés a századforduló és a 20. század első felének főbb zenei stílusirányzataival, jelentősebb mestereivel:
– A különböző stílusirányzatok (impresszionizmus neoklasszicizmus, expresszionizmus, szerializmus) sajátosságai, zenei eszközei, az ezeket képviselő mesterek alkotókorszakai, orientációinak fő vonásai a következő mesterek életművében:
– Debussy, Ravel, Satie,
– Mahler, Schönberg, Webern, Berg,
– Stravinsky, Prokofjev, Sosztakovics,
– Janáček;
– a népzene, mint stíluselem a 20. század első felében;
– a jazz, mint stíluselem a 20. század első felében (a jazz történelmi és stiláris gyökerei);
– a hagyományos tonalitás felbomlása (pentatónia, modális hangsorok, egészhangú skála, modell–skálák, bitonalitás, politonalitás, dodekafónia);
– az egyes zenei stílusirányzatok jellemző sajátosságait komplexen reprezentáló művek részletesebb elemzése, megismerése.

Ajánlott tananyag
Szabolcsi Bence: A zene története. Az őskortól a 19. század végéig. Budapest: Zeneműkiadó, 1974.
Walter, Bruno: Mahler. Budapest: Gondolat, 1981.
Batta András: Richard Strauss. Budapest: Gondolat, 1984.
Debussy, Claude: Croche úr, a műkedvelők réme. Budapest: Zeneműkiadó, 1959.
Petrovics Emil: Ravel. Budapest: Gondolat, 1982.

Követelmény
A 19. századi olasz, német, magyar és orosz operához kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

Félévi és év végi beszámoló anyaga

– Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján
– 5 db. zenei szemelvény felismerése hangfelvételről az operairodalom, valamint impresszionisták műveiből, rövid elemzés,
– feladatsor megoldása a 20. század első felének zenei stílusirányzat anyagából.

6. évfolyam (választható tantárgy, 10. hangszeres évfolyamok)

Fejlesztési feladatok
Bartók és Kodály életművének megismerése.
Kortárs zene főbb irányzatainak megismerése

Zenei ismeretek átadása – tananyag
Bartók és Kodály művészete:
– életpályáik ismertetése;
– a népzene Bartók és Kodály életművében; a népzenekutatás; a népdalfeldolgozások különböző formái;
– legkiemelkedőbb alkotásaik részletesebb megismertetése.

Bartók és Kodály kortársai és az utánuk következő generáció:
– Dohnányi Ernő, Weiner Leó, Lajtha László, Szervánszky Endre, Veress Sándor, Járdányi Pál, Kósa György.

Bevezetés a magyar, az európai és az amerikai kortárs zenébe:
– Kurtág György, Ligeti György, Szőllősy András, Ránki György, Farkas Ferenc, Durkó Zsolt, Balassa Sándor, Bozay Attila;
– a 70–80–as évek magyar avantgarde zeneszerzői: Jeney Zoltán, Sáry László, Vidovszky László, Dukay Barnabás;
– John Cage, Pierre Boulez, Karlheinz Stockhausen, Steve Reich, Philip Glass;
– a háború utáni zene stílusirányzatainak (szerializmus, elektronikus zene, minimal–zene, posztmodern, computer–zene) szemléltetése a kiválasztott zeneműveken.

Tájékozódás a mai jazz, a rock, a filmzene és az alternatív zenei irányzatok (performance, world music stb.) világában.

Ajánlott tananyag
Salzman, Eric: A 20. század zenéje. Budapest: Zeneműkiadó, 1980.
Fábián Imre: A huszadik század zenéje. Budapest: Gondolat, 1966.
Kókai Rezső – Fábián Imre: Századunk zenéje. Budapest: Gondolat, 1967.
Miért szép századunk zenéje? Szerkesztette Kroó György. Budapest: Gondolat, 1974.
Miért szép századunk operája? Szerkesztette Várnai Péter. Budapest: Gondolat, 1979.
Kroó György: Bartók–kalauz. Budapest: Zeneműkiadó, 1980.
Somfai László: 18 Bartók tanulmány. Budapest: Zeneműkiadó, 1981.
Breuer János: Fejezetek Lajtha Lászlóról. Budapest: Editio Musica, 1992.
Kovács Sándor: Bartók Béla. Budapest: Mágus Kiadó, 1995.
Kecskeméti István: A zeneszerző Kodály. Kecskemét: Kodály Intézet, 1986.
White, Eric Walter: Benjamin Britten élete és operái. Budapest: Zeneműkiadó,
White, Eric Walter: Stravinsky: A zeneszerző és művei. Budapest: Zeneműkiadó,
Szőllősy András: Honegger. Budapest: Gondolat, 1980.

Követelmény
Bartók és Kodály művészetéhez és a kortárs zenéhez kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

Félévi és év végi beszámoló anyaga
– Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján
– 5 db. Kodály és Bartók zenei szemelvény felismerése hangfelvételről, rövid elemzés,
– feladatsor megoldása a kortárs zenei kultúra anyagából.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanulók mutassanak kellő tájékozottságot a zenetörténet stíluskorszakainak kronologikus időrendjében.
Ismerjék fel az órákon bemutatott, meghallgatott zenei példák, elemzett művek jellegzetes tematikus részleteit.
Tudják definiálni és konkrét példákkal megvilágítani az adott stíluskorszakokhoz, műfajokhoz, művekhez, formaegységekhez szorosan kapcsolódó szakkifejezéseket.
Tudjanak eligazodni a megismert korszakok szerteágazó zenei sajátosságaiban, a társművészetek idevonatkozó legfőbb stiláris jelenségeiben.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei
Írásbeli, vagy szóbeli vizsga

A vizsga tantárgya és időtartama
Zenetörténet–zeneirodalom
Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.
A szóbeli vizsga időtartama minimum 10-15 perc.

A vizsga tartalma
Írásbeli vizsga
Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből a képzés során feldolgozott tematikák zenetörténeti korszakok főbb tendenciáinak, stiláris jelenségeinek, mestereinek, műfajainak, alkotásainak ismeretére, elemzésére vonatkozó témában.
A tesztlap az alábbi témakörökből tartalmaz kérdéseket:
– Gregorián elnevezése, általános jellemzői, műfajai. Egy műfaj részletes bemutatása. A többszólamúság kialakulása (orgánum típusai). Világi zene a középkorban (trubadúr, trouvére, Minnesänger). Reneszánsz (szó jelentése, ideje, általános jellemzése, jellegzetes műfajainak ismerete.) Korareneszánsz, reneszánsz fénykora, későreneszánsz zeneszerzőinek felsorolása. Homofónia, polifónia fogalma. Mise típusai, mise részei, (Ordinarium, Proprium), motetta és madrigál összehasonlítása. Világi vokális műfajok felsorolása.
– A barokk korszak általános stílusjegyei és zenei jellemzése, vokális és hangszeres műfajok sorolása. Egy vokális műfaj (pl. kantáta) tételeinek bemutatása, két hangszeres műfaj (pl. concerto, fúga) részletesebb magyarázata zenei példát hozva. A szvit (táncok és táncpárok), egy tánc bemutatása (pl. menüett). Barokk zeneszerzők felsorolása.
– A bécsi klasszika sajátosságai (formák, szerkezet, hangnem). Főbb műfajok sorolása, szonáta vagy szimfónia tételeinek általános jellemzése, pl. szonátaforma bemutatása. Haydn vagy Mozart művészete, (egy mű bemutatása alapján).
– Romantika – új műfajai, élményanyaga (témái). Chopin zongorazenéje (kisformák), Schumann zongoradarab–ciklusai (címek). Az opera műfajának, kiemelkedő mestereinek és alkotásainak ismerete a tanult szemelvények elemzésével.
– A programzene (példával). A századforduló zenéje – Debussy művészete, impresszionista művei (zenéje, jellemzői). Egészhangú skála, politonalitás, dodekafónia magyarázata zenei példa alapján. Bartók életműve, jelentősége, népdalgyűjtő útjai. Kodály egy művének részletes bemutatása (pl. Psalmus Hungaricus, Háry–szvit, Felszállott a páva – variációk).

A szóbeli vizsga
– A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban, vagy a 6 éves képzési időkeretben feldolgozott zenetörténet–zeneirodalom anyagából a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel, gyakorlati feladatokat ad.
A tanuló által játszott zenemű kottájáról maga gondoskodik, a további célfeladatok megoldásához szükséges szemelvényanyagot (kottát, hangfelvételt, audio–vizuális eszközt) a vizsgát szervező intézmény biztosítja.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése
– teszt: a kérdésekre adott rövid, lényegi, a megértésre utaló egyszerű válasz; fogalmazásmód, helyesírás;
– fogalmazás (műelemzés): információtartalom, a műről, illetve a szerzőről és a korról szóló információk megfelelő aránya, felhasznált irodalom színvonala, mennyisége, eredetiség, objektív és szubjektív tartalom megfelelő aránya, felépítés, fogalmazás, helyesírás,
– dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottaírási készség, külalak.

A szóbeli vizsga értékelése
– általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),
– zenetörténeti tájékozottság,
– stílusismeret,
– formai ismeretek,
– tájékozódás a zenei műfajok között.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Jó minőségű és felhangolt zongora vagy pianínó. Hangjegytábla, szemléltető anyagok.
Megfelelő minőségű audio–vizuális berendezés (magnetofon, DVD, CD–lejátszó)
A stíluskorszakokat megfelelően bemutató, kellő számú és minőségű hangfelvétel, kotta, zenei szakkönyv.

Kamarazene tanszak (kamarazene)

A zeneiskolában folyó kamarazene / társasének tanítás – különösen a nem zenei pályára készülő tanulók esetében – az oktató–nevelő munka egyik legfontosabb tevékenysége.
A kamarazenei attitűd elsajátításához szükséges, hogy a tanuló rendelkezzen olyan személyes (fizikai és érzelmi), hangszeres és vokális kompetenciákkal, melyek nélkül a közösségi zenélés hatékony elsajátítása nem képzelhető el.
A kamarazene tantárgy alá tartozik a 2 fő feletti, tetszőleges összeállítású hangszeres és vokális szólamokból álló együttes.

A kamarazene főtárgyként az alapfokú hangszeres évfolyamok elvégzése után, de kötelezően választható, vagy választható tantárgyként is tanulható.

Iskolánkban a kamarazene társasének, illetve hangszeres kamarazenei együttesek (2 - 8 fő fafúvós furulya, gitár, zongora, ütő hangszerek) formájában nyilvánul meg és a választható tantárgyak között tartjuk nyilván.
A zeneiskolai kamarazenei tantervben az egyedi személyi, korosztályi összetétel és a különböző tudásszintek miatt nem lehet egységes, évfolyamokra lebontott követelményeket meghatározni.
A felsorolt feladatok a fejlesztési területeket spirálisan jelölik avval, hogy az eredmények mindig a konkrét művek előadásában teljesülnek.

A foglalkozások idejét órarend szerint heti egy tanorában határozzuk meg.

A kamarazenei csoportok renszeres szereplői az iskola és városi rendezvényeknek. Hagyományosan aktiv résztvevői a civil szféra által rendezett műsorok, nemzeti ünnepek, testvérvárosi, ádventi, tanévzáró ünnepélyek hangversenyeknek.

A kamarazene tanítás célja, feladatai
Adjon lehetőséget a zene aktív művelésére és a kamarazene–irodalom megismerésére.
Képezzen a közösségi együttmuzsikálásra érzékeny, önálló zenei elgondolással bíró, alkotó muzsikusokat.
A kamarazenéléshez nélkülözhetetlen figyelemmegosztó és alkalmazkodóképesség fejlesztésével járuljon hozzá a tanulók személyiségének, egyéniségének formálásához.
Használja ki az együttmuzsikálás közösségformáló erejét, növelje a tanulók egymás iránti felelősségérzetét, használja ki a társas muzsikálás által nyújtott biztonságérzetet a szorongó tanulók gátlásainak feloldására.
Fejlessze a zenei hallást, az intonációs készséget, alakítsa és tudatosítsa a kamarazenei hallás fontosságát.
Gyakoroltassa rendszeresen a lapról olvasást, törekedjék a zenei anyag folyamatos, kottahű, zeneileg igényes megszólaltatására.
Tanítsa meg a tanulókat tájékozódni a partitúrában.
A tananyag megválasztásával a lehetőségekhez mérten igyekezzék sokoldalú képet adni az eltérő létszámú és hangszerösszeállítású együttesekről. Törekedjen a művek által a kamarairodalomban fellelhető zenei stílusok, műfajok lehető legszélesebb spektrumából választani.
Készítse fel a tanulókat amatőr kamaraegyüttesben való közreműködésre, tegye képessé őket a kamarazene önálló művelésére, a szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására és megszólaltatására.

Fejlesztési feladatok
A kamarazene oktatásban az évfolyamok fejlesztési követelményei a résztvevők egyéni tudásszintjétől, a hangszeres / vokális szólamok adott tanévre vonatkozó összeállításától függenek, ezért minden kamaracsoportra érvényes, éves szintekre lebontott fejlesztési követelményeket nem lehet megadni.
Az alábbiakban a fejlesztési feladatokat a kamarazenélésre jellemző ismeretek és készségek szerint csoportosítva vannak sorolva, hogy a képzés során ezek kialakítása és szintjének fejlesztése kerüljen előtérbe.

A társas muzsikálás gyakorlati ismeretei
– Beintés–leintés.
– Közös levegővétel és intés.
– Az „avizó” fogalma, sebességének tempó–meghatározó szerepe.
– Intés felütéssel való kezdésre.
– Lassítás, gyorsítás jelzése az intések sűrítésével, ritkításával, az alapegység megváltoztatásával.
– A kamaraegyüttes elhelyezkedésének szempontjai.
– A kottaállványok megfelelő magassága.

A kottaképre vonatkozó ismeretek
– Tájékozódási pontok: zifferek, ütemszámozás, betűjelzések.
– Generál szünet, tacet, több ütemes szünetek jelzése.
– Vi–de jel.
– A másik szólam apró kottával történő megjelenése.

– Játék partitúrából.

A hangolással, intonációval összefüggő ismeretek
– A hangolás módja az adott hangszer sajátosságaiból kiindulva
– A saját hangszer és a kamarapartnerek hangszerének hangolása. (C–hangolású illetve transzponáló jellege.)
– Transzponálás, a transzpozíció fogalma.
– A saját hangszer és a kamarapartnerek hangszerének intonációs és egyéb jellemzői.
– A saját hangszer intonációs hibáinak javítási lehetőségei (levegőmennyiség, szájtartás, kéztartás, vonótartás–módosítás, segéd– illetve tisztítófogások).
– A vokális intonációban a temperált hangszerekhez való alkalmazkodás elsajátítása
– A vokális intonáció és az adott előadóterem akusztikai kapcsolata
– Az akusztikus intonáció alapvető tudnivalói.
– A hangológép jelzései.

Ritmikai tudnivalók
– Izo és hetero ritmikus játék szólamon belül és a szólamok között, a hemiola értelmezése, játékmódja.
– Ütemmutató nélküli kotta, bonyolult átkötött ritmusok, komplementer ritmusok.

A zenei stílusokra, műfajokra vonatkozó ismeretek
– A játszott művek formája, harmóniai világa.
– A játszott művek elhelyezése a zenetörténetben.
– A disszonancia–konszonancia fogalma, felismerése, megvalósítása.
– Homofon zene.
– Polifon zene.
– Izoritmikus zene.
– Kánon, imitáció, fúga.
– Cantus firmus.
– Consort–muzsika.
– A leggyakoribb reneszánsz, barokk és klasszikus tánctételek, táncpárok (pavane–gaillarde, gavotte, saltarello, intrada, rigaudon, sarabande, musette, bourrée, menüett stb.).
– Ellenszólam.
– Basso continuo.
– A kamarazene irodalom leggyakoribb műfajai: triószonáta, fúvósötös, vonósnégyes, stb.
– A kortárs zene által használt kottagrafikus jelek zenei jelentése.

A kamarazenei játékkal összefüggő képességek, készségek fejlesztése
– Lapról olvasás.
– A belső hallás fejlesztése.
– Intonációs készség.
– Az improvizációs készség fejlesztése (reneszánsz és barokk művekben, jazz–zenében).
– A figyelem megosztása a saját és a többi szólam, illetve az összhangzás közt.
– Alkalmazkodás a hangképzés, dinamika, karakter, stílus stb. terén.

Követelmény
A kamarazenei csoport
– tudjon a vezetővel együttműködni,
– a dallamot a kapott instrukcióknak megfelelően formálni,
– szereplés során az együttes valamennyi tagja legyen képes képességei legjavát nyújtani .
A tanuló legyen képes
– játék közben új tempót felvenni a partner jelzése alapján,
– lassítani–gyorsítani a partner jelzése alapján,
– tempóváltozásokat ő maga is jelezni,
– szükség esetén lebegésmentesen hangot képezni,
– legalább a hosszan álló harmóniákban, záróakkordokban önállóan intonálni a basszushoz vagy a stabil hangolású hangszerhez,
– disszonanciákat kiemelni a tanár kérésére,
– a tanár jelzése alapján szólamát – szerepének megfelelően – kiemelni vagy háttérbe helyezni,
– eltolt ritmusokat, hemiolákat stb. helyesen hangsúlyozni.
A tanuló legyen tisztában
– az együttesben szereplő hangszerek hangolásával (C–hangolású vagy transzponáló jellegével),
– a saját hangszerére jellemző intonációs hibák javítási lehetőségeivel,
– a játszott művek stílusával, műfajával, formájával.
A kamarazenei csoport legyen képes önálló, élményt adó szereplésre.
Tudjon

– fegyelmezetten viselkedni úgy a próbákon, mint a hangversenyeken,
– „vezénylésre” előadni szerzeményeket.
A tanuló ismerkedjék meg a zeneirodalom számos remekművével.
Tudjon tájékozódni a különböző stíluskorszakokban.
Tudja
– helyes légzéstechnikával,
– pontos ritmusban,
– érthető szövegmondással,
– helyes tempó– és dinamikai választással,
– tudjon, tisztán, pontos szövegmondással, a mű érzelmi tartalmának megfelelő kifejező előadással énekelni,
– művészileg kidolgozottan – stílushű formálással, szuggesztivitással – elénekelni szólamát.

Rendelkezzék
– jó kottaolvasási kézséggel,
– zenei memóriával.
Hallgassa a többi szólamot és hangszínével alkalmazkodjék hozzá, ezáltal segítve az egységes kórushangzás megteremtését.

Az év végi meghallgatás anyaga
– Év végi meghallgatás: 10 perces nyilvános bemutató, szereplés.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Megfelelő akusztikájú, hangszigetelt, szellőztethető, csoportos oktatásra alkalmas tanterem, jó minőségű, jól hangolt zongorával.
Ötvonalas tábla.
Felvételek készítéséhez és lejátszásához használható audióvizuális eszközök.
Metronóm, hangvilla, kottaállvány.
Ajánlott a kórus színpadi megjelenését emelő egységes formaruha.

Billentyűs tanszak (klasszikus szintetizátor)

A program célja:
– alakítsa ki a különböző billentéstechnikájú billentyűs hangszerek – akusztikus zongora, digitális zongora, szintetizátor – játéktechnikai és zenei alapjait,
– fejlessze a tanuló zenei képességeit a szintetizátor és a hozzá tartozó digitális eszközök segítségével,
– alapozza meg a klasszikus és kortárs zenei műveltséget a digitális és számítástechnikai eszközök segítségével,
– fejlessze a hangszínek iránti fogékonyságot és a hallást a különböző előadásmódok finomabb megkülönböztetéséhez.

A program feladata:
– adjon áttekintést a zenetörténet billentyűs irodalmáról, és ne zárkózzon el a jazz– és tánczene kiemelkedő alkotásaitól sem,
– foglalkozzon a szintetizátorra írott eredeti művekkel és átiratokkal, alakítsa ki az ezek interpretálásához szükséges játéktechnikai és stílusbeli jártasságot,
– ismertesse meg a hangszer technikai sajátosságait, hangtechnikai alapelveit,
– teremtse meg már az alsóbb évfolyamokon is az aktív kamarazenélés, zenekari játék lehetőségét,
– alakítson ki jó improvizációs készséget, ösztönözze a tanulót zenei fantáziájának kiélésére,
– készítsen fel a számítógépes zenei alkalmazások kreatív használatára,
– adjon lehetőséget a későbbi szintetizátor előadóművészi, illetve zeneszerzői pályára való felkészülésre.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

A hangszeres előkészítő évfolyam az előképzős tanulók számára nyújthat lehetőséget arra, hogy elkezdhessék hangszeres tanulmányaikat, és életkori sajátosságaiknak megfelelő előkészítést biztosítson a további hangszeres évfolyamok elvégzéséhez

Fejlesztési feladatok
– Karos ejtegetés
– Karos staccato
– Legato játék
– Az ujjak kéztőből való, önálló mozgása
– A hüvelyk– és a kisujj megfelelő tartása
– Ismerkedés a hangszerrel
– A klaviatúra, a hangok elhelyezkedése
– A szintetizátor és a zongora összehasonlítása
– A hangszer ki– és bekapcsolása, a hangszínváltó gombok használata
– A játszott dallamok, dalocskák megszólaltatása különböző hangszíneken
– Az első félévben hallás utáni játék, a második félévben a legegyszerűbb kottaképek játéka
– Az alapvető metrumérzék kialakítása
– Játék a hagyományos zongoratechnikáktól eltérő gesztusokkal (tenyeres, alkaros stb.)
– Környezetünk hangszíneinek megismertetése

Ajánlott tananyag
Aszalós Tünde: A zongorázó gyermek I.
Józsefné – Szmrecsányi: Zenei előképző
Füzesi Zsuzsa: Daloskönyv

Követelmény
Játsszon a tanuló megfelelő kéztartással.
Tudjon játszani hallás után, illetve kottakép alapján egyszerű bi–, tri–, tetra–és pentachord (–ton) hangkészletű dallamokat, egy kézzel.
Legyen képes egyszerű hangszínváltásokra.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Két egyszerű gyermekdal, népdal, vagy más dallam lejátszása lehetőleg kotta nélkül

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
– Karos staccato
– Legato játék

– Az ujjak kéztőből való, önálló mozgása
– A hüvelyk– és a kisujj megfelelő tartása
– A szintetizátor és a zongora összehasonlítása
– A hangszínváltó gombok használata
– A játszott dallamok, dalocskák megszólaltatása különböző hangszíneken
– Az alapvető metrumérzék kialakítása, fejlesztése
– Játék a hagyományos zongoratechnikáktól eltérő gesztusokkal (tenyeres, alkaros stb.)
– Környezetünk hangszíneinek megismertetése

Ajánlott tananyag
Aszalós Tünde: A zongorázó gyermek I.
Józsefné – Szmrecsányi: Zenei előképző
Füzesi Zsuzsa: Daloskönyv

Követelmény
Játsszon a tanuló megfelelő kéztartással.
Tudjon játszani hallás után, illetve kottakép alapján egyszerű bi–, tri–, tetra–és pentachord (–ton) hangkészletű dallamokat egy kézzel, két kézzel.
Legyen képes egyszerű hangszínváltásokra.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Két egyszerű gyermekdal, népdal, vagy más dallam lejátszása lehetőleg kotta nélkül

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

A klasszikus szintetizátor tanítási anyaga általában a zongora szak anyagához igazodik, hiszen a hangszer annak édes gyermeke. A játéktechnikai követelmények valamelyest enyhébbek, tekintettel arra, hogy a speciális hangszerismeret anyagát is el kell sajátítania a tanulónak.

Fejlesztési feladatok
– Érintésvédelmi ismeretek
– Ismerkedés a hangszerrel
– A klaviatúra, a hangok elhelyezkedése
– A szintetizátor és a zongora összehasonlítása
– A hangszer ki– és bekapcsolása, a hangszínváltó gombok használata
– A glissando–kerék, a modulációs–kerék és a billentyű–utánnyomás megismertetése
– Játék a hagyományos zongoratechnikáktól eltérő gesztusokkal
– Környezetünk hangszíneinek megismertetése
– Kétkezes játék ellenmozgással és párhuzamos mozgással
– Fekete billentyűs skálajáték külön kézzel, egy–két oktáv terjedelemben
– Az első félévben javarészt hallás utáni játék, a második félévben egyszerűbb kottaképek játéka
– A játszott dallamok, dalocskák megszólaltatása különböző hangszíneken
– Egyszerű ritmikai improvizációk
– A kérdés–felelet formai technika
– Kérdés–felelet improvizációk
– Kottaolvasás rögzített ritmus–patternek (osztinátók) segítségével

Ajánlott tananyag
Aszalós Tünde: A zongorázó gyermek I–II.
Józsefné – Szmrecsányi: Zenei előképző
Hernádiné – Inselt – Fantóné – Komjáthyné – Máthéné: Zongoraiskola I.
Bartók: Mikrokozmosz I.
Füzesi Zsuzsa: Daloskönyv; Eszterlánc
A „Kezdők muzsikája" sorozat különböző kötetei
ROLAND PIANO ISM– Skills Book I.

Követelmény
Játsszon a tanuló megfelelő kéztartással.
Tudjon játszani hallás után, illetve kottakép alapján egyszerű bi–, tri–, tetra–és pentachord (illetve –ton) hangkészletű dallamokat egy, illetve két kézzel.
Legyen képes önálló hangszínváltásokra, egyszerű ritmikai és kérdés–felelet improvizációkra.
Tudjon rögzített kísérettel együtt játszani.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Két egyszerű gyermekdal, népdal, vagy más dallam lejátszása

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
– A különböző akusztikus hangszerek hangzásának, játékmódjának megismerése
– Hangszintézis– kezdeti elemeinek elsajátítása
– A két kéz függetlenítésének folytatása ritmikai és dinamikai síkon
– A karos ejtegetés, karos staccato és legato játék biztonságossá tétele
– Kétkezes játék bonyolultabb kísérőszólamokkal
– Előre rögzített (programozott) ostinatókra ritmus–, illetve dallamrögtönzések
– A II–V–I–es skálajáték előkészítése (harmóniakíséretes skálajáték)
– A tizenhatod értékű hangok és a velük alkotott ritmuscsoportok
– A ritmusképletek – szinkópa, éles és nyújtott ritmus – transzpozíciói (augmentálása, diminuálása)
– Kottaolvasás negyed és fél mérőkkel – a mérőket a szintetizátoron beállított ütőhangszerekkel szólaltatjuk meg
– Játék lapról olvasó oktató szoftverrel
– Előre rögzített kíséretekkel kamarazenélés
– Nehezebb ritmikus improvizációk és egyszerűbb dallami figurációk gyakorlása
– Hosszabb kérdés–felelet improvizációk (esetleg 2 tanulóval, egymásnak adva a dallamokat)
– Egyszerű hangszerelési gyakorlatok

Hangszerismeret
– A Display kezelése
– A kurzormozgató billentyűk használata
– A numerikus gombok használata
– Az Up–Down, a Page (lapozó) és egyéb speciális gombok használata
– Hangbankok kezelése – GM – hangkészlet
– MIDI összeköttetés, a MIDI és a DIN csatlakozó összevetése
– Érintésvédelmi kérdések, elektromos veszélyek

Ajánlott tananyag
Aszalós Tünde: Zongorázó gyermek I–III.
Hernádiné – Inselt – Fantóné – Komjáthyné – Máthéné: Zongoraiskola I–II.
Bartók: Mikrokozmosz I.
Teőke: Válogatott etűdök I.
A „Kezdők muzsikája" sorozat különböző kötetei:
Gonda János: A rögtönzés világa I.
ROLAND PIANO ISM – Skills Book I.

Követelmény
Tudjon a tanuló biztonságosan játszani egyszerű kétkezes darabokat. Legyen képes előre rögzített szólamokkal – *pl. ROLAND ISM* – együtt játszani, illetve egyszerű két–három hangszeres kamarazenélésben részt venni. Tudjon negyed és fél mérővel jó tempóban kottát olvasni. Tudjon adott dallamra ritmikus és egyszerűbb dallam improvizációkat készíteni.
Ismerje hangszere alapvető technikai sajátságait, tudja kezelni a technikai
képzésről szóló részben megadott funkciókat.
Tudjon javaslatot tenni egyszerű darabok hangszerelésére.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– két szóló– és egy kamaradarab eljátszása az ajánlott tananyag nehézségi szintjén

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok
– A hangszintézis–elemek használatának bővítése
– Hangszercsoportok hangbeállításainak, és azok játékmodorának, játékstílusának megismerése
– A II–V–I–es skálajáték rendszeres gyakorlása
– Az éneklő legato játék és a staccato technika tökéletesítése alkalmas hangszínek, hangzások segítségével
– Kettősfogasok, hangzatbontás
– Gyakorlás digitális és akusztikus zongorán
– Ismerkedés a klasszikus táncok világával
– A háromtagú forma

– Előre rögzített kísérettel kamara
– A tanult darabok rögzítése és elemzése szekvenszer segítségével
– Könnyű kamaraátiratok készítése
– Improvizációs játékok a háromtagú formával
– Szintetizátorzene–szerzőktől egy–egy mű elemzése
– Játék lapról olvasó oktató szoftverrel

Hangszerismeret
– A Mód–választó gombok, a single–dual, a mono–poli funkciók és azok használata (a használt szintetizátor adottságaihoz alkalmazkodva)
– A Program, Edit Program, Combi, Edit Combi funkciók (hang, hangszerkesztés, kombináció, kombinációszerkesztés)
– A hangkeltés, az oszcillátor
– Az EG–burkológörbe fogalma
– A transzponálás, a billentyűzet transzponálhatósága
– MIDI kapcsolatok (IN, OUT, THROUGH), OMNI ON mód
– A billentyűs hangszercsoport hangszereinek áttekintése
– A szintetizátor története: a korai szintetizátorok (lehetőleg zenehallgatással egybekötve)

Ajánlott tananyag
Aszalós Tünde: A zongorázó gyermek II–III.
Hernádiné – Inselt – Fantóné – Komjáthyné – Máthéné: Zongoraiskola II.
Bartók: Mikrokozmosz II.
Bartók: Gyermekeknek I.
Teőke: Válogatott etűdök II.
Régi táncok gyermekeknek (Hernádi – Komjáthy)
A „Kezdők muzsikája" sorozat különböző kötetei:
ROLAND ISM – Skills Book II.
Burgmüller: Easy and progressive studies for the Piano
Gonda János: A rögtönzés világa I.

Követelmény
A tanuló legyen képes az ajánlott anyag szintjének megfelelő darabok technikailag és zeneileg helyes előadására, az egyéni adottságok figyelembe vételével.
Billentéstechnikája, érzékenysége fejlődjék tovább. Tudja előadni darabját más billentyűs hangszeren is. Tudjon MIDI–s hangszereket összekötni.
Kamarazenélésére legyen jellemző a társakra való megfelelő odafigyelés. A hangszintézis alapjainak megismerésével tudjon a preset hangszínekből kiindulva egyszerű editálásokat elvégezni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Két szóló– és egy kamaradarab eljátszása az ajánlott tananyag nehézségi szintjén

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok
– „Klasszikus" szintetizátorzene–szerzők műveinek interpretálása
– A hangszintézis használt elemeinek bővítése
– A gyors (kiszórt) staccato gyakorlása pengetős hangzások utánzásának segítségével
– Hangzatbontások, hangzatfogások
– Polifon szerkesztésű zenék megfelelő frazeálása
– A pedálok használata
– A billentyű–utánnyomás (aftertouch) használata
– Barokk és klasszikus táncok előadása
– A jellegzetes barokk hangzások – csembaló, orgona, klavikord – tanulmányozása
– Bonyolult ritmusanyagok tanulmányozása komputergrafikus megjelenítéssel
– A II–V–I–es skála folytatása C–, B–, Asz–, Fisz– és E–dúrig
– A II–V–I–es skála fordított kezes gyakorlása (jobb kézzel harmóniák, bal kézzel skála)
– A kamaraórák keretén belül az ajánlott anyag nehézségi fokához igazodó kamaradarabok előadása
– Az előadott művek rendszeres átvitele akusztikus, illetve digitális zongorára
– Improvizációs gyakorlatok patternek segítségével
– A kottaolvasó készség fejlesztése oktató szoftver segítségével

Hangszerismeret
– Az ADSR görbék tanulmányozása és szerkesztése a burkológörbékről szerzett ismeretek felhasználásával

– A hangkeltő rendszer hangerő burkológörbe (ADSR) szerkesztése
– A GLOBAL (az egész hangszerre vonatkozó) beállítások áttekintése, klaviatúra–megosztás
– A vonós hangszercsoport hangszereinek áttekintése, azok megfelelő használata
– MIDI–vezérlés, MIDI–csatornák, OMNI Off mód
– A szintetizátor története: a 60–as, 70–es évek hangszerei
– A szintetizátorok megszólaltatására hivatott hangtechnikai rendszerek általános áttekintése

Ajánlott tananyag
Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok
Bartók: Gyermekeknek I–II.
Bartók: Mikrokozmosz III.
Bach: 18 kis zongoradarab
Régi táncok zongorára
Aszalós Tünde: A zongorázó gyermek III. (kamaraanyagként is)
A „Kezdők muzsikája" sorozat különböző kötetei:
ROLAND ISM – Skills Book II.
ROLAND ISM – Mozart
P. Wedgwood: It's never too late to play Piano I.
Burgmüller: Easy and progressive studies for the Piano
Gonda János: A rögtönzés világa I.
MIDI szakirodalom:
Pl. Sík – Gerényi: MIDI alapozás – MIDI protokoll
Bajusz – Bors: A PC–k hangja
Simon Collin: így működik a számítógépes multimédia
Kortárs zeneszerzők (Vangelis, Jan Michael Jarre, Isao Tomita, Rick Wakeman, Andreas Vollenweider, Presser Gábor, Benkő László, ifj. Kurtág György, Stockhausen, Ligeti György stb.) szintetizátorra írt műveinek elemzése, hallás utáni feldolgozása, és könnyebb műveik kamaracsoportos előadása

Követelmény
A tanuló tudja az ajánlott anyag szintjének megfelelő barokk és bécsi klasszikus műveket technikailag és zeneileg helyesen interpretálni, egyéni adottságait is figyelembe véve.
Billentéstechnikája és billentésérzékenysége érje el azt a szintet, hogy az év során egy–egy művet helyesen meg tudjon szólaltatni akusztikus és digitális zongorán is.
A hangszintézisben legyen képes a hangerő – ADSR különböző beállításaival új hangok létrehozására.
Kamarazenélésben tudja az alá– és fölérendelt viszonyokat pontosan követni, előadásában adjon helyes polifonikus dallamvezetést. Tudjon dallamokat utánnyomásos billentéssel is megformálni. Legyen képes szintetizátorok között OMNI Off módban MIDI kapcsolatokat teremteni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Két szóló– és egy kamaradarab eljátszása az ajánlott tananyag nehézségi szintjén

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok
– Ismerkedés a komputer és keyboard lehetőségeivel, használatával
– Hangzatbontás futamszerűen
– Négyeshangzat–fogások
– Több szólam tiszta, értelmes vezetése
– Újabb pedálfunkciók elsajátítása
– Ritmus– és dallamszerkesztés komputergrafikus úton
– Skálák más harmónia–patternekre
– Szintetizátorzene–szerzők eredeti műveinek és átiratainak elemzése, megszólaltatása, szükség esetén áthangszerelése
– A kamarazenei munka kibővül tánc– és jazz–zenei produkciókkal
– Összetettebb művek önálló hangszerelése
– A játszott és készített művek elemzése számítógépes megjelenítés segítségével
– Improvizációs gyakorlatok patternek segítségével
– Rendszeres gyakorlás és előadás digitális és akusztikus zongorán

Hangszerismeret
– A szűrők
– A hangkeltő rendszer szűrőjének szerkesztése
– A hangmagasság–burkológörbe (Pitch EG)
– Új COMBI hangzások szerkesztése, létrehozása
– A fúvós hangszercsoport áttekintése, azok megfelelő, stílusos használata

– A MIDI interface
– A szintetizátor története: a digitális szintetizátorok
– A hangtechnikai rendszer elemei: az erősítő és a hangfal

Ajánlott tananyag
Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok
Bach: 18 kis prelúdium
Könnyű szonatinák (Hernádi)
Schumann: Jugend Album
Csajkovszkij: Jugend Album
Schubert: Keringők
Bartók: Gyermekeknek II–III.
Bartók: Mikrokozmosz III–IV.
A „Kezdők muzsikája" sorozat különböző kötetei:
A „Régi kamarazene" sorozat kötetei
Nagy Olivér: Partitúraolvasás – partitúrajáték (Kétszólamú vokális és transzponáló hangszeres példák)
ROLAND ISM sorozat: Mozart, Beethoven
Matt Denis: Blues for beginners
Gonda János: A rögtönzés világa I.
Kovács Gábor: Keyboard iskola I–II.
Planki – Endl: Keyboard iskola I–IV.
Hegedűs Sándor: Gyermekvarázs
Kulcsár Zoltán: Harmónia– és ritmusiskola
Kulcsár Zoltán: Dallamszerkesztés, szekvenciaszövés, rögtönzés keyboardon

Követelmény
A tanuló tudja az ajánlott anyag szintjének megfelelő barokk és bécsi klasszikus műveket, a könnyebb bécsi szonatinákat, szonátákat valamint romantikus műveket stílushűen előadni. Ezek digitális és akusztikus zongorán való megszólaltatása se okozzon gondot.
A kamarazenélés területén mozogjon otthonosan a bonyolultabb barokk polifónia világában, játsszon klasszikus táncokat, könnyebb romantikus műveket, és igény esetén ismerkedjen meg a tánc– és jazz–zenei elemekkel a kamarazenélés során.
Legyen képes a komputeres megjelenítés segítségével műveket elemezni, editálni, s ezeket az ismereteket a saját darabok írásánál felhasználni. Legyen képes a MIDI technikát a kamarazenében alkalmazni, szekvenszerrel MIDI–kapcsolatot teremteni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Két szóló– és egy kamaradarab eljátszása az ajánlott tananyag nehézségi szintjén. Az egyik szólódarab akusztikus hangszeren kerüljön előadásra.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok
– Az összes játék– és billentésforma tudatos alkalmazása
– A futam és a repetíció tempójának gyorsítása
– A barokk, klasszikus, romantikus és XX. századi zene stílusos előadása
– A rondó– és a variációs forma tanulmányozása
– Skálajáték más harmónia patternekre
– A komputeres alkalmazások köre kibővül a ritmus– és dallamszerkesztésen túl a *kottagrafikai* szerkesztésekkel
– A MIDI–alkalmazások áttekintése, MIDI–protokoll
– A tanuló próbálkozzék önálló darab írásával tanári segítség nélkül
– A játszott művek további gyakorlása a digitális társhangszereken, illetve akusztikus zongorán
– Ismert szintetizátorzene–szerzők műveinek elemzése, megszólaltatása, szükség esetén áthangszerelése
– A jelentős szintetizátorzene–szerzők műveinek igényes előadásban való megszólaltatása
– Az előadások a XX. századi zenére koncentrálnak ebben az évben

Hangszerismeret
– A beépített effektprocesszor működési jellemzői, paraméterezése
– Az ütős és a szintetikus hangszercsoport hangszereinek áttekintése, stílusos használata
– A szintetizátor története: a szintetizátorok fejlődési tendenciái
– A hangtechnikai rendszer elemei: a keverőpult, a mikrofon és a kábelek

Javasolt tananyag
Czerny: A kézügyesség iskolája

Bach: 18 kis prelúdium
Könnyű szonatinák (Hernádi)
Csajkovszkij: Jugend Album
Schubert: Keringők
Bartók: Gyermekeknek III–IV.
Bartók: Mikrokozmosz III–IV. (V.)
Hacsaturján: Gyermekalbum II.
Prokofjev: Kindermusik Könnyű variációk zongorára
A „Kezdők muzsikája" sorozat különböző kötetei
Nagy Olivér: Partitúraolvasás – partitúrajáték (Kétszólamú vokális és transzponáló hangszeres példák)
ROLAND ISM sorozat: Operák
Dániel Capeletti: The Complete Piano **1**–3.
Kovács Gábor: Keyboard iskola I–II.
Planki – Endl: Keyboard iskola I–IV.
Hegedűs Sándor: Gyermekvarázs
Kulcsár Zoltán: Harmónia és ritmusiskola
Kulcsár Zoltán: Dallamszerkesztés, szekvenciaszövés, rögtönzés keyboardon
Esze Jenő: Tanuljunk zongorázni tánczenét
Gonda János: A rögtönzés világa I.
MIDI–szakirodalom

Követelmény
A tanuló tudja megszólaltatni a műveket az ajánlott anyag szintjén mind a négy klasszikus stílusban, jó előadásban. Lehetőség szerint rendelkezzék ismeretekkel a jazz– és tánczenei stílusok játékáról is. A kamarazenélésben legyen képes érett produkció nyújtására. Érje el azt a szintet, hogy a továbbiakban bármilyen szintetizátor–zenekarban örömmel és jól tudjon zenélni.
Tudjon kisebb volumenű saját művet létrehozni, rendelkezzék a zeneszerzés területén olyan alapismeretekkel, hogy ilyen tanulmányokat folytathasson a későbbiek során.
Rendelkezzék a szintetizátorok hangképzésében olyan jártassággal, hogy legyen képes a játszandó művekhez saját maga a leginkább odaillő új hangokat és hangzásokat létrehozni.
Tudja használni a számítógépes zenei alkalmazásokat. Legyen képes felmérni, hogy valamely hangszer milyen MIDI–információk fogadására, illetve küldésére, valamint hangszerkesztésre, editálásra képes.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Két szóló– és egy kamaradarab eljátszása az ajánlott tananyag nehézségi szintjén. Az egyik szólódarab akusztikus hangszeren kerüljön előadásra.

Követelmények az alapfok elvégzése után

A tanuló ismerje
– az akusztikus, az elektronikus (analóg és digitális) billentyűs hangszerek kialakulását, fejlődéstörténetét, főbb szerkezeti elemeit, azok működését,
– az akusztikus, az elektronikus (analóg és digitális) eszközökre írt klasszikus és kortárs irodalmat, a meghatározó előadók munkásságát,
– az analóg és digitális hangkeltő–berendezések közötti különbségeket,
– a hangszintézissel kapcsolatos alapvető tudnivalókat,
– a számítógép felhasználási lehetőségeit a zene területén.
Legyen képes
– a maga és környezete örömére muzsikálni választott hangszerén,
– klasszikus és kortárs zeneműveket akusztikus és digitális zongorán, illetve szintetizátoron megfelelő szinten megszólaltatni,
– szintetizátorokkal és más hangszerekkel együtt zenélni (kamara– és zenekari produkcióban egyaránt),
– a szintetizátor funkciót készségszinten kezelni,
– a hangszintézis–ismeretek felhasználásával önállóan hangszíneket, hangzásokat létrehozni,
– a tanult művekből önállóan egyszerűbb átiratokat (kamaraátiratokat is), hangszereléseket készíteni,
– kisebb kompozíciókat önállóan megalkotni,
– a hangszer megszólaltatásához szükséges hangtechnikai eszközöket (erősítő, hangfal, mikrofon stb.) összeállítani, alapfokon kezelni.
Rendelkezzék
– a program anyagának megfelelő billentyűs készségekkel az elektronikus zenei területen szükséges és elvárható előadókészséggel,
– a kortárs zene olvasásához és interpretálásához szükséges alapvető elméleti ismeretekkel,
– a korszerű képzettség alapjául szolgáló kreativitással,
– a későbbi amatőr zenéléshez szükséges jártassággal a hangtechnika területén,

– a zenei alkalmazásoknak megfelelő jártassággal a számítástechnika területén.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama
Klasszikus szintetizátor főtárgy
„A" tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma
A vizsgán a tanulónak három művet – köztük legalább egyet akusztikus hangszeren – kell előadnia egyénileg és kamarapartnerekkel
– két előadási darab különböző klasszikus stílusból választva (Bach: 18 kis zongoradarab, „Könnyű szonatinák" (Hernádi), Bartók: Mikrokozmos III kötet, Bartók: Gyermekeknek II–III nehézségi szintjén)
– egy 3–4 szólamú kamarazenei mű (Bartók–Weiner: 10 darab a Gyermekeknek, Bach: Wohltemperiertes Klavier I–II kötetének kamara átiratai nehézségi szintjén).

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes test– és kéztartás,
– hangminőség, billentés,
– kontrollerek használata,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– alkalmazkodóképesség,

Továbbképző évfolyamok

A továbbképző évfolyamokon a legfontosabb szempont a tanuló zeneközelben tartása. Az előző években minden lényeges játék– és hangszertechnikai ismeretet elsajátított, így ez a négy év szabadabban követheti az esztétikai szempontokat. Mód van az intenzívebb kamarazenélési és zenekari lehetőségekre, és itt kell elérnie a zeneiskolának azt, hogy a zenélés életre szóló alapszükségletté váljék számára.

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok
– Számítógépes zenei alkalmazások
– Hangképek használata
– Hangképek játékmódja
– Arpeggiator használata
– Szabad improvizáció

Ajánlott tananyag
Az elektroakusztikus eszközök kézikönyvei
Csajkovszkij: Jugend Album
Bach: 18 kis prelúdium
Bartók: Mikrokozmosz III–IV. (V.)
Nagy Olivér: Partitúraolvasás – partitúrajáték (Kétszólamú vokális és transzponáló hangszeres példák)
Gonda János: A rögtönzés világa III.
Kulcsár Zoltán: Dallamszerkesztés, szekvenciaszövés, rögtönzés keyboardon
Kortárs zeneszerzők (Vangelis, Jan Michael Jarre, Isao Tomita, Rick Wakeman, Andreas Vollenweider, Presser Gábor, Benkő László, ifj. Kurtág György, Stockhausen, Ligeti György stb.) szintetizátorra írt műveinek elemzése, hallás utáni feldolgozása

Követelmény
– Legyen képes a kiválasztott hangkép tulajdonságainak megfelelő játéktechnikára
– Legyen képes hangképekkel improvizációkra
– Legyen képes az arpeggiator használatára

– Legyen képes szekvencer–programban dolgozni

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Improvizáció számítógép közreműködésével,
– Egy darab előadása az évfolyam nehézségi szintjén, használva a szintetizátor adottságait.

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok
– Számítógépes zenei alkalmazások, kottagrafikus program, szekvencer program
– Rögzített anyag felvétele, lejátszása
– Arpeggiator kombinálása hangszínmódosításokkal,
– Komplex improvizáció

Ajánlott tananyag
Az elektroakusztikus eszközök kézikönyvei
Csajkovszkij: Jugend Album
Bach: 18 kis prelúdium
Bartók: Mikrokozmosz III–IV. (V.)
Nagy Olivér: Partitúraolvasás – partitúrajáték (Kétszólamú vokális és transzponáló hangszeres példák)
Gonda János: A rögtönzés világa III.
Kulcsár Zoltán: Dallamszerkesztés, szekvenciaszövés, rögtönzés keyboardon
Kortárs zeneszerzők (Vangelis, Jan Michael Jarre, Isao Tomita, Rick Wakeman, Andreas Vollenweider, Presser Gábor, Benkő László, ifj. Kurtág György, Stockhausen, Ligeti György stb.) szintetizátorra írt műveinek elemzése, hallás utáni feldolgozása

Követelmény
Legyen képes hangképekkel önálló improvizációkra
Tudjon játék közben rögzített hanganyagot használni
Legyen képes az arpeggiator használatára
Ismerjen meg számítógépes zenei alkalmazásokat jártassági szinten,
Legyen képes a szintetizátor, az audiorendszer és a számítógép összekapcsolására,
Legyen képes szekvencer–programban felvételt készíteni a szintetizátoron történő feljátszással

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Önálló improvizáció,
– Egy darab előadása az évfolyam nehézségi szintjén, használva a szintetizátor adottságait.

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok
– Számítógépes zenei alkalmazások ismereteinek bővítése
– Mintavétel, a minta hangszínné alakítása
– Hangforrások keverése számítógépen
– Önálló szintetizátor zenemű alkotás a hangszer lehetőségeinek kiaknázásával

Ajánlott tananyag
Az elektroakusztikus eszközök kézikönyvei
Bajusz – Bors: A PC–k hangja
Gonda János: A rögtönzés világa III.
Simon Collin: így működik a számítógépes multimédia
Nagy Olivér: Partitúraolvasás – partitúrajáték (Kétszólamú vokális és transzponáló hangszeres példák)
Kortárs zeneszerzők (Vangelis, Jan Michael Jarre, Isao Tomita, Rick Wakeman, Andreas Vollenweider, Presser Gábor, Benkő László, ifj. Kurtág György, Stockhausen, Ligeti György stb.) szintetizátorra írt műveinek elemzése, hallás utáni feldolgozása

Követelmény
Legyen képes a számítógépen szerkeszteni a szintetizátor hangszíneit
Legyen képes mintavételre
Legyen képes kombinálni szekvencer programban a hangkártya és a szintetizátor hangszíneit
Legyen képes önálló alkotását a szintetizátor lehetőségeinek kiaknázásával előadni

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Önálló improvizáció,

– Egy önálló darab előadása az évfolyam nehézségi szintjén, használva a szintetizátor és szequencer adottságait.

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok
– Számítógépes zenei alkalmazások ismereteinek bővítése,
– Önálló hangszínek létrehozása, tárolása,
– Hangforrások keverése számítógépen, MIDI, wav, hangfontok,
– Önálló szintetizátor zenemű alkotás a hangszer lehetőségeinek kiaknázásával.

Ajánlott tananyag
Az elektroakusztikus eszközök kézikönyvei
Bajusz – Bors: A PC–k hangja
Gonda János: A rögtönzés világa III.
Simon Collin: így működik a számítógépes multimédia
Nagy Olivér: Partitúraolvasás – partitúrajáték (Kétszólamú vokális és transzponáló hangszeres példák)
Kortárs zeneszerzők (Vangelis, Jan Michael Jarre, Isao Tomita, Rick Wakeman, Andreas Vollenweider, Presser Gábor, Benkő László, ifj. Kurtág György, Stockhausen, Ligeti György stb.) szintetizátorra írt műveinek elemzése, hallás utáni feldolgozása

Követelmény
Legyen képes a számítógépen önállóan szerkeszteni a szintetizátor hangszíneit
Legyen képes önálló hangszíneket létrehozni
Legyen képes kombinálni szekvencer programban a hangkártya és a szintetizátor hangszíneit
Legyen képes önálló alkotását a szintetizátor és a számítógép lehetőségeinek kiaknázásával előadni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Önálló improvizáció,
– Egy önálló darab előadása az évfolyam nehézségi szintjén, használva a szintetizátor és szequencer adottságait.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Az alapfok végére megfogalmazott követelményeken felül:
– a tanuló játéktechnikai készsége érje el azt a szintet, hogy legyen képes az ajánlott anyagnak megfelelő nehézségű művek előadására – az egyéni alkati sajátosságok figyelembevétele mellett,
– a tanuló előadói készsége tükrözze az életkorából adódó érettebb, elmélyültebb és átéltebb minőséget,
– a hangszer értő használatához tartozó számítógépes zenei, hangtechnikai, elektrotechnikai és hangszintézis–elméleti ismeretek kerüljenek tudatosabb alkalmazásra a közismereti iskolákban szerzett fizikai ismeretek felhasználása révén,
– a tanuló legyen képes önállóan elektroakusztikus zeneműveket létrehozni.

A művészeti záróvizsga követelményei
A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama
Klasszikus szintetizátor főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma
A vizsgán a tanulónak három művet – köztük legalább egyet akusztikus hangszeren – kell előadnia egyénileg és kamarapartnerekkel
– két előadási darab különböző klasszikus stílusból választva (Bach: Két– ill. háromszólamú invenciók Chopin: Mazurkák Bartók: Mikrokozmos V., Bartók: Gyermekeknek III–IV nehézségi szintjén)
– egy 3–4 szólamú kamarazenei mű (Vivaldi: 4 évszak tételek szintjén), Ravel–, Muszorgszkij–, Grieg–, Debussy–átiratait, vagy eredeti szintetizátorzenék Jan Michael Jarre, Vangelis, Presszer Gábor feldolgozását).

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes test– és kéztartás,
– hangminőség, billentés,
– pedálhasználat,
– hangszerkezelés,

– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Közepes méretű helyiség megfelelő világítással és szellőzéssel, jó hangszigeteléssel és érintésvédelmi megfontolásokból alacsony páratartalommal.

Egy szintetizátor, ami képes élőben módosítani hangszíneit, azokat lehet nagymértékben szerkeszteni, tárolni. Több kontroller beavatkozást tesz lehetővé. Ha a szintetizátor nem kalapácsmechanikás billentyűzettel van ellátva, szükséges egy digitális vagy egy akusztikus zongora (vagy pianínó). A hagyományos szintetizátornak, 5–7 oktávosnak, dinamikus billentésűnek és MIDI–csatlakozásokkal rendelkezőnek kell lennie.

Szükség van hozzájuk hangszerállványra, és a zongorás termekben megszokott állítható zongoraszékre.

A teremben hangkártyával és/vagy MIDI–interface–szel rendelkező computer, nyomtató; a számítógép a használt szoftverek futtatásához maradéktalanul szükséges paraméterekkel rendelkezzék.

A hangszerek megszólaltatását végző, a Hi–Fi szabványnak eleget tevő erősítő–keverő–effektprocesszor–hangfal rendszer és az ehhez kapcsolódó – lehetőleg digitális – felvevő egység, nemcsak az órai munkához, hanem a koncertekhez is.

Rézfúvós tanszak: *TROMBITA*

A trombitatanítás feladatai:
– a tanuló egyéni adottságához, képességéhez igazodó módszerek kialakítása, kiemelt figyelmet fordítva az egyéni hangszeroktatásban rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására,
– a helyes légzés, befúvás, testtartás, hangszertartás beállítása, kialakítása,
– a hangszeres játékhoz szükséges motorikus reflexek, motivációs bázis, a naponkénti gyakorlás szükségletének kialakítása,
– a hangszeres játék megvalósításában részt vevő izmok lazaságának, terhelhetőségének tartósabb igénybevétel teljesítéséhez szükséges készségek kialakítása,
– a zenei memória fejlesztése, gyakorlati alkalmazásához szükséges jártasságok kialakítása,
– az egyéni hangszeres tanórákra, kamarazenei, zenekari foglalkozásokra történő önálló felkészülés képességének kialakítása.

Ismertesse meg a tanulókkal
– a trombita történetét,
– a trombitának a rézfúvósok családjában és különféle együttesekben betöltött szerepét,
– a hangszer irodalmának, tananyagban megjelenő részét,
– a hangszer irodalmának, tananyagban megjelenő részét
– a tananyagon keresztül a főbb zenei stílusokat,
– a trombita hazai és külföldi művészeinek munkásságát.

Tudatosítsa
– a helyesen beállított légzéstechnika állandó ellenőrzésének fontosságát,
– a helyes szájtartás, mint a jó befúvási mód (ansatz) alapfeltételének fontosságát,
– a mindennapi gyakorlás didaktikai és fiziológiai szempontok szerinti szükségességét,
– a könnyed, felszabadult hangszeres játékmód kialakításának fontosságát.

Fejlessze a tanuló
– hallását, belső hallását, „intonációs” képességét,
– hangszeres adottságait,
– hangszertechnikai tudását,
– megformáló– és előadói képességét.

Tegye képessé a tanulókat
– rendszeres, hatékony, igényes gyakorlásra,
– a gyakorlás során felmerülő hibák önálló kijavítására,
– a beállított alapfunkciók önellenőrzésére,
– a tiszta intonációra,
– folyamatos hangszerjátékra, árnyalt stílusos előadásra,
– a pontos kottaolvasásra, a ritmus, valamint a zenei kifejezések előadásmódjára, illetve a tempóra vonatkozó utasítások megvalósítására.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangszer felépítése, részeinek megismerése.
– A kottaolvasás alapfogalmainak megismerése.
– A helyes be– és kilégzés alapjainak elsajátítása.
– A helyes testtartás kialakítása. A helyes szájtartás gyakorlása. Fúvókázás, ajakrezgés.
– Hangterjedelem az egyvonalas C–től az egyvonalas G ig.

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. kötet
Colin: Trombitaiskola kezdőknek
Gyermekdalok, népdalok

Követelmény
A helyes be– és kilégzés ismerete. Hangterjedelem az C’ – G’–ig.
Hangjegyek, ritmusértékek szünetjelek ismerete a tananyag által megkívánt szinten.

Egyszerű népdalok és gyermekdalok eljátszása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy gyakorlat
– Egy népdal vagy gyermekdal

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A helyes testtartás rögzítése.
– A helyes légzés további tudatosítása.
– Fúvókával végzett gyakorlatok a trombitaiskola alapján.

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán Trombitaiskola I.
Colin: Trombitaiskola kezdőknek
Gyermekdalok, népdalok
Brodszky: Májusköszöntő
Régi francia dal

Követelmények
Az egészséges, szép trombitahang kialakítása.
Hangterjedelem a kis h–tól az egyvonalas a–ig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangszer felépítése, részei.
– Az egész, fél, negyed és nyolcad hangjegyérték és a megfelelő szünetjelek.
– Nyújtópont a fél érték mellett.
– Módosítójelek.
– A 4/4–es, 2/4–es, 3/4–es ütem.
– Az előforduló hangok fogásai.
– Memóriafejlesztés: gyermekdalok, népdalok és az előadási darabok megtanulása kotta nélkül.
– Motívumok, dallamok azonosságának, különbségének felismerése.
– A helyes testtartás, hangszertartás kialakítása.
– A rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a levegővezetés megalapozása.
– A helyes szájtartás kialakítása ajakrezgés és fúvókázás segítségével.
– A hangindítás megalapozása.
– A legato játékmód alapjainak elsajátítása, szekundkötések (ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel).

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Colin: Trombitaiskola kezdőknek
Susato: Rondo (Trombitamuzsika)
Gyermekdalok, népdalok

Követelmény
Legyen képes egy oktáv hangterjedelmen belül a tanult ritmusértékeket tartalmazó gyakorlat egészséges, szép hangon való eljátszására.
Hangterjedelem a kis a–tól a kétvonalas c–ig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy gyakorlat,

– Egy előadási darab.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dúr és a moll hangsor hangközei, hármashangzatai.
– A tizenhatod érték és szünetjele.
– Nyújtópont a negyed és a nyolcad érték mellett, valamint a szinkópa.
– A tanult művek formai elemzése.
– A periódus két felének kérdés–felelet viszonya.
– A magyar népdal jellemzői, formái, valamint a dalforma.
– A testtartásban és hangszertartásban előforduló hibák korrigálása.
– A rekeszlégzés gyakorlása.
– Az egészséges, szép hang létrehozása, a változó sebességű hangindítás megalapozása (nyolcad–, tizenhatodjáték).
– A természetes kötések megalapozása, kvint– és kvartkötések.
– A dinamikai árnyalás alapjai, visszhanghatás (*f*–*p*).

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Colin: Skálatanulmányok
Krumpfer: Trombitaiskola I.
Fischer: Induló
Cole: Granit
Barnes: A kis géniusz
Barnes: A kis művész

Követelmény
A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, valamint kvint– és kvartkötéseket tartalmazó gyakorlat eljátszására.
Hangterjedelem a kis *g*–től a kétvonalas *d*–ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok a megadott hangterjedelmen belül (1#, 2*b* előjegyzésig).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála első képlete,
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dúr és a moll hangsor szerkezete.
– A 3/8–os, a 6/8–os és a változó ütem; különböző ritmusképletek, a triola.
– A zenei anyagban szereplő darabok, táncok főbb jellegzetességei.
– A társas zenélés megismertetése duókon keresztül.
– A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatok segítségével.
– A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés elsajátítása, a légoszlop megtámasztása, a levegővezetés gyakorlása, fokozott figyelemmel a szép hangra.
– Az ajaktechnika és a nyelvtechnika továbbfejlesztése a mindennapi, illetve a skálagyakorlatok segítségével.
– A dinamikai skála szélesítése fokozott figyelemmel a hangképzés minőségére (crescendo, diminuendo).
– A legato játékmód fejlesztése a természetes kvint– és kvartkötésekkel.

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. II.
Davidson: Befújási gyakorlatok
Krumpfer: Trombitaiskola I.
Krumpfer: Téma és variációk egy Ph. E. Bach–témára
Hammerschmied: Csókdal
Susato: Rondo és saltarello
Bogár: Régi magyar táncok

Barnes: A kis virtuóz
Barnes: A kis mester
Charpentier: Prelűd
Kamprath: Három epizód
Scselokov: Mese
Scselokov: Tréfa
Scselokov: Ifjú gavallér

Követelmény
A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő, gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására.
Hangterjedelem a kis *g*–től a kétvonalas *e*–ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 3#, 3*b* előjegyzésig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála első képlete,
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

4. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dúr és a moll hangsor szerkezete és összehasonlításuk.
– A meglévő hangterjedelmen belül a teljes hangkészlet ismerete, az eddig tanult ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
– A zenei anyagban szereplő darabok stílusjegyeinek és tempójelzéseinek ismerete.
– A társas zenélés művelése különböző összeállítású együttesekben, vagy zenekarban.
– A teljes légzés elsajátítása, a kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, a könnyed fúvástechnika megalapozása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása a technikai jellegű gyakorlatok segítségével.
– A legato játékmód gyakorlása a természetes kvint–, kvart– és nagy terc–kötésekkel.
– A dinamikai határok tágítása (*p–mf–f*).

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.
Davidson: Befújási gyakorlatok
Arban: Díszítés– és trillaelőkészítő gyakorlatok
Bach: Ária
Fitzgerald: Angol szvit
Telemann: Szvit (1. és 2.)
Albinoni: F–dúr concerto (FAM)
Tornyos: Scherzo
Tornyos: Változatok
Scselekov: Ballada
Scselekov: Gyermekkoncert

Követelmény
A tanuló legyen képes melodikus jellegű és igényes ritmikájú gyakorlatok eljátszására.
A hangterjedelem kibővítése a kis *fisz*–től a kétvonalas *f*–ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4*b* előjegyzésig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála első képlete,
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

5. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Egyoktávos skála, tercskála, a hangnem fő hármashangzatai (I, IV, V), a dominánsszeptim–akkord ismerete.

– Az 5/8, 7/8, 9/8–os ütemfajták és különböző ritmusképletek ismerete.
– A zenei anyagban szereplő darabok formai elemzése, hangnemi kitérések felismerése.
– Az előforduló tempójelzések ismerete.
– A kamarazenélés előtérbe helyezése.
– A légzéstechnikában előforduló hibák korrigálása, a játék biztonságának fejlesztése.
– Az ujj– és nyelvtechnika tökéletesítése, különös tekintettel a művek zenei megoldására.
– Az ajaktechnika fejlesztése az eddig tanult természetes kötések gyakorlásával, a kvint–, kvart– és nagy terc–kötések összekapcsolásával.
– Törekvés a teljes dinamikai skála megvalósítására (*pp–ff*) különös figyelemmel a szép hangra.

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola III.
Peters: Gyakorlatok kezdőknek
Colin: 100 Warm Ups
Arban: Skálatanulmányok
Clodomir: Petits exercises
Clodomir: Etűdök I.
Arban: Trombitaiskola
Baldassari: Szonáta
Barat: Orientálé
Händel: Hallei szonáta
Händel: B–dúr szonáta
Diabelli: Szonatina
Botti: Románc
Rangers: Velencei karnevál
Tornyos: Szonatina
Tornyos: 3 sárpilisi népdal
Clerisse: Téma és változatok
Telemann: B dúr szvit (FAM)

Követelmény
A tanuló legyen képes zeneileg és ritmikailag igényesebb, differenciáltabb technikát kívánó gyakorlat eljátszására.
A hangterjedelem kialakítása a kis *fisz*–től a kétvonalas *g*–ig.
Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül, 2#, 2*b* előjegyzésig, terclépések, hármashangzat–felbontások (I, IV, V) hangköztanulmányok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála első képlete,
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
Egy oktávos skála, tercskála, a főhármasok és a dominánsszeptim–akkord hangjainak ismerete és összehasonlításuk.
A tonika, szubdomináns, domináns funkciók ismerete.
A hangszeres és az elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés.
A légzés és a levegővétel terén eddig tanultak következetes alkalmazása a gyakorlatban.
Az előírt hangterjedelmen belül szép, kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb fordulatok megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola IV.
Peters: Gyakorlatok
Stamp: Warm Ups+Studies
Collin: Warm Ups, Lip flexibilites
Arban: Trombitaiskola
Clodomir: Petits exercises Etűdök I.
Arban: Trombitaiskola (ritmustanulmányok, trillák, díszítések)
Albinoni: Esz–dúr concerto III–IV. tétel

Albinoni: F–dúr concerto I. tétel
Händel: c–moll concerto I. tétel
Händel: B–dúr szonáta
Händel: Asz–dúr szonáta
Telemann: F–dúr szonáta
Telemann: d–moll szonáta
Balay: Adante et allegro
Scselokov: Koncert no. 3
Hanus: Impromtus
Thome: Fantázia
Bogár: Concertino I.
Bogár: Concertino II.
Desportes: Introductions
Hidas: Concerto no. 2, I. tétel
Cimarosa: F–dúr concerto (FAM)

Követelmény
A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag igényesebb darab eljátszására.
Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása a természetes kis terc–kötésig, fokozott figyelemmel a helyes funkciókra, szép hangra.
A hangterjedelem kibővítése a kétvonalas *a*–ig.
Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül, 4#, 4*b* előjegyzésig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála első képlete,
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

2. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dúr és a moll hangsor hangközei, hármashangzatai.
– A tizenhatod érték és szünetjele.
– Nyújtópont a negyed és a nyolcad érték mellett, valamint a szinkópa.
– A tanult művek formai elemzése.
– A periódus két felének kérdés–felelet viszonya.
– A magyar népdal jellemzői, formái, valamint a dalforma.
– A testtartásban és hangszertartásban előforduló hibák korrigálása.
– A rekeszlégzés gyakorlása.
– Az egészséges, szép hang létrehozása, a változó sebességű hangindítás megalapozása (nyolcad–, tizenhatodjáték).
– A természetes kötések megalapozása, kvint– és kvartkötések.
– A dinamikai árnyalás alapjai, visszhanghatás (*f*–*p*).

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Colin: Skálatanulmányok
Krumpfer: Trombitaiskola I.
Fischer: Induló
Cole: Granit
Barnes: A kis géniusz
Barnes: A kis művész

Követelmény
A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, valamint kvint– és kvartkötéseket tartalmazó gyakorlat eljátszására.
Hangterjedelem a kis *g*–től a kétvonalas *e*–ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok a megadott hangterjedelmen belül (2#, 2*b* előjegyzésig).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála első három képlete
– Egy gyakorlat,
– Két különböző karakterű előadási darab.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A dúr és a moll hangsor szerkezete.
– A 3/8–os, a 6/8–os és a változó ütem; különböző ritmusképletek, a triola.
– A zenei anyagban szereplő darabok, táncok főbb jellegzetességei.
– A társas zenélés megismertetése duókon keresztül.
– A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatok segítségével.
– A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés elsajátítása, a légoszlop megtámasztása, a levegővezetés gyakorlása, fokozott figyelemmel a szép hangra.
– Az ajaktechnika és a nyelvtechnika továbbfejlesztése a mindennapi, illetve a skálagyakorlatok segítségével.
– A dinamikai skála szélesítése fokozott figyelemmel a hangképzés minőségére (crescendo, diminuendo).
– A legato játékmód fejlesztése a természetes kvint– és kvartkötésekkel.

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. II.
Davidson: Befújási gyakorlatok
Krumpfer: Trombitaiskola I.
Krumpfer: Téma és variációk egy Ph. E. Bach–témára
Hammerschmied: Csókdal
Susato: Rondo és saltarello
Bogár: Régi magyar táncok
Barnes: A kis virtuóz
Barnes: kis mester
Charpentier: Prelűd
Kamprath: Három epizód
Scselokov: Mese
Scselokov: Tréfa
Scselokov: Ifjú gavallér

Követelmény
A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő, gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására.
Hangterjedelem a kis *g*–től a kétvonalas *f*–ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, *4b* előjegyzésig.
Kvint– és kvartkötések, valamint összekapcsolásuk, illetve nagy terc–kötések.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála első képlete,
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A dúr és a moll hangsor szerkezete és összehasonlításuk.
– A meglévő hangterjedelmen belül a teljes hangkészlet ismerete, az eddig tanult ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
– A zenei anyagban szereplő darabok stílusjegyeinek és tempójelzéseinek ismerete.
– A társas zenélés művelése különböző összeállítású együttesekben, vagy zenekarban.
– A teljes légzés elsajátítása, a kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, a könnyed fúvástechnika megalapozása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása a technikai jellegű gyakorlatok segítségével.
– A legato játékmód gyakorlása a természetes kvint–, kvart– és nagy terc–kötésekkel.
– A dinamikai határok tágítása (*p–mf–f*).

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.
Davidson: Befújási gyakorlatok
Arban: Díszítés– és trillaelőkészítő gyakorlatok
Bach: Ária
Fitzgerald: Angol szvit
Telemann: Szvit (1. és 2.)
Albinoni: F–dúr concerto (FAM)
Tornyos: Scherzo
Tornyos: Változatok
Scselekov: Ballada
Scselekov: Gyermekkoncert

Követelmény
Melodikus jellegű és igényes ritmikájú gyakorlatok eljátszása.
Újjgyakorlatok, a díszítés és a trilla megalapozása.
A természetes kvint–, kvart– és nagy terc–kötések.
A hangterjedelem kibővítése a kis *fisz*–től a kétvonalas *g*–ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4*b* előjegyzésig; a teljes kvintkör ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála első három képlete,
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab.

5. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dúr és a moll hangsor szerkezete és összehasonlításuk.
– A meglévő hangterjedelmen belül a teljes hangkészlet ismerete, az eddig tanult ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
– A zenei anyagban szereplő darabok stílusjegyeinek és tempójelzéseinek ismerete.
– A társas zenélés művelése különböző összeállítású együttesekben, vagy zenekarban.
– A teljes légzés elsajátítása, a kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, a könnyed fúvástechnika megalapozása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása a technikai jellegű gyakorlatok segítségével.
– A legato játékmód gyakorlása a természetes kvint–, kvart– és nagy terc–kötésekkel.
A dinamikai határok tágítása (*p*–*mf*–*f*).

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.
Davidson: Befújási gyakorlatok
Arban: Díszítés– és trillaelőkészítő gyakorlatok
Bach: Ária
Fitzgerald: Angol szvit
Telemann: Szvit (1. és 2.)
Albinoni: F–dúr concerto (FAM)
Tornyos: Scherzo
Tornyos: Változatok
Scselekov: Ballada
Scselekov: Gyermekkoncert

Követelmény
A tanuló legyen képes melodikus jellegű és igényes ritmikájú gyakorlatok eljátszására.
A hangterjedelem kibővítése a kis *fisz*–től a kétvonalas *f*–ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4*b* előjegyzésig.
A tanuló legyen képes egy barokk szonáta–tételpár (lassú–gyors) és két különböző karakterű előadási darab stílusos eljátszására.
Egyszerű díszítések és trillák.
Kvint–, kvart– és terckötések összekapcsolása, oktávkötések.
A hangterjedelem kialakítása a kis *fisz*–től a kétvonalas *a*–ig.

Ismerkedés a pedálhangokkal.
Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül.
Terclépések, hármashangzat–felbontások (I, IV, V), hangköztanulmányok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála négy képlete,
– Egy gyakorlat,
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele,
– Egy más stílusú előadási darab.

6. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Egy oktávos skála, tercskála, a főhármasok és a dominánsszeptim–akkord hangjainak ismerete és összehasonlításuk.
– A tonika, szubdomináns, domináns funkciók ismerete.
– A hangszeres és az elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés.
– A légzés és a levegővétel terén eddig tanultak következetes alkalmazása a gyakorlatban.
– Az előírt hangterjedelmen belül szép, kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb fordulatok megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola IV.
Peters: Gyakorlatok)
Stamp: Warm Ups+Studies
Collin: Warm Ups, Lip flexibilites
Arban: Trombitaiskola
Clodomir: Petits exercises Etűdök I.
Albinoni: Esz–dúr concerto III–IV. tétel
Albinoni: F–dúr concerto I. tétel
Händel: c–moll concerto I. tétel
Händel: B–dúr szonáta
Händel: Asz–dúr szonáta
Telemann: F–dúr szonáta
Telemann: d–moll szonáta
Balay: Adante et allegro
Scselokov: Koncert, no. 3
Hanus: Impromtus
Thome: Fantázia
Bogár: Concertino I.
Bogár: Concertino II.
Desportes: Introductions
Hidas: Concerto, no. 2, I. tétel
Cimarosa: F–dúr concerto (FAM)

Követelmény
A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag igényesebb darab eljátszására.
Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása a természetes kis terc–kötésig, fokozott figyelemmel a helyes funkciókra, szép hangra.
A hangterjedelem kibővítése a kétvonalas *a*–ig.
Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül, 4#, 4*b* előjegyzésig.
Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása a pedálhangoktól a természetes kis terc–kötésekig, fokozott figyelemmel a helyes funkciókra, szép hangra.
A hangterjedelem kibővítése a kétvonalas *b*–ig.
Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül.
A másféloktávos, ötképletes skálatanulmányokból egy dúr és egy moll hangsor.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála négy képlete
– Egy gyakorlat,

– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele,
– Egy más stílusú előadási darab.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén
Ismerje a tanuló
– a helyes test– és hangszertartást,
– a helyes légzéstechnikát,
– a hangszere irodalmát a tanult anyag alapján
– a dúr és moll hangnemeket 4 #, 4 b előjegyzésig,
– a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
– a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.
Legyen képes
– a helyes légzéstechnika alkalmazására, fejlesztésére,
– az alapvető funkciók helyes alkalmazására, a szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével: fúvóka nélkül, csupán ajakrezgéssel, csak fúvókával, hangszerrel,
– az előírt hangterjedelmen belül g^2–ig kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
– a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,
– a tanult darabok stílushű megszólaltatására,
– folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,
– a különböző artikulációs előírások (staccato, tenuto, legato, marcato) megszólaltatására,
– skálázni egy oktávon keresztül 4# 4 b –ig.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)
Ismerje a tanuló
– a dúr és moll hangnemeket 7 #, 7 b előjegyzésig.
Legyen képes
– az előírt hangterjedelemben belül (b^2–ig) kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
– az állóképesség növelésére,
– árnyaltabb zenei megformálásokra.

Művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Trombita főtárgy
„A” tagozat: minimum 8 perc
„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma
„A” tagozat
– Egy másfél oktávos skála első képlete.
– Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola III./1–65. (EMB13492), Clodomir: Petits exercices 1–21. (Leduc), nehézségi szintjén.
– Egy előadási darab; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola III./66–74. (EMB13492), Baldassari: Szonáta, Händel: Hallei szonáta, Rangers: Velencei karnevál, Tornyos: Szonatina nehézségi szintjén.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat
– Egy másfél oktávos skála öt képlettel.
– Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola III./1–65., IV./1–53. (EMB13492), Clodomir: Petits exercices 1–29. (Leduc), nehézségi szintjén.
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele; Albinoni: Esz–dúr concerto III–IV. tétel, Albinoni: F–dúr concerto I. tétel, Händel: B–dúr szonáta, Telemann: F–dúr szonáta nehézségi szintjén.
– Egy, az előbbitől eltérő stílusú előadási darab; Balay: Andante et allegro, Bogár: I. és II. Concertino nehézségi szintjén.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A" tagozat

7. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangterjedelem további bővítése fokozott figyelemmel a szép hangra, és a tiszta intonációra.
– A játszott művek alaposabb ismerete, a zenei műveltség elmélyítése.
– A ritmusértékek, ütemfajták átfogó, ismerete.
– A kamarazene és a zenekari játék előtérbe helyezése.

Ajánlott tananyag
Stamp: Warm–ups+studies
Colin: Lip Flexibilities
Clarke: Technical Studies
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Fekvéstágító skálák
Arban: Trombitaiskola
Előkészítő gyakorlatok a trillához
Tripla nyelv előtanulmányok.
Kromatikus skálák
Clodomir: Petits exercises Etűdök I.
Keller: Szonáta
Albinoni: F–dúr Concerto
Esz–dúr Concerto
Barat: Fantázia
Haendel: c–moll Concerto
Vivaldi: d–moll Concerto I.–II. tétel
Richter: Concerto I. tétel
Cimarosa: Concerto

Követelmény
A tanuló legyen képes zeneileg és ritmikailag igényesebb darabok eljátszására.
Dúr és összhangzatos moll skálák tercmenetben és hármashangzat felbontással.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála három képletben
– Egy gyakorlat
– Egy előadási darab zongorakísérettel, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló részvételével.

8. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A hangterjedelem bővítése a – lehetőségek szerint, figyelemmel a szép hangra és a tiszta intonációra.
– A játszott darabok alapos ismerete.
– A tanuló önállóságának fejlesztése a gyakorlás során felmerülő nehézségek megoldására.
– A könnyed játékmód megőrzése, fejlesztése.

– Nagyobb terjedelmű etűdök tanulása – állóképesség javítás

Ajánlott tananyag
Stamp: Warm–ups + studies
Colin: Lip Flexibilities
Clarke: Technical Studies
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Davidson: Napi Gyakorlatok Fekvéstágító skálák
Arban: Trombitaiskola
Clodomir: Petits exercises Etűdök I.
Purcell: B–dúr szonáta
Neruda: Esz–dúr trombitaverseny I.
Albinoni: g–moll trombitaverseny
Sahov: Scherzo
Bach: Passacaglia
Tartini: Largo és Allegro
Veracini: Concerto

Követelmény
Skálák három képletben, kromatikus skála biztos játéka, nagyobb terjedelmű etűdök eljátszása.
Koncert, vagy szonáta gyors és lassú tételének ízléses és karakteres eljátszása kísérettel.
Kamaramű szólamának előadása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála 3 képletben
– Egy etűd
– Egy előadási darab zongorakísérettel, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló részvételével

9. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
hangszeres és zenei ismeretek átadása
– a hangterjedelem bővítése a lehetőségek szerint, az ajánlott napi gyakorlatok közül válogatva.
– a technikai készség megőrzése, továbbfejlesztése (előke és duplanyelv)
– a zenei kifejezőkészség fejlesztése.
– skálák öt képletben.

Ajánlott tananyag
Stamp: Warm–ups + studies
Clarke: Technical Studies
Colin: Lip Flexibilities
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode
Davidson: Napi gyakorlatok
Arban: Trombitaiskola
Varasdy – Nagyiván – Sztán Trombitaiskola IV.
Corelli: e–moll Szonáta
Albinoni: C–dúr Concerto
Hidas: Concerto no.2
Bozza: Capriccio
Gedike: Koncertetűd
Manfredini: B–dúr Concerto két trombitára

Követelmények
Skálák öt képlettel.
Tripla és dupla nyelv ismerete, és egyszerűbb esetekben használata.
Szonáta, vagy koncert gyors és lassú tételének ízléses és karakteres eljátszása kísérettel, kamaramű szólamának előadása.
A játszott művek zenei és zenetörténeti összefüggéseinek vázlatos ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála öt képlettel
– Egy etűd

– Egy előadási darab, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló közreműködésével

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A megszerzett hangterjedelem és állóképesség megőrzése, a megtanult technikai elemek összefüggő alkalmazása.
– A zenei kifejezés fejlesztése.
– A tanult darabok zenei és zenetörténeti összefüggéseinek vázlatos ismerete.
– Az önállóan ismerje fel a hangszer problémáit és tudja ezeket kezelni.
– A tripla és a dupla nyelv ismerete, a díszítések, trillák ízléses használata.

Ajánlott tananyag
Stamp: Warm–ups + Studies
Clarke: Technical Studies
Colin: Lip Flexibilities
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode
Davidson: Napi gyakorlatok
Skálák a Varasdy – Nagyiván – Sztán Trombitaiskola IV. kötete alapján.
Arban: Trombitaiskola
Hummel: Trombitaverseny I. tétel
Haydn: Trombitaverseny II.–III. tétel
Arutjunjan: Trombitaverseny
Hindemith: Szonáta I.
Valentino: Szonáta
Vivaldi: B–dúr Concerto két trombitára
Händel: Szonáta két trombitára

Követelmények
A tanuló legyen képes egy versenymű vagy szonáta gyors és lassú tételének ízléses előadására, a tanult technikai és zenei elemek önálló alkalmazására.
Egy kamaramű szólamának eljátszására.
Legyen képes önállóan megtanulni és eljátszani egy előadási darabot.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála öt képlettel
– Egy etűd
– Egy előadási darab, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló részvételével

***Továbbképző évfolyamok* „B” tagozat**

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
A hangterjedelem bővítése, figyelemmel a szép hangra, a tiszta intonációra. Kiegyenlített hangzásra törekvés a teljes hangterjedelmen keresztül. Skálák öt képlettel másfél oktávos rendszerben. Díszítés előtanulmányok, tripla nyelv tanulmányok. A játszott művek alapos ismerete, a zenei műveltség elmélyítése. A ritmusértékek, ütemfajták átfogó ismerete. A kamarazene és a zenekari játék előtérbe helyezése.

Ajánlott tananyag
Stamp: Warm Ups
Colin: Lip Flexibilities
Clarke: Techical Studies
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode
Arban: Skálagyakorlatok
Arban: Trombitaiskola
Clodomir: Petits exercises Etűdök I.
Keller: Szonáta

Albinoni: F–dúr Concerto
Esz–dúr Concerto
Barat: Fantázia
Haendel: c–moll Concerto
Vivaldi: d–moll Concerto I.–II. tétel
Richter: Concerto I. tétel
Cimarosa: Concerto

Követelmények
A tanuló legyen képes technikailag és zeneileg igényesebb darabok előadására.
Dúr és összhangzatos moll skálák másfél oktávos rendszerben őt képlettel.
Nagyobb terjedelmű etűdök eljátszására.
A kromatikus skála biztos ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála öt képlettel
– Egy etűd
– Egy barokk szonáta vagy versenymű két tétele
– Egy más stílusú előadási darab

8. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangterjedelem további bővítése, a hangminőség fejlesztése, a dinamikai tartomány tágítása.
– Skálák öt képletben, másfél oktávos rendszerben.
– Díszítés tanulmányok, tripla és dupla nyelv tanulmányok.
– A játszott művek alapos ismerete, a zenei műveltség elmélyítése.
– A ritmusértékek ütemfajták átfogó ismerete.
– A kamarazene, és a zenekari játék előtérbe helyezése.

Ajánlott tananyag
Stamp: Warm Ups
Clarke: Technical Studies
Colin: Lip Flexibilities
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode
Arban: Skálagyakorlatok
Arban: Trombitaiskola
Clodomir: Petits exercises Etűdök I.
Purcell: B–dúr szonáta
Neruda: Esz–dúr trombitaverseny I.
Albinoni: g–moll trombitaverseny
Sahov: Scherzo
Bach: Passacaglia
Tartini: Largo és Allegro
Veracini: Concerto

Követelmények
A tanuló legyen képes technikailag és zeneileg igényesebb darabok előadására.
Dúr és összhangzatos moll skálák másfél oktávos rendszerben öt képlettel.
Nagyobb terjedelmű etűdök eljátszása.
A trillák, díszítések biztos és helyes alkalmazására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála öt képlettel
– Egy etűd
– Egy barokk szonáta vagy koncert két tétele
– Egy más stílusú előadási darab

9. évfolyam „B" Tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangterjedelem növelése, a hangminőség fejlesztése, a dinamikai tartomány szélesítése.
– Az állóképesség fejlesztése a mindennapi gyakorlatok segítségével.
– Skálák öt képletben, a másfél oktávos rendszer szerint.
– Az eddig tanult technikai elemek biztos alkalmazása.
– A zenei formálás tudatos alakítása.
– A dupla nyelv technika elsajátítása alapszinten.

Ajánlott tananyag
Stamp: Warm–Ups
Clarke: Technical Studies
Colin: Lip Flexibilties
Advanced Daily Studies
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode
Arban: Hármashangzat és négyeshangzat tanulmányok
Varasdy – Nagyiván – Sztán Trombitaiskola IV.
Corelli: e–moll Szonáta
Albinoni: C–dúr Concerto
Hidas: Concerto no.2
Bozza: Capriccio
Gedike: Koncertetűd
Manfredini: B–dúr Concerto két trombitára
Charlier: Solo de Concours
Haydn: Trombitaverseny I.–II.–III.
Hummel: Trombitaverseny I.–II.
Telemann: Asz–dúr Concerto

Követelmények
A tanuló legyen képes technikailag és zeneileg igényes darabok ízléses előadására.
Skálák öt képletben.
Nagyobb terjedelmű etűdök eljátszása.
A tripla és a dupla nyelv alkalmazása.
A játszott előadási darabok alapos ismerete.
Az előadási darabok által megkívánt állóképesség elérése.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála öt képlettel
– Egy etűd
– Egy barokk vagy klasszikus szonáta vagy versenymű két tétele
– Egy más stílusú előadási darab

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A tökéletes alapfunkciók rögzítése, automatizálása.
– Az összes dúr és moll skála öt képlettel, az előző években megszokott módon.
– Az önállóság fejlesztése a hangszeres játék minden területén: funkcionális, technikai és zenei szempontok szerint.
– A kamarazene és a zenekari játék előtérbe kerülése.
– A trombitaszóló, kamara és zenekari irodalmának megismertetése.

Ajánlott tananyag
Stamp: Warm Ups
Clarke: Techical Studies
Colin: Lip Flexibilties
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode
Arban: Etüdök
Tartini: B–dúr Concerto
Enescu: Legenda

Torelli: D–dúr Concerto
Purcell. D–dúr szonáta
Hummel: Trombitaverseny I. tétel
Haydn: Trombitaverseny II.–III. tétel
Arutjunjan: Trombitaverseny
Hindemith: Szonáta I.
Valentino: Szonáta
Vivaldi: B–dúr Concerto két trombitára
Händel: Szonáta két trombitára

Követelmények
A tanuló legyen képes önállóan megtanulni és előadni a szintjén lévő előadási darabokat.
Ismerje a hangszerkezelés problémáit, és megoldási módjait.
Szép hangon és zeneileg megoldottan adjon elő etűdöket, szóló és kamarazene darabokat.
Biztosan tudja a skálákat, a kromatikus skálát, alapszinten tudja a tripla és a dupla nyelv technikát.
Rendelkezzen a szintjének megfelelő állóképességgel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála öt képlettel
– Egy etűd
– Egy barokk vagy klasszikus szonáta, vagy versenymű két tétele
– Egy más stílusú előadási darab

K*övetelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után*

Az „A" tagozat végén
Ismerje a tanuló
– a hangszere múltját, a jelentősebb alkotó– és előadóművészek munkásságát,
– a rézfúvós hangszerek közötti azonosságot, különbséget.
Legyen képes a tanuló
– az előforduló légzéstechnikai és funkcionális problémák korrigálására a mindennapi gyakorlatok segítségével,
– a játszott művek hangterjedelmén belül kiegyenlített és kifejező hang elérésére,
– a különböző hangindítások, hangbefejezések megvalósítására,
– a különböző nyelvütések (szimpla, dupla, tripla) gyorsaságának fejlesztésére,
– önálló hangolásra,
– a hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
– skálázni másfél oktávon keresztül valamennyi hangnemben,
– az adott zenei anyagot egyéni képességei, illetve készségei szintjének megfelelően, kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezéssel megszólaltatni.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)
A tanuló rendelkezzék megfelelő állóképességgel.
Ismerje a hangképzés folyamatát.
Legyen képes a tudatos légzéstechnika alkalmazására.
Ismerje a tanuló
– az ajak–, a nyelv– és a manuális technika alapjait,
– az összes dúr és moll skálát a kétoktávos rendszerben, 6 képletben.

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Trombita főtárgy
„A" tagozat: minimum 10 perc
„B" tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma
„A" tagozat
– Egy másfél oktávos skála öt képlettel.
– Egy etűd; Clodomir: Petits exercices (Leduc) 22–70., Clodomir: Etűdök (Leduc) II., III., IV., VI., és Arban: Trombitaiskola (Hofmeister) etűdjeinek nehézségi szintjén.

– Két különböző karakterű előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is; Albinoni: Esz– dúr, g–moll, C–dúr concerto, Barat: Fantázia (Leduc), Gedicke: Koncertetűd ; kamaraművek: Borst: Trombitaduók (EMB 6870), Mező Imre: Variációk (EMB 4687), Clodomir: Six petits duo és Six duo faciles, Reschofsky: Trió (EMB 6819), Farkas Ferenc: Régi magyar táncok nehézségi szintjén.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
– Egy skála másfél oktávon, öt képlettel.
– Egy etűd; Clodomir: Petits exercices (Leduc) 22–70., Clodomir: Etűdök (Leduc) II., III., IV., VI., és Arban: Trombitaiskola (Hofmeister) etűdjeinek nehézségi szintjén; kamaraművek: Clodomir: Six duo Faciles, Scheidt: Brass: Quintets I–II., nehézségi szintjén.
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele; Albinoni: Esz–dúr, g–moll, C–dúr concerto, Corelli: e–moll szonáta, Purcell: B–dúr szonáta, Vivaldi: d–moll concerto nehézségi szintjén.
– Egy más stílusú előadási darab Bozza: Capricco (Leduc) nehézségi szintjén.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Megfelelő minőségű, trombiták, tartozékokkal (tok, fúvóka).
Jól felhangolt zongora (pianínó).
Legalább 2 db, állítható magasságú kottaállvány
Metronóm
Lehetőleg a teljes alakot visszaadó tükör.

Rézfúvós tanszak: KÜRT

A kürttanítás célja feladatai
Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)
– a hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait,
– a kürtirodalom legkiemelkedőbb alkotó– és előadóművészeit,
– a kürtcsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki
– megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test–, hangszer– és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
– dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező kürthangot,
– differenciált hangindítást, elválasztást és hanglezárást,
– megfelelő tempójú repetíciót,
– laza, egyenletes ujjtechnikát,
– pontosan összehangolt nyelv– és ujjmozgást,
– könnyed hangszerkezelést.

Gyakoroltasson rendszeresen
– tartott hangokat állandó és változó dinamikával (pl. *mf, ff, pp*), az intonáció megtartásával,
– hangsorokat fokozatosan táguló hangterjedelemben,
– a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Fordítson figyelmet
– a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
– a lapról olvasási készség fejlesztésére,
– a tudatos zenei memorizálásra,
– a művek zeneileg igényes kidolgozására,
– a rendszeres társas muzsikálásra.
Tanítsa meg a tanulókat a hangszer karbantartására.

Előkészítő évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A gyakorlatban felmérni a tanuló hangszeres készségét, zenei érzékét.
– Könnyen játszható anyagon keresztül megalapozni a hangszeres továbbtanulást.

Ajánlott tananyag
Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I. (EMB Z.13369)
Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)
Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény, no. 1 (Hresztomatyja Muzgisz, Muzika Moszkva)
Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény
A fúvóka helyes felhelyezése az ajakra.
Helyes test– és hangszertartás.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy gyermekdal,
– Egy szemelvény, vagy előadási darab eljátszása.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
Könnyen játszható anyagon keresztül megalapozni a hangszeres továbbtanulást.
Helyesen működő funkciók kialakítása:
– helyes légzés, szájtartás,
– a fúvóka helye az ajkakon,
– testtartás,

– hangszertartás.

Ajánlott tananyag
Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I. (EMB Z.13369)
Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)
Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény, no. 1 (Hresztomatyja Muzgisz, Muzika Moszkva)
Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény
A fúvóka helyes felhelyezése az ajakra.
Helyes test– és hangszertartás.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy gyermekdal,
– Egy szemelvény, vagy előadási darab eljátszása.

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
Az előképzőben megalapozott funkciók továbbfejlesztése:
– helyes test– és hangszertartás,
– szájtartás, a fúvóka helyének kialakítása,
– a helyes légvezetés megalapozása,
– a nyelvtechnika megalapozása,
– a manuális technika megalapozása.
Az intonációs készség fejlesztése.

Ajánlott tananyag
Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I. (EMB Z.13369)
Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)
Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény, no. 1 (Hresztomatyja Muzgisz, Muzika Moszkva)
Sollár – Uszov: Kürtiskola (válogatva) (Hresztomatyja Muzgisz, Zimmermann Frankfurt)
Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre (I. (EB 53002)

Követelmény
Játék szép kürthangon.
Portato hangindítás.
Az ujj–, nyelv– és légzésvezetés–technika összehangolása

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy hangsor – a meglévő hangterjedelem eljátszása negyed és nyolcad értékekben, nyelvvel és legato,
– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Helyes test– és hangszertartás.
– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika fejlesztése, összehangolása, különböző hangindítások elsajátítása más–más tempóban.
– Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
– Kötés– és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése a kantilénákon keresztül.
– Skálák játszása a meglévő hangterjedelmen belül Dúr és összhangzatos moll
– Az intonációs készség fejlesztése.
– Zenei stílusismeret kialakítása szemelvényeken keresztül.

Felhasználható irodalom
Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I. (EMB)
Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)
Sollár – Uszov: Kürtiskola (válogatva) Hresztomatyja Muzgisz, Zimmermann Frankfurt)
Kling: Kürtiskola (válogatva) (IMC New York),
Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény, no. 1, 2 (Hresztomatyja Muzgisz, (Muzika Moszkva)
Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény
Játék kifejező, szép kürthangon.
Különböző hangindítások.
Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.
Széles dinamikai skála alkalmazása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála
– Egy kantiléna kotta nélkül
– Egy gyakorlat
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül, zongorakísérettel.

3. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A funkciók ellenőrzése, a hibák javítása a mindennapi gyakorlatok segítségével.
– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika fejlesztése, összehangolása, különböző hangindítások elsajátítása más–más tempóban.
– Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
– Kötés– és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése a kantilénákon keresztül.
– Dúr és összhangzatos moll
– Skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.
– Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
– Társas zenélés: kánonok, egyszerűbb duók, triók.

Ajánlott tananyag
Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola II. (EMB)
Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)
Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény, no. 1, 2, 3 (Muzika Moszkva)
Sollár – Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)
Kling: Kürtiskola (IMC New York)
O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény
Játék kifejező, szép kürthangon.
Különböző hangindítások.
Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.
Széles dinamikai skála alkalmazása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála, különböző skálaképletekkel,
– Egy kantiléna kotta nélkül,
– Két gyakorlat (különböző karakterű szemelvények,
– Egy előadási darab vagy tétel lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A teljes légzés alkalmazása a hangszeres játék minden helyzetében.

– A könnyed fúvástechnika megalapozása.
– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.
– Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
– Kötés– és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénákon keresztül.
– Dúr, és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.
– Az intonációs készség fejlesztése.
– Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
– Társas zenélés.

Ajánlott tananyag
Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I (EMB)
Szilágyi: Hangpalota
Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény, no. 1, 2, 3, 4 (Muzika Moszkva)
Sollár – Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)
H. Kling: Kürtiskola (IMC New York)
O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény
Játék szép kürthangon
Különböző hangindítások.
Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála, különböző skálaképletekkel
– Egy kantiléna
– Két különböző karakterű gyakorlat,
– Egy darab vagy tétel lehetőleg kotta nélkül, zongorakísérettel.

5. évfolyam „A" tagozat

A hangszerkezelés fejlesztése
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A teljes légzés alkalmazás a hangszeres játék minden helyzetében.
– A könnyed fúvástechnika megalapozása
– A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés gyakorlása hangszer nélkül és hangszerrel: a levegőoszlop megtámasztása.
– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.
– Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
– Kötés–és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénákon keresztül.
– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.
– Az intonációs készség fejlesztése.
– Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
– Transzponálás esz és d kürtben
– Társas zenélés

Ajánlott tananyag
Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II
Szilágyi: Hangpalota
Poleh: Dal –,darab– ,etűdgyűjtemény, no. 1,2,3,4 (Muzika Moszkva)
Sollar–Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)
H. Kling: Kürtiskola (IMC New York)
O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Maxim–Alphonse: Etűdök (A.Leduc Paris)
Bordogni–Gabler: Vokalisen (Doblinger)
Szilágyi–Beleznay: Előadási darabok kürtre II

Követelmény

Különböző hangindítások.
Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás esz–kürtben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála skálaképletekkel
– Egy kantiléna
– Két különböző karakterű gyakorlat
– Egy darab vagy versenymű tétel lehetőleg kotta nélkül (kivéve kortárszene zongorakísérettel)

6. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A teljes légzés alkalmazás a hangszeres játék minden helyzetében.
– A könnyed fúvástechnika megalapozása
– A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés gyakorlása hangszer nélkül és hangszerrel: a levegőoszlop megtámasztása.
– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.
– Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
– Kötés–és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénákon keresztül.
– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.
– Az intonációs készség fejlesztése.
– Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
– Transzponálás esz, d, és c kürtben
– Társas zenélés

Ajánlott tananyag
Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II
Szilágyi: Hangpalota
Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény, no. 1,2,3,4, ((Muzika Moszkva)
Sollar–Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)
H. Kling: Kürtiskola (IMC New York)
O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Maxim–Alphonse: Etűdök I (A. Leduc Paris)
Bordogni–Gabler: Vokalisen (Doblinger)
Szilágyi–Beleznay: Előadási darabok kürtre II

Követelmény
Játék szép kürt hangon.
Különböző hangindítások.
Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás esz–és d kürtben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála skálaképletekkel,
– Egy kantiléna,
– Két különböző karakterű gyakorlat,
– Egy darab vagy versenymű tétel lehetőleg kotta nélkül (kivéve kortárszene) zongorakísérettel.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

„B" tagozatra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Helyes test– és hangszertartás.
– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika fejlesztése, összehangolása, különböző hangindítások elsajátítása más–más tempóban.
– Kötés– és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése a kantilénákon keresztül.
– Dúr, és összhangzatos moll skálák, különböző skálaképletekkel.
– Az intonációs készség fejlesztése.
– Zenei stílusismeret kialakítása szemelvényeken keresztül.

Ajánlott tananyag
Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I. (EMB)
Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)
Sollár – Uszov: Kürtiskola Hresztomatyja Muzgisz, Zimmermann Frankfurt)
Kling: Kürtiskola (IMC New York),
Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény, no. 1, 2 (Hresztomatyja Muzgisz, Muzika Moszkva)
Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény
Játék szép kürthangon.
Portato, tenuto hangindítás.
Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy kantiléna kotta nélkül,
– Két különböző technikai és zenei feladatot feldolgozó gyakorlat,
– Egy lassú és egy gyors előadási darab, melyeket kotta nélkül (kivéve kortárs zene), zongorakísérettel kell előadni.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A funkciók ellenőrzése, a hibák javítása a mindennapi gyakorlatok segítségével.
– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika fejlesztése, összehangolása, különböző hangindítások elsajátítása más–más tempóban.
– Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
– Kötés– és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése a kantilénákon keresztül.
– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.
– Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
– Társas zenélés: kánonok, egyszerűbb duók, triók.

Ajánlott tananyag
Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola II. (EMB)
Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)
Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény, no. 1, 2, 3 (Muzika Moszkva)
Sollár – Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)
Kling: Kürtiskola (IMC New York)
O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény
Játék kifejező, szép kürthangon Különböző hangindítások.
Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.
Széles dinamikai skála alkalmazása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy kantiléna kotta nélkül,

– Két különböző technikai és zenei feladatot feldolgozó gyakorlat,
– Egy lassú és 1 gyors előadási darab, melyeket kotta nélkül (kivéve kortárs zene), zongorakísérettel kell előadni.

4. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A teljes légzés alkalmazása a hangszeres játék minden helyzetében.
– A könnyed fúvástechnika megalapozása.
– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.
– Kifejező, szép kürthang kialakítása
– Kötés– és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénákon keresztül.
– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.
– Az intonációs készség fejlesztése.
– Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
– Társas zenélés.

Ajánlott tananyag
Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I (EMB)
Szilágyi: Hangpalota
Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény, no. 1, 2, 3, 4 (Muzika Moszkva)
Sollár – Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)
H. Kling: Kürtiskola IMC New York)
O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre (I. (EB 53002)

Követelmény
Játék szép kürthangon.
Különböző hangindítások.
Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy kantiléna kotta nélkül,
– Két különböző technikai és zenei feladatot feldolgozó gyakorlat,
– Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenyműtétel (az egyik kortárszene legyen), melyeket kotta nélkül (kivéve kortárszene), zongorakísérettel kell előadni.

5 évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A teljes légzés alkalmazás a hangszeres játék minden helyzetében.
– A könnyed fúvástechnika megalapozása
– A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés gyakorlása hangszer nélkül és hangszerrel: a levegőoszlop megtámasztása.
– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.
– Kifejező szép kürthang kialakítása
– Kötés–és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénákon keresztül.
– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.
– Az intonációs készség fejlesztése.
– Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
– Transzponálás esz és d kürtben
– Társas zenélés

Ajánlott tananyag
Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II
Szilágyi: Hangpalota

Poleh: Dal –, darab–, etűdgyűjtemény, no. 1,2,3,4, (Muzika Moszkva)
Sollar–Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)
H. Kling: Kürtiskola (IMC New York)
O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Maxim–Alphonse: Etűdök I (A. Leduc Paris)
Bordogni–Gabler: Vokalisen (Doblinger)
Szilágyi–Beleznay: Előadási darabok kürtre II

Követelmény
Játék szép kürt hangon.
Különböző hangindítások.
Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás esz–kürtben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy kantiléna kotta nélkül,
– Két különböző technikai és zenei feladatot feldolgozó gyakorlat,
– Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenyműtétel kotta nélkül (kivéve kortárszene) zongorakísérettel előadni.

6 évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A teljes légzés alkalmazás a hangszeres játék minden helyzetében.
– A könnyed fúvástechnika megalapozása
– A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés gyakorlása hangszer nélkül és hangszerrel: a levegőoszlop megtámasztása.
– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.
– Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
– Kötés–és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénákon keresztül.
– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.
– Az intonációs készség fejlesztése.
– Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
– Transzponálás esz, d, és c kürtben
– Társas zenélés

Ajánlott tananyag
Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II
Szilágyi: Hangpalota
Poleh: Dal–,darab–,etűdgyűjtemény no. 1,2,3,4 (Muzika Moszkva)
Sollar–Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)
H.Kling: Kürtiskola (IMC New York)
O.Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Maxim–Alphonse: Etűdök I (A.Leduc Paris)
Bordogni–Gabler: Vokalisen (Doblinger)
Szilágyi–Beleznay: Előadási darabok kürtre II

Követelmény
Játék szép kürt hangon.
Különböző hangindítások.
Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás esz–és d kürtben.

Év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy kantiléna kotta nélkül,
– Két különböző technikai és zenei feladatot feldolgozó gyakorlat,
– Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenyműtétel kotta nélkül (kivéve kortárszene) zongorakísérettel előadni.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén
A tanuló
– a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg,
– rendelkezzék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrálóképességgel,
– legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot, billentést stb.,
– legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a klasszikus hangterjedelemben,
– tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező kürthangot képezni,
– alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait,
– törekedjék játékában a tiszta intonációra,
– rendelkezzék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges technikával,
– tudjon önállóan hangolni,
– ismerje a hangszer karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,
– ismerje a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
– a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.),
– ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
– ismerje a kürt történetét, rokon hangszereit,
– ismerje a kürt szerepét különböző zenei korszakokban.
Legyen képes
– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Egy darab, vagy tétel előadására.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)
A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak:
– egy skála a tanuló meglévő hangterjedelmében (alap, terc és I. fokú hármashangzat, nyelvvel és kötve, negyed és nyolcad értékekben),
– egy kantiléna,
– két etűd,
– egy előadási darab – ajánlott: J. Skroup: B–dúr koncert (rövid kadenciával), L.v.Beethoven: Románc, J.Concone: Téma és variáció, vagy ehhez hasonló nehézségű darab – előadására kotta nélkül

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Kürt főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma
„A” tagozat
– Egy kantiléna; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II/31., II/47., II/52., II/73. (EMB13370) nehézségi szintjén.
– Két különböző karakterű etűd; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II/9., II/15., II/16., II/37., II/42., II/68., II/90. (EMB13370) nehézségi szintjén. Az egyik etűd helyett lehet kamaramű is Tarjáni Ferenc: Muzsikáljunk c. gyűjteményéből G.F Händel: Sándor–ünnep nehézségi szintjén.
– Egy előadási darab; J. Mattheson: Ária, A.J.Varlamov: Orosz népdal, J.A.Hasse: Két tánc, G.F.Händel: Bourrée (Z6902), Mező I: Tánc, F.Schubert: A tavaszhoz nehézségi szintjén.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat
– Egy skála különböző képletekkel, a meglévő hangterjedelemben.

– Egy kantiléna; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II/110., II/116., II/142., II/155. (EMB13370). nehézségi szintjén.
– Két etűd; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II/119., II/150., II/167., II/209. (EMB13370). nehézségi szintjén; az egyik etűd helyett lehet kamaramű is.
– Egy előadási darab; L.v.Beethoven: Románc, J.Loeillet: Szonáta, J.S.kroup: B–dúr koncert, A.Frehse: Andante, Székely: Szonatina II–III. tétel (EMB5990) nehézségi szintjén.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

***Továbbképző évfolyamok* „A" tagozat**

A továbbképző évfolyamok eléréséig az egyes tanulók tudásszintje között jelentős különbség alakulhat ki képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján, ezért elsősorban a fejlesztés lehetséges irányait és céljait fogalmazzuk meg.
A továbbképző évfolyamok fő célja a zenei műveltség elmélyítése és a zenélési kedv ébrentartása.

7. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A zeneiskolai osztályokban elért színvonal eredményes megőrzése.
– A zenei műveltség megőrzése, bővítése, a zenélési kedv ébrentartása.
– Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
– A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
– A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
– Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
– Könnyű transzpozíciók (e, esz, d, c)
– Társas zenélés.
– Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f–kürtfogások)

Ajánlott tananyag
Kling: Etűdök (IMC New York)
Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II.
Maxim–Alphonse: Etűdök I. (A. Leduc)
Kofron: Etűdök
Ónozó: Kürtiskola I–II.
Bujanovszkij: Válogatott etűdök
Szilágyi– Beleznay: Előadási darabok kürtre I, II.
Macello: a–moll szonáta
Grieg: Tavasz
Mozart: Larghetto
Schubert: Ave Maria
Franz Danzi: Esz–dúr szonáta
Bach: Air
Vivaldi: Concerto 2 kürtre

Követelmény

Játék szép kürthangon.
Különböző hangindítások.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás (esz, d, c).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel.

8. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
– A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
– A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
– Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
– Nyilvános szereplés félévente egy alkalommal.
– Könnyű transzpozíciók (e, esz, d, c, g, fisz)
– Társas zenélés.
– Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f–kürt fogások)

Ajánlott tananyag
Kling: Etűdök (IMC New York)
Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II.
Panseron: 20 cantilena
O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Maxim–Alphonse: Etűdök I. (A. Leduc)
Geisler: Kürtiskola (Hofmeister)
Kofron: Etűdök
Bujanovszkij: Válogatott etűdök
Szilágyi– Beleznay: Előadási darabok kürtre I, II.
Loeillet: Szonáta
Wagner: Walter dala
Vlaszov: Melódia
Händel: Larghetto
Franz Danzi: Esz–dúr szonáta
C. Saint–Saens: A hattyú
Saint– Saens: Koncert
Matis: Koncert
Maxim Alfonz: Eüdök II.
Franz Strauss: Notturno
Dvoral: X. szláv tánc
Rachmaninoff: Vocalise

Követelmény
Játék szép kürthangon.
Különböző hangindítások.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás (e, esz, d, c, g).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel lehetőleg kotta nélkül.

9. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
Kifejező szép kürthang Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
Könnyű transzpozíciók (összes transzpozícióban)
Társas zenélés.
Zenekari szólamismeret.
Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f–kürtfogások)

Ajánlott tananyag
Kling: Etűdök (IMC New York)
Panseron: 20 cantilena
O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Kopprasch: Etűdök I. (Hofmeister)
Maxim–Alphonse: Etűdök II. (A. Leduc)
Thevet: 60 Etűd I. (A. Leduc)
Geisler: Kürtiskola (Hofmeister)
Kofron: Etűdök
Bujanovszkij: Válogatott etüdök
Szilágyi– Beleznay: Előadási darabok kürtre I, II.
Bozza: En Irlande
Mendelssohn: Tavaszi dal
Mozart: D–dúr kürtverseny (Breitkopf & Hartel)
Mozart: Esz–dúr kürtverseny, no. 3. (Breitkopf & Hartel)
Franz Danzi: Esz–dúr szonáta
C. Saint–Saens: A hattyú
O. Franz: Dal szöveg nélkül
Kofron: Sonatina
Saint– Saens: Koncert
Matis: Koncert
Hidas: Concerto per corno
Bordogni–Gabler: Canilenák
Franz Strauss: Koncert
B.Kroll: Laudatio
Lorenz: Elegia
J. Haydn: D–dúr kürtverseny II.

Követelmény
Játék szép kürthangon.
Különböző hangindítások.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás (e, esz, d, c, g, fisz).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel lehetőleg kotta nélkül.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
– A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
– A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
– Kifejező szép kürthang Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
– Könnyű transzpozíciók (összes transzpozícióban)

– Társas zenélés.
– Zenekari szólamismeret.
– Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f–kürtfogások)

Ajánlott tananyag
Kling: Etűdök (IMC New York)
Panseron: 20 cantilena
O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Kopprasch: Etűdök I. (Hofmeister)
Maxim–Alphonse: Etűdök II. (A. Leduc)
Thevet: 60 Etűd I. (A. Leduc)
Kofron: Etűdök
Bujanovszkij: Válogatott etüdök
Glazunov: Álom
Pergolesi: Siciliana
Mozart: D–dúr kürtverseny (Breitkopf & Hartel)
Mozart: Esz–dúr kürtverseny, no. 3. (Breitkopf & Hartel)
Jan Vaclav Stich: Concerto, No.7.
S. R. Mercadante: Concerto
O. Franz: Dal szöveg nélkül
Kofron: Sonatina
Koetsier. Ramance
Saint– Saens: Koncert
Mozart: Esz–dúr kürtverseny, no. 2
Mozart: Esz–dúr kürtverseny, no. 4
Mozart: Kürtkvintett
Hidas: Concerto per corno
Bordogni–Gabler: Cantilenák
R. Strauss: Kürtverseny op. 11.
R. Strauss: Andante
F. Strauss: Téma és variációk
Ravel: Pavane

Követelmény
Játék szép kürthangon.
Különböző hangindítások.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás (minden transzpozíció).

Az év végi vizsgaajánlott anyaga
– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenyműtétel lehetőleg kotta nélkül.

Továbbképző évfolyamok „B" tagozat

A továbbképző évfolyamok „B" tagozatos tanulói nem zenei jellegű közismereti tanulmányaik mellett is meg akarják őrizni a zenei pálya választásának lehetőségét, hogy elkerüljék a korai pályaválasztást.

7. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Természetes, oldott hangszerkezelés, tudatos légzéstechnika elsajátítása
– Kiegyenlített, dinamikailag árnyalt hang képzése
– Tudatos nyelv–technikák alkalmazása
– Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
– A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
– A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
– Könnyű transzpozíciók (e, esz, d, c)
– Társas zenélés.
– A különböző zenei stílusok jellemző vonásai ismeretében a művek stílushű előadása

– A művek harmóniai és formai elemzése
– A zenei memória, hallás, és képzelőerő, valamint az előadói készség fejlesztése
– A kortárs zeneértő befogadása és művelése.

Ajánlott tananyag
Kling: Etűdök (IMC New York)
Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II.
Maxim–Alphonse: Etűdök I. (A. Leduc)
Kofron: Etűdök
Ónozó: Kürtiskola I–II.
Bujanovszkij: Válogatott etüdök
Szilágyi– Beleznay: Előadási darabok kürtre I, II.
Macello: a–moll szonáta
Grieg: Tavasz
Mozart: Larghetto
Schubert: Ave Maria
Franz Danzi: Esz–dúr szonáta
Bach: Air
Vivaldi: Concerto 2 kürtre

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Egy lassú és 1 gyors előadási darab vagy versenymű tétel előadása kotta nélkül.

8. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Természetes, oldott hangszerkezelés, tudatos légzéstechnika elsajátítása
– Tudatos nyelv–technikák alkalmazása
– Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
– A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
– A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
– Kifejező szép kürthang
– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
– Könnyű transzpozíciók (e, esz, d, c, g, fisz)
– Társas zenélés.
– Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f–kürtfogások)

Zenei ismeretek
– a különböző zenei stílusok jellemző vonásai ismeretében a művek stílushű előadása
– a művek harmóniai és formai elemzése
– a zenei memória, hallás, és képzelőerő, valamint az előadói készség fejlesztése.
– a tanulót a kortárs zene befogadására és művelésére.

Ajánlott tananyag
Kling: Etűdök (IMC New York)
Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II.
Panseron: 20 cantilena
O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Maxim–Alphonse: Etűdök I. (A. Leduc)
Geisler: Kürtiskola (Hofmeister)
Kofron: Etűdök
Bujanovszkij: Válogatott etüdök
Szilágyi– Beleznay: Előadási darabok kürtre I, II.
Loeillet: Szonáta
Wagner: Walter dala
Vlaszov: Melódia
Händel: Larghetto
Franz Danzi: Esz–dúr szonáta
C. Saint–Saens: A hattyú
Saint– Saens: Koncert

Matis: Koncert
Maxim Alfonz: Etűdök II.
Franz Strauss: Notturno
Dvoral: X. szláv tánc
Rachmaninoff: Vocalise

Követelmény
Játék szép kürthangon.
Különböző hangindítások.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás (e, esz, d, c, g).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel előadása kotta nélkül.

9. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Természetes, oldott hangszerkezelés, tudatos légzéstechnika elsajátítása
– Tudatos nyelv–technikák alkalmazása
– Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
– A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
– A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
– Kiegyenlített, dinamikailag árnyalt hang képzése
– Kifejező szép kürthang Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
– Könnyű transzpozíciók (összes transzpozícióban)
– Társas zenélés.
– Zenekari szólamismeret.
– Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f–kürtfogások)

Zenei ismeretek
– A különböző zenei stílusok jellemző vonásai ismeretében a művek stílushű előadása
– A művek harmóniai és formai elemzése
– A zenei memória, hallás, és képzelőerő, valamint az előadói készség fejlesztése.
– A tanulót a kortárs zene befogadására és művelésére.

Ajánlott tananyag
Kling: Etűdök (IMC New York)
Panseron: 20 cantilena
O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Kopprasch: Etűdök I. (Hofmeister)
Maxim–Alphonse: Etűdök II. (A. Leduc)
Thevet: 60 Etűd I. (A. Leduc)
Geisler: Kürtiskola (Hofmeister)
Kofron: Etűdök
Bujanovszkij: Válogatott etűdök
Szilágyi– Beleznay: Előadási darabok kürtre I, II.
Bozza: En Irlande
Mendelssohn: Tavaszi dal
Mozart: D–dúr kürtverseny (Breitkopf & Hartel)
Mozart: Esz–dúr kürtverseny, no. 3. (Breitkopf & Hartel)
Franz Danzi: Esz–dúr szonáta
C. Saint–Saens: A hattyú
O. Franz: Dal szöveg nélkül
Kofron: Sonatina
Saint– Saens: Koncert
Matis: Koncert
Hidas: Concerto per corno
Bordogni–Gabler: Canilenák

Franz Strauss: Koncert
B.Kroll: Laudatio
Lorenz: Elegia
J. Haydn: D–dúr kürtverseny II.

Követelmény
Játék szép kürthangon.
Különböző hangindítások.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás (e, esz, d, c, g, fisz).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenyműtétel előadása kotta nélkül.

10. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Természetes, oldott hangszerkezelés, tudatos légzéstechnika elsajátítása
– Tudatos nyelv–technikák alkalmazása
– Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
– A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
– A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
– Kiegyenlített, dinamikailag árnyalt hang képzése
– Kifejező szép kürthang
– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
– Könnyű transzpozíciók (összes transzpozícióban)
– Társas zenélés.
– Zenekari szólamismeret.
– Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f–kürtfogások)
– A különböző zenei stílusok jellemző vonásai ismeretében a művek stílushű előadása
– A művek harmóniai és formai elemzése
– A zenei memória, hallás, és képzelőerő, valamint az előadói készség fejlesztése.
– A kortárs zeneértő befogadása és művelése.

Ajánlott tananyag
Kling: Etűdök (IMC New York)
Panseron: 20 cantilena
O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Kopprasch: Etűdök I. (Hofmeister)
Maxim–Alphonse: Etűdök II. (A. Leduc)
Thevet: 60 Etűd I. (A. Leduc)
Kofron: Etűdök
Bujanovszkij: Válogatott etűdök
Glazunov: Álom
Pergolesi: Siciliana
Mozart: D–dúr kürtverseny (Breitkopf & Hartel)
Mozart: Esz–dúr kürtverseny no. 3. (Breitkopf & Hartel)
Jan Vaclav Stich: Concerto No.7.
S. R. Mercadante: Concerto
O. Franz: Dal szöveg nélkül
Kofron: Sonatina
Koetsier. Ramance
Saint– Saens : Koncert
Mozart: Esz–dúr kürtverseny no. 2
Mozart: Esz–dúr kürtverseny no. 4
Mozart: Kürtkvintett
Hidas: Concerto per corno
Bordogni–Gabler: Cantilenák
R. Strauss: Kürtverseny op. 11.
R. Strauss: Andante

F.,Strauss: Téma és variációk
Ravel: Pavane

Követelmény
Játék szép kürthangon.
Különböző hangindítások.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás (e, esz, d, c, g, fisz).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
Egy kantiléna,
Egy gyakorlat,
Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel előadása kotta nélkül.

K*övetelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után*

Az „A" tagozat végén
A tanuló ismerje hangszere múltját, irodalmát, a jelentősebb alkotó– és előadóművészek munkásságát.
Legyen képes
– természetes, oldott hangszerkezelésre, helyes testtartásra, hangszertartásra, a tudatos légzéstechnika alkalmazására,
– C–g^2 hangterjedelemben kiegyenlítetten, különböző dinamikai árnyalattal, tiszta intonációval játszani, a nyelvtechnika tudatos alkalmazásával,
– életkorának és képességeinek megfelelő zenei anyag kottahű, stílusos, a zenei összefüggéseket visszaadó, értelmesen tagolt, árnyalt előadására, szép kifejező kürthangon,
– az előadási darabokat fejből játszani,
– technikai szempontból tudatos, elemző gyakorlásra,
– igényesebb kamarazenei művek előadásában közreműködni.
Rendelkezzék
– a zenei kifejezést lehetővé tevő képzelőerővel, technikával, formálókészséggel,
– koncentrálóképességgel,
– lapról olvasási készséggel, amely a mindenkori darab megszólaltatásához, illetve a kamarazenéléshez szükséges.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)
A tanuló legyen képes
– F–c^3 között kiegyenlítetten, tiszta intonációval, a nyelvtechnika tudatos alkalmazásával játszani,
– az ajaktrilla megvalósítására.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Kürt főtárgy
„A" tagozat: minimum 10 perc
„B" tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma
„A" tagozat
– Egy kantiléna transzponálása Esz–kürtben; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II (EMB 13370) II/110., II/161., II/203. nehézségi szintjén.
– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, ill. versenymű, vagy szonáta lassú és gyors tétele; az egyik előadási darab helyett kamaramű játszható; Schubert: Szerenád, Telemann: Allegretto, Mozart: D–dúr kürtverseny (Breitkopf), Händel: Ária, Skroup: B–dúr koncert, Csajkovszkij: Édes álom, Glinka: Északi fény, Martini: Gavotte, Székely: Szonatina (EMB 5990 kötetben), Szervánszky: Kis szvit (EMB 5990 kötetben) nehézségi szintjén.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
– Transzponálás Esz–, vagy D–kürtben; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II (EMB 13370) II/136., II/187. nehézségi szintjén.

– Egy etűd; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II (EMB 13370) II/182., II/193., II/210. nehézségi szintjén.
– Egy kamaramű; Mozart–kürtduók (Hofmeister), Haydn: Divertimento, Farkas F.: Régi magyar táncok – fúvósötös (EMB 14056) – nehézségi szintjén.
– Egy előadási darab, vagy 2 különböző karakterű tétel zongorakísérettel; Bogár: Változó felhők, Zempléni: Rapszódia nehézségi szintjén.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Megfelelő számú, jó minőségű hangszer és tartozék.
Jól felhangolt zongora (pianínó).
Legalább 2 db kottatartó.
Metronóm.

Rézfúvós tanszak: HARSONA–TENORKÜRT–BARITONKÜRT

A harsona és rokon hangszerei, a tenorkürt– és a baritonkürt–tanítás szakirányú feladatai
A képzés legeredményesebb módjának az tekinthető, ha a tanuló 8–9 éves korában tenoron vagy baritonon kezdi a mélyrézfúvós hangszerek tanulását és csak a tanulmányok során amikor erre alkalmassá válik, tér át a harsona tanulására. A tenoron vagy baritonon megszerzett készségek birtokában a továbbtanulást megelőző két évben elegendő a harsonatanulást megkezdeni a zeneművészeti szakközépiskolai felvételi követelmény eléréséhez.

A harsonatanítás szakirányú feladatai:
– ismertesse meg a tanulóval (életkoruknak megfelelő szinten) a hangszerek lehetőségeit, irodalmát; történetét, akusztikai sajátosságait, az irodalom legkiemelkedőbb alkotó– és előadóművészeit.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:
– megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test–, száj–, hangszer– és kéztartást, tolókezelést és tudatosítsa ezeket,
– dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező zenei hangot,
– differenciált hangindítást és hanglezárást,
– megfelelő tempójú repetíciót,
– laza, egyenletes kartechnikát,
– pontosan összehangolt nyelv– és karmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen
– tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,
– hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
– a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Fordítson figyelmet
– a helyes légzés kialakítására, gyakorlására, fejlesztésére intenzív légzésfejlesztési gyakorlatokkal,
– a helyes szájtartás kialakítására, a szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével:
– fúvóka és hangszer nélkül csupán ajakkal,
– csak fúvókával,
– hangszerrel,
– mindezek ellenőrzése fúvóka karikával,
– a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
– a lapról olvasási készség fejlesztésére,
– a tudatos zenei memorizálásra,
– a művek zeneileg igényes kidolgozására,
– a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulót a hangszer karbantartására.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A hangszer felépítése, részei.
– A kottaolvasás alapfogalmai, illetve kulcs.
– Az egész, fél, negyed, nyolcad hangjegyértékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek.
– A 4/4–es, 2/4–es és 3/4–es ütemek.
– Az előforduló hangok fogásai.
– A helyes test– és hangszertartás kialakítása.
– A rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a levegővezetés megalapozása.
– A helyes szájtartás kialakítása ajakrezgés és fúvókázás segítségével.
– A hangindítás megalapozása.

Ajánlott tananyag
Steiner: Harsona ABC (ajak– és fúvókagyakorlatok)
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Steiner–Völgyi–Zilcz: Harsonaiskola I.
Steiner: Bariton ABC

Steiner: Harsona ABC
Colin: Trombitaiskola kezdőknek
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,
Sztán: Repertoire Trombita–
Előadási darabok gordonkára I,
Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1.
Gyerekdalok, népdalok

Követelmény
Az egészséges, szép hang kialakítása.
Hangterjedelem: maximum B–g–ig (hangzó).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A hangszer felépítése, részei.
– A kottaolvasás alapfogalmai, illetve kulcs.
– Az egész, fél, negyed, nyolcad hangjegyértékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek.
– A 4/4–es, 2/4–es és 3/4–es ütemek.
– Az előforduló hangok fogásai.
– A helyes test– és hangszertartás kialakítása.
– A rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a levegővezetés megalapozása.
– A helyes szájtartás kialakítása ajakrezgés és fúvókázás segítségével.
– A hangindítás megalapozása.
– A legato játék alapjainak elsajátítása ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel.

Ajánlott tananyag
Steiner: Harsona ABC
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. vagy a tanuló képességeinek ismeretében a tanár belátása és tapasztalata szerinti gyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Steiner–Völgyi–Zilcz: Harsonaiskola I.
Steiner: Bariton ABC
Steiner: Harsona ABC
Colin: Trombitaiskola kezdőknek
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,
Sztán: Repertoire Trombita–
Előadási darabok gordonkára I,
Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1.

Követelmény
Az egészséges, szép hang kialakítása.
Hangterjedelem: maximum G–b–ig (hangzó).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A hangszer felépítése, részei.

– Az egész, fél, negyed és nyolcad hangérték és a megfelelő szünetjelek.
– Nyújtópont a félkotta mellett.
– A módosítójelek.
– A 4/4–es, 2/4–es, 3/4–es ütem.
– Az előforduló hangok fogásai.
– Memóriafejlesztés: gyermekdalok, népdalok, és az előadási darabok kotta nélkül.
– Motívumok, dallamok azonosságának, különbözőségének megismerése.
– A helyes test– és hangszertartás kialakítása.
– A rekeszlégzés alapjainak gyakorlása, a levegővezetés megalapozása.
– A helyes szájtartás fejlesztése ajakrezgés és fúvókázás segítségével.
– A hangindítás megalapozása.
– A legato játék alapjainak elsajátítása ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel.

Ajánlott tananyag
Steiner: Bariton ABC
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Steiner: Bariton ABC–ből válogatva
Perényi Péter: 347 etűd–ből válogatva
Krumpfer: Trompeten schule für anfanger–ből válogatva
Colin: Trombitaiskola kezdőknek
Colin: Modern Method for Trombon
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. (zongorakíséretes darabok)
Steiner: Harsonaiskola (a zongorakíséretes darabokból)
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,
Sztán: Repertoire Trombita
Manfred Schmitz Trompeten spiele 1.
Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I.
Csáth: Előadási darabok gordonkára I.

Követelmény
A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen belül a tanult ritmusértékeket tartalmazó gyakorlat előadására egészséges, szép hangon.
Hangterjedelem: G–b–ig (hangzó).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A kottaolvasás továbbfejlesztése: szinkópa, nagy és kis nyújtott és éles ritmusok ismertetése, a tizenhatod érték és szünetjele.
– A 3/8–os, 6/8–os, ütem és alla breve.
– Ritmusképlet: a triola és a 6/8–os ütem különböző képletei.
– A játékmód további differenciálása (staccato nyolcad mozgásban).
– Dinamika: a pianótól a fortéig.
– Memóriafejlesztés: hangsorok és előadási darabok (3–4) kotta nélkül.
– Hangterjedelem: G– d’–ig.
– Hangképzés: tiszta szép intonáció kialakítása fúvóka– és hangképző gyakorlatokon keresztül.
– A légvezetés, nyelvtechnika továbbfejlesztése.
– Hangsorok a tanuló hangterjedelmi képességeinek függvényében

Ajánlott tananyag
Steiner: Harsonaiskola ABC (ajak– és fúvókagyakorlatok)
Steiner: Mindennapi gyakorlatok (felhangkötések)
Colin: Kötésgyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
Steiner: Bariton ABC
Perényi Péter: 347 etűd

Steiner: Harsona ABC
Lubik: Kantilénák
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Steiner: Harsona ABC (a zongorakíséretes darabokból)
Ujfalusy–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra
Sztán: Repertoire – Trombita,
Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1 –2.
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika I.
Csáth: Előadási darabok gordonkára I.
Steiner: Repertoire – Rézfúvók
Charpentier: Te Deum (Edition Simonffy)
Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)
Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény
A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, tartalmazó darabok lejátszására.
Egy dúr skála és párhuzamos mollja kotta nélkül.
Különböző karakterű és ritmikájú gyakorlatok.
Évfolyamának megfelelő hangterjedelmű előadási darab előadása kotta nélkül

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála kotta nélkül,
– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A dúr és moll hangsor szerkezete.
– A 9/8–os, 12/8–os ütem.
– Ritmusképletek: az eddig elsajátított ritmusképletek kombinációi.
– A zenei anyagban szereplő előadási darabok stílusjegyeinek ismerete.
– A társas zenélés alapjai, két–háromszólamú gyakorlatok eljátszása.
– A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatokon keresztül.
– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása.
– A manuális készség továbbfejlesztése.
– A legato játék kifejlesztése, kvart– és kvintkötések lefelé és felfelé.

Ajánlott tananyag
Steiner: Harsonaiskola ABC (ajak– és fúvókagyakorlatok)
Steiner: Mindennapi gyakorlatok (felhangkötések)
Colin: Kötésgyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola (63–118)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
Steiner: Bariton ABC
Perényi Péter: 347 etűd
Steiner: Harsona ABC
Lubik: Kantilénák
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Steiner: Harsona ABC (a zongorakíséretes darabokból)
Ujfalusy–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra
Sztán: Repertoire – Trombita,
Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1 –2.
Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I.
Csáth: Előadási darabok gordonkára I.
Steiner: Repertoire – Rézfúvók
Charpentier: Te Deum (Edition Simonffy)
Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)
Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény
A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására.
Felhangkötéseket tartalmazó gyakorlatok.
Barokk vagy klasszikus szonátatétel előadása.

Az év végi beszámoló ajánlott anyaga
– Egy skála,
– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Ütemfajták: váltakozó ütemek.
– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat.
– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.
– Kötéstanulmányok: kis terc–, nagy terc–, kvint–, kvart– le és felfelé.

Ajánlott tananyag
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Steiner: Harsona ABC (mindennapi gyakorlatok)
Lubik: Kantiléna
Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet
Colin: Kötésgyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (skálatanulmányok)
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (1–51)
Clodomier: Petits Exercices.
Robert Müller: Technische studien I.
Steiner: Harsona ABC
Perényi Péter: 347 etűd
Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
Arban: gyakorlatok válogatva a hangterjedelemnek megfelelően
Steiner: Harsona ABC
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,
Sztán: Repertoire Trombita
Előadási darabok gordonkára I
Manfred Schmitz Trompeten spiele 1–2.
Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I–II
Csáth: Előadási darabok gordonkára I–II
Steiner: Repertoire Rézfúvók
Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és zongorára
Sugár: Dal és tánc
Hasse: Két tánc
Purcell: Szvit

Követelmény
Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd eljátszása.
Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó etűd előadása.
Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála,

– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Ütemfajták: váltakozó ütemek.
– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat.
– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.
– Kötéstanulmányok: kis terc–, nagy terc–, kvint–, kvart– le és felfelé.

Ajánlott tananyag
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Lubik: Kantiléna
Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (skálatanulmányok)
Arban: Skálagyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (52–116)
Clodomir: Petits Exercices.
Robert Müller: Technische studien I.
Steiner: Harsona ABC
Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
Arban: gyakorlatok válogatva
Steiner: Harsona ABC
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,
Sztán: Repertoire Trombita
Előadási darabok gordonkára I
Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1–2.
Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I–II
Csáth: Előadási darabok gordonkára I–II
Steiner: Repertoire Rézfúvók
Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és zongorára
Sugár: Dal és tánc
Hasse: Két tánc
Purcell: Szvit
Diabelli: Sonatina

Követelmény
Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd eljátszása.
Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó etűd előadása.
Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála,
– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Ütemfajták: váltakozó ütemek.
– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a

dinamikai és artikulációs előírásokat. Sajátítsa el a tenorkulcs olvasását és használatát.
– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.
– Kötéstanulmányok: kis terc–, nagy terc–, kvint–, kvart– oktáv kötések le és felfelé.

Ajánlott tananyag
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Steiner: Harsona ABC
Arban: Vollstandige schule für trompete – válogatott gyakorlatok
Lubik: Kantiléna
Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet
Borst: Skálagyakorlatok trombitára
Arban: Technikai gyakorlatok – skálagyakorlatok (violin és basszuskulcsban, szükség szerint)
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola III.
Clodomir: Petits Exercices.
Robert Müller: Technische studien I–II
Kopprasch: Technikai etűdök I.
Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
Makovecz: Válogatott etűdök I.
Arban: gyakorlatok válogatva
Steiner: Harsona ABC
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,
Sztán: Repertoire Trombita–
Előadási darabok gordonkára I,
Manfred Schmitz Trompeten spiele 1–2.
Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I–II
Csáth: Előadási darabok gordonkára I–II
Steiner: Repertoire Rézfúvók
Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és zongorára
Sugár: Dal és tánc
Hasse: Két tánc
Diabelli: Szonatina
Händel: B–dúr sonata
Vivaldi: Sechs violoncello sonaten – válogatva
Purcell: Szvit
Telemann: F–dúr sonata
Fitzgerald: Angol szvit
Marcello: Hat szonáta csellóra

Követelmény
Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd eljátszása.
Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó etűd előadása.
Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi beszámoló ajánlott anyaga
– Egy skála
– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

„B” tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B” tagozatos oktatás minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.
A tanulók legkorábban az „A” tagozat 2. évfolyam elvégzése után kerülhetnek „B” tagozatra.

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A kottaolvasás továbbfejlesztése: szinkópa, nagy és kis nyújtott és éles ritmusok ismertetése, a tizenhatod érték és szünetjele.
– A 3/8–os, 6/8–os, ütem és alla breve.
– Ritmusképlet: a triola és a 6/8–os ütem különböző képletei.
– A játékmód további differenciálása (staccato nyolcad mozgásban).
– Dinamika: a pianótól a fortéig.
– Memóriafejlesztés: hangsorok és előadási darabok kotta nélkül.
– Hangterjedelem: G– d'–ig.
– Hangképzés: tiszta szép intonáció kialakítása fúvóka– és hangképző gyakorlatokon keresztül.
– A légvezetés, nyelvtechnika továbbfejlesztése.
– Hangsorok a tanuló hangterjedelmi képességeinek függvényében.

Ajánlott tananyag
Steiner: Harsonaiskola ABC
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Colin: Kötésgyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
Steiner: Bariton ABC
Perényi Péter: 347 etűd
Steiner: Harsona ABC
Lubik: Kantilénák
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Steiner: Harsona ABC (a zongorakíséretes darabokból)
Ujfalusy–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra
Sztán: Repertoire – Trombita,
Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1 –2.
Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I.
Csáth: Előadási darabok gordonkára I.
Steiner: Repertoire – Rézfúvók
Charpentier: Te Deum (Edition Simonffy)
Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)
Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény
A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, tartalmazó darabok lejátszására.
Egy dúr skála és párhuzamos mollja kotta nélkül.
Különböző karakterű és ritmikájú gyakorlatok.
Évfolyamának megfelelő hangterjedelmű előadási darab előadása kotta nélkül
Hangsorok hármashangzat–felbontással a megadott hangterjedelmen belül.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála kotta nélkül,
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab kotta nélkül.

3. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A dúr és moll hangsor szerkezete.
– A 9/8–os, 12/8–os ütem.
– Ritmusképletek: Az eddig elsajátított ritmusképletek kombinációi.
– A zenei anyagban szereplő előadási darabok stílusjegyeinek ismerete.
– A társas zenélés alapjai, két–háromszólamú gyakorlatok eljátszása.
– A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatokon keresztül.
– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása.
– A manuális készség továbbfejlesztése.
– A legato játék kifejlesztése, kvart– és kvintkötések lefelé és felfelé.

Ajánlott tananyag

Steiner: Harsonaiskola ABC
Steiner: Mindennapi gyakorlatok (felhangkötések)
Colin: Kötésgyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
Steiner: Bariton ABC
Perényi Péter: 347 etűd
Steiner: Harsona ABC
Lubik: Kantilénák
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Steiner: Harsona ABC (a zongorakíséretes darabokból)
Ujfalusy–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra
Sztán: Repertoire – Trombita,
Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1 –2.
Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I.
Csáth: Előadási darabok gordonkára I.
Steiner: Repertoire – Rézfúvók
Charpentier: Te Deum (Edition Simonffy)
Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)
Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény
A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására.
Felhangkötéseket tartalmazó gyakorlatok.
Barokk vagy klasszikus szonátatétel előadása.
Kvint– és kvartkötések és összekapcsolásuk nagy és kis terckötésekkel;
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 2#, 2*b* előjegyzésig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála,
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab kotta nélkül.

4. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Ütemfajták: váltakozó ütemek.
– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni.
– Hangképzés: a használt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.
– Kötéstanulmányok: kis terc–, nagy terc–, kvint–, kvart– le és felfelé.

Ajánlott tananyag
Steiner: Harsonaiskola ABC
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Colin: Kötésgyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
Steiner: Bariton ABC
Perényi Péter: 347 etűd
Steiner: Harsona ABC
Lubik: Kantilénák
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Steiner: Harsona ABC
Ujfalusy–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra
Sztán: Repertoire – Trombita,
Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1 –2.

Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I.
Csáth: Előadási darabok gordonkára I.
Steiner: Repertoire – Rézfúvók
Charpentier: Te Deum (Edition Simonffy)
Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)
Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény
Ujjgyakorlatok, a díszítések megalapozása.
A természetes kvint–, kvart–, nagy és kis terckötések.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok másfél oktávon keresztül 4#, 4*b* előjegyzésig; a teljes kvintkör ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála,
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab kotta nélkül.

5. évfolyam „B"tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Ütemfajták: váltakozó ütemek.
– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat.
– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.
– Kötéstanulmányok: kis terc–, nagy terc–, kvint–, kvart– le és felfelé.

Ajánlott tananyag
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Lubik: Kantiléna
Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.
Arban: Skálagyakorlatok
Clodomir: Petits Exercices.
Robert Müller: Technische studien I.
Steiner: Harsona ABC
Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
Arban: gyakorlatok válogatva
Steiner: Harsona ABC
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,
Sztán: Repertoire Trombita
Előadási darabok gordonkára I
Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1–2.
Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I–II
Csáth: Előadási darabok gordonkára I–II
Steiner: Repertoire Rézfúvók
Sugár: Dal és tánc
Hasse: Két tánc
Purcell: Szvit
Diabelli: Sonatina

Követelmény
Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd eljátszása.
Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó etűd előadása.
Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.
Ujjgyakorlatok, a díszítések megalapozása.
A természetes kvint–, kvart–, nagy és kis terckötések.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok másfél oktávon keresztül 4#, 4*b* előjegyzésig; a teljes kvintkör ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála,
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab kotta nélkül.

6. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Ütemfajták: váltakozó ütemek.
– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat. Sajátítsa el a tenorkulcs olvasását és használatát.
– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.
– Kötéstanulmányok: kis terc–, nagy terc–, kvint–, kvart– oktávkötések le és felfelé.

Ajánlott tananyag
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Steiner: Harsona ABC (mindennapi gyakorlatok)
Lubik: Kantiléna
Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet
Borst: Skálagyakorlatok trombitára
Arban: Technikai gyakorlatok – skálagyakorlatok (violin és basszuskulcsban, szükség szerint)
Clodomir: Petits Exercices.
Robert Müller: Technische studien I–II
Kopprasch: Technikai etűdök I.
Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
Makovecz: Válogatott etűdök I.
Arban: gyakorlatok válogatva
Steiner: Harsona ABC
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,
Sztán: Repertoire Trombita–
Előadási darabok gordonkára I,
Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I–II
Steiner: Repertoire Rézfúvók
Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és zongorára
Sugár: Dal és tánc
Diabelli: Szonatina
Vivaldi: Sechs violoncello sonaten – válogatva
Telemann: F–dúr sonata
Marcello: Hat szonáta csellóra

Követelmény
Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd eljátszása.
Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó etűd előadása.
Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.
Ujjgyakorlatok, a díszítések megalapozása.
A természetes kvint–, kvart–, nagy és kis terckötések.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok másfél oktávon keresztül 4#, 4*b* előjegyzésig; a teljes kvintkör ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála,
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab kotta nélkül.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén
A tanuló
– a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg,
– rendelkezzék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrálóképességgel,
– legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot,
– sajátítsa el az ajak és a kéz összehangolt munkáját; harsonánál a helyes tolókakezelést,
– legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására az előírt hangterjedelemben,
– tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező hangot képezni,
– alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait,
– törekedjék játékában a tiszta intonációra,
– rendelkezzék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges technikával,
– tudjon önállóan hangolni,
– ismerje a hangszer karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,
– ismerje a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
– a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.),
– a tanár útmutatásai alapján legyen képes az új darabok egyszerűbb dallami díszítésére,
– ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
– ismerje a használt hangszer történetét, rokon hangszereit,
– ismerje az adott hangszer szerepét különböző zenei korszakokban.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)
A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:
– egy szabadon választott skála és hármashangzat–felbontás két oktávon keresztül,
– két, lehetőleg különböző jellegű gyakorlat
– egy előadási darab zongorakísérettel, kotta nélkül (minimum Pergolesi: Ária című mű nehézségi szintjén).
Legyen képes
– a használt hangterjedelmen belül kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
– az állóképesség növelésére
– árnyaltabb zenei megformálásra.

Művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Harsona–tenorkürt–baritonkürt főtárgy
„A” tagozat: minimum 8 perc
„B” tagozat: minimum 10 perc

Harsona
„A” tagozat
– Egy dúr hangsor másfél oktávon keresztül, a hozzá tartozó hármashangzat–felbontással.
– Egy etűd; Steiner: Harsona–ABC 16/2. Andante, 17/1. Andantino, 18/2. Allegretto, 19/2. Allegretto (EMB Z 14144) nehézségi szintjén.
– Egy előadási darab; Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB Z 13114) F. Schubert: Bölcsődal 20., L. Mozart: Trombitaszó 22., Anonymus: Hornpipe 24., H. Purcell: Induló 26., Corelli: Gavotta 28., Rimsky–Korsakov: Mazurka 35., vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat
– Egy dúr hangsor és párhuzamos mollja másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel (pl.: hármashangzat–felbontás, tercmenet).
– Egy etűd; Makovecz: Válogatott etűdök harsonára (EMB Z 14143) I./4. Poco Allegro, 6. Allegro, 12. Allegretto nehézségi szintjén.
– Egy előadási darab; Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB Z 13114) J. S. Bach: Menüett 27., Nagy Olivér: Chorea Hungarica 31., G. Giordani: Arietta 33., G. B. Pergolesi: Ária 34., Bogár István:

4 bagatell 36.; Hasse: Két tánc a Repertoire album gordonkára és zongorára c. gyűjteményből (EMB Z 5958), Marcello szonátatételek a 6 szonáta gordonkára és basso continuóra c. kötetből (EMB Z 13547), vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Tenorkürt
„A" tagozat
– Egy másfél oktávos skála első képlete.
– Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola II. 51–116. (EMB12657) nehézségi szintjén.
– Egy előadási darab; Ujfalusi–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114). Schubert: Bölcsődal 20., L. Mozart: Trombitaszó 22., Anonymus: Hornpipe 24., H. Purcell: Induló 26., Corelli: Gavotta 28., Rimsky–Korsakov: Mazurka 35., vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
– Egy másfél oktávos skála három képlettel.
– Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola II. 51–116. (EMB12657) Clodomir: Etűdök I–II. nehézségi szintjén.
– Egy előadási darab; Ujfalusi–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114), J. S. Bach: Menüett 27., Nagy Olivér: Chorea Hungarica 31.G.Giordani: Arietta 33., G.B.Pergolesi: Aria 34., Bogár István: 4 bagatell 36.; Hasse: Két tánc, Marcello szonátatételek, vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Baritonkürt
„A" tagozat
– Egy másfél oktávos skála első képlete.
– Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola II. 51–116. (EMB12657) nehézségi szintjén.
– Egy előadási darab; Ujfalusi–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c, gyűjteményből (EMB13114) F. Schubert: Bölcsődal 20., L. Mozart: Trombitaszó 22., Anonymus: Hornpipe 24., H. Purcell: Induló 26., Corelli: Gavotta 28., Rimsky–Korsakov: Mazurka 35., vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
– Egy másfél oktávos skála három képlettel.
– Egy etűd; Steiner: Bariton–ABC (EMB14284) 70–86; Perényi: 347 etűd harsonára (EMB 14452) 130–137. nehézségi szintjén.
– Egy előadási darab;Ujfalusi–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114) J.S.Bach: Menüett 27., Nagy Olivér: Chorea Hungarica 31., G. Giordani: Arietta 33., G. B. Pergolesi: Aria 34., Bogár István: 4 bagatell 36.; Hasse: Két tánc, Marcello szonátatételek, vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A" tagozat

7. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Kottaolvasás: baritonkürtön a tenorkulcs használatának megismerése, elsajátítása és gyakorlása.

– Díszítések és trillák.
– Az előadott művek levegővel való önálló tagolása.
– Gyors tánctételek karakterisztikus megoldása.
– Közepesen nehéz etűdök és előadási darabok lapról játszása.
– Az ajkak rugalmasságának és erejének fejlesztése, különböző kötés– és intervallumgyakorlatokkal.
– A zenei anyagban szereplő művek formai elemzése, hangnemi kitérések felismerése.
– Az előforduló tempójelzések ismerete.
– A kamara– és zenekari játék előtérbe helyezése.
– Törekvés a teljes dinamikai skála megvalósítására (*pp–ff*–ig), különös figyelemmel a szép hangra.

Ajánlott tananyag
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Rolf Quinque: ASA method
Colin: Kötésgyakorlatok
Arban: Gyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola III.
Arban: Skálatanulmányok
Clodomir: Etűdök I–II.
Arban: Ritmustanulmányok, díszítés– és trilla–előkészítő tanulmányok, intervallumgyakorlatok
Kopprasch: Technikai etűdök I.
Makovecz: Válogatott etűdök I
Müller: Technikai gyakorlatok II–III.
Couillaud: 20 etűd
Marcello: Szonáták
Paudert: Berühmte Arien
Kurpiński: Kavatina
Baldassari: Szonáta
Barat: Orientale
Händel: Hallei szonáta
Teleman: B–dúr szonáta
Rouger: Velencei karnevál

Követelmény
A díszítések stílusos alkalmazása a gyakorlatokban és előadási darabokban.
Dúr és moll hangsorok másfél oktávon keresztül, hármashangzat–felbontásokkal.
Intervallumgyakorlatok másfél oktávon keresztül.
Barokk, klasszikus vagy romantikus darab stílusos előadása díszítésekkel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála,
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Két oktávos skála, tercskála; a főhármasok, a dominánsszeptim hangjainak ismerete és összehasonlításuk.
– Az ütemfajták, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó és rendszerezett ismerete.
– A teljes hangterjedelem birtoklása, kiegyenlített hangerővel és hangszínnel.
– Az ajkak rugalmasságának és erejének fokozása.

Ajánlott tananyag
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Rolf Quinque: ASA method
Colin: Lip flexibilites (válogatva)
Slokar: Hangképző gyakorlatok
Arban: Skálatanulmányok, kromatikus gyakorlatok, hármashangzat–felbontások
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola IV.
Clodomir: Etűdök II.
Arban: Ritmustanulmányok, trillák, díszítések
Kopprasch: Technikai etűdök I.
Makovecz: Válogatott etűdök

Bordogni: Vocalises
Müller: Technikai etűdök III
Blazevich: Etűdök harsonára
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok
Marcello: Szonáták
Vivaldi: Szonáták

Követelmény
A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag igényesebb darab eljátszására.
Tudja megvalósítani az előírt dinamikát (*pp*–*ff*–ig) az egész hangterjedelemben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála,
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

9. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
Az eddig elsajátított készségek megőrzése, fejlesztése.
A légzés és levegővezetés terén eddig tanultak elmélyítése, következetes alkalmazása, az előforduló hibák korrigálása.
A további hangszeres fejlődés mellett a zenei műveltség elmélyítése, a zenélési kedv ébrentartása.
A kamarazenélés és a zenekarban való játék előtérbe helyezése.

Ajánlott tananyag
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Slokar: Hangképző gyakorlatok
Rolf Quinque: ASA method
Stamp: Warm Ups
Colin: Warm Ups
Maggio: Befúvási gyakorlatok
Colin: Skálatanulmányok
Arban: Skálatanulmányok
Arban: Famous Method for Trombone
Colin: Modern Method for Trombone
Müller: Technikai etűdök III
Kopprasch: Technikai etűdök I–II
Bordogni: Vocalises
Lafosse: Complete Method III
Couillaud: 20 etűd
Vobaron: Etűdök I–II.
Clodomier: Etűdök II–III.
Makovecz: Válogatott etűdök I–II.
Corelli: Szonáták
Marcello: Szonáták
Vivaldi: Szonáták
A trombita– és harsonairodalom szólóművei

Követelmény
Díszítések.
Tripla– és/vagy duplanyelv előkészítés.
Rövid előke, dupla előke.
Trilla előkével, utókával.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála,
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

10. évfolyam„A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Az eddig elsajátított készségek megőrzése, fejlesztése.
– A légzés és levegővezetés terén eddig tanultak elmélyítése, következetes alkalmazása, az előforduló hibák korrigálása.
– A további hangszeres fejlődés mellett a zenei műveltség elmélyítése, a zenélési kedv ébrentartása.
– A kamarazenélés és a zenekarban való játék előtérbe helyezése.
– A záróvizsga sikeres letétele érdekében a lehető legtöbb egyéni szereplési lehetőség kihasználása.

Ajánlott tananyag
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Slokar: Hangképző gyakorlatok
Rolf Quinque: ASA method
Stamp: Warm Ups
Colin: Warm Ups
Maggio: Befúvási gyakorlatok
Colin: Skálatanulmányok
Arban: Skálatanulmányok
Arban: Famous Method for Trombone
Colin: Modern Method for Trombone
Müller: Technikai etűdök III
Kopprasch: Technikai etűdök I–II
Bordogni: Vocalises
Lafosse: Complete Method III
Couillaud: 20 etűd
Vobaron: Etűdök I–II.
Clodomier: Etűdök II–III.
Makovecz: Válogatott etűdök I–II.
Corelli: Szonáták
Marcello: Szonáták
Vivaldi: Szonáták

Követelmény
Díszítések.
Ttripla és duplanyelv gyakorlatok.
Rövid előke, dupla előke.
Trilla előkével, utókával.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Kottaolvasás: baritonkürtön a tenorkulcs használatának megismerése, elsajátítása és gyakorlása.
– Díszítések és trillák.
– Az előadott művek levegővel való önálló tagolása.
– Gyors tánctételek karakterisztikus megoldása.
– Közepesen nehéz etűdök és előadási darabok lapról játszása.
– Az ajkak rugalmasságának és erejének fejlesztése, különböző kötés– és intervallumgyakorlatokkal.
– A zenei anyagban szereplő művek formai elemzése, hangnemi kitérések felismerése.
– Az előforduló tempójelzések ismerete.
– A kamara– és zenekari játék előtérbe helyezése.
– Törekvés a teljes dinamikai skála megvalósítására (*pp–ff*–ig), különös figyelemmel a szép hangra.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Rolf Quinque: ASA method
Colin: Kötésgyakorlatok
Arban: Gyakorlatok
Arban: Skálatanulmányok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola III.
Clodomir: Etűdök I–II.
Arban: Ritmustanulmányok, díszítés– és trilla–előkészítő tanulmányok, intervallumgyakorlatok
Kopprasch: Technikai etűdök I.
Makovecz: Válogatott etűdök I
Müller: Technikai gyakorlatok II–III.
Couillaud: 20 etűd
Marcello: Szonáták
Paudert: Berühmte Arien
Kurpiński: Kavatina
Baldassari: Szonáta
Barat: Orientale
Händel: Hallei szonáta
Teleman: B–dúr szonáta
Rouger: Velencei karnevál

Követelmény
A díszítések stílusos alkalmazása a gyakorlatokban és előadási darabokban.
Dúr és moll hangsorok másfél oktávon keresztül, hármashangzat–felbontásokkal.
Intervallumgyakorlatok másfél oktávon keresztül.
Barokk, klasszikus vagy romantikus darab stílusos előadása díszítésekkel.
Egyszerű díszítések és trillák.
Kvint–, kvart– és terckötések összekapcsolása, oktávkötések.
Dúr és moll hangsorok másfél oktávon keresztül, terclépések, hármashangzat–felbontások (I–IV–V), hangköztanulmányok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála,
– Egy gyakorlat,
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétel kotta nélkül,
– Egy más stílusú előadási darab kotta nélkül.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Kétoktávos skála, tercskála; a főhármasok, a dominánsszeptim hangjainak ismerete és összehasonlításuk.
– Az ütemfajták, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó és rendszerezett ismerete.
– A teljes hangterjedelem birtoklása, kiegyenlített hangerővel és hangszínnel.
– Az ajkak rugalmasságának és erejének fokozása.

Ajánlott tananyag
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Rolf Quinque: ASA method
Colin: Lip flexibilites (válogatva)
Slokar: Hangképző gyakorlatok
Arban: Skálatanulmányok, kromatikus gyakorlatok, hármashangzat–felbontások
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola IV.
Clodomir: Etűdök II.
Arban: Ritmustanulmányok, trillák, díszítések
Kopprasch: Technikai etűdök I.
Makovecz: Válogatottt Etűdök
Bordogni: Vocalises
Müller: Technikai etűdök III
Blazevich: Etűdök harsonára
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok
Marcello: Szonáták
Vivaldi: Szonáták

Követelmény
A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag igényesebb darab eljátszására.
Tudja megvalósítani az előírt dinamikát (*pp–ff*–ig) az egész hangterjedelemben.
Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása, a pedálhangoktól a magas regiszterig fokozott figyelemmel a helyes funkciókra és a szép hangra.
A kétoktávos ötképletes skálatanulmányokból egy dúr és egy moll hangsor.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála
– Egy gyakorlat,
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele kotta nélkül,
– Egy más stílusú előadási darab kotta nélkül.

9. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A hangterjedelem bővítése, figyelemmel a szép hangra, a tiszta intonációra.
– Kiegyenlített hangzásra törekvés a teljes hangterjedelmen keresztül.
– Skálák két oktávos hangterjedelemben.
– Díszítés előtanulmányok, tripla nyelv tanulmányok.
– A játszott művek alapos ismerete, a zenei műveltség elmélyítése.
– A ritmusértékek, ütemfajták átfogó ismerete.
– A kamarazene és a zenekari játék előtérbe helyezése.
– Technikai virtuozitás és a tenorkulcsban való tájékozódás fejlesztése
– A tanuló eddig megszerzett tudását elsősorban a társas zenélés különböző formációiban (kamara, zenekar) tudja kamatoztatni

Ajánlott tananyag
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Slokar: Hangképző gyakorlatok
Rolf Quinque: ASA method
Stamp: Warm Ups
Colin: Warm Ups
Maggio: Befúvási gyakorlatok
Colin: Skálatanulmányok
Arban: Skálatanulmányok
Arban: Famous Method for Trombone
Colin: Modern Method for Trombone
Müller: Technikai etűdök III
Kopprasch: Technikai etűdök I–II
Bordogni: Vocalises
Lafosse: Complete Method III
Couillaud: 20 etűd
Vobaron: Etűdök I–II.
Clodomir: Etűdök II–III.
Makovecz: Válogatott etűdök I–II.
Clodomir: Etűdök II–III–IV.
Bhöme: Etűdök
Brandt: Etűdök
Corelli: Szonáták
Marcello: Szonáták
Vivaldi: Szonáták

Követelmény
Díszítések.
Tripla– és/vagy duplanyelv előkészítés.
Rövid előke, dupla előke.
Fejlessze a színpadi biztonságot egyéni és társas zenei produkciókban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála,

– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab kotta nélkül.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Technikai virtuozitás
– A tenor– és altkulcsban való tájékozódás

Ajánlott tananyag
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Slokar: Hangképző gyakorlatok
Rolf Quinque: ASA method
Stamp: Warm Ups
Colin: Warm Ups
Maggio: Befúvási gyakorlatok
Colin: Skálatanulmányok
Arban: Skálatanulmány*o*k
Arban: Famous Method for Trombone
Colin: Modern Method for Trombone
Müller: Technikai etűdök III
Kopprasch: Technikai etűdök I–II
Bordogni: Vocalises
Lafosse: Complete Method III
Couillaud: 20 etűd
Vobaron: Etűdök I–II.
Clodomir: Etűdök II–III.
Makovecz: Válogatott etűdök I–II.
Clodomir: Etűdök II–III–IV.
Bhöme: Etűdök
Brandt: Etűdök
Corelli: Szonáták
Marcello: Szonáták
Vivaldi: Szonáták

Követelmény
Díszítések.
Tripla és duplanyelv gyakorlatok.
Rövid előke, dupla előke.
Trilla előkével, utókával.
Fejlessze a színpadi biztonságot egyéni és társas zenei produkciókban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab kotta nélkül.

K*övetelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után*

Az „A” tagozat végén
A légzés, levegővezetés terén tanultak elmélyítése, következetes alkalmazása, az előforduló hibák korrigálása.
A hangterjedelem további bővítése, fokozott figyelemmel a szép hangra és a tiszta intonációra.
A kamarazenélés és a zenekari játék előtérbe helyezése.
A tanuló ismerjen különböző
– díszítéseket,
– trillákat,
– előkéket, tripla– és duplanyelves megoldásokat.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)
A tanuló ismerje
– hangszere múltját, irodalmát,

– a kiművelt hangszeres technika alapjait.
Legyen képes
– minden regiszterben kiművelt hang megszólaltatására,
– biztonságos, pontos, hibátlan hangindításra,
– jó legato–technikára,
– dupla– és triplanyelv alkalmazására

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Harsona–Tenorkürt–Baritonkürt főtárgy
„A" tagozat: minimum 10 perc
„B" tagozat: minimum 10 perc

Harsona
A vizsga tartalma
„A" tagozat
– Egy etűd; Makovecz: Válogatott etűdök harsonára I.: (EMB14143) 20. Andante con moto, 27. Allegretto, 28. Mazurka, 30. Allegro moderato, 31. Allegretto, 32. Allegro moderato nehézségi szintjén.
– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is (barokk szonáta, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab).
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
– Két etűd (az egyik etűd helyett duó, vagy egyéb kamaramű is választható); Makovecz: Válogatott etűdök harsonára I. EMB14143: 33–35., 37., 38., 44., 46–50. gyakorlatok nehézségi szintjén.
– Egy barokk szonáta két tétele (lassú–gyors).
– Egy más stílusú előadási darab zongorakísérettel.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Tenorkürt
A vizsga tartalma
„A" tagozat
– Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel
– Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola IV. (EMB13493)1–30. nehézségi szintjén.
– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is: barokk szonáta, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab; Corelli: Szonáták, Marcello: Szonáták, Vivaldi: Szonáták nehézségi szintjén.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
– Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel
– Egy etűd Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola IV. (EMB13493) 30–53. nehézségi szintjén.
– Egy barokk szonáta két tétele (lassú–gyors).
– Egy más stílusú előadási darab.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Baritonkürt
A vizsga tartalma
„A" tagozat
– Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel
– Egy etűd; Kopprasch: Technikai etűdök I füzet (Hofmeister) nehézségi szintjén.
– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is: barokk szonáta, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab; Corelli: Szonáták, Marcello: Szonáták, Vivaldi: Szonáták nehézségi szintjén.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
– Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel.
– Két etűd; (az egyik etűd helyett duó, vagy egyéb kamaramű is választható) Kopprasch: Technikai etűdök 7–22. I füzet (Hofmeister), Perényi: 347 etűd harsonára 250–270 (EMB14452); Bordogni: Vocalises nehézségi szintjén.

– Egy barokk szonáta két tétele (lassú–gyors).
– Egy más stílusú előadási darab zongorakísérettel.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Megfelelő mennyiségű és minőségű hangszer.
Jó minőségű zongora, vagy pianínó.
Lehetőleg teljes alakot visszaadó tükör.
Metronóm.
Legalább 2 darab állítható magasságú kottatartó.

Rézfúvós tanszak: TUBA

A tubatanítás célja feladatai:
– a tanuló egyéni adottságához, képességéhez igazodó módszerek kialakítása – kiemelt figyelmet fordítva az egyéni hangszeroktatásban rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására,
– a helyes légzés, befúvás, testtartás, hangszertartás beállítása, kialakítása,
– a hangszeres játékhoz szükséges motorikus reflexek, motivációs bázis, a naponkénti gyakorlás szükségletének kialakítása,
– a hangszeres játék megvalósításában részt vevő izmok lazaságának, terhelhetőségének tartósabb igénybevétel teljesítéséhez szükséges készségek kialakítása,
– a zenei elképzelések fejlesztése, a zenei előrelátás, a folyamatos kottaolvasás kialakítása,
– a zenei hallás átfogó fejlesztése,
– zenei memória fejlesztése, gyakorlati alkalmazásához szükséges jártasságok kialakítása,
– az egyéni hangszeres tanórákra, kamarazenei, zenekari foglalkozásokra történő önálló felkészülés képességének kialakítása.

Ismertesse meg a tanulókkal
– a tuba történetét, legalább elméletben a különböző hangolású hangszereket
– a tuba a mélyrézfúvósok családjában és különféle együttesekben betöltött szerepét, szakmai lehetőségeit,
– a hangszer irodalmát, a hangszer zenekari–, kamarazenei– és szóló–irodalmának legalább a tananyagban megjelenő részét,
– a tananyagon keresztül a főbb zenei stílusokat,
– a segédfogásokat, alkalmazásuk lehetőségeit a tiszta intonáció és az előforduló díszítések könnyebb megvalósítása érdekében,
– a tuba hazai és külföldi művészeinek munkásságát.

Tudatosítsa
– a helyesen beállított légzéstechnika állandó ellenőrzésének fontosságát,
– a helyes szájtartás, mint a jó befúvási mód (ansatz) alapfeltételének fontosságát,
– a mindennapi gyakorlás – didaktikai és fiziológiai szempontok szerinti – szükségességét,
– a könnyed, felszabadult hangszeres játékmód kialakításának fontosságát.

Fejlessze a tanuló
– hallását, belső hallását, intonációs képességét,
– hangszertechnikai tudását,
– megformáló– és előadói képességét.

Tegye képessé a tanulókat
– a gyakorlás során felmerülő hibák önálló kijavítására,
– a beállított alapfunkciók önellenőrzésére, szinten tartására és javítására
– a tiszta intonációra,
– folyamatos hangszerjátékra, árnyalt és stílusos előadásra,
– a pontos kottaolvasásra, a ritmus, valamint a zenei kifejezések előadásmódjára, illetve a tempóra vonatkozó utasításainak megvalósítására.
– társas muzsikálásra.

Fejlessze és ellenőrizze a különböző funkcionális készségek kialakítását
– a helyes légzést intenzív légzésfejlesztő gyakorlatokkal (hangszerrel és hangszer nélkül);
– a szájizomzatot

Előképző évfolyamok

A tuba oktatásának megkezdésekor kiemelt figyelmet kell fordítani a tanulók fizikai, alkati fejlettségére, alkalmasságára. Általában 9–10 éves korban éri el testi fejlődésük a hangszeroktatás elkezdéséhez kívánatos szintet.
A hangszeres előképző évfolyamok az általános zenei érzék és a hangszeres készségek felmérését, a képességek kibontakoztatását szolgálják.

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A törzshangok olvasása basszuskulcsban.

– Az egész, fél, negyed hangjegyértékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek ismerete.
– Az ismétlőjel, záróvonal, korona, a dinamikai jelek, módosítójelek ismerete.
– A helyes test– és hangszertartás kialakítása.
– A helyes szájtartás beállítása, a fúvóka helyének kialakítása.

Ajánlott tananyag
Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
Sára J.: Tubaiskola

Követelmény
Az ideális tubahang igényének kialakítása.
Hangterjedelem: E–f–ig a hangok fogásai.
A kottaolvasás basszuskulcsban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A törzshangok olvasása violin– és basszuskulcsban.
– Az egész, fél, negyed, nyolcad, tizenhatod hangjegyértékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek ismerete.
– Az ismétlőjel, záróvonal, korona, a dinamikai jelek, módosítójelek ismerete.
– A rézfúvós hangszerek – ezen belül a tuba – felépítésének, megszólaltatási módjának ismerete.
– A helyes test– és hangszertartás kialakítása.
– A helyes szájtartás beállítása, a fúvóka helyének kialakítása.

Ajánlott tananyag
Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
Sára J.: Tubaiskola

Követelmény
Az ideális tubahang igényének kialakítása.
Hangterjedelem: E–f–ig a hangok fogásai.
A biztos, folyamatos kottaolvasás basszuskulcsban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A 4/4–es, 2/4–es és 3/4es ütem
– Az előjegyzések ismerete.
– Az egész, fél, negyed, nyolcad értékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek.
– A tananyagban előforduló tempójelek, zenei műszavak ismerete.
– A jó gyakorlási módszer és emlékezőkészség megalapozása.
– Memóriafejlesztés: népdalok és előadási darabok kotta nélkül játszása.
– A hangszer felépítése, részei, a megszólaltatás módja.
– A helyes test– és hangszertartás kialakítása.
– A helyes légzés beállítása, a rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a légvezetés megalapozása.
– A helyes szájtartás beállítása, a fúvóka helyének kialakítása, fúvóka–gyakorlatokkal.
– A hangindítás megalapozása.
– A nyelvtechnika megalapozása.

– A legato játékmód alapjainak elsajátítása ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel.
– A nyújtópont alkalmazásának ismerete.

Ajánlott tananyag
Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)
Sára József: Tubaiskola
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára (EMB Z 6312)
Brodszky: Régi zene gordonkára (előadásai darabok) (EMB Z 2452)

Követelmény
A megadott hangterjedelmen belül tanult hangszeres gyakorlatok, előadási darabok egyenletes, folyamatos előadása, helyesen kialakított légzés és szájtartás mellett.
A tananyagban előforduló tempójelzések, zenei műszavak ismerete.
A jó gyakorlási módszer és emlékezőkészség megalapozása.
Hangterjedelem: D–a–ig.
Skála: 2#, 2b előjegyzésig, két variációval.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála,
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A folyamatos, pontos kottaolvasás kialakítása.
– A dúr és moll hangsor szerkezete, kromatika.
– A helyes test és hangszertartás önellenőrzésének kialakítása.
– A helyes légzés folyamatos ellenőrzése.
– A befúvás, hangindítás mindennapi feladatainak kialakítása.
– A legato játékmód igényes kialakításának elősegítése: ajakrezegtetés fúvóka nélkül, fúvókával, valamint zongorával közösen.
– Nyújtópont az egész, fél, negyed értékek mellett.
– A zenei memória fejlesztése, a tananyagból kiválasztott darabok kotta nélküli játéka.
– A tananyagban előforduló tempójelzések, dinamikai előírások, zenei műszavak ismerete.

Ajánlott tananyag
Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)
Sára József: Tubaiskola (10)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára (EMB Z 6312)
Brodszky: Régi zene gordonkára (előadásai darabok) (EMB Z 2452)

Követelmény
Skálák 2#, 2b előjegyzésig dúrban és mollban, legalább 2 variációval.
Hangterjedelem C–b–ig.
A tanuló legyen képes a tanult etűdöket és előadási darabokat jó szájtartással, jó légzéstechnikával, egyenletes és folyamatos játékkal előadni, elvárható alapvető dinamikai árnyalással.
A végzett tananyagban előforduló tempó,– dinamikai jelzések, zenei műszavak ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála,
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A kottaolvasás továbbfejlesztése.
– Újabb ütemfajták és tempójelzések
– A ritmikai ismeretek bővítése (szinkópa, éles és nyújtott ritmus).
– A hangérték tagolásának szélesítése (tizenhatod értékű hangjegyek és szünetjelek).
– A játékmód további differenciálása.
– A szerkezeti tagolás, da capo, triós forma, a magyar népdal jellemző formái.
– A hangterjedelem bővítése: kontra B–b–ig.
– Memóriafejlesztés: skálák, népdalok, előadási darabok kotta nélküli játszása.
– A dinamikai árnyalások továbbfejlesztése.
– A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten (azonosság, hasonlóság, szekvencia, különbség felismerése; a periódus).
– A hangképzés, hangindítás, légvezetési technika továbbfejlesztése.
– A manuális technika továbbfejlesztése.
– Az intonáció fejlesztése.

Ajánlott tananyag
Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)
Sára J.:Tubaiskola
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola I. (EMB Z 2550)
Előadási darabok gordonkára. 1. kötet (EMB Z 2417), 2. kötet (EMB Z 4480
Kis kezek nagy mesterek (Hofmeister F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény
Skálák 3#, 2b előjegyzésig, 4 variációval.
Különböző karakterű és ritmikájú etűdök.
Hangterjedelem: kontra B–b–ig.
Előadási darabok.
Különböző játékmódok megvalósítása.
A tanuló legyen képes nyolcadokat és tizenhatodokat, különféle kötéseket tartalmazó gyakorlatok tiszta interpretálására, előadására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála kotta nélkül,
– Két különböző karakterű gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasás továbbfejlesztése, a hangértékek egyéb tagolásának további szélesítése (triola, kvintola, duola).
– A dúr és moll hangsorok 5variációval.
– Az előadási darabok legfőbb stílusjegyeinek ismerete.
– Újabb ütem fajták és tempójelzések (5/4,7/8, marcia, meno, mosso, largo,alla breve, stb.)
– Dinamikai differenciálás (pp–ff–ig).
– A zeneművek szerkezeti tagolása (Da capo, triós forma).
– A hangterjedelem bővítése kontra B–től 1vonalas d –ig.
– A tanult zeneművek elemzése (azonosság, hasonlóság, szekvencia, periódus, különbség felismerése.)
– A társas zenélés megalapozása, két–háromszólamú gyakorlatok játszása.
– Memóriafejlesztés: előadási darabok kotta nélküli játszása.
– Hangképzés, az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül a magabiztos, kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása.
– A kialakított intonáció állandó ellenőrzése, a hibák korrigálása.
– Alapvető hangszer karbantartási ismeretek elsajátítása, kisebb hibák kijavítására történő felkészítés.

Ajánlott tananyag
Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
Sára J.:Tubaiskola
Kis kezek, nagy mesterek (Hofmeister, F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény
A kialakított hangterjedelmen belül a tanult ritmusok kottahű előadása az előírt tempóban, tiszta intonációval és

árnyalt dinamikával.
Dúr és moll skálák 3#, 3b előjegyzésig 5 variációval.
Előadási darabok kotta nélküli játéka.
A társas zenélés követelményeinek ismerete.
A minimális, legalapvetőbb hangszerápolási, karbantartási ismeretek.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála legalább öt képlettel,
– Két különböző karakterű gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasás továbbfejlesztése, változó ütemek, a hangértékek továbbtagolása (kvartola, szextola).
– A dinamikai árnyalás továbbfejlesztése.
– Az előadási darabok formai elemzése.
– A lapról olvasási készség fejlesztése.
– A memória továbbfejlesztése (előadási darabok, egyes koncert etűdök kotta nélküli játékával).
– A társas zenélés (kamara, illetve zenekari) elmélyítése.
– Belső igény kialakítása a folyamatos, hibátlan hangszerjáték iránt.
– A hangterjedelem továbbfejlesztése.
– A telt, kiegyensúlyozott, plasztikus hangszerhang kialakítása, a tiszta intonáció állandósítása, valamint könnyed hangszeres játékmód és fúvóstechnika birtoklása.
– A manuális készség továbbfejlesztése (virtuóz etűdök, ujjgyakorlatok segítségével).
– A legato játékmód tökéletesítése a kötésgyakorlatok növelésével.
– A zenei megformáló, kifejező készség fejlesztése,
– Alapvető megjelenési, viselkedési ismeretek, szólista szerepkörben, színpadi körülmények között.
– A légzéstechnika, valamint a vitálkapacitás fejlesztése széles dallamívek, kitartott hangok játékával.
– A zenei megformálás igényének fejlesztése, az előadási módok, utasítások kottahű betartása.

Ajánlott tananyag
Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)
Kis kezek, nagy mesterek (Hofmeister, F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény
A kialakított hangterjedelemhez igazodó nagyobb terjedelmű, többféle technikai és zenei feladatot tartalmazó etűdök előadása.
Dúr és moll skálák 4#, 4b előjegyzésig.
Folyamatos, egyenletes tempójú skálázás dúrban és mollban.
Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála,
– Két különböző karakterű gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasási készség továbbfejlesztése, változó ütemek, a hangértékek továbbtagolása (tizenhatod triolák).
– A lapról olvasási készség továbbfejlesztése.
– A dinamikai árnyalás kiszélesítése.
– A hangnemi kitérés, moduláció felismerése.
– A zenei memória továbbfejlesztése.
– A szólista feladatok, ismeretek elmélyítése, a színpadi magatartás tökéletesítése.
– A társas zenélés (kamara, zenekar) fejlesztése, gyakoroltatása.
– Belső igény kialakítása az igényes, pontos hangszerjátékra.

– Hangterjedelem bővítése.
– A legato játékmód tökéletesítése a kötésgyakorlatok növelésével.
– A légzéstechnika, valamint a vitálkapacitás továbbfejlesztése széles dallamívek, kitartott hangok játékával.
– A zenei megformálás igényének állandó fejlesztése, az előadási módok, utasítások kottahű betartása.

Ajánlott tananyag
Jakab G.: Tubaiskola I.(Ed.Simonffy)
Ujfalusi–Pehl–Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
D.Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)
Kis kezek nagy mesterek (Hofmeister, F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény
Színvonalas „művészi" megformálást igénylő nagyobb terjedelmű, sokféle zenei feladatot tartalmazó etűdök és előadási darabok játszása.
Egyenletes tempójú skálázás dúrban, mollban 4#, 4b–ig dúrban, mollban, hat variációval.
Magabiztos színpadi fellépés.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Egy skála,
– Két különböző karakterű gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

2. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A folyamatos, pontos kottaolvasás kialakítása.
– A dúr és moll hangsor szerkezete, kromatika.
– A 3/8, 6/8,–os ütemek.
– A tananyagban előforduló tempójelzések, dinamikai előírások, zenei műszavak ismerete.
– A helyes test és hangszertartás önellenőrzésének kialakítása.
– Nyújtópont az egész, fél, negyed értékek mellett.
– A helyes légzés folyamatos ellenőrzése.
– A befúvás, hangindítás mindennapi feladatainak kialakítása.
– A legato játékmód igényes kialakításának elősegítése: ajakrezegtetés fúvóka nélkül, fúvókával, valamint zongorával közösen.
– A zenei memória fejlesztése, a tananyagból kiválasztott darabok kotta nélküli játéka.

Ajánlott tananyag
Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)
Sára József: Tubaiskola
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára (EMB Z 6312)

Követelmény
Színvonalas „művészi" megformálást igénylő nagyobb terjedelmű, sokféle zenei feladatot tartalmazó etűdök és előadási darabok játszása.
Egyenletes tempójú skálázás dúrban, mollban.
Magabiztos színpadi fellépés Az „A" tagozat anyagán túl a skálaformációk, skálatanulmányok kibővített alkalmazása, valamint a gyakorlatok könnyített változata helyett a nehezebb megoldás.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála kibővített képletekkel, variációkkal,
– Két gyakorlat,
– Két előadási darab kotta nélkül.

3. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasás továbbfejlesztése.
– Újabb ütemfajták és tempójelzések
– A ritmikai ismeretek bővítése (szinkópa, éles és nyújtott ritmus).
– A hangérték tagolásának szélesítése (tizenhatod értékű hangjegyek és szünetjelek).
– A játékmód további differenciálása.
– A szerkezeti tagolás, da capo, triós forma, a magyar népdal jellemző formái.
– A hangterjedelem bővítése: kontra B–b–ig.
– Memóriafejlesztés: skálák, népdalok, előadási darabok kotta nélküli játszása.
– A dinamikai árnyalások továbbfejlesztése.
– A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten (azonosság, hasonlóság, szekvencia, különbség felismerése; a periódus).
– A hangképzés, hangindítás, légvezetési technika továbbfejlesztése.
– A manuális technika továbbfejlesztése.
– Az intonáció fejlesztése.

Ajánlott tananyag
Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)
Sára J.:Tubaiskola
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola I. (EMB Z 2550)
Lebegyev: Tubaiskola (Muzika Moszkva)
Előadási darabok gordonkára 1. kötet (EMB Z 2417), 2. kötet (EMB Z 4480
Kis kezek nagy mesterek (Hofmeister F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény
Skálák 2#, 2b előjegyzésig, 4 variációval.
Különböző karakterű és ritmikájú etűdök.
Hangterjedelem: kontra B–b–ig.
Előadási darabok.
Különböző játékmódok megvalósítása.
A tanuló legyen képes nyolcadokat és tizenhatodokat, különféle kötéseket tartalmazó gyakorlatok tiszta interpretálására, előadására.
Skálaformációk, skálatanulmányok kibővített alkalmazása, valamint a gyakorlatok könnyített változata helyett a nehezebb megoldás.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála kibővített képletekkel, variációkkal,
– Két gyakorlat,
– Két előadási darab kotta nélkül.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasás továbbfejlesztése, a hangértékek egyéb tagolásának további szélesítése (triola, kvintola, duola).
– A dúr és moll hangsorok 5 variációval.
– Az előadási darabok legfőbb stílusjegyeinek ismerete.
– Újabb ütem fajták és tempójelzések (5/4,7/8, marcia, meno, mosso, largo,alla breve, stb.)
– Dinamikai differenciálás (pp–ff–ig).
A hangterjedelem bővítése.
– A tanult zeneművek elemzése (azonosság, hasonlóság, szekvencia, periódus, különbség felismerése.)
– A társas zenélés megalapozása, két–háromszólamú gyakorlatok játszása.
– Memóriafejlesztés: előadási darabok kotta nélküli játszása.
– Hangképzés, az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül a magabiztos, kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása.
– A kialakított intonáció állandó ellenőrzése, a hibák korrigálása.
– Alapvető hangszer karbantartási ismeretek elsajátítása, kisebb hibák kijavítására történő felkészítés.

Ajánlott tananyag
Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Sára J.:Tubaiskola
Kis kezek, nagy mesterek (Hofmeister, F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény
A kialakított hangterjedelmen belül a tanult ritmusok kottahű előadása az előírt tempóban, tiszta intonációval és árnyalt dinamikával.
Dúr és moll skálák 3#, 3b előjegyzésig 5 variációval,
Előadási darabok kotta nélküli játéka.
A társas zenélés követelményeinek ismerete.
A minimális, legalapvetőbb hangszerápolási, karbantartási ismeretek.
A legato, staccato, játékmód telt, folyamatos, szép tónusú előadása, kottahű tolmácsolása, valamint tercmenetes variáció.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Egy skála három képlettel,
– Két különböző karakterű gyakorlat,
– Két előadási darab különböző zenei korszakból, kotta nélkül.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasás továbbfejlesztése, változó ütemek, a hangértékek továbbtagolása (kvartola, szextola).
– A dinamikai árnyalás továbbfejlesztése.
– Az előadási darabok formai elemzése.
– A lapról olvasási készség fejlesztése.
– A memória továbbfejlesztése (előadási darabok, egyes koncert etűdök kotta nélküli játékával).
– A társas zenélés (kamara, illetve zenekari) elmélyítése.
– Belső igény kialakítása a folyamatos, hibátlan hangszerjáték iránt.
– A hangterjedelem továbbfejlesztése.
– A telt, kiegyensúlyozott, plasztikus hangszerhang kialakítása, a tiszta intonáció állandósítása, valamint könnyed hangszeres játékmód és fúvóstechnika birtoklása.
– A manuális készség továbbfejlesztése (virtuóz etűdök, ujjgyakorlatok segítségével).
– A legato játékmód tökéletesítése a kötésgyakorlatok növelésével.
– A zenei megformáló, kifejező készség fejlesztése,
– Alapvető megjelenési, viselkedési ismeretek, szólista szerepkörben, színpadi körülmények között.
– A légzéstechnika, valamint a vitálkapacitás fejlesztése széles dallamívek, kitartott hangok játékával.
– A zenei megformálás igényének fejlesztése, az előadási módok, utasítások kottahű betartása.

Ajánlott tananyag
Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)
Kis kezek, nagy mesterek (Hofmeister F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény
A kialakított hangterjedelemhez igazodó nagyobb terjedelmű, többféle technikai és zenei feladatot tartalmazó etűdök előadása.
Folyamatos, egyenletes tempójú skálázás dúrban és mollban.
Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.
A díszítés és a trilla megalapozása, a skálák tempójának fokozása.
A tanuló tudja korrigálni hangszerének intonációs hibáit, valamint hangszerét önállóan behangolni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála három képlettel,
– Két különböző karakterű gyakorlat,
– Két előadási darab különböző zenei korszakból, kotta nélkül.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A kottaolvasási készség továbbfejlesztése, változó ütemek, a hangértékek továbbtagolása (tizenhatod triolák).
– A lapról olvasási készség továbbfejlesztése.
– A dinamikai árnyalás kiszélesítése.
– A hangnemi kitérés, moduláció felismerése.
– A zenei memória továbbfejlesztése.
– A szólista feladatok, ismeretek elmélyítése, a színpadi magatartás tökéletesítése.
– A társas zenélés (kamara, zenekar) fejlesztése, gyakoroltatása.
– Belső igény kialakítása az igényes, pontos hangszerjátékra.
– Hangterjedelem bővítése kontra.
– A legato játékmód tökéletesítése a kötésgyakorlatok növelésével.
– A légzéstechnika, valamint a vitálkapacitás továbbfejlesztése széles dallamívek, kitartott hangok játékával.
– A zenei megformálás igényének állandó fejlesztése, az előadási módok, utasítások kottahű betartása.

Ajánlott tananyag
Jakab G.: Tubaiskola I.(Ed.Simonffy)
Ujfalusi–Pehl–Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
D.Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)
Kis kezek nagy mesterek (Hofmeister F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény
Színvonalas „művészi” megformálást igénylő nagyobb terjedelmű, sokféle zenei feladatot tartalmazó etűdök és előadási darabok játszása.
Magabiztos színpadi fellépés.
A díszítés és a trilla játékának ismerete.
Fokozott tempójú skálázás.
A tanuló ismerje saját hangszerének technikai és intonációs hiányosságait, és azt legyen képes korrigálni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Egy skála három képlettel,
– Két különböző karakterű gyakorlat,
– Két előadási darab különböző zenei korszakból, kotta nélkül.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén
Ismerje a tanuló
– a helyes szájtartást, légzéstechnikát, befúvást, hangszertartást, a könnyed hangszeres játékmódot,
– a rokon rézfúvós hangszereket,
– a tuba szerkezeti felépítését, és felhangrendszerét a tanult hangterjedelemben (lehetőleg a 10. felhangig), alkalmazási területeit,
– a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
– a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes a tanuló
– ideális tubahang kialakítására, megszólaltatására,
– különböző artikulációs előírások (tenuto, staccato, legato, marcato) és játékmódok megvalósítására,
– a zenei mondanivaló megformálására
– az ajak és a kéz összehangolt munkájának kialakítására,
– a helyes befúvás és légzéstechnika alkalmazására,
– a zenei gyakorlatok, előadási darabok pontos, kottahű előadására,
– az előadási darabok kotta nélküli játszására,
– a gyakorlás során előforduló hibák felismerésére, azok önálló kijavítására,
– a hangszer építéséből fakadó intonációs problémák korrigálására,
– a hangszer önálló behangolására,
– a hangszer szakszerű karbantartására.
– skálázni 4# – 4b előjegyzésig

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)
Legyen képes
– az tanult anyagban előforduló hangterjedelemen belül kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
– az állóképesség növelésére,

– árnyaltabb zenei megformálásokra.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Tuba főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma
„A” tagozat
– Egy skála legalább három variációval.
– Egy gyakorlat; Kietzer: I. kötet (Zimmermann), Sára: Tubaiskola, Jakab Gedeon: Tubaiskola I. kötet 172., 183., 187., 192., gyakorlatainak nehézségi szintjén.
– Egy előadási darab; F. Schubert: Bölcsődal (EMB13114) (169), H. Purcell: Rigaudon (166) nehézségi szintjén.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat
– Egy skála dúr és moll változata, legalább három variációval.
– Egy gyakorlat; Kietzer: I. kötet, Sára: Tubaiskola, Jakab G.: Tubaiskola 1 kötet 161., 163., 179., 186. gyakorlatainak nehézségi szintjén.
– Egy előadási darab; Vivaldi: Tél, Händel: Bourrée, Corelli: Sarabande és Gavotte nehézségi szintjén.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok eléréséig az egyes tanulók tudásszintje között jelentős különbség alakulhat ki képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján ezért elsősorban a fejlesztés lehetséges irányait és céljait fogalmazzuk meg.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dinamikai szélsőségek (pp–ff), valamint a köztes árnyalások tudatos alkalmazása.
– A zenei díszítések, trillák tökéletesítése.
– A zenei formák elemzése, modulációk, hangnemi kitérések felismerése, tudatosítása.
– Az előforduló zenei műszavak ismerete, tudatos alkalmazása.
– A zenei memória továbbfejlesztése.
– Különböző karakterek megformálása, stílusos előadása.
– A lapról olvasás fejlesztése.
– Hangszeres játék megvalósításában résztvevő izmok lazaságának, terhelhetőségének, a tartós igénybevétel

képességének kialakítása.
– Csoportos együttmuzsikálás (kamara, zenekar) szükségességének elmélyítése.

Ajánlott tananyag
Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)
Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)
Pejstik – Lengyel: Gordonkamuzsika II. (EMB Z 6748).

Követelmény
A tanuló zenei, technikai felkészültségének megfelelő etűdök, előadási darabok pontos, stílusos előadása.
Dúr és moll skálák 5#, 5b előjegyzésig.
Barokk, klasszikus, vagy romantikus darabok, stílusok előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Egy skála variációkkal,
– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasás továbbfejlesztése, a hangértékek tagolása és a ritmusformulák átfogó, rendszerezett ismerete.
– A hangterjedelem fokozása egyenletes hangerővel és változatlan hangszínnel.
– A skálatanulmányok bővítése, az alapfunkciók (T–S–D, I–IV–V) beépítésével, alkalmazásával.
– Kromatikus skálagyakorlatok mérsékelt tempóban.
– A formáló– és kifejezőkészség továbbfejlesztése.
– A dinamikai árnyalási képesség fejlesztése.
– A lapról olvasási készség továbbfejlesztése.
– A kamarazenei és zenekari feladatok bővítése.

Ajánlott tananyag
Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola II. (EMB Z 2550)
Kietzer: Tubaiskola I. (Zimmermann)
D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)
Barokk szonáták (Marcello, Vivaldi).

Követelmény
Nagyobb terjedelmű, igényes zenedarabok stílusos, színvonalas eljátszása (kotta nélkül is).
Skálatanulmányok 6#, 6b előjegyzésig.
Igényes kamarazenei, zenekari közreműködésre való alkalmasság.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Egy skála variációkkal,
– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab kotta nélkül.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kialakult készségek, képességek továbbfejlesztése.
– A kialakult hangszeres intonációk továbbfejlesztése.
– Skálatanulmányok tovább bővítve nehezebb kötésgyakorlatokkal.
– A zeneelméleti, zeneirodalmi ismeretek elmélyítése a tananyaghoz kapcsolódóan.
– A hangszerhang minőségi továbbfejlesztése.
– A formálóképesség, zenei kifejezőkészség továbbfejlesztése.
– A társas zenélési feladatok növelése, minőségi fejlesztése.

Ajánlott tananyag
Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)
Lachman: 10 etűd (Hofmeister)
Gordon Jacob: Szvit tubára (Boosey & Hawke
Marcello: Szonáták
Vivaldi: szonáták

Követelmény
Skálatanulmányok 7#, 7b előjegyzésig.
A zenei díszítések, előkék, trillák ismerete.
Szólisztikus feladat ellátása kamaracsoportban zenekarban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála variációkkal,
– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab.

10. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Az eddig tanult ismeretek összegzése és elmélyítése.
– A mindennapi zenélés életszükségletté válásának kialakítása, az értelmi, érzelmi kapcsolat elmélyítésével.
– A lapról játék továbbfejlesztése, a zeneművű első látásra történő eljátszása megfelelő zenei és technikai szinten, folyamatos tempóban.
Az intonáció tökéletesítése a társas zenélés alkalmával, más hangszerekkel való játszás során.

Ajánlott tananyag
Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy))
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)
Lachman: Etüdök (Hofmeister)
J. Ringleben: „The Storm King" (Carl Fischer Music)
Allan Street: Rondino (Boosey & Hawkes)
Don Haddad: Szvit tubára (Shawnee Press Inc.)
Marcello: Szonáták
Vivaldi: Szonáták
Gordon Jacob: Hat rövid darab (Emerson Edition Ltd)

Követelmény
A tanuló a zenei anyagot életkorának, évfolyamának, egyéni készségeinek, képességeinek megfelelő szinten, kottahűen és stílusosan, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően szólaltassa meg.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála variációkkal,
– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab.

Továbbképző évfolyamok „B" tagozat

7. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dinamikai szélsőségek (pp–ff), valamint a köztes árnyalások tudatos alkalmazása.
– A zenei díszítések, trillák tökéletesítése.
– A zenei formák elemzése, modulációk, hangnemi kitérések felismerése, tudatosítása.
– Az előforduló zenei műszavak ismerete, tudatos alkalmazása.
– A zenei memória továbbfejlesztése.

– Különböző karakterek megformálása, stílusos előadása.
– A lapról olvasás fejlesztése.
– Hangszeres játék megvalósításában résztvevő izmok lazaságának, terhelhetőségének, a tartós igénybevétel képességének kialakítása.
– Csoportos együttmuzsikálás (kamara, zenekar) szükségességének elmélyítése.

Ajánlott tananyag
Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)
Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)
Pejstik – Lengyel: Gordonkamuzsika II. (EMB Z 6748).

Követelmény
A tanuló zenei, technikai felkészültségének megfelelő etűdök, előadási darabok pontos, stílusos előadása.
Dúr és moll skálák 5#, 5b előjegyzésig.
Barokk, klasszikus, vagy romantikus darabok, stílusok előadása.
A tanuló egyéni képességéhez igazodva kiválasztott különböző zenei stílusú, technikailag és zeneileg igényesebb, nehezebb előadási darabok stílusos, karakterisztikus előadása.
A skálagyakorlatok variációkkal bővített előadása.
Művészileg igényesebb kamarazenei, vagy zenekari feladat ellátása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála variációkkal,
– Két gyakorlat,
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele kotta nélkül,
– Egy előadási darab kotta nélkül.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasás továbbfejlesztése, a hangértékek tagolása és a ritmusformulák átfogó, rendszerezett ismerete.
– Az ismert hangterjedelem egyenletes hangerővel és változatlan hangszínnel.
– A skálatanulmányok bővítése, az alapfunkciók (T–S–D, I–IV–V) beépítésével, alkalmazásával.
– Kromatikus skálagyakorlatok mérsékelt tempóban.
– A formáló– és kifejezőkészség továbbfejlesztése.
– A dinamikai árnyalási képesség fejlesztése.
– A lapról olvasási készség továbbfejlesztése.
– A kamarazenei és zenekari feladatok bővítése.

Ajánlott tananyag
Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola II. (EMB Z 2550)
Kietzer: Tubaiskola I. (Zimmermann)
D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)
Barokk szonáták (Marcello, Vivaldi).

Követelmény
Nagyobb terjedelmű, igényes zenedarabok stílusos, színvonalas eljátszása (kotta nélkül is).
Skálatanulmányok 6#, 6b előjegyzésig.
Igényes kamarazenei, zenekari közreműködésre való alkalmasság.
Szólisztikus feladatok ellátása kamara–, szimfonikus–, illetve fúvós zenekarban.
Skálatanulmányok játszása fokozottabb tempóban.
A hang megszólaltatásában résztvevő izmok lazaságának, terhelhetőségének fokozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála variációkkal,
– Két gyakorlat,
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele kotta nélkül,
– Egy előadási darab kotta nélkül.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kialakult készségek, képességek továbbfejlesztése.
– A kialakult hangszeres intonációk továbbfejlesztése.
– Skálatanulmányok tovább bővítve nehezebb kötésgyakorlatokkal.
– A zeneelméleti, zeneirodalmi ismeretek elmélyítése a tananyaghoz kapcsolódóan.
– A hangszerhang minőségi továbbfejlesztése.
– A formálóképesség, zenei kifejezőkészség továbbfejlesztése.
– A társas zenélési feladatok növelése, minőségi fejlesztése.

Ajánlott tananyag
Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)
Lachman: 10 etűd (Hofmeister)
Gordon Jacob: Szvit tubára
Marcello: Szonáták
Vivaldi: szonáták

Követelmény
Skálatanulmányok 7#, 7b előjegyzésig.
A zenei díszítések, előkék, trillák ismerete.
Szólisztikus feladat ellátása kamaracsoportban zenekarban.
A zenei díszítések eszköztárának bővítése;
A dupla– és triplanyelv megalapozása;
A nehezebb, bonyolultabb ritmusképletek ismerete, elsajátítása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Egy skála variációkkal,
– Két gyakorlat,
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele kotta nélkül,
– Egy előadási darab kotta nélkül.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Az eddig tanult ismeretek összegzése és elmélyítése.
– A mindennapi zenélés életszükségletté válásának kialakítása, az értelmi, érzelmi kapcsolat elmélyítésével.
– A lapról játék továbbfejlesztése, a zeneműi első látásra történő eljátszása megfelelő zenei és technikai szinten, folyamatos tempóban.
– Az intonáció tökéletesítése a társas zenélés alkalmával, más hangszerekkel való játszás során.
– A zenei előadásmódok, tempójelzések, zenei műszavak bővebb ismerete;
– A zeneirodalom néhány híres tubaszólójának megismertetése

Ajánlott tananyag
Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)
Lachman: 10 etűd (Hofmeister)
J. Ringleben: „The Storm King” (Carl Fischer Music)
Allan Street: Rondino (Boosey & Hawkes)
Don Haddad: Szvit tubára Shawnee Press Inc.)
Marcello: Szonáták
Vivaldi: Szonáták
Gordon Jacob: Hat rövid darab (Emerson Edition Ltd)

Követelmény
A tanuló a zenei anyagot életkorának, évfolyamának, egyéni készségeinek, képességeinek megfelelő szinten, kottahűen és stílusosan, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően

szólaltassa meg.
Skálatanulmányok 7#, 7b előjegyzésig.
Szólisztikus feladat ellátása kamaracsoportban, zenekarban.
A zenei díszítések eszköztárának bővítése.
A dupla– és triplanyelv használata.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy dúr vagy moll skála minimum 4 képlettel (kotta nélkül),
– Két különböző karakterű etűd,
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele kotta nélkül,
– Egy előadási darab kotta nélkül.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén
Ismerje meg a tanuló
– a tuba és a rézfúvós hangszerek rokon vonásait
– a tuba irodalmát,
– a zeneirodalom híres tubaszólóit.
Legyen képes a tanuló
– a technikailag és művészileg igényesebb előadási darabok, kamarazenei és zenekari művek interpretálására,
– a skálaformációkat élénk tempóban, kiegyenlítetten, különböző dinamikai árnyalatokkal 7 #, 7 b előjegyzésig játszani dúrban és mollban egyaránt,
– az általa képzett hangszerhang szépségét, teltségét, plasztikusságát folyamatosan fejleszteni,
– a megtanult előadási darabok közönség előtti színvonalas bemutatására,
– tiszta intonációra, tiszta hangszeres játékra,
– az önálló munkára.
Tudja alkalmazni a tanuló
– a hangszerhang képzésének fizikai sajátosságait,
– a különböző zenei utasításokat az előadás módjára, tempójára, dinamikájára vonatkozóan.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)
A tanuló legyen képes
– természetes, oldott hangszerkezelésre,
– helyes test– és hangszertartásra,
– a tudatos légzéstechnika alkalmazására.
– a tanár útmutatásai alapján a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.)
– játékában a hangindítás, hangelválasztás és hangbefejezés a stílus és a zenei karakter megkívánta különböző módjait,
– árnyaltabb artikulációra (portato, sfz, martellato),
– a tananyagban szereplő és előadott művekhez szükséges mértékű virtuozitásra.
Tudjon kontra F és f1 között
– kiegyenlítetten,
– különböző dinamikai árnyalatokkal,
– tiszta intonációval,
– megfelelő nyelvtechnikával játszani.
– ismerje az alapvető díszítéseket (trilla, mordent, előke),
– alapszinten a dupla– és tripla nyelv–technikát,
– ismerje fel alkalmazásának lehetőségét a zenekari, a kamarazenei és a szóló művekben.

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Tuba főtárgy
„A" tagozat: minimum 10 perc
„B" tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma
„A" tagozat

– Egy skála, legalább 3 képlettel,
– Egy etűd; Kietzer: Tubaiskola I–II. kötet, Jakab G.: Tubaiskola II. kötet (Ed. Simonffy) 291., 297. gyakorlatok nehézségi szintjén.
– Két előadási darab; G. F. Händel: Siciliana, W. A. Mozart: Menuet nehézségi szintjén vagy egy könnyebb barokk szonáta két tétele és egy, az előbbitől eltérő stílusú előadási darab.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
– Egy skála, legalább 4 képlettel, mely szekvenciát is tartalmaz
– Egy gyakorlat; Kietzer: Tubaiskola I–II. kötet, Jakab G.: Tubaiskola II. kötet (Ed. Simonffy) 291, 297
Kopprasch: I. kötet: (Hofmeister FH6045) 3., 8., gyakorlatok nehézségi szintjén.
– Egy barokk szonáta két tétele; B. Marcello: F–dúr szonáta, C–dúr szonáta nehézségi szintjén.
– Egy, az előbbitől eltérő stílusú darab; Hidas F.: Három kis tétel tubára nehézségi szintjén.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
A tanulók létszámának megfelelő, jó minőségű hangszer.
Jól hangolt zongora.
Egész alakot visszaadó tükör
Minimum 2 darab kottaállvány.
Metronóm

NÉPZENE

I. Fejezet

AZ ALAPFOKÚ NÉPZENEOKTATÁS CÉLRENDSZERE, FUNKCIÓI

Az alapfokú művészetoktatás tantervi programja keretében folyó zenei nevelés lehetőséget ad népzenei tanszakok működtetése révén a nemzeti, népi hagyományok átadására, az egyetemes kultúra, az európai műveltség közvetítésére, az értékmegőrzés formáinak kialakítására, a klasszikus zene és népzene egymást gazdagító, organikus kapcsolatának kiteljesítésére. Tantervünkkel szeretnénk hozzájárulni nemzeti és etnikai kisebbségi közösségeink zenei önismeretének megalapozásához, e közösségek hagyományos zenei megnyilvánulásainak megőrzéséhez, szakmai fejlesztéséhez is.
Az alapfokú népzeneoktatás az életkori sajátosságok figyelembe vételével a hagyományos kultúra értékeinek egységes szemléletű feldolgozására nevel, fejleszti az alkotó magatartást, a variációképző–rögtönzőkészség kialakítását, az önkifejezést, megalapozza az általános zenei műveltséget.
Az énekes és hangszeres népzene anyanyelvi szintű elsajátíttatásával a hagyományos kultúra értékeinek tiszteletére, őrzésére, gyarapítására, továbbadására nevel, lehetőséget nyújt a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek tudatosítására, a kreativitás az esztétikai érzékenység alakítására.
Az oktatási folyamat – kihasználva a még élő tradíció nyújtotta pedagógiai lehetőségeket – megismerteti a tanulókkal a népzene sajátos gondolkodásmódját, a dallam– és harmóniavilág és a formai szerkezet összefüggéseit, a ritmus és intonáció értelmezésének a nyelvi sajátosságokkal is összefüggő hangsúlyviszonyait, a különböző zenei műfajok sajátosságait. Célja az is, hogy felkészítsen a zene emocionális és intellektuális befogadására, a társas zenei aktivitásra.
A népzene – és hagyományos közegében tanulásának folyamata is – alapvetően közösségi megnyilvánulás, ezért tanításában a kamarazenének, a hangszeres–énekes együttmuzsikálásnak kiemelt jelentősége van. A társas zenélés, valamint az ehhez gyakran társuló néptánc elmélyíti, megerősíti a tanulók megszerzett egyéni tudását, közösségformáló ereje által hat az emberi interakciók fejlődésére, megteremti a kapcsolatot a hagyomány és ennek a mindennapi életben történő alkalmazása között.

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

Tanszakok és tantárgyak
Vonós és tekerő tanszak tantárgyai: népi hegedű, népi brácsa, népi bőgő/cselló, tekerő
*Fúvós tanszak tantárgyai***:** népi furulyák, duda, népi klarinét/tárogató
*Pengetős tanszak tantárgyai***:** citera, tamburák, koboz
*Akkordikus tanszak tantárgyai***:** népi cimbalom, népi harmonika
Ütős tanszak tantárgyai: népi ritmushangszerek
*Vokális tanszak***:** népi ének
*Zeneismeret tanszak tantárgyai***:** népzenei ismeretek, néprajz, szolfézs kötelező, szolfézs
*Kamarazene tanszak tantárgyai***:** népi kamarazene (a tantárgy magába foglalja a hangszeres és vokális társaszenét), népi zenekar

Hangszeres és vokális tanszakok – egyéni képzés

„A" TAGOZAT

*Főtárgy***:** hangszeres és vokális tanszakok
*Kötelező tantár*gy**:** szolfézs kötelező*, népzenei ismeretek
*Kötelezően választható tantárgyak***:** szolfézs, népzenei ismeretek, néprajz*[*], második hangszer, népi ének, kamarazene, zenekar.
*Választható tantárgy***:** szolfézs, népzenei ismeretek, néprajz, második hangszer, népi ének, kamarazene, zenekar, vagy a klasszikus zene, jazz–zene, elektroakusztikus–zene tantervi programjainak tantárgyai
Korrepetíció (népi hangszeres, vagy zongora kíséret): a hangszeres és a vokális tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

* Ha a tanuló már teljesítette a kötelező tantárgy követelményeit (szolfézs alapfok 4. évfolyam), akkor helyette a kötelezően választható tantárgyak közül körül köteles egyet felvenni.
** A néprajz kötelezően választható tantárgyként csak az alapfok 5. évfolyamtól tanulható.

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	**(2)**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2						
Kötelezően választható tantárgy							2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(0–2)	(0–2)	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2
Összes óra:	**(4–6)**	**(4–6)**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**

A képzés évfolyamainak száma:
*(2)+6+4 évfolyam***:** népi hegedű, népi brácsa, népi bőgő/cselló, tekerő, népi furulyák, duda, népi klarinét/tárogató, citera, tamburák, népi cimbalom, koboz, népi harmonika, népi ének,
(*2)+6 évfolyam*: népi ritmushangszerek,
Az első (zárójelben levő) számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

A tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevétele mellett a tanuló más tanszak, illetve művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet.

A tanítási órák időtartama:
*Főtárgy***:** „A” tagozaton minimum 2x30 perc (egyéni)
*Kötelező tantárgy***:** „A” tagozaton a 4. évfolyam végéig 2x45 perc (csoportos)
*Kötelezően választható tantárgy***:** 5.–10. évfolyamig
Csoportos tantárgy: minimum 2x 45 perc
zenekar: minimum 9 fő; kamarazene: 2–8 fő
Választható tantárgy: Az előképző 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy 2 tantárgy.
A korrepetíció ideje: A teljes képzési időben minimum 10 perc

„B” tagozat

Főtárgy: hangszeres és vokális tanszakok – az alapfok 2. évfolyamától javasolt
*Kötelező tantárgy***:** szolfézs
*Kötelezően választható tantárgy***:** zongora
*Választható tantárgyak***:** népzenei ismeretek, néprajz, második hangszer, népi ének
Korrepetíció (népi hangszeres vagy zongora kíséret): a hangszeres és a vokális tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	**(2)**	**(1)**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**
Főtárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy				1	1	1	1	1	1	1	1	1
Választható tantárgy	(0–2)	(0–2)	(0–2)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Összes óra:	**(4–6)**	**(4–6)**	**(4–6)**	**5–6**	**5–6**	**5–6**	**5–6**	**5–6**	**5–6**	**5–6**	**5–6**	**5–6**

A képzés évfolyamainak száma:
(*2+1)+5+4 évfolyam***:** népi hegedű, népi brácsa, népi bőgő/cselló, tekerő, népi furulyák, duda, népi

klarinét/tárogató, citera, tamburák, koboz, népi cimbalom, népi harmonika, népi ének
Az első (zárójelben levő) számjegy az előképzettség, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik.

A tanítási órák időtartama:
Főtárgy: minimum 2x45 perc (egyéni)
*Kötelező tantárgy***:** minimum 2x45 perc (csoportos)
*Kötelezően választható tantárgy***:**
Egyéni tantárgy: minimum 1x45 perc
Választható tantárgy: a képzés teljes idejében 1 tantárgy
Egyéni tantárgy minimum 1x45 perc
Csoportos tantárgy: minimum 1x 45 perc
*A korrepetíció ideje***:** A teljes képzési időben minimum 10 perc

Zeneismeret és kamarazene tanszakok – csoportos képzés

„A" TAGOZAT

Főtárgy: népzenei ismeretek, néprajz, kamarazene
Kötelező tantárgy: népi hangszeres, vagy vokális tantárgy
Kötelezően választható tantárgy: zongora kötelező, második hangszer, népi ének, kamarazene, zenekar, népzenei ismeretek, néprajz, szolfézs
Választható tantárgy: második hangszer, népi ének, kamarazene, zenekar, valamint a klasszikus zene, jazz–zene, elektroakusztikus–zene tantervi programjainak tantárgyai

Óraterv 1.

Tantárgy	**Évfolyamok**							
	Előképző		**Alapfok**					
	(1)	**(2)**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(1)	(1)	1	1	1	1	1	1
Kötelezően választható tantárgy	(1–2)	(1–2)	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2
Választható tantárgy	(1–2)	(1–2)	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2
Összes óra:	**(4–6)**	**(4–6)**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**

A képzés évfolyamainak száma:
(*2)+6 évfolyam*: népzenei ismeretek,
Az első (zárójelben levő) számjegy az előképző, a második számjegy az alapfok évfolyamainak számát jelentik.
Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Óraterv 2.

Tantárgy	***Évfolyamok***					
	Alapfok		***Továbbképző***			
	1	***2***	***3***	***4***	***5***	***6***
Főtárgy	*2*	*2*	*2*	*2*	*2*	*2*
Kötelező tantárgy	*2*	*2*	*2*	*2*	*2*	*2*
Választható tantárgy	*2*	*2*	*2*	*2*	*2*	*2*
Összes óra:	***4–6***	***4–6***	***4–6***	***4–6***	***4–6***	***4–6***

A képzés évfolyamainak száma:
*(2+4)+2+4 évfolyam***:** kamarazene, néprajz

Az első (zárójelben levő) számjegy az előképzettség, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik.

A néprajz és kamarazene tantárgyak főtárgyként vagy kötelezően választható tantárgyként az alapfok 5.

évfolyamától tanulhatók.

A tanítási órák időtartama:
*Főtárgy***:** „A” tagozaton – minimum 2x45 perc
Kötelező tantárgy:
Egyéni tantárgy: minimum 1x45 perc
Kötelezően választható tantárgy:
Egyéni tantárgy: minimum 1x45 perc
Csoportos tantárgy: minimum 1x 45 perc
Választható tantárgy:
Egyéni tantárgy: minimum 1x45 perc
Csoportos tantárgy: minimum 1x 45 perc

A NÉPZENEOKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

Kiemelt kompetenciák a népzeneoktatás területén

Bemeneti kompetencia:
– Alapfokú művészetoktatás keretében folytatott népzenei tanulmányokhoz előképzettség nem szükséges. A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Szakmai kompetencia:
– A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység – különös tekintettel a népzene sajátos hangközeire és ritmusfajtáira
– fogékonyság a hangszín és a dinamika különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység, stílusérzék, esztétikai érzékenység.
– A megfigyelőkészség a hallás utáni memorizálás fejlesztése.
– A zenei olvasás és írás készségének megalapozása és kifejlesztése, segítséggel eljutva az önálló lejegyzéshez és dallamértelmezéshez, az eredeti előadásmód alapvető jellegzetességeinek felismeréséhez és alkalmazásához, dallamfüzérek, zenei folyamatok, tánccciklusok szerkesztéséhez.
– A hangszer– és énektechnikai készségek megszerzése, fejlesztése.
– A variációképző rögtönzőkészség kialakítása, az improvizációs készség fejlesztése.

Személyes kompetencia:
– Az érzelmi intelligencia, művészi kifejező készség, szorgalom, önfegyelem, elhivatottság, kreativitás, ötletgazdagság, az alkotói magatartás, lelkiismeretesség, önbizalom, nyitottság. Az énekes és hangszeres népzene anyanyelvi szintű elsajátíttatásának megalapozásával a hagyományos kultúra értékeinek tiszteletére, őrzésére, gyarapítására, továbbadására nevel.

Társas kompetencia
– Az együttműködés képessége (közös munka, alkalmazkodás, felelősségvállalás, irányítókészség, irányíthatóság, tolerancia, kommunikációs készség) azon viselkedési formák tanulása, amelyek alapján a tanuló konstruktívan be tud illeszkedni és aktívan részt tud venni a társas zenélés különböző formáiban (szólistaszerep, kísérőfunkció, ének–, tánckíséret, táncház).

Módszertani kompetencia
– Tanulás tanulása, a tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra, értő zenehallgatásra nevelése.
– Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség megalapozása, az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.
– A zene logikájának, különös tekintettel a népzene sajátos gondolkodásmódjának, a dallam– és harmóniavilág és a formai szerkezet összefüggéseinek, a ritmus és intonáció hajlékonyabb értelmezésének, a nyelv sajátságaival is összefüggő hangsúlyviszonyainak megismertetése.
– A főbb zenei műfajok, stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, a zene történetének, népünk zenéjének, az előadóművészet és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
– a különböző népzenei műfajok, dialektusok, stílusok sajátosságainak, a velünk együtt élő népek hagyományának, a népzenekutatás történetének, a népzene jelentős előadó–egyéniségeinek megismertetése.
– Nyitottság kialakítása a klasszikus zene, a kortárs zene, a régizene, jazz, az értékes szórakoztató zene iránt.
– A tanulók zenei ízlésének formálása.
– Fogékonyság a művészeti értékek befogadására, alkalmazására, a korábban gyűjtött vagy még élő népzenei anyag segítségével a hagyományos kultúra értékeinek önálló, egységes szemléletű feldolgozására.
– Az önkifejezés eszköztárának gazdagítása, a népzene sajátos értékrendszerének felismerése, alkalmazása, aktív

közművelődési tevékenységre, koncerteken, fesztiválokon, táncházakon, táborokban, valamint gyűjtőutakon való részvételre ösztönzés, az egyházzenei élet segítése a népzene eszközeivel.
– A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.
– Tehetséggondozás.
– A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.
Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett,

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével az iskola helyi tantervében kell meghatározni.
A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezője bízza meg.
A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata.
Vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsga tantárgyak

Alapvizsga tantárgyai

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, illetve szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező.

1. Az elméleti írásbeli vizsga tantárgya és időtartama
Népi hangszer, népi ének, kamarazene főtárgy „A” tagozat: szolfézs kötelező, szolfézs, vagy népzenei ismeretek, vagy néprajz
Népzenei ismeretek, néprajz főtárgy: népzenei ismeretek, illetve néprajz
Népi hangszer, népi ének főtárgy „B” tagozat: szolfézs
Az írásbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból minimum 45 perc.

2. Az elméleti szóbeli vizsga tantárgya és időtartama
Népi hangszer, népi ének, kamrazene főtárgy „A” tagozat: szolfézs kötelező, szolfézs, vagy népzenei ismeretek, vagy néprajz
Népzenei ismeretek, néprajz főtárgy: néprajz, illetve népzenei ismeretek
A szóbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból minimum 10 perc.
Népi hangszer, népi ének főtárgy „B” tagozat: szolfézs
A szóbeli vizsga időtartama minimum 15 perc.

3. A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama
Népi hangszer, népi ének főtárgy „A” tagozat: főtárgy
Kamarazene főtárgy „A” tagozat: főtárgy
Néprajz, Népzenei ismeretek főtárgy: kötelező hangszer
A gyakorlati vizsga időtartama minimum 10 perc.
Népi hangszer, népi ének főtárgy „B” tagozat: főtárgy,
A gyakorlati vizsga időtartama minimum 10 perc.

Záróvizsga tantárgyai

A záróvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, illetve szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező.

1. Az elméleti írásbeli vizsga tantárgya és időtartama
Népi hangszer, népi ének, kamrazene főtárgy „A” tagozat: szolfézs, vagy néprajz
Népi hangszer, népi ének főtárgy „B” tagozat: szolfézs
Néprajz főtárgy„A” tagozat: néprajz
Az írásbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból 45 perc.

2. Az elméleti szóbeli vizsga tantárgya és időtartama
Népi hangszer, népi ének, kamrazene főtárgy „A” tagozat: szolfézs, vagy néprajz
Népi hangszer, népi ének főtárgy „B” tagozat: szolfézs
Néprajz főtárgy„A” tagozat: néprajz
A szóbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból minimum 10 perc.

3. A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama
Népi hangszer, népi ének főtárgy „A” tagozat: főtárgy
Kamarazene főtárgy „A” tagozat: főtárgy
Néprajz főtárgy „A” tagozat: kötelező hangszer
Népi hangszer, népi ének főtárgy „B” tagozat: főtárgy,
A gyakorlati vizsga időtartama minimum 10 perc.

Előrehozott vizsga
Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.
Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt szervezhető.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés
Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – az adott tanévben döntőbe került.
Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett művészeti alapvizsgával vagy záróvizsgával, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése
A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minősíteni.
Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.
A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.
Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.
Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.
Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

CITERA

A citeratanítás szakirányú feladatai
Ismertesse meg a tanulóval
– a citera lehetőségeit, a rajta játszható dallamok minél szélesebb körét (a tanterv a magyar népzenei gyakorlatra épül, elzárkózik a hangszertől idegen zenei anyagoktól, nem számítva az archív forrásokból is ismert adaptációkat),
– a citerával rokon pengetős hangszereket, illetve a hasonló repertoárt használó más („bourdon") hangszereket,
– a hangszer irodalmát, a hangzó vagy kottás formában közölt anyagok minél nagyobb részét,
– a citerajáték jellegzetes hangsorait, pengetésformáit,
– a játékot megelőző zenei elképzelést, a citera kezelésének jellegzetes mozgásformáit, és tudatosítsa a tanulóban ezek kapcsolatát.

Alakítsa ki
– a rendszeres napi munka szükségességét, megismertetve a tanulókkal a céltudatos gyakorlás módszereit,
– a könnyed hangszerkezelést, a helyes testtartást, kéztartást, ujjmozgást, összehangolt bal– és jobbkéz–játékot.

Fordítson figyelmet
– a hangzóanyagok önálló feldolgozására, a lapról olvasási készség, a zenei memória fejlesztésére.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Gyermekjátékdalok éneklése ritmuskísérettel (tapssal, dobbal, dobbantással, stb.).
– Egyszerűbb magyar népi hangszerek megismertetése és a tanári bemutatót követő megszólaltatása (cserépdob, tikfa, köcsögduda, doromb, nádmirliton, madársíp, körtemuzsika).
– A hangszer hangzásának és a rajta való játék megfigyeltetése tanári bemutatással.
– A hangszerjáték közben a testtartás, a hangszertartás, a két kéz tartásának megfigyeltetése.
– Kényelmes testtartással elhelyezkedés a hangszer előtt.

Jobb kéz
– A pengető fogásának kialakítása
– A pengetés helyének behatárolása
– Az íves pengetés gyakorlása; a pengetés erejének, a pengetőmozdulat hosszának meghatározása
– Ritmusgyakorlatok végzése a hangszer üres húrjain a basszushúroktól kiindulva, negyed értékek pengetésével kezdve, nyolcadpárokkal folytatva, lassú tempóban
– Az egyenletes negyed értékek és nyolcadpárok pengetését ezek variálása követi

Bal kéz
– A dallamjátszó bal kéz tartásának beállítása
– Az ujjak elnevezése, számozása
– A dallamhangok helye a fogólapon
– A húrlenyomás gyakorlásának fázisai: 1) húrlenyomás hüvelykujjal G'–F'–E' hangokon (külön–külön); 2) húrlenyomás mutatóujjal F'–E'–D' hangokon (összekapcsolva az 1. fázissal); 3) húrlenyomás középső ujjal F'–E'–D'–C' hangokon (összekapcsolva az 1. és 2. fázissal)
– Ujjcsúsztatás gyakorlása hüvelyk– és középső ujjakkal

Gyermekdalok éneklése majd hangszeren való megszólaltatása (szó–mi / szó–lá–szó / mi–ré–dó / szó–lá–szó–mi / mi–ré–dó / szó–mi–dó / szó–fá–mi–ré–dó / lá–szó–fá–mi–ré–dó) hangkészlettel.
Az első érintősor fogalma, fogástáblázat alkalmazása.
A citera első hat törzshangjának ismerete C'–től A'–ig, azok szolmizációs és abc–s nevekkel való éneklése.
A tanuló a tanult dalokat legyen képes szolmizálni.
Ismerje a negyed érték, a fél érték, a nyolcadpár, a negyed szünet fogalmát.
Sajátítsa el a kottából való daltanulást.
A tanuló ismerje a citera főbb részeinek elnevezést.

Ajánlott tananyag
Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene I. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó
Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Magyar Népzene Tára I. Gyermekjátékok szerk. Kerényi György (Budapest, 1951) Akadémiai Kiadó

Követelmény
A helyes pengetési irányok elsajátítása.
Egyenletes negyed értékek és nyolcadpárok pengetésével kis hangterjedelmű gyermekdalok lejátszása íves pengetésmóddal.
A tanuló legyen képes helyes ujjrend kialakítására, a dallamjátszó ujjak könnyed váltogatására, a hüvelyk– és a középső ujj csúsztatására.

Az év végi vizsga javasolt anyaga
Gyermekdalok éneklése a citera üres húrjainak hozzápengetésével:
– egyszerű ritmus osztinátó kíséret,
– a dal ritmusának hozzápengetése az énekelt dalhoz,
– egyszerű ritmuskíséret hozzápengetése az énekelt dalhoz).
Gyermekdalok játéka citerán lassú egyenletes tempóban.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
Az első előképző osztályban elsajátított technika továbbfejlesztése.

Jobb kéz
– A pengető szabályos fogásának kialakítása.
– Egyenletes negyed, nyolcad pengetés – kezdetben csak üres húrokon a le–föl (befelé–kifelé) pengetés szabályai szerint.
– Az íves pengetésmód gyakorlása
– Halk játék – a kísérőhúrok dallamhúrokhoz legközelebb eső részének megpengetésével (2–3 húr)
– Finom pengetés gyakorlása
– Középerős játék – a kísérőhúrokon a basszushúrokat is érintő pengetéssel (4–5 kísérőhúr)

Bal kéz
– A természetes bal kéztartás kialakítása (játék közben a csukló és a kézfej helyzete maradjon változatlan, ne törje be és ne forgassa a kézfejét a tanuló)
– A bal kéz négy ujjának alkalmazása dallamjáték során, előre megtervezett ujjrend szerint
– A negyedik ujj használatát előzzék meg olyan gyakorlatok, amelyekben az F’ hangról lefelé lépegetve negyedik ujjal érjük el a C’ hangot. Hasonló gyakorlatokat végezzen a tanuló G’–ről és A’–ről is.
– A második érintősor Esz’ hangjának lenyomása 2. ujjal, skálaszerű gyakorlással (G’–F’–Esz’–D’–C’)
– A dó–pentachord és dó–hexachord hangsorú gyermekdalok játéka kibővül kisterces, lá–pentachord hangsorú gyermekdalok játékával.

A citera hat törzshangjának ismerete C’–től A’–ig, valamint az második érintősor Esz’ hangjának ismerete, szolmizációs és abc–s nevekkel való éneklése.
A tanuló sajátítsa el a kottából való daltanulást, a fogástáblázat igénybevételét.
Ismerje az alsó hangtartomány kifejezést.
Ismerje és tudja megnevezni a hangszer fő részeit: nagyfej, kisfej, tőke, fedőlap, oldallap, fogólap, dallam–, kísérő–, kisfejhúr.

Ajánlott tananyag
Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene I. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó
Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Magyar Népzene Tára I. Gyermekjátékok szerk. Kerényi György (Budapest, 1951) Akadémiai Kiadó

Követelmény
Egyenletes pengetéssel gyermekdalok játéka
Négy ujj használata a húrlenyomás során
A tanuló legyen képes a helyes ujjrend kialakítására, a dallamjátszó ujjak könnyed váltogatására.
A második érintősoron található Esz’ módosított hang második ujjal történő lenyomására.

Az év végi vizsga javasolt anyaga
– Gyermekdalok (dó–pentachord, dó–hexachord és lá–pentachord hangsor) éneklése és citerán való megszólaltatása.

– Saját, vagy másik tanuló énekének kísérete citerán.
– Gyermekdalok játéka citerán lassú és középgyors tempóban.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Az előképzőben elsajátított játéktechnika továbbfejlesztése.

Jobb kéz:
– Egyenletes negyed, nyolcad pengetés – kezdetben csak üres húrokon a le–föl (befelé–kifelé) pengetés szabályai szerint.
– Az íves pengetésmód mellett az egyenes vonalú pengetés gyakorlása
– A tanuló tudja bependíteni a dallamba az utolsó kisfej C” hangját
– Halk és középerős pengetés gyakorlása
– A hangszer hangszínének változtatása a pengetés helyének megváltoztatásával

Bal kéz:
– A természetes bal kéz tartás kialakítása technikai gyakorlatokkal
– A négy ujjas játék gyakorlása
– A helyes ujjrend kialakítása.
– A hüvelykujj csúsztatása.
– A dó–pentachord, dó–hexachord és lá–pentachord hangsorú gyermekdalok kibővülnek a C” hanggal a kisfejhúr bependítésével.

Gyermekdalok énekelve és citerán az alsó hangtartományban.
A csoportos citerázás alapjai, egyszerre történő pengetés, dallamindítás, dallamzárás.
Gyermekdalok összefűzése (2–3 gyermekdal folyamatos játszása).
A tanuló tudja szolmizálni, kottából olvasni és abc–s nevekkel megnevezni a tanult C–lá és C–dó pentachord hangsorú gyermekdalok hangjait.
Az alsó hangtartomány, 2/4–es ütem, negyed érték, nyolcadpár, negyed szünet fogalmának ismerete.
Ismerje a hangszer múltját, a hangszer szerkezetét, főbb típusait.

Ajánlott tananyag
Kodály: 333 olvasógyakorlat Zeneműkiadó
Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene I. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó
Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Magyar Népzene Tára I. Gyermekjátékok szerk. Kerényi György (Budapest, 1951) Akadémiai Kiadó
Népdalválogatás a tanuló általános iskolai ének–zene tankönyvéből.

Követelmény
Mérsékelt tempóban egyenletes negyed– és nyolcadmozgás.
A pengetés irányainak biztos tudása.
Hangsúlyos és hangsúlytalan pengetés.
Technikai gyakorlatok az alsó hangtartományban (C’–A’–ig) 4 ujjal.
A kapkodós játék alapjainak elsajátítása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga
– Gyermekdal–fűzés, csoportos citerázás (2–3 tanuló egyszerre játssza ugyanazt a dalt).
– Gyermekdalok megszólaltatása citerán énekléssel is (saját vagy más tanuló énekével).

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
Jobb kéz
– Hangsúlyos és hangsúlytalan pengetések váltogatása a tanult dallamokon.
– A kapkodós játék alapjainak gyakorlása: 1) a tanult dallamok negyed értékű szüneteinek kitöltése C” kisfejhúr bependítésével; 2) negyed értékű dallamhangok színesítése C” kisfejhúr bependítésével (a negyed értékek

nyolcadokra bontásával).

Bal kéz
– Az alsó hangtartomány bővülése a C’ hang alatti hangokkal
– Alsó hangtartomány bővítése felfelé a G’ A’ B’ C” D” hangokkal
– A felső– és az alsó hangtartomány összekapcsolása

Gyermekdalok és régi stílusú népdalok játéka csak citerán, illetve éneket kísérve.
Hangsúlyos és hangsúlytalan pengetés.
Alsó– és felső hangtartomány fogalmának ismerete.
Dó–pentachord, dó–hexachord, lá–pentachord, lá–pentaton, dór–hangsor ismerete.

Ajánlott tananyag
Kodály: 333 olvasógyakorlat Zeneműkiadó
Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene I. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó
Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Magyar Népzene Tára I. Gyermekjátékok szerk. Kerényi György (Budapest, 1951) Akadémiai Kiadó
Népdalválogatás a tanuló általános iskolai ének–zene tankönyvéből.

Követelmény
Hangsúlyos és hangsúlytalan pengetés tudatos alkalmazása.
A sorvégi szünet kitöltése a C”–re hangolt kisfejhúr bependítésével.
Biztos hangtartomány váltás.
4 ujjal történő játék, a megfelelő ujjrend kialakítása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga
– Három–négy dalból álló dalcsokor egyéni és csoportos előadásban, az éves technikai követelményeknek megfelelő szinten.
– Legalább egy dalcsokor megszólaltatása saját éneket kísérve (a tanuló hangfekvésének megfelelően hangolt citerán).

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

Jobb kéz
– Esztam kíséret
– Ritmusaprózás, tizenhatodokra bontás
– Ritmusgyakorlatok a négy tizenhatodos egyenletes pengetés kialakítására
– Az eddig alkalmazott „normál” negyed– és nyolcadpár pengetés váltogatása a sűrű pengetéssel

Bal kéz
– Biztos hangtartományváltás (felülről lefelé)
– Új módosított hang, az Asz’ fogásának gyakorlása, megfelelő ujjrend kialakításával: 1) a 2. ujj csúsztatása B’–ről Asz’–ra; 2) Ugyanez a lépés a 2. és a 3. ujj váltásával

Régi és új stílusú népdalok; lá–pentaton, kétrendszerű lá–pentaton, dór, természetes moll hangsorú dallamok játéka.
Dallamdíszítés négy tizenhatodos ritmusaprózással
Esztam kíséret.
Ritmusaprózás (tizenhatodokra bontás) sűrű pengetéssel a hangszer dallamhúrjain.
A kottából való és hallás utáni daltanulás kialakítása.
A kétrendszerű lá–pentaton értelmezése.

Ajánlott tananyag
Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene I. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó
Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Magyar Népzene Tára VI. kötete (1973, Budapest) Akadémiai Kiadó
Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I. kötet (1977) Zeneműkiadó
Népdalválogatás a tanuló általános iskolai ének–zene tankönyvéből.

Követelmény
Esztam kíséret – a felfelé irányuló pengetések hangsúlyozása.
Ritmusaprózás, tizenhatodokra bontás.
Biztos hangtartomány váltás.
Helyes, önálló ujjrend kialakítása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga
– 3–4 különböző karakterű dalból álló dalcsokor egyéni és csoportos előadásban, az éves technikai követelményeknek megfelelő szinten.
– Dunántúli ugrós dallamok esztam kísérettel.
– Dalcsokor tizenhatodos ritmusaprózással.

4. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
Jobb kéz
– A tizenhatodos ritmusaprózás, ti–tiri és tiri–ti ritmusok pengetésmódjának gyakorlása
– A tremoló játék alapjai; csak dallamhúrokon, kitartott hangok sűrű pergetése
– Az esztam kíséret továbbfejlesztése
– Hangsúlyos és hangsúlytalan pengetés váltogatása

Bal kéz
– Dunántúli terc
– Fríges zárású dallamok
– A biztos balkézjáték technikájának fejlesztése, az újabb hangsorok skálaszerű gyakorlásával

Dél–dunántúli ugrós és kanásztánc dallamok
Dunántúli terces dallamok
Fríges zárású dallamok
Fríg hangsor, fríges zárlat.
Esztam kíséret, ugrós tánc, dunántúli terc.
Tizenhatodos ritmusaprózás

Ajánlott tananyag
Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene I. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó
Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Magyar Népzene Tára VI. és VII. kötetei (Budapest, 1973–1987) Akadémiai Kiadó
Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I. kötet (Budapest, 1977) Zeneműkiadó
Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk (Budapest, 1973) Zeneműkiadó
Sárosi Bálint: Citera és citerajáték Szeged környékén (Budapest, 1961)
Népdalválogatás a tanuló általános iskolai ének–zene tankönyvéből.
Hangzóanyag
Magyar Citerás Antológia I–II. (CD) (Budapest, 2004–2005) Flaccus Kiadó
Citerahagyomány (MC) (Budapest, 2000) Óbudai Népzenei Iskola
Magyarországi citeramuzsika (LP, MC) (Budapest, 1977) Hungaroton
Magyar Népzenei Antológia III. Dunántúl (LP) szerk.: Olsvai Imre (Budapest, 1988) Hungaroton
Magyar Népzene 1–2. (LP), szerk.: Rajeczky B. (Budapest, 1969/1972) Hungaroton
Magyar hangszeres népzene (LP) szerk.: Sárosi B. (Budapest, 1980) Hungaroton

Követelmény
A tizenhatodos ritmusaprózás megvalósítása.
A pergetés (tremolo) önálló alkalmazása.
Egyszerű esztam kíséret megvalósítása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga
– Három egyénileg összeállított dalcsokor megszólaltatása énekléssel és csak hangszeren játszva.
– Csoportos citerázás (3–4 fő).
– Egy összeállítás esztam kíséret alkalmazásával a Dél–Dunántúl dallamaiból.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A tremoló játék fejlesztése; 1) felütésből indított pergetés; 2) hangsúlyos pengetésből indított pergetés; 3) felfelé irányuló pendítésből indított pergetés.
– Dallamdíszítés 1) nyolcadoló, kapkodós játékkal; 2) ritmusaprózással – a tizenhatodos aprózás sűrű pengetéseinek váltakozása a normál pengetésekkel egy dallamon belül.
– Sűrű esztam kíséret elsajátítása.
– Lépegetős játék gyakorlása.
– Szinkópa ritmus le–föl–föl irányú pengetése.
– Negyed értékű dallamhangok nyolcadra csökkentése, diminuálása
– Dél–dunántúli ugrósok és kanásztáncok
– Szlavóniai dallamok
– Felvidéki dudanóták
– Kanásztánc fogalma.
– Bővített szekund.
– Szinkópa ritmus.
– Diminuálás.

Ajánlott tananyag
Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene I. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó
Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Magyar Népzene Tára VI. és VII. kötetei (Budapest, 1973–1987) Akadémiai Kiadó
Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I. kötet (Budapest, 1977) Zeneműkiadó
Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk (Budapest, 1973) Zeneműkiadó
Sárosi Bálint: Citera és citerajáték Szeged környékén (Budapest, 1961)
Népdalválogatás a tanuló általános iskolai ének–zene tankönyvéből.
Hangzóanyag
Magyar Citerás Antológia I–II–III. (CD) (Budapest, 2004–2007) Flaccus Kiadó
Citerahagyomány (MC) (Budapest, 2000) Óbudai Népzenei Iskola
Magyarországi citeramuzsika (LP, MC) (Budapest, 1977) Hungaroton
Magyar Népzenei Antológia III. Dunántúl (LP) szerk.: Olsvai Imre (Budapest, 1988) Hungaroton
Magyar Népzene 1–2. (LP), szerk.: Rajeczky B. (Budapest, 1969/1972) Hungaroton
Magyar hangszeres népzene (LP) szerk.: Sárosi B. (Budapest, 1980) Hungaroton

Követelmény
Pergetéssel való dallamdíszítés.
Nyolcadolós kapkodós díszítés.
Tizenhatodos aprózással történő díszítés.
Sűrű esztam kíséret elsajátítása.
Szinkópa ritmus pontos játéka.

Az év végi vizsga javasolt anyaga
– Három egyénileg összeállított dalcsokor énekkel és citerával, eredeti felvételek alapján:
– Dél–Dunántúl
– Szlavónia
– csoportosan (3–4 fő), lehetőleg különböző népi hangszerekkel együtt.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
A jobb kéz valamennyi eddig tanult pengetésmódjának továbbfejlesztése.
A bal kéz virtuóz játékának fejlesztése.
A tizenhatodos mozgású dallamdíszítés tanulása (alsó–, felső váltóhangos, körülírásos díszítés).
Sűrű esztam kíséret technikájának fejlesztése.
A tremoló játék tökéletesítése.
A szinkópa ritmus többféle pengetésmódjának ismerete, alkalmazása.
Pontozott ritmusértékek pengetésének játékmódja az eredeti felvételek alapján.
A fél értékű dallamhangok autentikus játék szerinti bontása új stílusú népdalokon.
Dél–dunántúli ugrósok és kanásztáncok

Észak–magyarországi és dunántúli dudanóták
Alföldi régi– és új stílusú, csárdás tempójú dallamok
Alsó–, felső váltóhangos, körülírásos díszítés
Nyújtott– és éles ritmus

Ajánlott tananyag
Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene I. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó
Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Magyar Népzene Tára VI. és VII. kötetei (Budapest, 1973–1987) Akadémiai Kiadó
Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I–II. kötet (Budapest, 1977) Zeneműkiadó
Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk (Budapest, 1973) Zeneműkiadó
Sárosi Bálint: Citera és citerajáték Szeged környékén (Budapest, 1961)
Vargyas Lajos: A magyarság népzenéje (Budapest, 1981) Zeneműkiadó
Bencze Lászlóné: Szivárványos az ég alja – bihari népdalok (Berettyóújfalu, 1978)
Népdalválogatás a tanuló általános iskolai ének–zene tankönyvéből.
Bodza Klára – Paksa Katalin: Magyar népi énekiskola I–II. (Budapest, 1992/1994) Magyar Művelődési Intézet
Hangzóanyag
Magyar Citerás Antológia I–II–III. (CD) (Budapest, 2004–2007) Flaccus Kiadó
Citerahagyomány (MC) (Budapest, 2000) Óbudai Népzenei Iskola
Magyarországi citeramuzsika (LP, MC) (Budapest, 1977) Hungaroton
Magyar Népzenei Antológia IV. Alföld (LP) szerk.: Paksa Katalin (Budapest, 1991) Hungaroton
Magyar Népzene 1–2. (LP), szerk.: Rajeczky B. (Budapest, 1969/1972) Hungaroton
Magyar hangszeres népzene (LP) szerk.: Sárosi B. (Budapest, 1980) Hungaroton
Fellegzik az idő – bihari népdalok (CD) (Budapest, 2008) Dialekton

Követelmény
Sűrű esztam kíséret alkalmazása.
Tremoló játéktechnika alkalmazása.
Dallamdíszítés tizenhatod értékű dallamhangokkal.
A szinkópa ritmus többféle pengetés módjának ismerete, alkalmazása.
Az autentikus citerajáték szerint a pontozott és fél értékek bontott játéka.
A tanuló legyen képes igényesen megformálni az előadandó dallamokat; legyen tisztában a különböző zenei tájegységek dallamdíszítéseivel.

Az év végi vizsga javasolt anyaga
– Három népzenei összeállítás előadása citerán, saját vagy mások énekét kísérve:
– Dunántúl,
– Alföld,
– csoportosan (3–4 fő), lehetőleg különböző népi hangszerekkel együtt (sűrű esztam alkalmazásával)

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

„B" tagozatra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek. **„** B" tagozat követelménye a végzett anyag mennyiségében, de elsősorban minőségben, a hangszerkezelés biztonságában és az előadás zenei kifejezőerejében haladja meg az A tagozat szintjét.

2. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
Jobb kéz
– Hangsúlyos és hangsúlytalan pengetések váltogatása a tanult dallamokon.
– A kapkodós játék alapjainak gyakorlása: 1) a tanult dallamok negyed értékű szüneteinek kitöltése C" kisfejhúr bependítésével; 2) negyed értékű dallamhangok színesítése C" kisfejhúr bependítésével (a negyed értékek nyolcadokra bontásával).

Bal kéz
– Az alsó hangtartomány bővülése a C' hang alatti hangokkal
– Alsó hangtartomány bővítése felfelé a G' A' B' C" D" hangokkal
– A felső– és az alsó hangtartomány összekapcsolása

Gyermekdalok és régi stílusú népdalok játéka csak citerán, illetve éneket kísérve.
Hangsúlyos és hangsúlytalan pengetés.
Alsó– és felső hangtartomány fogalmának ismerete.
Dó–pentachord, dó–hexachord, lá–pentachord, lá–pentaton, dór–hangsor ismerete.

Ajánlott tananyag
Kodály: 333 olvasógyakorlat Zeneműkiadó
Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene I. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó
Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Magyar Népzene Tára I. Gyermekjátékok szerk. Kerényi György (Budapest, 1951) Akadémiai Kiadó
Népdalválogatás a tanuló általános iskolai ének–zene tankönyvéből.

Követelmény
Hangsúlyos és hangsúlytalan pengetés tudatos alkalmazása.
A sorvégi szünet kitöltése a C”–re hangolt kisfejhúr bependítésével.
Biztos hangtartomány váltás.
4 ujjal történő játék, a megfelelő ujjrend kialakítása.
A kisfejhúrok dallamszínesítő funkciójának kialakítása, a kapkodós játék gyakorlása.
Legyen képes a tanuló dinamikai változtatásra egy–egy tanult dallam játéka során.
Ismerje meg a lá–pentaton hangsort és tudjon dallampéldákat játszani.
Ismerje a hangtartomány–váltás szabályait, alakítson ki önálló, szabályos ujjrendet.
Legyen képes saját – vagy másik tanuló – énekével együtt játszani, tudjon más hangszerrel (furulya, tekerő, tambura) együtt muzsikálni.

Az év végi vizsga javasolt anyaga
– 3–4 dalból álló dalcsokor egyéni és csoportos előadásban, az éves technikai követelményeknek megfelelő szinten.
– Legalább egy dalcsokor megszólaltatása saját éneket kísérve (a tanuló hangfekvésének megfelelően hangolt citerán).

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
Jobb kéz
– Esztam kíséret
– Ritmusaprózás, tizenhatodokra bontás
– Ritmusgyakorlatok a négy tizenhatodos egyenletes pengetés kialakítására
– Az eddig alkalmazott „normál” negyed– és nyolcadpár pengetés váltogatása a sűrű pengetéssel

Bal kéz
– Biztos hangtartomány váltás (felülről lefelé)
– Új módosított hang, az Asz’ fogásának gyakorlása, megfelelő ujjrend kialakításával: 1) a 2. ujj csúsztatása B’–ről Asz’–ra; 2) Ugyanez a lépés a 2. és a 3. ujj váltásával

Régi és új stílusú népdalok; lá–pentaton, kétrendszerű lá–pentaton, dór, természetes moll hangsorú dallamok játéka.
Dallamdíszítés négy tizenhatodos ritmusaprózással
Esztam kíséret.
Ritmusaprózás (tizenhatodokra bontás) sűrű pengetéssel a hangszer dallamhúrjain.
A kottából való és hallás utáni daltanulás kialakítása.
A kétrendszerű lá–pentaton értelmezése.

Ajánlott tananyag
Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene I. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó
Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Magyar Népzene Tára VI. kötete (1973, Budapest) Akadémiai Kiadó
Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I. kötet (1977) Zeneműkiadó
Népdalválogatás a tanuló általános iskolai ének–zene tankönyvéből.

Követelmény
Esztam kíséret – a felfelé irányuló pengetések hangsúlyozása.
Ritmusaprózás, tizenhatodokra bontás.
Biztos hangtartomány váltás.
Helyes, önálló ujjrend kialakítása.
Az esztam kíséret alkalmazása
A normál és a sűrű pengetés váltogatása egy dallamon belül (negyed–, nyolcad– és tizenhatod értékeken)
Ti–tiri és tiri–ti rimusaprózás alkalmazása már tanult dallamokon
Tudjon a tanuló az esztam kíséretből a dallamsorok végén visszaváltani a lefelé történő hangsúlyos pengetésre
Ismerje a dunántúli terc fogalmát és tudjon játszani dallamokat ilyen hangokkal

Az év végi vizsga javasolt anyaga
– Három–négy különböző karakterű dalból álló dalcsokor egyéni és csoportos előadásban, az éves technikai követelményeknek megfelelő szinten.
– Dunántúli ugrós dallamok esztam kísérettel.
– Dalcsokor tizenhatodos ritmusaprózással.

4. évfolyam *„B" tagozat*

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
Jobb kéz
– A tizenhatodos ritmusaprózás, ti–tiri és tiri–ti ritmusok pengetésmódjának gyakorlása
– A tremoló játék alapjai; csak dallamhúrokon, kitartott hangok sűrű pergetése
– Az esztam kíséret továbbfejlesztése
– Hangsúlyos és hangsúlytalan pengetés váltogatása

Bal kéz
– Dunántúli terc
– Fríges zárású dallamok
– A biztos balkézjáték technikájának fejlesztése, az újabb hangsorok skálaszerű gyakorlásával

Dél–dunántúli ugrós és kanásztánc dallamok
Dunántúli terces dallamok
Fríges zárású dallamok
Fríg hangsor, fríges zárlat.
Esztam kíséret, ugrós tánc, dunántúli terc.
Tizenhatodos ritmusaprózás

Ajánlott tananyag
Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene I. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó
Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Magyar Népzene Tára VI. és VII. kötetei (Budapest, 1973–1987) Akadémiai Kiadó
Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I. kötet (Budapest, 1977) Zeneműkiadó
Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk (Budapest, 1973) Zeneműkiadó
Sárosi Bálint: Citera és citerajáték Szeged környékén (Budapest, 1961)
Népdalválogatás a tanuló általános iskolai ének–zene tankönyvéből.
Hangzóanyag
Magyar Citerás Antológia I–II. (CD) (Budapest, 2004–2005) Flaccus Kiadó
Citerahagyomány (MC) (Budapest, 2000) Óbudai Népzenei Iskola
Magyarországi citeramuzsika (LP, MC) (Budapest, 1977) Hungaroton
Magyar Népzenei Antológia III. Dunántúl (LP) szerk.: Olsvai Imre (Budapest, 1988) Hungaroton
Magyar Népzene 1–2. (LP), szerk.: Rajeczky B. (Budapest, 1969/1972) Hungaroton
Magyar hangszeres népzene (LP) szerk.: Sárosi B. (Budapest, 1980) Hungaroton

Követelmény
A tizenhatodos ritmusaprózás megvalósítása.
A pergetés (tremolo) önálló alkalmazása.
Egyszerű esztam kíséret megvalósítása.
A tanuló alkalmazzon sűrű pengetéssel esztam kíséretet
Fejlessze a tremoló játék technikáját korábban tanult dallamok hosszabb értékű dallamhangjain
Alkalmazza a felfelé irányuló pendítésből indított pergetést

Fejlessze a díszítő játéktechnikát nyolcadoló, kapkodós pengetéssel

Az év végi vizsga javasolt anyaga
– Három egyénileg összeállított dalcsokor megszólaltatása énekléssel és csak hangszeren játszva.
– Csoportos citerázás (3–4 fő).
– Egy összeállítás esztam kíséret alkalmazásával a Dél–Dunántúl dallamaiból.

5. évfolyam *„B" tagozat*

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
A tremoló játék fejlesztése; 1) felütésből indított pergetés; 2) hangsúlyos pengetésből indított pergetés; 3) felfelé irányuló pendítésből indított pergetés.
– Dallamdíszítés 1) nyolcadoló, kapkodós játékkal; 2) ritmusaprózással – a tizenhatodos aprózás sűrű pengetéseinek váltakozása a normál pengetésekkel egy dallamon belül.
– Sűrű esztam kíséret elsajátítása.
– Lépegetős játék gyakorlása.
– Szinkópa ritmus le–föl–föl irányú pengetése.
– Negyed értékű dallamhangok nyolcadra csökkentése, diminuálása
– Dél–dunántúli ugrósok és kanásztáncok
– Szlavóniai dallamok
– Felvidéki dudanóták
– Kanásztánc fogalma.
– Bővített szekund.
– Szinkópa ritmus.
– Diminuálás.

Ajánlott tananyag
Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene I. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó
Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Magyar Népzene Tára VI. és VII. kötetei (Budapest, 1973–1987) Akadémiai Kiadó
Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I. kötet (Budapest, 1977) Zeneműkiadó
Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk (Budapest, 1973) Zeneműkiadó
Sárosi Bálint: Citera és citerajáték Szeged környékén (Budapest, 1961)
Népdalválogatás a tanuló általános iskolai ének–zene tankönyvéből.
Hangzóanyag
Magyar Citerás Antológia I–II–III. (CD) (Budapest, 2004–2007) Flaccus Kiadó
Citerahagyomány (MC) (Budapest, 2000) Óbudai Népzenei Iskola
Magyarországi citeramuzsika (LP, MC) (Budapest, 1977) Hungaroton
Magyar Népzenei Antológia III. Dunántúl (LP) szerk.: Olsvai Imre (Budapest, 1988) Hungaroton
Magyar Népzene 1–2. (LP), szerk.: Rajeczky B. (Budapest, 1969/1972) Hungaroton
Magyar hangszeres népzene (LP) szerk.: Sárosi B. (Budapest, 1980) Hungaroton

Követelmény
Pergetéssel való dallamdíszítés.
Nyolcadolós kapkodós díszítés.
Tizenhatodos aprózással történő díszítés.
Sűrű esztam kíséret elsajátítása.
Szinkópa ritmus pontos játéka.
A tremoló játék tökéletesítése
A tizenhatodos mozgású dallamdíszítés tanulása (alsó–, felső váltóhangos, körülírásos díszítés)
A szinkópa ritmus többféle pengetésmódjának ismerete, alkalmazása
Pontozott ritmusértékek pengetésének játékmódja az eredeti felvételek alapján
A fél értékű dallamhangok autentikus játék szerinti bontása új stílusú népdalokon

Az év végi vizsga javasolt anyaga
– Három egyénileg összeállított dalcsokor énekkel és citerával. eredeti felvételek alapján:
– Dél–Dunántúl,
– Szlavónia,
– csoportosan (3–4 fő), lehetőleg különböző népi hangszerekkel együtt.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A jobb kéz valamennyi eddig tanult pengetésmódjának továbbfejlesztése.
– A bal kéz virtuóz játékának fejlesztése.
– A tizenhatodos mozgású dallamdíszítés tanulása (alsó–, felső váltóhangos, körülírásos díszítés).
– Sűrű esztam kíséret technikájának fejlesztése.
– A tremoló játék tökéletesítése.
– A szinkópa ritmus többféle pengetésmódjának ismerete, alkalmazása.
– Pontozott ritmusértékek pengetésének játékmódja az eredeti felvételek alapján.
– A fél értékű dallamhangok autentikus játék szerinti bontása új stílusú népdalokon.
– Dél–dunántúli ugrósok és kanásztáncok
– Észak–magyarországi és dunántúli dudanóták
– Alföldi régi– és új stílusú, csárdás tempójú dallamok
– Alsó–, felső váltóhangos, körülírásos díszítés
– Nyújtott– és éles ritmus

Ajánlott tananyag
Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene I. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó
Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Magyar Népzene Tára VI. és VII. kötetei (Budapest, 1973–1987) Akadémiai Kiadó
Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I–II. kötet (Budapest, 1977) Zeneműkiadó
Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk (Budapest, 1973) Zeneműkiadó
Sárosi Bálint: Citera és citerajáték Szeged környékén (Budapest, 1961)
Vargyas Lajos: A magyarság népzenéje (Budapest, 1981) Zeneműkiadó
Bencze Lászlóné: Szivárványos az ég alja – bihari népdalok (Berettyóújfalu, 1978)
Népdalválogatás a tanuló általános iskolai ének–zene tankönyvéből.
Bodza Klára – Paksa Katalin: Magyar népi énekiskola I–II. (Budapest, 1992/1994) Magyar Művelődési Intézet
Hangzóanyag
Magyar Citerás Antológia I–II–III. (CD) (Budapest, 2004–2007) Flaccus Kiadó
Citerahagyomány (MC) (Budapest, 2000) Óbudai Népzenei Iskola
Magyarországi citeramuzsika (LP, MC) (Budapest, 1977) Hungaroton
Magyar Népzenei Antológia IV. Alföld (LP) szerk.: Paksa Katalin (Budapest, 1991) Hungaroton
Magyar Népzene 1–2. (LP), szerk.: Rajeczky B. (Budapest, 1969/1972) Hungaroton
Magyar hangszeres népzene (LP) szerk.: Sárosi B. (Budapest, 1980) Hungaroton
Fellegzik az idő – bihari népdalok (CD) (Budapest, 2008) Dialekton

Követelmény
Sűrű esztam kíséret alkalmazása.
Tremoló játéktechnika alkalmazása.
Dallamdíszítés tizenhatod értékű dallamhangokkal.
A szinkópa ritmus többféle pengetésmódjának ismerete, alkalmazása.
Az autentikus citerajáték szerint a pontozott és fél értékek bontott játéka.
A tanuló legyen képes igényesen megformálni az előadandó dallamokat; legyen tisztában a különböző zenei tájegységek dallamdíszítéseivel.
Dúr hangsorú dallamok játéka nyomóval
Új stílusú dallamok népdalsorainak összekapcsolása a nyomó csúsztatásával – glisszandó játékmód
Húrlefogás – húrtompítás a kísérő húrokon (csárdás táncdallamok játékánál)
Kis nyújtott–, kis éles–, triolás nyújtott– és triolás éles ritmus pengetése
A parlando–rubato előadásmód tanulmányozása, gyakorlása

Az év végi vizsga javasolt anyaga
– Három népzenei összeállítás előadása citerán, saját vagy mások énekét kísérve:
– Dunántúl,
– Alföld,
– csoportosan (3–4 fő), lehetőleg különböző népi hangszerekkel együtt (sűrű esztam alkalmazásával)

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén
A tanuló ismerje

– a hangszer kialakulásának történetét és a népzenei dialektusokat,
– a citerazene hangzóanyagát és kottában rögzített irodalmát, valamint az általános népzenei gyűjteményeket, szakkönyveket,
– hangszere felépítését, karbantartását (húrcsere) és hangolását.
Legyen képes
– a hangszernek megfelelő népzene stílushű és improvizatív előadására,
– a pontozott ritmusok autentikus, bontott megszólaltatására,
– a helyes tempó– és ritmustartásra,
– transzponálni a hangszerének megfelelően,
– szólóban és zenekarban saját vagy más énekét kísérni,
Ismerje
– a citerazene különböző tájegységeinek általános stílusjegyeit, a citerán leggyakrabban játszott dallamokat,
– ismerje a kiemelkedő adatközlők játékát,
– ismerje a bourdon–kíséretes zene jellemzőit,
– a „kapkodós" játékstílus, a pergetés, a váltogatott lassú és sűrű pengetés, a húrlefogás, a nyomóval történő játék, a parlando rubato játékmód alapjait.
– a hangszeren való hagyományos hangsúlyozást,
Rendelkezzék
– tiszta hangképzéssel hangszerén,
– biztos zenei memóriával,
– megfelelő technikával, stílusismerettel, előadói készséggel,
– szereplési (színpadi) gyakorlattal.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)
A tanuló ismerje és alkalmazza
– a tánczene általános kísérettípusait
– a diatonikus hangszert és az azon való játékmódot
– az oktávnyi vagy annál szélesebb glisszandós díszítést
– a kapkodós játékmódot
– a húrtompításos játék sajátosságait
Tudjon különbséget tenni
– az énekelt népdal és a tánczenei kíséret között
Legyen képes
– a parlando–rubato dalok előadására
– kamarazenére más népi hangszerekkel

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Citera főtárgy
„A" tagozat: minimum 10 perc
„B" tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma
„A" tagozat
Három összeállítás bemutatása, amely tartalmazzon csárdás, ugrós, friss, nyomóval, egyszerű díszítéssel játszott dallamokat.

„B" tagozat
A vizsgázó öt összeállítást készít a tanult anyag alapján, melyből a vizsgabizottság választ hármat.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– helyes testtartás, hangszertartás, kéztartás,
– hangminőség,
– hangszerkezelés,
– helyes ritmus és tempó,
– technikai felkészültség,
– jobb– és balkéz–technika,
– előadásmód,

– zenei stílusok és előadások megvalósítása,
– díszítések megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok eléréséig a tanulók tudásszintje között képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján jelentős különbség alakulhat ki. Ez a különbség a továbbképző évfolyamokon egyéb elfoglaltságaiktól, gyakorlási idejüktől, érdeklődési körüktől függően tovább növekedhet. Zenetanulásuk iránya és célja is eltérhet; vagy az egyéni hangszertudás tökéletesítése, vagy a kamarazenei, illetve zenekari játék fejlesztése kerül előtérbe.

7. évfolyam *„A” tagozat*

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Az eddig kialakított játéktechnikai szint továbbfejlesztése.
– A jobb kéz valamennyi eddig tanult pengetésmódjának továbbfejlesztése.
– A bal kéz virtuóz játékának továbbfejlesztése.
– Hangsúlytalan előkék, tizenhatod ritmusú díszítések játszása.
– Biztos tájékozottság kialakítása az egész fogólapon.
– Biztonságos 4 ujjal történő játék.
– Húrlefogás alkalmazása csárdás dallamok tánckísérete során.
– Dúr hangsorú dallamok játéka nyomóval.
– Új stílusú dallamok népdalsorainak összekapcsolása a nyomó csúsztatásával – glisszandó játékmód.
– Húrlefogás – húrtompítás a kísérő húrokon (csárdás táncdallamok játékánál).
– Kis nyújtott–, kis éles–, triolás nyújtott– és triolás éles ritmus pengetése.
– A parlando–rubato előadásmód tanulmányozása, gyakorlása.
– Válogatás régi és új stílusú dallampéldákból: 1. Dél–Alföld; 2. Közép–Alföld; 3. kötetlen ritmusú dallamok az alföldi területekről

Ajánlott tananyag
Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene II. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó
Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Magyar Népzene Tára VI., VII., VIII., IX. és X. kötetei (Budapest, 1973–1997) Akadémiai– és Balassi Kiadó
Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I–II. kötet (Budapest, 1977) Zeneműkiadó
Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk (Budapest, 1973) Zeneműkiadó
Sárosi Bálint: Citera és citerajáték Szeged környékén (Budapest, 1961)
Vargyas Lajos: A magyarság népzenéje (Budapest, 1981) Zeneműkiadó
Bencze Lászlóné: Szivárványos az ég alja – bihari népdalok (Berettyóújfalu, 1978)
Bencze Lászlóné: A ladányi torony tetejébe… (Püspökladány, 1974)
Bodza Klára – Paksa Katalin: Magyar népi énekiskola I–II. (Budapest, 1992/1994) Magyar Művelődési Intézet
Bodza Klára – Vakler Anna: Magyar népi énekiskola III–IV. (Budapest, 2002/2004) Hagyományok Háza
Hangzóanyag
Magyar Citerás Antológia I–II–III. (CD) (Budapest, 2004–2007) Flaccus Kiadó
Citerahagyomány (MC) (Budapest, 2000) Óbudai Népzenei Iskola
Magyarországi citeramuzsika (LP, MC) (Budapest, 1977) Hungaroton
Magyar Népzenei Antológia IV. Alföld (LP) szerk.: Paksa Katalin (Budapest, 1991) Hungaroton
Magyar Népzene 1–2. (LP), szerk.: Rajeczky B. (Budapest, 1969/1972) Hungaroton
Magyar hangszeres népzene (LP) szerk.: Sárosi B. (Budapest, 1980) Hungaroton
Tuka Zsigmond: Nagykunsági citeraszó (MC) (Budapest, 2003)
Fellegzik az idő – bihari népdalok (CD) (Budapest, 2008) Dialekton

Követelmény
A tanuló ismerje és alkalmazza az eddig tanult pengetési módokat, kíséretfajtákat.
Alkalmazza a húrlefogást lassú dűvő kíséretű dallamokon.
Legyen képes igényesen megformálni az előadott dallamokat.
Ismerje az eredeti játékmódokat.
Alakuljon ki a magas technikai színvonalú játékkultúra.
Tudjon tremolózni a dallam megfelelő hangjain.

A hüvelykujjas nyomótechnika alkalmazása
Dúr hangsorú dallamok játéka nyomóval
Új stílusú dallamok népdalsorainak összekapcsolása a nyomó csúsztatásával – glisszandó játékmód
Húrlefogás – húrtompítás a kísérő húrokon (csárdás táncdallamok játékánál)
Kis nyújtott–, kis éles–, triolás nyújtott– és triolás éles ritmus pengetése
A parlando–rubato előadásmód tanulmányozása, gyakorlása

Az év végi vizsga javasolt anyaga
– Három népzenei összeállítás előadása citerán és saját vagy mások énekét kísérve,
– Alföld (új stílusú dalok nyomóval, glisszandó díszítéssel),
– Alföld (kötetlen ritmusú dallamok),
– Észak–Magyarország (Borsod / Heves / Nógrád / Pest m.).

8. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Az eddig kialakított játéktechnikai szint továbbfejlesztése.
– A jobb kéz valamennyi eddig tanult pengetésmódjának továbbfejlesztése.
– A bal kéz virtuóz játékának továbbfejlesztése.
– Hangsúlytalan előkék, tizenhatod ritmusú díszítések és dallamok játéka.
– Biztos tájékozottság kialakítása az egész fogólapon.
– Biztonságos 4 ujjal történő játék.
– Gyorsdűvő kíséret eredetileg vonószenekar által előadott dallamok játszása alapján.
– Húrlefogás megfelelő alkalmazása tánckíséret játéka során.
– Új stílusú dallamok sorvégi díszítéstípusainak ismerete, alkalmazása.
– Dél–alföldi, közép–alföldi tájegység dallamai; az erdélyi dialektus énekes dallamainak hangszeres megszólaltatása

Ajánlott *tananyag*
Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene II. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó
Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Magyar Népzene Tára VI., VII., VIII., IX. és X. kötetei (Budapest, 1973–1997) Akadémiai– és Balassi Kiadó
Vargyas Lajos: A magyarság népzenéje (Budapest, 1981) Zeneműkiadó
Bencze Lászlóné: Szivárványos az ég alja – bihari népdalok (Berettyóújfalu, 1978)
Bencze Lászlóné: A ladányi torony tetejébe… (Püspökladány, 1974)
Bodza Klára – Paksa Katalin: Magyar népi énekiskola I–II. (Budapest, 1992/1994) Magyar Művelődési Intézet
Bodza Klára – Vakler Anna: Magyar népi énekiskola III–IV. (Budapest, 2002/2004) Hagyományok Háza
Virágvölgyi Márta – Vavrinecz András: Szatmári népzene (Budapest, 1992) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Hangzóanyag
Magyar Citerás Antológia I–II–III. (CD) (Budapest, 2004–2007) Flaccus Kiadó
Citerahagyomány (MC) (Budapest, 2000) Óbudai Népzenei Iskola
Magyarországi citeramuzsika (LP, MC) (Budapest, 1977) Hungaroton
Magyar Népzenei Antológia II–V. (LP) (Budapest, 1986–1993) Hungaroton
Magyar Népzene 1–2. (LP), szerk.: Rajeczky B. (Budapest, 1969/1972) Hungaroton
Magyar hangszeres népzene (LP) szerk.: Sárosi B. (Budapest, 1980) Hungaroton
Tuka Zsigmond: Nagykunsági citeraszó (MC) (Budapest, 2003)
Fellegzik az idő – bihari népdalok (CD) (Budapest, 2008) Dialekton
Szatmári bandák (MC) szerk.: Vavrinecz András (Budapest 1995) Hungaroton

Követelmény
A tanuló ismerje és alkalmazza az eddig tanult pengetési módokat, kíséretfajtákat.
Tudjon tremolózni a dallam megfelelő hangjain.
Alkalmazza a húrlefogást lassú dűvő és esztam kíséretű dallamokon.
Legyen képes igényesen megformálni az előadott dallamokat.
Legyen tisztában a különböző tájegységek dallamdíszítéseivel.
Ismerje az eredet játékmódokat.
Alakuljon ki magas színvonalú játékkultúra.

Az év végi vizsga javasolt anyaga
_ Három népzenei összeállítás előadása citerán és saját vagy mások énekét kísérve:

– Közép–Alföld (új stílusú dallamok sorzáró, körülírásos díszítéssel),
– Erdély (énekes dallamok díszített előadása citerán),
– Dél–Alföld (lassú–, gyors– és friss csárdás folyamat).

9. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Az eddig kialakított játéktechnikai szint továbbfejlesztése.
– Sorzáró és az azt megelőző ütem hagyományos díszítéseinek megszólaltatása eredeti felvételek tanulmányozása alapján (Alföld, Észak–Magyarország).
– A gyorsdűvő kíséret gyakorlása és alkalmazása erdélyi táncdallamokon.
– Dél–, közép–, kelet–, észak–alföldi tájegységek dallamai.
– Erdélyi táncdallamok (Szilágyság, Maros–mente, Küküllő–mente, Kalotaszeg, Gyimes).

Ajánlott tananyag
Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene II. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó
Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Magyar Népzene Tára VI., VII., VIII., IX. és X. kötetei (Budapest, 1973–1997) Akadémiai– és Balassi Kiadó
Vargyas Lajos: A magyarság népzenéje (Budapest, 1981) Zeneműkiadó
Bencze Lászlóné: Szivárványos az ég alja – bihari népdalok (Berettyóújfalu, 1978)
Bencze Lászlóné: A ladányi torony tetejébe… (Püspökladány, 1974)
Bodza Klára – Paksa Katalin: Magyar népi énekiskola I–II. (Budapest, 1992/1994) Magyar Művelődési Intézet
Bodza Klára – Vakler Anna: Magyar népi énekiskola III–IV. (Budapest, 2002/2004) Hagyományok Háza
Virágvölgyi Márta – Vavrinecz András: Szatmári népzene (Budapest, 1992) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Pávai István: Az erdélyi és moldvai magyarság népi tánczenéje (Budapest, 1993) Teleki László Alapítvány
Hangzóanyag
Magyar Citerás Antológia I–II–III. (CD) (Budapest, 2004–2007) Flaccus Kiadó
Citerahagyomány (MC) (Budapest, 2000) Óbudai Népzenei Iskola
Magyarországi citeramuzsika (LP, MC) (Budapest, 1977) Hungaroton
Magyar Népzenei Antológia II–V. (LP) (Budapest, 1986–1993) Hungaroton
Magyar Népzene 1–2. (LP), szerk.: Rajeczky B. (Budapest, 1969/1972) Hungaroton
Magyar hangszeres népzene (LP) szerk.: Sárosi B. (Budapest, 1980) Hungaroton
Tuka Zsigmond: Nagykunsági citeraszó (MC) (Budapest, 2003)
Fellegzik az idő – bihari népdalok (CD) (Budapest, 2008) Dialekton
Sárréti Népi Együttes: Válogatás 50 év dalaiból (Püspökladány, 2008)
Szatmári bandák (MC) szerk.: Vavrinecz András (Budapest, 1995) Hungaroton

Követelmény
A tanuló ismerje és alkalmazza az eddig tanult pengetési módokat, kíséretfajtákat.
Tudjon tremolózni a dallam megfelelő hangjain.
Alkalmazza a húrlefogást lassú dűvő és esztam, valamint gyorsdűvő kíséretű dallamokon.
Legyen képes igényesen megformálni az előadott dallamokat.
Legyen tisztában a különböző tájegységek dallamdíszítéseivel.
Ismerje az eredeti játékmódokat.

Az év végi vizsga javasolt anyaga
– Három népzenei összeállítás előadása citerán és saját vagy mások énekét kísérve:
– Hortobágy
– Szatmár
– Erdély

10. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Az eddig kialakított játéktechnikai szint továbbfejlesztése.
– A triolás pengetésmód alkalmazása
– Aszimmetrikus ritmizálás
– Páratlan nyolcadú énekes dallamok játéka

– A leggyakoribb tánckíséret típusok ismerete és alkalmazása
– Dél–dunántúli, kelet–alföldi, felvidéki, székelyföldi, gyimesi és moldvai tájegységek dallamai.

Ajánlott tananyag
Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene II. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó
Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Magyar Népzene Tára VI., VII., VIII., IX. és X. kötetei (Budapest, 1973–1997) Akadémiai– és Balassi Kiadó
Vargyas Lajos: A magyarság népzenéje (Budapest, 1981) Zeneműkiadó
Bencze Lászlóné: Szivárványos az ég alja – bihari népdalok (Berettyóújfalu, 1978)
Bencze Lászlóné: A ladányi torony tetejébe… (Püspökladány, 1974)
Bodza Klára – Paksa Katalin: Magyar népi énekiskola I–II. (Budapest, 1992/1994) Magyar Művelődési Intézet
Bodza Klára – Vakler Anna: Magyar népi énekiskola III–IV. (Budapest, 2002/2004) Hagyományok Háza
Virágvölgyi Márta – Vavrinecz András: Szatmári népzene (Budapest, 1992) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Pávai István: Az erdélyi és moldvai magyarság népi tánczenéje (Budapest, 1993) Teleki László Alapítvány
Domokos Pál Péter – Rajeczky Benjamin: Csángó népzene I–II–III. (Budapest, 1956/61/91) Zeneműkiadó
Balogh Sándor: Moldvai hangszeres dallamok (Budapest, 2001) Etnofon
Seres András – Szabó Csaba: Csángómagyar daloskönyv (Budapest, 1991) Héttorony Könyvkiadó
Hangzóanyag
Magyar Citerás Antológia I–II–III–IV. (CD) (Budapest, 2004–2009) Flaccus Kiadó
Citerahagyomány (MC) (Budapest, 2000) Óbudai Népzenei Iskola
Magyarországi citeramuzsika (LP, MC) (Budapest, 1977) Hungaroton
Magyar Népzenei Antológia II–V. (LP) (Budapest, 1986–1993) Hungaroton
Magyar Népzene 1–2. (LP), szerk.: Rajeczky B. (Budapest, 1969/1972) Hungaroton
Magyar hangszeres népzene (LP) szerk.: Sárosi B. (Budapest, 1980) Hungaroton
Tuka Zsigmond: Nagykunsági citeraszó (MC) (Budapest, 2003)
Fellegzik az idő – bihari népdalok (CD) (Budapest, 2008) Dialekton
Szatmári bandák (MC) szerk.: Vavrinecz András (Budapest, 1995) Hungaroton
Sárréti Népi Együttes: Válogatás 50 év dalaiból (CD) (Püspökladány, 2008)
Szeretőm a táncba – moldvai csángómagyar népzene (CD) (Budapest, 1997) Etnofon
Moldvai hangszeres dallamok – sültün, kobzon, hegedűn (CD) (Budapest, 2001) Etnofon
Serény magyaros (CD) (Budapest, 2002) Etnofon

Követelmény
A tanuló ismerje és alkalmazza az eddig tanult pengetési módokat, kíséretfajtákat.
Tudjon tremolózni a dallam megfelelő hangjain.
Alkalmazza a húrlefogást lassú dűvő és esztam, valamint gyorsdűvő kíséretű dallamokon.
Ismerje és tudja játszani valamennyi citerán használatos hangsort.
Legyen képes megformálni az előadott dallamokat.
Legyen tisztában a különböző tájegységek dallamdíszítéseivel.
Ismerje az eredeti játékmódokat.
Alakuljon ki a magas színvonalú játékkultúra.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Három népzenei összeállítás előadása citerán az alábbi tájegységek dallamaiból válogatva:
– Dél–Dunántúl vagy Kelet–Alföld vagy Felvidék,
– Mezőség vagy Székelyföld /vagy Gyimes,
– Moldva.
A három összeállításból 1 csoportos előadásban, lehetőleg különböző népi hangszerekkel együtt.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Az eddig kialakított játéktechnikai szint továbbfejlesztése.
– A jobb kéz valamennyi eddig tanult pengetésmódjának továbbfejlesztése.
– A bal kéz virtuóz játékának továbbfejlesztése.
– Hangsúlytalan előkék, tizenhatod ritmusú díszítések játszása.
– Biztos tájékozottság kialakítása az egész fogólapon.
– Biztonságos 4 ujjal történő játék.

– Húrlefogás alkalmazása csárdás dallamok tánckísérete során.
– Dúr hangsorú dallamok játéka nyomóval.
– Új stílusú dallamok népdalsorainak összekapcsolása a nyomó csúsztatásával – glisszandó játékmód.
– Húrlefogás – húrtompítás a kísérő húrokon (csárdás táncdallamok játékánál).
– Kis nyújtott–, kis éles–, triolás nyújtott– és triolás éles ritmus pengetése.
– A parlando–rubato előadásmód tanulmányozása, gyakorlása.
– Válogatás régi és új stílusú dallampéldákból: 1. Dél–Alföld; 2. Közép–Alföld; 3. kötetlen ritmusú dallamok az alföldi területekről

Ajánlott tananyag
Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene II. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó
Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Magyar Népzene Tára VI., VII., VIII., IX. és X. kötetei (Budapest, 1973–1997) Akadémiai– és Balassi Kiadó
Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I–II. kötet (Budapest, 1977) Zeneműkiadó
Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk (Budapest, 1973) Zeneműkiadó
Sárosi Bálint: Citera és citerajáték Szeged környékén (Budapest, 1961)
Vargyas Lajos: A magyarság népzenéje (Budapest, 1981) Zeneműkiadó
Bencze Lászlóné: Szivárványos az ég alja – bihari népdalok (Berettyóújfalu, 1978)
Bencze Lászlóné: A ladányi torony tetejébe… (Püspökladány, 1974)
Bodza Klára – Paksa Katalin: Magyar népi énekiskola I–II. (Budapest, 1992/1994) Magyar Művelődési Intézet
Bodza Klára – Vakler Anna: Magyar népi énekiskola III–IV. (Budapest, 2002/2004) Hagyományok Háza
Hangzóanyag
Magyar Citerás Antológia I–II–III. (CD) (Budapest, 2004–2007) Flaccus Kiadó
Citerahagyomány (MC) (Budapest, 2000) Óbudai Népzenei Iskola
Magyarországi citeramuzsika (LP, MC) (Budapest, 1977) Hungaroton
Magyar Népzenei Antológia IV. Alföld (LP) szerk.: Paksa Katalin (Budapest, 1991) Hungaroton
Magyar Népzene 1–2. (LP), szerk.: Rajeczky B. (Budapest, 1969/1972) Hungaroton
Magyar hangszeres népzene (LP) szerk.: Sárosi B. (Budapest, 1980) Hungaroton
Tuka Zsigmond: Nagykunsági citeraszó (MC) (Budapest, 2003)
Fellegzik az idő – bihari népdalok (CD) (Budapest, 2008) Dialekton

Követelmény
A tanuló ismerje és alkalmazza az eddig tanult pengetési módokat, kíséretfajtákat.
Alkalmazza a húrlefogást lassú dűvő kíséretű dallamokon.
Legyen képes igényesen megformálni az előadott dallamokat.
Ismerje az eredeti játékmódokat.
Alakuljon ki a magas technikai színvonalú játékkultúra.
Tudjon tremolózni a dallam megfelelő hangjain.
A hüvelykujjas nyomótechnika alkalmazása
Dúr hangsorú dallamok játéka nyomóval
Új stílusú dallamok népdalsorainak összekapcsolása a nyomó csúsztatásával – glisszandó játékmód
Húrlefogás – húrtompítás a kísérő húrokon (csárdás táncdallamok játékánál)
Kis nyújtott–, kis éles–, triolás nyújtott– és triolás éles ritmus pengetése
A parlando–rubato előadásmód tanulmányozása, gyakorlása
Dallamdíszítés; előkék, utókák
Az erdélyi dialektus énekes dallamainak hangszeres megszólaltatása
Új stílusú dallamok sorvégi díszítéstípusainak ismerete, alkalmazása

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Három népzenei összeállítás előadása citerán és saját vagy mások énekét kísérve,
– Alföld (új stílusú dalok nyomóval, glisszandó díszítéssel),
– Alföld (kötetlen ritmusú dallamok),
– Észak–Magyarország (Borsod / Heves / Nógrád / Pest m.).

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Az eddig kialakított játéktechnikai szint továbbfejlesztése.
– A jobb kéz valamennyi eddig tanult pengetésmódjának továbbfejlesztése.
– A bal kéz virtuóz játékának továbbfejlesztése.

– Hangsúlytalan előkék, tizenhatod ritmusú díszítések és dallamok játéka.
– Biztos tájékozottság kialakítása az egész fogólapon.
– Biztonságos 4 ujjal történő játék.
– Gyorsdűvő kíséret eredetileg vonószenekar által előadott dallamok játszása alapján.
– Húrlefogás megfelelő alkalmazása táncкíséret játéka során.
– Új stílusú dallamok sorvégi díszítéstípusainak ismerete, alkalmazása.
– Dél–alföldi, közép–alföldi tájegység dallamai; az erdélyi dialektus énekes dallamainak hangszeres megszólaltatása

Ajánlott *tananyag*
Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene II. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó
Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Magyar Népzene Tára VI., VII., VIII., IX. és X. kötetei (Budapest, 1973–1997) Akadémiai– és Balassi Kiadó
Vargyas Lajos: A magyarság népzenéje (Budapest, 1981) Zeneműkiadó
Bencze Lászlóné: Szivárványos az ég alja – bihari népdalok (Berettyóújfalu, 1978)
Bencze Lászlóné: A ladányi torony tetejébe… (Püspökladány, 1974)
Bodza Klára – Paksa Katalin: Magyar népi énekiskola I–II. (Budapest, 1992/1994) Magyar Művelődési Intézet
Bodza Klára – Vakler Anna: Magyar népi énekiskola III–IV. (Budapest, 2002/2004) Hagyományok Háza
Virágvölgyi Márta – Vavrinecz András: Szatmári népzene (Budapest, 1992) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Hangzóanyag
Magyar Citerás Antológia I–II–III. (CD) (Budapest, 2004–2007) Flaccus Kiadó
Citerahagyomány (MC) (Budapest, 2000) Óbudai Népzenei Iskola
Magyarországi citeramuzsika (LP, MC) (Budapest, 1977) Hungaroton
Magyar Népzenei Antológia II–V. (LP) (Budapest, 1986–1993) Hungaroton
Magyar Népzene 1–2. (LP), szerk.: Rajeczky B. (Budapest, 1969/1972) Hungaroton
Magyar hangszeres népzene (LP) szerk.: Sárosi B. (Budapest, 1980) Hungaroton
Tuka Zsigmond: Nagykunsági citeraszó (MC) (Budapest, 2003)
Fellegzik az idő – bihari népdalok (CD) (Budapest, 2008) Dialekton
Szatmári bandák (MC) szerk.: Vavrinecz András (Budapest 1995) Hungaroton

Követelmény
A tanuló ismerje és alkalmazza az eddig tanult pengetési módokat, kíséretfajtákat.
Tudjon tremolózni a dallam megfelelő hangjain.
Alkalmazza a húrlefogást lassú dűvő és esztam kíséretű dallamokon.
Legyen képes igényesen megformálni az előadott dallamokat.
Legyen tisztában a különböző tájegységek dallamdíszítéseivel.
Ismerje az eredet játékmódokat.
Alakuljon ki magas színvonalú játékkultúra.
Hagyományos citerás díszítések; előkék, utókák, alsó–, felső váltóhangok, nagyobb távolságokat kitöltő futamok játéka
Sorzáró és az azt megelőző ütem hagyományos díszítéseinek megszólaltatása eredeti felvételek tanulmányozása alapján (Alföld, Észak–Magyarország)
A gyorsdűvő kíséret gyakorlása és alkalmazása erdélyi táncdallamokon

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Három népzenei összeállítás előadása citerán és saját vagy mások énekét kísérve:
– Közép–Alföld (új stílusú dallamok sorzáró, körülírásos díszítéssel),
– Erdély (énekes dallamok díszített előadása citerán),
– Dél–Alföld (lassú–, gyors– és friss csárdás folyamat).

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Az eddig kialakított játéktechnikai szint továbbfejlesztése.
– Sorzáró és az azt megelőző ütem hagyományos díszítéseinek megszólaltatása eredeti felvételek tanulmányozása alapján (Alföld, Észak–Magyarország).
– A gyorsdűvő kíséret gyakorlása és alkalmazása erdélyi táncdallamokon.
– Dél–, közép–, kelet–, észak–alföldi tájegységek dallamai.
– Erdélyi táncdallamok (Szilágyság, Maros–mente, Küküllő–mente, Kalotaszeg, Gyimes).

Ajánlott tananyag
Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene II. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó
Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Magyar Népzene Tára VI., VII., VIII., IX. és X. kötetei (Budapest, 1973–1997) Akadémiai– és Balassi Kiadó
Vargyas Lajos: A magyarság népzenéje (Budapest, 1981) Zeneműkiadó
Bencze Lászlóné: Szivárványos az ég alja – bihari népdalok (Berettyóújfalu, 1978)
Bencze Lászlóné: A ladányi torony tetejébe… (Püspökladány, 1974)
Bodza Klára – Paksa Katalin: Magyar népi énekiskola I–II. (Budapest, 1992/1994) Magyar Művelődési Intézet
Bodza Klára – Vakler Anna: Magyar népi énekiskola III–IV. (Budapest, 2002/2004) Hagyományok Háza
Virágvölgyi Márta – Vavrinecz András: Szatmári népzene (Budapest, 1992) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Pávai István: Az erdélyi és moldvai magyarság népi tánczenéje (Budapest, 1993) Teleki László Alapítvány
Hangzóanyag
Magyar Citerás Antológia I–II–III. (CD) (Budapest, 2004–2007) Flaccus Kiadó
Citerahagyomány (MC) (Budapest, 2000) Óbudai Népzenei Iskola
Magyarországi citeramuzsika (LP, MC) (Budapest, 1977) Hungaroton
Magyar Népzenei Antológia II–V. (LP) (Budapest, 1986–1993) Hungaroton
Magyar Népzene 1–2. (LP), szerk.: Rajeczky B. (Budapest, 1969/1972) Hungaroton
Magyar hangszeres népzene (LP) szerk.: Sárosi B. (Budapest, 1980) Hungaroton
Tuka Zsigmond: Nagykunsági citeraszó (MC) (Budapest, 2003)
Fellegzik az idő – bihari népdalok (CD) (Budapest, 2008) Dialekton
Sárréti Népi Együttes: Válogatás 50 év dalaiból (Püspökladány, 2008)
Szatmári bandák (MC) szerk.: Vavrinecz András (Budapest, 1995) Hungaroton

Követelmény
A tanuló ismerje és alkalmazza az eddig tanult pengetési módokat, kíséretfajtákat.
Tudjon tremolózni a dallam megfelelő hangjain.
Alkalmazza a húrlefogást lassú dűvő és esztam, valamint gyorsdűvő kíséretű dallamokon.
Legyen képes igényesen megformálni az előadott dallamokat.
Legyen tisztában a különböző tájegységek dallamdíszítéseivel.
Ismerje az eredeti játékmódokat.
A triolás pengetésmód alkalmazása
A leggyakoribb tánckíséret típusok ismerete és alkalmazása
Aszimmetrikus ritmizálás

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Három népzenei összeállítás előadása citerán és saját vagy mások énekét kísérve:
– Hortobágy,
– Szatmár,
– Erdély.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Az eddig kialakított játéktechnikai szint továbbfejlesztése.
– A triolás pengetésmód alkalmazása
– Aszimmetrikus ritmizálás
– Páratlan nyolcadú énekes dallamok játéka
– A leggyakoribb tánckíséret típusok ismerete és alkalmazása
– Dél–dunántúli, kelet–alföldi, felvidéki, székelyföldi, gyimesi és moldvai tájegységek dallamai.

Ajánlott tananyag
Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene II. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó
Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Magyar Népzene Tára VI., VII., VIII., IX. és X. kötetei (Budapest, 1973–1997) Akadémiai– és Balassi Kiadó
Vargyas Lajos: A magyarság népzenéje (Budapest, 1981) Zeneműkiadó
Bencze Lászlóné: Szivárványos az ég alja – bihari népdalok (Berettyóújfalu, 1978)
Bencze Lászlóné: A ladányi torony tetejébe… (Püspökladány, 1974)
Bodza Klára – Paksa Katalin: Magyar népi énekiskola I–II. (Budapest, 1992/1994) Magyar Művelődési Intézet
Bodza Klára – Vakler Anna: Magyar népi énekiskola III–IV. (Budapest, 2002/2004) Hagyományok Háza

Virágvölgyi Márta – Vavrinecz András: Szatmári népzene (Budapest, 1992) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Pávai István: Az erdélyi és moldvai magyarság népi tánczenéje (Budapest, 1993) Teleki László Alapítvány
Domokos Pál Péter – Rajeczky Benjamin: Csángó népzene I–II–III. (Budapest, 1956/61/91) Zeneműkiadó
Balogh Sándor: Moldvai hangszeres dallamok (Budapest, 2001) Etnofon
Seres András – Szabó Csaba: Csángómagyar daloskönyv (Budapest, 1991) Héttorony Könyvkiadó
Hangzóanyag
Magyar Citerás Antológia I–II–III–IV. (CD) (Budapest, 2004–2009) Flaccus Kiadó
Citerahagyomány (MC) (Budapest, 2000) Óbudai Népzenei Iskola
Magyarországi citeramuzsika (LP, MC) (Budapest, 1977) Hungaroton
Magyar Népzenei Antológia II–V. (LP) (Budapest, 1986–1993) Hungaroton
Magyar Népzene 1–2. (LP), szerk.: Rajeczky B. (Budapest, 1969/1972) Hungaroton
Magyar hangszeres népzene (LP) szerk.: Sárosi B. (Budapest, 1980) Hungaroton
Tuka Zsigmond: Nagykunsági citeraszó (MC) (Budapest, 2003)
Fellegzik az idő – bihari népdalok (CD) (Budapest, 2008) Dialekton
Szatmári bandák (MC) szerk.: Vavrinecz András (Budapest, 1995) Hungaroton
Sárréti Népi Együttes: Válogatás 50 év dalaiból (CD) (Püspökladány, 2008)
Szeretőm a táncba – moldvai csángómagyar népzene (CD) (Budapest, 1997) Etnofon
Moldvai hangszeres dallamok – sültün, kobzon, hegedűn (CD) (Budapest, 2001) Etnofon
Serény magyaros (CD) (Budapest, 2002) Etnofon

Követelmény
A tanuló ismerje és alkalmazza az eddig tanult pengetési módokat, kíséretfajtákat.
Tudjon tremolózni a dallam megfelelő hangjain.
Alkalmazza a húrlefogást lassú dűvő és esztam, valamint gyorsdűvő kíséretű dallamokon.
Ismerje és tudja játszani valamennyi citerán használatos hangsort.
Legyen képes megformálni az előadott dallamokat.
Legyen tisztában a különböző tájegységek dallamdíszítéseivel.
Ismerje az eredeti játékmódokat.
Alakuljon ki a magas színvonalú játékkultúra.
Az eredetihez hű, stílusos előadás
A gyimesi lassú magyaros aszimmetrikus ritmizálása
Váltakozó ütemű dallamok játéka
Többféle hangolású citera használata
Triolás lüktetésű és 7/8–os moldvai táncdallamok játéka

Az év végi vizsga javasolt anyaga
– Három népzenei összeállítás előadása citerán az alábbi tájegységek dallamaiból válogatva:
– Dél–Dunántúl vagy Kelet–Alföld vagy Felvidék,
– Mezőség vagy Székelyföld /vagy Gyimes,
– Moldva.
A három összeállításból 1 csoportos előadásban, lehetőleg különböző népi hangszerekkel együtt.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje
– a citerán használatos valamennyi hangsort,
– a tánctípusok jellegzetes karaktereit és dallamtípusait,
– a citerával történő tánckíséret technikai jellegzetességeit.
Legyen képes
– igényesen megformálni az általa előadott dallamokat a dialektusok díszítésmódjainak, játékmódjainak felhasználásával,
más hangszerekkel együttjátszani (kamarazene),
– önállóan összeállításokat készíteni a dialektusterületek dallamaiból.
Tudjon
– hangsúlytalan előkéket, tizenhatod ritmusú díszítéseket és dallamokat játszani, tremolózni a dallam megfelelő hangjain
– hangszerén a dallamokat stílusosan, ritmusbontással és variációkkal díszíteni,
A tanuló mutasson példát az alsóbb évfolyamok tanulóinak precíz, pontos, stílusos játékával, biztos hangszerkezelésével.
Tudja behangolni hangszerét tanára segítségével.
Vegyen részt szólistaként vagy zenekari tagként a citerazene fórumain (találkozók, versenyek, előadások, fesztiválok, lemezpályázatok, táborok, stb.).

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül
A tanuló tudja önállóan behangolni hangszerét
Rendelkezzék szereplési (színpadi) gyakorlattal
Tudjon játszani valamennyi dialektusterületről egy–egy jellemző énekes– valamint tánczenei összeállítást
Legyen képes több különböző karakterű összeállítás folyamatos játékára, virtuóz előadására

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Citera főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma
„A” tagozat
– Három különböző dialektusterületről származó összeállítás bemutatása, amely tartalmazza legalább egy adatközlő anyagát.
– Egy énekkíséretes összeállítás.
– Egy hangszerkíséret bemutatása.
Az összeállítások tartalmazzanak parlando, csárdás (dűvő), ugrós, friss, nyomóval, 16–odos mozgású dallamokat.

„B” tagozat
A vizsgázó nyolc összeállítást készít a tanult anyag alapján, melyből a vizsgabizottság kettőt, a vizsgázó egyet választ.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– helyes testtartás, hangszertartás, kéztartás,
– hangminőség,
– hangszerkezelés,
– helyes ritmus és tempó,
– technikai felkészültség,
– jobb– és balkéz–technika,
– előadásmód,
– zenei stílusok és előadások megvalósítása,
– díszítések megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Jó minőségű C, D, és A hangolású prím és normál citerák. Minden hangszerhez póthúr–készlet, megfelelő hangolókulcs és két–három darab pengető.
Megfelelő mennyiségű és minőségű kotta, hangzóanyag, videofelvétel.
Hangfelvételre, lejátszásra illetve másolásra alkalmas magnetofon, CD lejátszó, lemezjátszó, fejhallgató, videó és TV készülék.
A hangszerek elhelyezéséhez szükséges két–három asztal, hat–nyolc darab szék.

2. számú melléklet: Eszköz és felszerelés jegyzéke

Hangszerek:	
1. pianino, zongora	5 db
2. szaxofon	2 db
3 furulya család	2 db
4. xilofon	2 db
5. marimba	2 db
6. akusztikus gitár	12 db
7. szintetizátor	4db
8. kolompok	2 db
9. dobfelszerelés	2 db
10. hegedű	2 db
11. fuvola	4 db
12. klarinét	5 db
13. fagott	1 db
14. bongó ,konga	2 db
15. trombita	5 db
16 triangolum, csörgődob	1/1 db
18. digitális pianino	3 db
19. harangjáték	1 db
20. gordonka	2 db
21. citera (prím)	1 db
22. tuba	2 db
23. harsona	2 db
24. kürt	2 db
25. tenorkürt	1 db
26. baritonkürt	1 db
Felszerelés tárgyai:	
1. CD-lejátszó, lemezjátszó, hifi	2 db
2. CD (hangzó anyag)	90 db
3. kották, könyvek	
4. lábzsámoly	5 db
5. tükörrel borított falfelület	3 db
6. akusztikai berendezés:	
hangkeverő-erősítő	1 db
hangkeverő	1 db
hangfalak	4 db
mikrofon	1db
mikrofon állvány	1 db
9. színpadi reflektor	2 db
10. kottatartó, kottaálvány	7 db
11. zenetörténeti szemléltető táblák (sorozat)	1 db
12. zeneszerzők arcképsorozata	30 db
13.multifunkciós nyomtató	1 db
14. asztali számítógép	2 db
17. kórus dobogó	4 db
18. karmesteri dobogó	1 db
19. zongora szék	6 db
20. digitális tábla	1 db
21. ötvonalas tábla (telephelyenként 1-1)	2 db
22. metronóm	3 db
23. ritmusépítő készlet	8 db
24. zene alapjai szemléltető táblák	3 db
25. hangjegykártyák	6 db
26. dallamkirakó készlet	10 db
Bútorzat tárgyai:	
1. szekrény	8 db
2. szék	140 db
3. digitális tábla állványállvány	1 db
4. álló fogas	3 db
5. hangszertároló	

(polcokkal borított felület)	3 db
6. tanári asztal, szék tantermenként	1/3 db
7. tanulói asztal, szék	17/34 db

Szolfézs - zenetörténet informatikai terem

1. laptop	5 db
2. vetítőállvány	1 db
3. vetítővászon	1 db
5. projektor	1 db
6. hangfal szett (5 darabos készlet)	1db
8. Internet csatlakozás	
9. multimédiás programok	
10. számítógépes asztal/szék	2 db
11.Ear Master hallásfejlesztő szoftver	
12. Sibelius kottaszerkesztő szoftver	
13. Fúga zenei képességfejlesztő szoftver	
14. Nanokey midi billentyűzet	2 db
16. Edirol Pc-80 midi	1 db
17. Fejhallgatók	18 db
18. Hangszóró készlet	3 db
19. LED TV Skymaster	1 db

3. számú melléklet: Szakmai versenyeken elért eredmények:

Év *Verseny megnevezése*

2000. VIII Megyei zongoraverseny- III. és külön díj
2001. I. Megyei Kamarazenei Találkozó – Nívó díjasok a zongora négykezes és a gitár együttes
2002. IX. Megyei zongoraverseny -III. díj
X. Megyei szolfézs verseny –I. díj és külön díj (100%-os teljesítmény)
III. Országos Kodály Zoltán szolfézs verseny, döntő Dékány Dóra részvételével (95%-os írásbeli teljesítmény)
2003. XI. Megyei fafúvós verseny – III. díj (szaxofon)
II. Megyei Kamarazenei Találkozó- Nívó díjasok - zongora négykezes és gitár együttes.
I. Megyei Furulya verseny – Külön díj
2004. X. Megyei zongora verseny – Külön díj
XI. Megyei szolfézs verseny – két első díj és két külön díj (100%-os teljesítmény)
2005. IV. Országos Kodály Zoltán szolfézs verseny (területi válogató, Békéscsaba), IV. korcsoport, Dékány Dóra, III. helyezés
2006. XII. Megyei szolfézs verseny, Mezőtúr, V. korcsoport, Fazekas Krisztián, I. díj
Moderntánc bajnokság, Pécs – I. helyezés
2010. XIV. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Szolfézs verseny, I. korcsoport, 2. helyezés, Nagy Gréta
II. Nemzetközi Zongora Fesztivál, Törökszentmiklós, III. korcsoport, Nagy Réka, Oklevél
III. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei gitár verseny, Jászberény, I. korcsoport, Ács Ágnes, Oklevél
2013. I. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei tehetséges zeneiskolások hangversenye, Kereszti Édua Sarolt, zongora
2014. . XVI. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Szolfézs verseny, I. korcsoport, 1. helyezés és Különdíj lapról olvasásból, Kereszti Édua Sarolt
IV. Nemzetközi Zongora Fesztivál, Törökszentmiklós, I. korcsoport, Kereszti Édua Sarolt, Oklevél
„…feltekintek a csillagos nagyégre…” c. Országos kórus verseny az I. Világháború kitörésének 100. évfordulója emlékére, Kamarakórus részvételével, Oklevél és Különdíj.
2016. XVII. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Szolfézsverseny, Kereszti Édua Sarolt III. korcsoport, 1. helyezés és Különdíj a versenyen nyújtott kimagasló teljesítményért, tanára Pujov Jenő a legeredményesebb felkészítő tanár, Oklevél
2024. IX. Nemzetközi Zongora Fesztivál, Törökszentmiklós
I. korcsoport Karácsony Kamilla, oklevél
I. korcsoport Buksa Léna Hanna, oklevél
2026. VIII. Jászberényi Gitárverseny, Köteles Sándor Dominik
II. korcsoport I. hely
2026. Nagyharsányi furulyaverseny. Víg Noémi I. korcsoport oklevél, Balogh Lilla II. korcsoport oklevél

4. számú melléklet: Szakirányú továbbtanulásra irányított növendékek

sor-szám	év	név	Iskola, tanszak
1.	1995	Bartha Valéria	Tiszaparti Gimnázium, ének-zene, Szolnok
2.	2000	Merlics Borisz	Bartók B. Zeneművészeti Szakközépiskola, Bp., hegedű
3.	2001	Mészáros Zoltán	Krónikásének Zeneiskola, Bp.
4.	2002	Hajdu Hajnalka	Tanítóképző Főiskola, ének-zene, Szarvas
5.	2003	Kádas Judit	Tanítóképző Főiskola, ének-zene, Szeged
6.	2004	Szilágyi Erika	Tanítóképző Főiskola, ének-zene, Szeged
7.	2004	Kállai Erzsébet	Tiszaparti Gimnázium, ének-zene, Szolnok
8.	2004	Kántor Emília	Tiszaparti Gimnázium, ének-zene, Szolnok
9.	2005	Vigh Nóra	Tiszaparti Gimnázium, ének-zene, Szolnok
10.	2005	Kiss Bernadett	Zeneművészeti Középiskola, magánének, Békéscsaba
11.	2005	Dékány Dóra	Kodály Z. Zeneművészeti Szakközépiskola, Debrecen, zongora tanszak
12.	2006	Balogh Angéla	Tiszaparti Gimnázium, ének-zene, Szolnok
13.	2006	Szőnyi Monika	Tiszaparti Gimnázium, ének-zene, Szolnok
14.	2007	Fazekas Krisztián	Kodály Z. Zeneműv. Szakközépiskola, Debrecen, gitár tanszak
15	2008 2014	Kökény Péter	Tálentum Zeneművészeti Szakközépiskola, Budapest, zongora, Főiskola
16.	2009	Nagy Dóra Ildikó	Tiszaparti Gimnázium Szolnok, ének-zene
17.	2011	Szabó Réka	Debreceni Hittudomány Egyetem, tanító-ének műveltségi terület
18.	2012	Hollósi Ferenc	Debreceni Hittudomány Egyetem, tanító-ének műveltségi terület
19.	2017	Fürge Flóra	Tiszaparti Római Katolikus Általános Iskola és Gimnázium, ének-zenei képzés

5. számú melléklet: Intézményi egészségfejlesztési program

A komplex program tartalmi elemei:
-a testi és lelki egészség fejlesztésére, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése, a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése
- egészséges táplálkozás
- mozgás játékok alkalmazása a foglalkozások szünetében pedagógusok részvételével,
- személyiségfejlesztés pedagógiai módszerek, művészetek, játék alkalmazásával
- egészségtani ismeretek tanórai közvetítése
- Kovács zenei nevelési módszer elemeinek tanórai alkalmazása.

Célok:
- Komplex egészségnevelés a zenei oktatás egyéni és csoportos foglalkozásain.
- A pedagógusok, a szülők személyes példájukkal legyenek az egészségtudatos életvitel terjesztői
- Az iskola tisztaságának, higiénikus környezetének napi fenntartása.

Az egészségfejlesztési program megvalósulása hétköznapokban:
- tanárokkal, iskolatitkárral, technikai dolgozóval karöltve valósítjuk meg a termek, udvar tisztában tartását,
- tanulók nevelése a szemétgyűjtő, tantermi szemétládák céltudatos használatára,
- mosdók céltudatos és szabályos használatára nevelés,
- takarékos víz tartalékok használata,
- tanóra előtti rendszeres kézmosás,
- tanórai egészséges táplálkozásra nevelés (zöldség, gyümölcs, ásványvíz fogyasztása, rostos italok fogyasztásának előnyei),
- Energiatakarékos felhasználása,
- Környezetkímélő magatartásra nevelés, (udvartakarítás, szemétgyűjtés az iskola és otthoni környezetben)
- biztonságos közlekedésre nevelés,
- tanórai beszélgetések a drog, dohányzás, alkohol káros hatásairól,
- rendszeres mozgásra nevelés

Személyiségfejlesztés személyközpontú pedagógiai módszerek, művészetek, játék alkalmazásával:
- karácsonyi szokások, népi hagyományok (kántálás)
- húsvéti előkészületek, népi szokások,
- húselhagyó szerda,
- farsangi szokások,
- névnapokhoz kötődő szakások,
- gyermek, népdalok mozgásos játékokkal történő elsajátítása, eljátszása.